

БІЗДІҢ 10 ЖЫЛДЫҚ
ТАРИХ. КЕМЕЛДЕНДІРУ
ЖОЛЫНДАҒЫ ҚҰНДЫ
ТӘЖІРИБЕ

01

02

03

04

06

08

10

12

14

16

18

20

24

26

29

30

31

32

34

35

36

40

42

44

56

79

84

85

86

87

88

89

90

130

131

132

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

Мақсаты мен стратегиясы

Негізгі көрсеткіштері

Меншіктік құрылымы

Директорлар кеңесінің төрағасы Д.А. Бөрлібаевтың үндеуі

ҚМГ БӨ Бас директоры А.А. Нұрсейітовтің үндеуі

Біздің тарих

Саладағы жағдайы мен бәсекелестік артықшылықтары

Бизнес географиясы

Салаға шолу

Қазақстан Республикасының мұнай-газ саласына шолу

Жылдың басты оқиғалары

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

Мұнайды өндіру мен сату

Қорлар

Геологиялық барлау

Күрделі салымдар және өндірісті жаңғырту

ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

Қызмет ету аймақтарындағы әлеуметтік және қайырымдылық бағдарламалар

Кадр саясаты

ЕҢБЕКТІ ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

ҚМГ БӨ Директорлар кеңесі

Корпоративтік басқару бойынша ақпарат

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

ТӘУЕКЕЛДЕР ФАКТОРЫ

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Тәуелсіз аудиторлардың есебі

Қаржылық жағдай туралы топтастырылған есеп

Жиынтық кіріс туралы топтастырылған есеп

Ақша қаражатының қозғалысы туралы топтастырылған есеп

Капиталдағы өзгерістер туралы топтастырылған есеп

Топтастырылған қаржылық есептілікке ескертулер

АКЦИОНЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН АҚПАРАТ

АНЫҚТАМАЛЫҚ АҚПАРАТ

ЕСКЕРТУ

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ ҚЫСҚАША

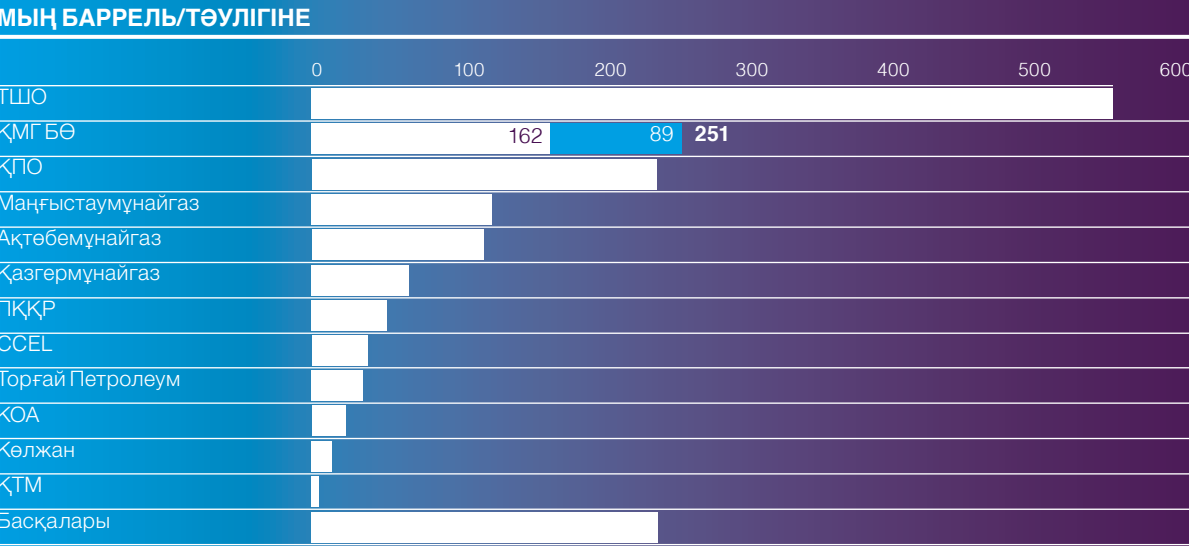
«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ (ҚМГ БӨ, Компания) 2004 жылдың наурыз айында «Өзенмұнайгаз» (ӨМГ) АҚ мен «Ембімұнайгаз» (ЕМГ) АҚ-ын бірігуі арқылы құрылды.

2013 жыдың қорытындысы бойынша ҚМГ БӨ Қазақстанда мұнай өндіру көлемі жағынан көшбасшылардың үздік үштігіне кіреді. Топтастырылған өндіру бойынша ҚМГ БӨ Қазақстандағы өндірудің 15%-ын, дәлелденген топтастырылған қорлары бойынша 4%-ға жуығын құрайды. Дәлелденген және ықтимал топтастырылған ҚМГ БӨ қорының көлемі ЕТҰ мен бірлескен кәсіпорындарды есепке алғанда, 2013 жылдың соңындағы жағдай бойынша 200 млн. тоннаға жуық (1 466 млн. баррель) болды, оның ішінде 140,9 млн. тонна (1 031 млн баррель) ӨМГ бен ЕМГ үлесіне түседі.

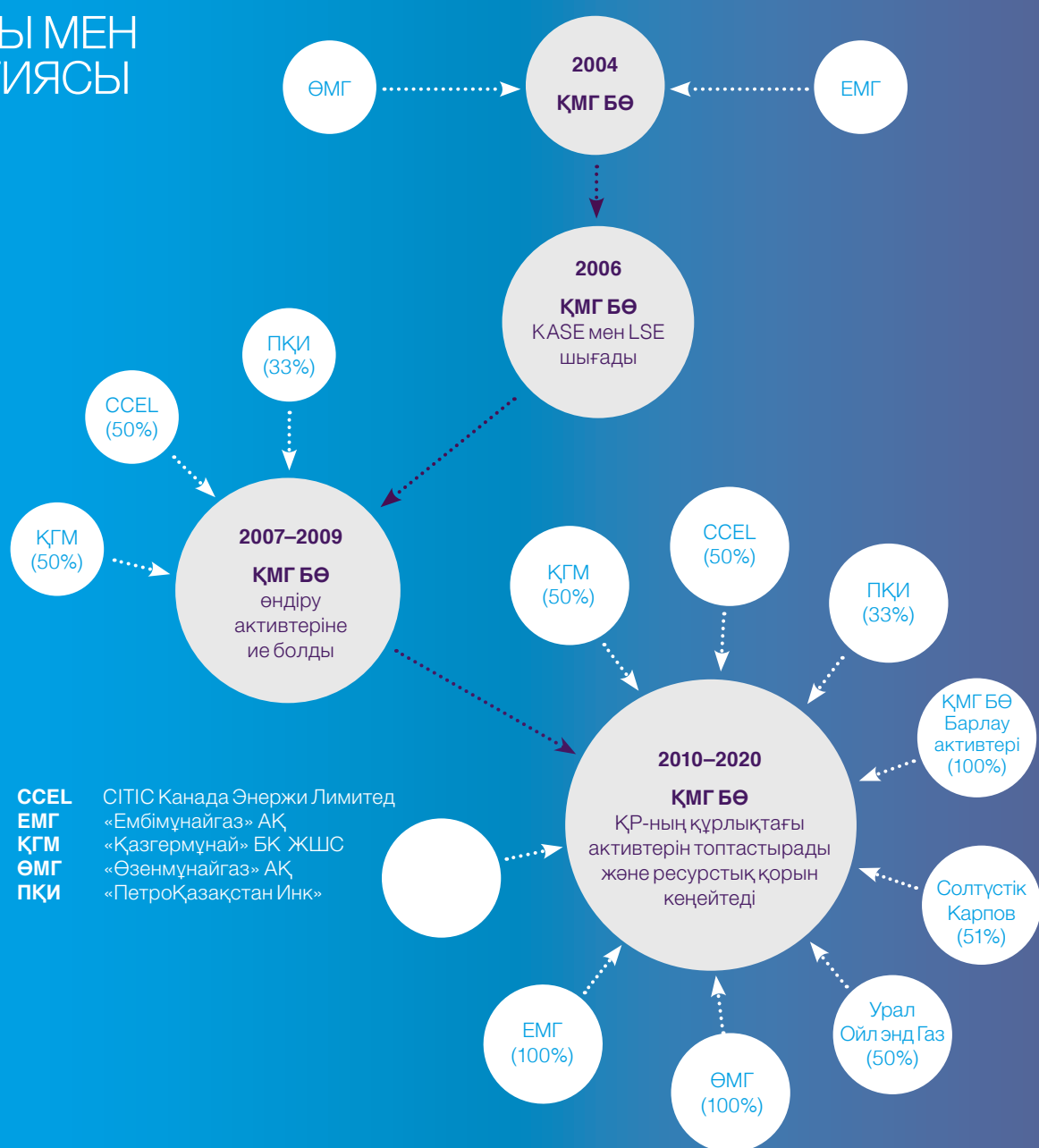
Компанияның акциялары Қазақстанның қор биржасында (KASE), ал жаһандық депозитарлық қолхаттары – Лондонның қор биржасында (LSE) орналастырылған.

ІРО басталғаннан бері ҚМГ БӨ өзінің бірегей артықшылығын іске асырды, «ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компаниясы» АҚ («ҚазМұнайГаз» ҰҚ, ҚМГ ҰҚ) бас компаниясымен қатынастарының арқасында ҚМГ БӨ Қазақстанның аумағындағы мұнай-газ активтері мен инфрақұрылымына басымдықпен қол жеткізу мүмкіндігіне ие.

2013 ЖЫЛЫ МҰНАЙ ӨНДІРУШІЛЕР

МАҚСАТЫ МЕН СТРАТЕГИЯСЫ

МАҚСАТЫ
ҚМГ БӨ мақсаты Компанияның акционерлері үшін пайданы арттыру мақсатында көмірсутектерді тиімді өрі оңтайлы өндіруден, қызмет аймақтары үшін ұзақ мерзімді экономикалық және өлеуметтік пайдалар құрудан, сондай-ақ Компанияның өр қызметкерінің өлеуетін іске асыруға жәрдемдесуден тұрады.

СТРАТЕГИЯСЫ
Компанияның акциялары Қазақстанның және Лондонның қор биржасына шыққаннан бастап, ҚМГ БӨ қызметі акционерлер мақұлдаған стратегияға сәйкес жүргізілуде. Орта мерзімдік мақсаттарға сәтті қол жеткізгеннен кейін, стратегия 2010 жылы жаһандандырылды, алайда басты қағидасы өзгертілмеді- ҚМГ БӨ Компанияның акционерлік құнын көтеруді көздейді. ҚМГ БӨ орта мерзімдік мақсаттары ҚМГ ҰК

бас компанияның жаңартылған стратегияларына тәуелді.

ҚМГ БӨ СТРАТЕГИЯСЫН ІСКЕ АСЫРУ
Компания қолда бар және жаңа блоктарда барлау жұмыстарын жүргізіп, мұнай алудың заманауи технологияларын пайдалана отырып өз иелігіндегі кен орындарында мұнай өндіру деңгейін қалыпты жағдайда ұстап, Қазақстан мен шетелде жаңа активтерді сатып алу арқылы өзінің мұнай-газ портфелін кеңейтуді жоспарлайды.

Компанияның қолданыстағы кен орындарына қатысты стратегиясы мұнай өндірісін қалыпты ұстап тұруға бағытталған іс-шараларды атқару, шығындарды қадағалау, және жаңа технологияларды пайдаланып мұнай алу коэффициентін арттыру, өндірісті қарқындату.

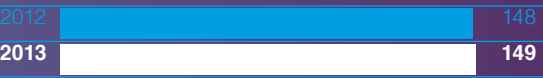
Бұл мақсатқа жетудің бір тәсілі - ҚМГ БӨ көнерген кеніштерінде мұнай өндірісін арттыру бойынша бірлескен жобаларға стратегиялық серіктесті (серіктестерді) тарту.

2017 жылдан кейін ҚМГ БӨ компаниялар тобы иелігіндегі жер қойнауын игеру келісім-шарттарының мерзімі аяқталады, 2022 жылы Компанияның жер қойнауын игеру келісім-шарттарының көбінің мерзімі аяқталады. Компания 2020 жылдың соңында ӨМГ мен ЕМГ иелігінде өлі де 1 млрд. баррельден артық көлемдегі мұнай қорлары болады деп есептейді. ҚМГ БӨ экономикалық тиімділік тұрғысынан сараптама жасай отырып, ӨМГ мен ЕМГ және бірлескен кәсіпорындар игеріп жатқан кен орындарында жер қойнауын игеру келісім-шарттарының мерзімін ұзартуға ниетті.

НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

2P санатты қорлары МЛН ТОННА ²

149 млн +1%

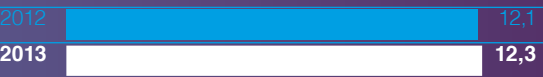
Мұнай өндіру ЖЫЛЫНА МЛН ТОННА ¹

12,4 млн +2%

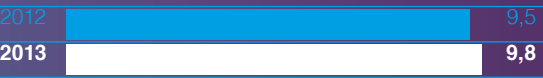
Сату көлемі ЖЫЛЫНА МЛН ТОННА ¹

12,3 млн +1%

Экспорт ЖЫЛЫНА МЛН ТОННА ¹

9,8 млн +4%

¹ ҚГМ, ССЕЛ және ПҚИ үлестерін қосқанда

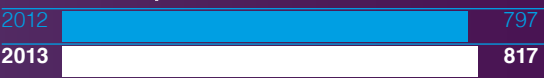
² ҚГМ, ССЕЛ және ПҚИ үлестерін қоспағанда

³ Ақшалай қаражат, олардың баламалары және қарызды шегергендегі басқа қаржылық активтер

⁴ Компания күрделі шығыстарды ұсынудың тәсілін қайта қарады. 2013 жылдың IV-тоқсанынан бастап күрделі шығыстар негізгі қаражат құрамын толтыру санын білдіреді. Бұрында олар ақша қаражатының қозғалысы есебіне сәйкес негізгі қаражат пен материалды емес активтерді сатып алуды білдіретін

Түсім МЛРД ТЕҢГЕ ²

817 млрд +2%

орташа курс KZT/USD, 2013 ж. – 152,1 2012 ж. – 149,1

Таза пайда МЛРД ТЕҢГЕ

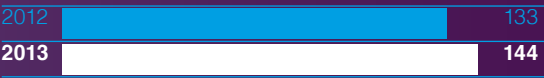
142 млрд –12%

орташа курс KZT/USD, 2013 ж. – 152,1 2012 ж. – 149,1

Күрделі салымдар МЛРД ТЕҢГЕ ⁴

144 млрд +8%

орташа курс KZT/USD, 2013 ж. – 152,1 2012 ж. – 149,1

Таза ақша қаражаттары МЛРД ТЕҢГЕ ³

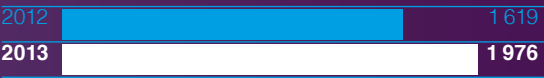
616 млрд –12%

2013 ж. соңына KZT/USD бағамы – 153,6 2012 ж. – 150,7

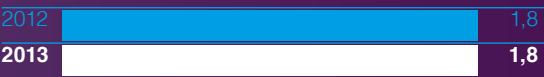
Бір акцияға дивиденд ТЕҢГЕ

1 976 теңге +22%

ЖДҚ дивиденд АҚШ ДОЛЛАРЫ ⁴

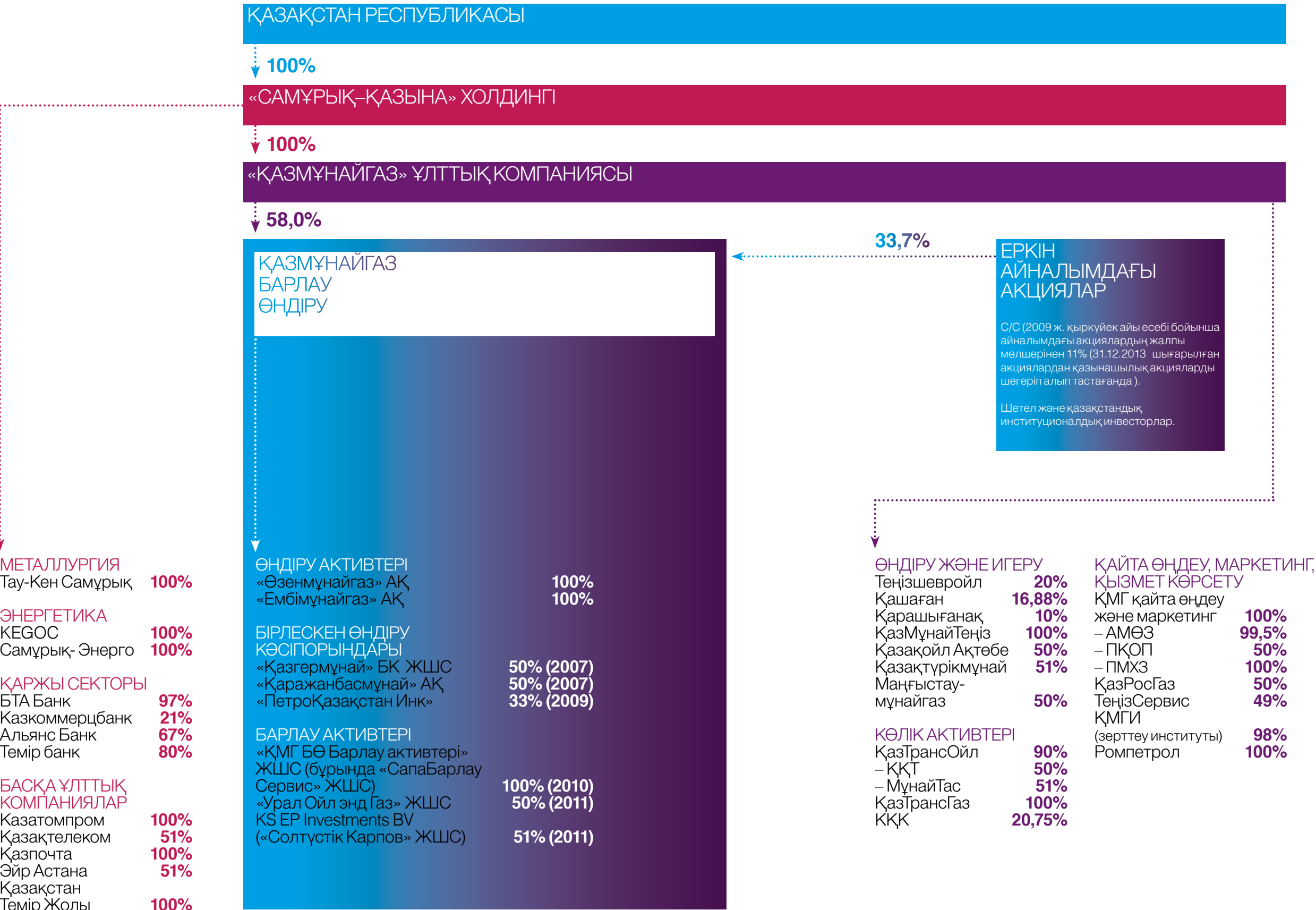
1,8 АҚШ долл. 0%

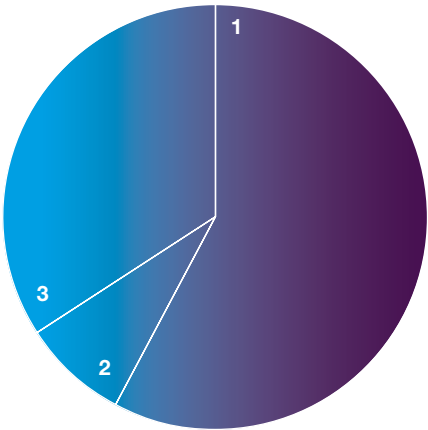
Брент АҚШ ДОЛЛАРЫ/БАРРЕЛЬ

108,7 АҚШ долл. –3%

ҚМГ БӨ
АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛЫНЫҢ
ҚҰРЫЛЫМЫ¹
%

1 ҚМГ ҰҚ	58,0%
2 ҚАЗЫНАШЫЛЫҚ АКЦИЯЛАР	8,3%
3 ЕРКІН АЙНАЛЫМДАҒЫ АКЦИЯЛАР	33,7%

¹31.12.2013 ж. жағдай бойынша жалпы мөлшерден алғандағы орналастырылған акциялар

ДИРЕКТОРЛАР
КЕҢЕСІНІҢ
ТӨРАҒАСЫ
Д.А. БЕРЛІБАЕВТЫҢ
ҮНДЕУІ

2013 ж. акцияға берілген дивиденд

1 976 теңге

Құрметті акционерлер!

Қазақстанның мұнайгаз комплексі экономиканың қуатты, қарқынды дамитын секторы болып саналады. Соңғы 20 жыл ішінде Қазақстан мұнай өндіру саласы үш еседен аса, газ өндіру бес еседен аса артты, көз жетерлік болашақта біздің мемлекет көмірсулардың өндіру көлемінің арта түсуін күтуде.

ҚМГ БӨ он жыл бойы осындай әсерлі көрсеткіштерге қол жеткізу үшін айтарлықтай үлес қосып келеді. ҚМГ БӨ өзінің мамандық және қоғам алдындағы биік әлеуметтік жауапкершілігімен ерекшеленген заманауи бизнес үлгісі болып табылады.

2006 жылдың қыркүйегінде қор нарығына шығу, жас Компания үшін басты кезең болып саналды. Сол кезде сыртқы қаржыландыруды тартусыз, Компанияның ресурстық қорларын кеңейту бойынша биік жоспарлады орындау мүмкін еместігі айқын болды. Сол уақытта Қазақстан Үкіметі “Самұрық” холдингіне қазақстандық қор нарығын дамытуға тапсырма берген еді. Осы екі мәселені шешуде ҚМГ БӨ-нің (IPO) акцияларын Лондондық және Қазақстандық қор биржаларына шығаруға көмектесті.

«ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компания (ҚМГ ҰК) құрамындағы ҚМГ БӨ компаниясының үшін ерекше зор маңызы бар. Ол мемлекет тарапынан қолдауды жоғалтпай, ҚМГ ҰК-ның өндіру активтерін инвестициялық нарыққа шығарды, «ҚазМұнайГаз» брэндің шетелге танымал етіп, Өзен мен Ембі кенорындарын дамытуға ауқымды инвестициялар тартты. Шындығында, іс-тәжірибе жүзінде мүмкін екендігін дәлелдей отыра ҚМГ БӨ ҚМГ ҰК-ның басқа да еншілес кәсіпорындарына қор нарығына жол ашты.

2013 жылы KASE-де «ҚазТрансОйл» АҚ акциялары орналасты, қазіргі уақытта IPO туралы мәселе «ҚазМұнайГаз»-дың құрамындағы басқа да компаниялар бойынша шешілуде.

ҚМГ БӨ халықаралық рейтинг жүргізетін агенттіктер тарапынан ашық компания деп танылды, бұл корпоративтік басқарудың жоғары деңгейін ұстанудың белгісі және де ұлттық экономиканың бәсекеге қабілетінің жоғарлауының айғағы. ҚМГ БӨ өзінің қызметіне халықаралық стандарттарды және транспаренттік бизнес бойынша қағидаларды еңгізуде. Сонымен бірге, Компания қызметінің тиімділін арттыру мақсатымен қарағанда, басқарушылық құрылым оптимизациясы, бизнес процесстерін басқару бойынша заманауи технологиялар мен ішкі бақылау процедураларын интеграциялау өз жемісін беруде.

ҚМГ БӨ – аса ірі салық төлеуші болып табылады. Он жыл ішінде Компания 2,3 трлн. теңге (17 млрд АҚШ доллары шамасында) мемлекет бюджетіне төледі. Өткен жылдар бойынша дивиденттер төлемінің 60% жуығы ҚМГ ҰК мемлекеттік холдингіне жатады, ал бұл дегеніміз қосымша 260 млрд. теңгені (18 млрд АҚШ доллары) құрайды.

Бірнеше жыл бұрын барлау және өндіру активтерін сатып алу үшін 3,5 млрд АҚШ доллар инвестициясы ҚМГ БӨ-ға құйылды. Мемлекеттің және бас компания ҚМГ ҰК қолдауымен алынған ірі жобалар, өз-өзін ақтады, қазірде ҚМГ БӨ-ға тұрақты табыс әкелуде.

ҚМГ БӨ қызметі 2013 жылы мұнай өндіруді тұрақтандыруға және өндіруді сапалы жаңа (заманауи, рационалды) деңгейге жеткізуге бағытталды.

Жақында ғана қолжетімді болған жаңа технологиялар арқасында, ондаған жыл бұрын ашылған кен орындары жаңа тынысқа ие болды. Мұнай өндірудегі ғылымдық әдістемелерді жетілдіру, бұрғылау процессін үдету, өндіру ұңғымаларының санын арттыру, инновациялық құрал-жабдықты орнату-бұның бәрі мұнай өндіру тиімділігін арттыру үшін атқарылып жатқан шаралар.

Жаһандандыру жобасының нәтижесінде Компания меңгеру мен болжауға берілетін кәсіпорын тұрғызуды жоспарлайды. Іске асырылып жатқан шаралардың сәттілігін бағалау мақсатымен көп инвесторлар осы салаға назарын тігіп отыр.

Өндіру жоспарына сәйкес 2013 жылы топтастырылған өндіру алдыңғы жылмен салыстырғанда 2% артты. Сонымен бірге Компания тұрақты жоғары дивидендтер төлеуді жалғастыруда.

ҚМГ БӨ қызмет барысында Қазақстандағы ірі жұмыс беруші, қазақстандық тауар мен қызмет тұтынушысы, әлеуметтік жобалардың демеушісі болып табылады. ҚМГ БӨ әлеуметтік жобаларының арасында – Жанаөзен мен Атырауда көпфункционалды спорт нысанын тұрғызуын, ауыз су және газбен қамсыздандыруды қаражаттандыруын, әлеуметтік жұмыс орындарының Жанаөзен қаласында ашылуын, Атырау облысының болашағы жоқ ауылдарының тұрғындарын көшіруін, бала-бақша мен мектеп жөндеу жұмыстарын атқаруын мысалға келтіруге болады.

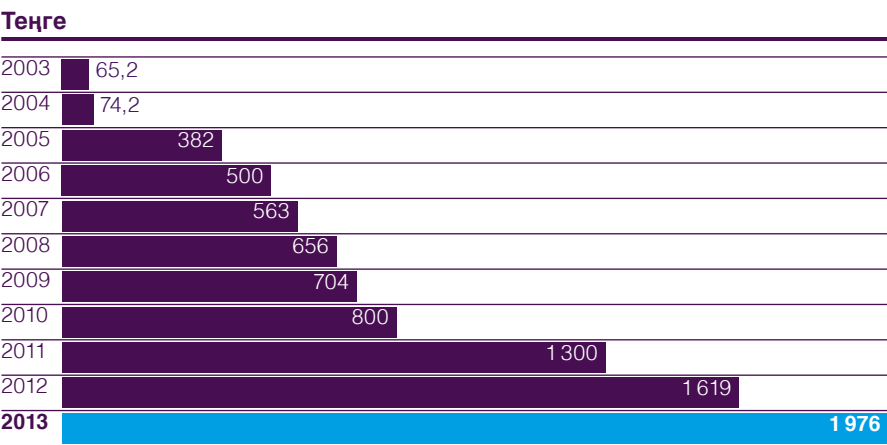
Біз ҚМГ БӨ күшті әлеуетке ие екендігіне, мүдделі тараптардың әлеуметтік тұрақтылық пен қызметтің тиімділігін арттыру бойынша қызығушылығы болғанда ол әлеуеттің арта түсетініне он жыл бұрындағыдай сенімдіміз.

Д.А. Берлібаев
ҚМГ БӨ ДИРЕКТОРЛАР
КЕҢЕСІНІҢ ТӨРАҒАСЫ

“ӨНДІРУ ЖОСПАРЫНА СӘЙКЕС
2013 ЖЫЛЫ ТОПТАСТЫРЫЛҒАН
ӨНДІРУ АЛДЫҢҒЫ ЖЫЛМЕН
САЛЫСТЫРҒАНДА 2% АРТТЫ.
СОНЫМЕН БІРГЕ КОМПАНИЯ
ТҰРАҚТЫ ЖОҒАРЫ ДИВИДЕНДТЕР
ТӨЛЕУДІ ЖАЛҒАСТЫРУДА.”

АКЦИЯҒА БЕРІЛГЕН ДИВИДЕНД

ҚМГ БӨ БАС ДИРЕКТОРЫ А.А. НҰРСЕЙІТОВТІҢ ҮНДЕУІ

Құрметті акционерлер!

2014 жылы «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ өзінің он жылдық мерейтойын атап өтеді. Бұл салыстырмалы түрде қысқа мерзімнің ішінде Компания айтарлықтай жетістіктерге де қол жеткізді, ауыр сынақтардан сабақ алды. Біздің Компанияның даму кезеңдерін бірнеше сөйлеммен айтып шығуға болады, бірақ олардың әрқайсысының астарында батыл жоспарлар, атқарылған күрделі міндеттер, жұмыла атқарған жұмыс, және ең бастысы – баға жетпес тәжірибе бар.

ҚМГ БӨ-нің бастамасында болған «Өзенмұнайгаз» бен «Ембімұнайгаз» Кеңес одағы кезінде Мұнай кәсіпшілігі министрлігінің құрамына кірген кәсіпорындарды 1990 жылдардың басында акционерлер арқылы пайда болған өді. Кейінірек, 2004 жылы мемлекеттің меншігіндегі мұнай өндіруші активтерді «ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компания (ҚМГ ҰК) құрамына енгізіп, құрлықта мұнай өндіретін біртұтас оператор құру туралы шешім қабылданды. Осылайша ҚМГ БӨ пайда болды.

31.12.2013 жылға таза ақшалай қаражат

616

млрд теңге

2006 жылдың қазан айында Компания өз акцияларын Қазақстан және Лондон қор биржаларына сәтті орналастырды. IPO ҚМГ БӨ-нің ғана емес, ел тағдырындағы елеулі оқиға болды. Жариялық компанияға айналып ҚМГ БӨ инвесторлармен қарым-қатынас орнатудың жаңа сатысына көтерілді, дүниежүзілік бизнесқауымдастыққа енді, қор биржасының отандық және шетелдік қатысушыларына Компаниямен бірге табыс табуға мүмкіндік берді. ҚМГ БӨ қазақстандық және шетелдік инвесторлардан 2 млрд. АҚШ долларынан астам қаражат алды, ал Қазақстан қор биржасының құралдарының арасында тағы бір «көгілдір фишка» пайда болды. Зейнетақы қорлары, инвестициялық компаниялар мен көптеген шетелдік инвесторлар ҚМГ БӨ акционеріне айналды. Осы орайда Компания халықаралық талаптарға сай корпоративтік басқару жүйесін құру бағытында үлкен жұмыс атқарды, және Қазақстандағы корпоративтік басқарудың көшбасшысы деп танылды.

IPO-дан кейін Компания даму стратегиясын жүзеге асыруға бар күшін салды. Бірнеше маңызды активтер сатып алынды: «Қазгермұнай» БК ЖШС (ҚГМ) мен CCEL («Қаражанбасмұнай» АҚ (ҚБМ) компанияларының 50% үлесі, және «ПетроҚазақстан Инк.» (ПҚИ) компаниясының 33% үлесі. Бүгінде топтастырылған өндіру көлемі бойынша ҚМГ БӨ «Теңізшевройл» және «Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг» компанияларынан кейінгі үшінші орында. Айта кету керек, бұл жетекші үштіктің ішінде акциялары биржада еркін айналымда жүрген тек біздің компания.

Біз шикізат өндіретін кен орындары көнерген, және оларда өндіріс деңгейін үнемі бірқалыпты ұстап тұру оңай емес. Осы себепті біз жылдан жылға күрделі және операциялық шығындардың артуына төтеп беру, қабаттардың мұнай беруі мен кәсіптің тиімділігін арттыру сияқты мәселелерді шешуге мәжбүрміз. Бұған қоса біз 2011 жылы еншілес кәсіпорнымыз ӨМГ қызмет ететін аймақта кешенді қиыншылықтарға тап болдық, оларды шешуге екі жылдай уақыт кетті. 2013 жылы бұл мәселелердің басым бөлігін шеше алдық, ӨМГ-да өндіріс деңгейі қалыпқа келе бастады.

ҚМГ БӨ кен орындарында, көнергендіктеріне қарамастан әлі де мұнайдың айтарлықтай қоры бар, және шығындарды қатаң қадағалаған жағдайда әлі ұзақ жылдар бойы оларды пайдалануға болады. Өз кәсіпорындарымызға біз өндірістің ең ұтымды деңгейін ұстап отыруға тырысамыз, бірақ ары қарай даму мүмкіндігі бар екеніне сеніміміз мол. Компания 2018 жылы негізгі активтердегі өндіріс көлемі 2013 жылмен салыстырғанда 4% артады деп есептейді, соның ішінде ӨМГ 7%-ға 5,57 млн. тоннаға дейін артуы керек.

ҚМГ БӨ бүгінгі күнгі басты міндеттері – өндірісті жанғырту арқылы бизнестің форматын өзгерту. ҚМГ БӨ 2012 жылы бастаған өндірісті модернизациялау бағдарламасының мақсаты – кен орындарының инфрақұрылымдарын жаңарту, өндірістік нысандарды салу және технологиялық үрдістерді оңтайландыру. Бағдарламаны жүзеге асыруға 2012-2018 жылдар аралығында бас-аяғы 350-450 млн. доллар инвестициялау керек. Бірінші нысандар қолданысқа берілді, біздің қызметкерлер жаңа құрылғылардың арқасында жұмыстарының нәтижесі артқанын айтып, оң бағаларын беріп жатыр.

Модернизация бағдарламасының арқасында ҚМГ БӨ қауіпсіздік техникасы мен қоршаған ортаны қорғау талаптарын ескере отырып эргономикалық өндіріс стандарттарын ұстанатын, уақыт талабына сай компанияға айналады деп үміттенеміз.

ҚМГ БӨ жетістіктері біздің Компанияға ғана емес, көптеген қазақстандықтардың өміріне ықпал етеді. ҚМГ БӨ қызметінің пайдасын компания қызметкерлері де, біз қызмет ететін аймақтың тұрғындары да, қазақстандық тауар өндірушілер де және ең алдымен, ҚМГ БӨ басты акционері - мемлекет те көреді.

IPO өткізілгеннен бері Компанияның акционерлері айтарлықтай пайда көрді көлемінде – 3,8 млрд. АҚШ доллары. Компания екі рет 660 млн. АҚШ доллары шамасындағы соммаға өз акцияларын кері сатып алу науқанын өткізді, бір рет артықшылықты акцияларды қайтарып сатып алды, және жыл сайын жоғары дивиденд деңгейін ұстап отыр. 2014 жылы акционерлер 2006 жылғы IPO-дан кейін қарапайым және артықшылықты акцияларға төленетін ең жоғарғы дивиденд көлемін бекітті, ол 1976 теңгені құрады. Ал, мемлекет бюджетіне 2,3 трлн. теңге салық ретінде төленді (17 млрд. АҚШ доллары шамасында).

Компанияның өлеуметтік шығындары артып барады, соңғы үш жылда өлеуметтік шығындар 2004 жылғымен салыстырғанда үш еседен астам өсті. Соңғы он жылда 45 млрд. теңгені (320 млн. АҚШ доллары) құрады. Компанияның өлеуметтік шығындарының басым бөлігі Маңғыстау облысына жұмсалады, екінші орында Атырау облысы. Айта кету керек, ҚМГ БӨ өлеуметтік жобаларға салық төлемдерінің есебінен емес, салықтан тыс шығынданады.

Он жылдың ішінде біздің Компания айтарлықтай қаржы қорларын жинап алды, бәсекелестік артықшылықтарға ие, осының негізін қалаған Бас компания – ҚМГ ҰК-мен тығыз байланыстар. Бұл артықшылықтар Қазақстанның мұнай-газ активтеріндегі үлесімізді арттырып, қарыштап дамуымызға мүмкіндік тудырды.

ҚМГ БӨ бұдан былай да өз бизнесін жетілдіруге мүдделі. Ол үшін бізде қажетті қаражат қоры да, білім де, тәжірибе де, өз еліміз бен шетелде де мүмкіндіктер бар.

А.А. Нұрсейітов
ҚМГ БӨ БАСҚАРМА ТӨРАФАСЫ,
БАС ДИРЕКТОР

“ҚМГ БӨ ЖЕТІСТІКТЕРІ БІЗДІҢ КОМПАНИЯҒА ҒАНА ЕМЕС, КӨПТЕГЕН ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРДЫҢ ӨМІРІНЕ ЫҚПАЛ ЕТЕДІ.”

10 ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ОҚИҒАЛАР ХРОНОЛОГИЯСЫ

2004

ҚМГ БӨ 2004 жылдың наурыз айында екі мұнай өндіруші кәсіпорынның («Өзенмұнайгаз» ААҚ пен «Ембімұнайгаз» ААҚ) бірігуінің нәтижесінде құрылып, шикі мұнай өндіру көлемі бойынша Қазақстан Республикасында үшінші орын алды.

2005

2005 жылы желтоқсан айында Компания Атырау МӨЗ-дегі өз үлесін (99,1%) ҚМГ ҰК еншілес компаниясына сатты.

2006

2006 жылы ҚМГ БӨ акцияларының Лондонның қор биржасына сәтті орналасуы 2 млрд АҚШ долларынан астам ақша тартып, өндіріс қызметін дамытуға мүмкіндік берді.

2007

2007 жылы сәуірде ҚМГ БӨ Ақшабулақ, Нұралы және Ақсай кенорындарына өндіру мен барлауға келісім-шарты бар «Қазгермұнай» БК ЖШС (ҚМГ) компаниясының 50% үлесін сатып алды. 2007 жылы желтоқсанда ҚМГ БӨ Қаражанбас мұнай кен орынының өндірушісі CCEL («Қаражанбасмұнай») компаниясының 50% үлесін сатып алды.

2008

ҚМГ БӨ директорлар кеңесі шешімі бойынша жалпы сомасы 350 млн АҚШ долларына Қазақстанның қор биржасындағы (KASE) жай акциялар мен Лондонның қор биржасындағы (LSE) жаһандық депозитарлық қолхаттар (GDR) сатып алынды. Соңғы жылдары кері сатып алу тағы екі рет болды.

2009

ҚМГ БӨ ПҚИ-дың 33% акциясын сатып алу келісімін аяқтады. Соның нәтижесінде, ҚМГ БӨ 2010 жылы 17% -ға мұнай өндіру көлемін арттырып қана қоймай, сонымен қатар бизнес географиясын кеңейтті. ПҚИ Орталық Қазақстандағы Оңтүстік-Торғай бассейні бойынша 11 лицензияны иеленеді.

2010

Лиман барлау блогінде мұнай кен орны табылды. Жаңа кен орын «Ембімұнайгаз» ӨФ кен орнынан алыс емес жерде орналасқан.

2010 жылдың қыркүйегінде Компания «Сапабарлау Сервис» (СБС) және «НБК» сияқты жаңа барлау активтерін сатып алды.

2011

«Өзенмұнайгаз» ӨФ-те заңсыз наразылық акциясы өтті, ол өндірістік жоспарға елеулі әсерін тигізді.

2011 жылы қыркүйекте ҚМГ БӨ «Солтүстік Карпов» АҚ-ның 100% және UralGroup Limited (UGL) компаниясының 50% үлесін сатып алды.

2012

100% акциялары ҚМГ БӨ тиесілі «Өзенмұнайгаз» бен «Ембімұнайгаз» өндірістік филиалдары акционерлік қоғамға айналды. Бұдан басқа ТКЖҰҚБ және БЖБ сервистік компаниялар құрылды, олар тек қана ҚМГ БӨ-ға емес, басқа да мұнай өндіруші компанияларға қызмет көрсетеді.

2013

Өзен мұнай кен орынында екі жыл бұрынғы нәтижелермен салыстырғанда, бірінші рет тәуліктік мұнай өндіру өсімі байқалды, және де бүкіл жыл бойы өндіру тұрақты өсті.

Өндірісті жаңғырту бағдарламасы бойынша, жаңа ірі нысандар пайдалануға енгізілді: жерасты жабдықтарын жөндеу және диагностикадан өткізу цехі, ұңғыманы өшіруге арналған сұйықтықты дайындау қондырғысы, екі ілеспе газды пайдаға жарату қондырғысы.

10 ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ЖЕТІСТІКТЕР

Мұнай өндіру өсімі МЛН ТОНН ЖЫЛЫНА¹

39%

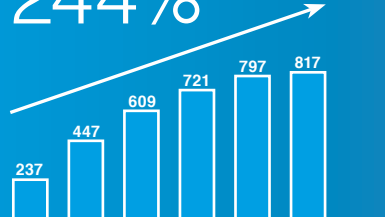
¹2013 жылғы 2004 жылмен салыстырғанда, ҚМГ, CCEL және ПҚИ үлестерін қосқанда

«Ембімұнайгаз» АҚ мұнайды дайындау мен айдау цехі.

10 жыл ішіндегі кірістің өсуі МЛРД ТЕҢГЕ

244%

Активтер

2004
«Өзенмұнайгаз» ӨФ, «Ембімұнайгаз» ӨФ

2013
Өзенмұнайгаз, Ембімұнайгаз, 50% ҚМГ үлесінде, 50% CCEL («Қаражанбасмұнай») үлесінде, 33% ПҚИ үлесінде, «ҚМГ БӨ Барлау активтері» ЖШС, 50% «Ural Group Limited» АҚ үлесінде, 51% KS EP Investments BV («Солтүстік Карпов» ЖШС) үлесінде

*2005–2009 орташа мәні

IPO кезінен бастап ақшалай қаражаттың акционерлерге бөлінуі МЛРД ТЕҢГЕ

670 (4,5 млрд АҚШ доллары)

Ақшалай қаражаттың және қаржы активтерінің өсуі (2013 ж. 2004 жылға қарағанда)

13 есеге

2004-2013 жылдары әлеуметтік жобаларға құйған инвестиция көлемі МЛРД ТЕҢГЕ

45 (323 млн АҚШ доллары)

«Өзенмұнайгаз» АҚ – дағы ұңғыма жөндеу.

5 жыл ішінде оқытылған қызметшілер саны

61 359

Мұнай тіркеу торабы.

10 жыл ішінде төленген салық (2004–2013 ж.ж.) ТРЛН ТЕҢГЕ

2,3 (16,7 млрд АҚШ доллары)

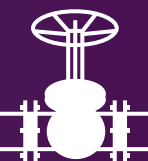
Қазақстандық нарықтағы тауар, жұмыс және қызмет көрсету сатып алынды МЛРД ТЕҢГЕ

214

KZT/USD, 2013 ж. орташа бағам – 152,1

Экспортқа және ішкі нарыққа 10 жыл ішінде жіберілген мұнай МЛН ТОНН

86,8

САЛАДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ МЕН БӘСЕКЕЛЕСТІК АРТЫҚШЫЛЫҚ- ТАРЫ

ҚМГ БӨ акционерлер капиталы мен өзіндік қорды біріктірудің сәтті үлгісі болып табылады, осының арқасында Компания тұрақты түрде қызмет етіп, жақсы операциялық және қаржылық нәтижелерді көрсетіп отыр, халықаралық деңгейге көтеріліп, корпоративтік басқару жүйесін үнемі жақсартуда. Басқа компаниялармен салыстырғанда ҚМГ БӨ біршама артықшылықтарға ие.

ҚМГ БӨ – ҒАЛАМДЫҚ ДЕПОЗИТАРЛЫҚ ҚОЛХАТТАРЫ МЕН АКЦИЯЛАРЫ ЛОНДОН ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН ҚОР БИРЖАЛАРЫНДА АЙНАЛЫМДА ЖҮРГЕН ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЕҢ ІРІ МҰНАЙ-ГАЗ КОМПАНИЯСЫ
Мажоритарлы акционер - аналық компания ҚМГ ҰК. Қарапайым акциялардың 61% ұлттық компанияның иелігінде. Пакеттің 11% жуығы Қытай Халық Республикасының China Investment Corporation (CIC) мемлекеттік инвестициялық қорына тиесілі. Басқа акциялар Ұлыбритания, континенталдық Еуропа, АҚШ, Азия мен Қазақстанның институционалдық инвесторларының қолында.

2013 жылдың қорытындысы бойынша 14 қаржы сарапшысының 13-і ҚМГ БӨ акцияларына қатысты «сатып алыңыз» және «қолда ұстаңыз» деген кеңес берген.

2P САНАТЫ БОЙЫНША ҚОР

■ ҚМГ БӨ ■ ҚГМ, (50%) ■ CCEL, (50%) ■ ПҚИ, (33%)

млн баррель										
2011						1,661	80	208	134	2,083
2012						1,092	125	194	83	1,494
2013						1,101	100	187	78	1,466

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН МҰНАЙ КӨЛЕМІ

■ ӨМГ ■ ЕМГ ■ ҚГМ, 50% ■ CCEL, 50% ■ ПҚИ, 33%

мың баррель/тәулігіне						
2011	102	57	32	18	41	250
2012	100	57	33	19	39	247
2013	105	57	33	19	37	251

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚҰРЛЫҒЫНДАҒЫ МҰНАЙ-ГАЗ АКТИВТЕРІН САТЫП АЛУҒА АРТЫҚШЫЛЫҚТЫ ҚҰҚЫҚҚА ИЕ
«ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компания лицензияланбаған учаскелерде жер қойнауын пайдалану келісім-шарттарын байқауға қатыспай, тікелей келіссөздер арқылы жасау құқығына ие. Ал, объект жер қойнауын пайдалану құқығынан айырылған күнде ҚМГ ҰК мемлекеттің атынан жер қойнауын пайдалану құқығын сатып алуға құқылы. ҚМГ БӨ ҚМГ ҰК-ның еншілес компаниясы ретінде, екі жақты экономикалық мүдде болған жағдайда бұл құқықты пайдалана алады. ҚМГ БӨ акцияларын сатып алған инвесторлар мажоритарлық акционерлермен қатар өз пайдаларын көре алады.

Сонымен қатар, ҚМГ БӨ, ҚМГ ҰК-ның Қазақстан Республикасы Мұнай және газ министрлігімен тікелей келіссөз жүргізу құқық пайдалана отырып, лицензияланбаған жаңа перспективті учаскелерді игеру құқығын тендерге қатыспай-ақ ала алады.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТАНДАРТТАРҒА САЙ ЖӘНЕ МИНОРИТАРЛЫҚ АКЦИОНЕРЛЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫНЫҢ САҚТАЛУЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕТІН КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ
Миноритарлық акционерлердің құқықтарын сақтауға бағытталған корпоративтік басқару жүйесі Компания тарихындағы тағы бір салмақты элемент. ҚМГ БӨ халықаралық стандарттарға сай корпоративтік басқару тәжірибесін қолданатын алғашқы қазақстандық кәсіпорын. Соңғы жылдары бұл жүйе түрлі нарықтық жағдайлар мен түрлі оқиғаларда сынға түсті, рейтинг агенттіктері, сарапшылар мен «Самрұқ-Қазына» әл-ауқат қорының жоғарғы бағасына ие болды.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ӨНДІРІСТІК КОМПАНИЯЛАРДА ҮЛЕСТІК ҚАТЫСУ ЖӘНЕ ЖЕМІСТІ СЕРІКТЕСТІК ҚАТЫНАСТАРЫ
Қазіргі уақытта ҚМГ БӨ «Қазгермұнай» БК және CCEL («Қаражанбасмұнай» АҚ) компанияларының 50% үлесіне, «ПетроҚазақстан Инк.» компаниясының 33% үлесіне ие.

«Қазгермұнай» БК Қазақстанда мұнай өндіргіш ірі он компанияның қатарында, өз қызметін Қызылорда облысында жүзеге асырады. Бұл компаниялардың әрқайсысы Қазақстанның мұнай-газ саласын дамытуға елеулі үлес қосады, және өздері қызмет ететін аймақтарда әлеуметтік жобаларды іске асыруға ат салысады. «Қаражанбасмұнай» АҚ ТМД территориясындағы тұтқырлығы жоғары аз тереңдіктегі ең ірі кен орнында шикізат өндіреді, бұл кеніште өндіріс термикалық әдістерді қолдану арқылы жүзеге асады. «ПетроҚазақстан Инк.» Қазақстанның алдыңғы қатарлы мұнай өндіру компанияларының бестігіне кіреді. Осы компаниялардың әрқайсысы Қазақстанның мұнай газ саласының дамуына, және де өз аумағындағы әлеуметтік бағдарламалардың жүзеге асуына елеулі үлесін қосады. Бұл компаниялармен қарым-қатынастар өзінің жемістілігін дәлелдеп үлгерді, және ҚМГ БӨ-нің ары қарай дамуының іргетасы болып табылады.

Үлестерді сатып алу келісімдері толықтай өзін ақтады. 2007 жылдан бастап ҚМГ БӨ 3,2 млрд АҚШ долларын дивидент пен төлемдер арқылы ҚГМ, ПҚИ және CCEL алды, алайда Компанияның үлестерді сатып алуға жұмсаған инвестициясы 2,1 млрд АҚШ долларын құрайды.

ЕРКІН АҚША АҒЫМДАРЫНЫҢ ГЕНЕРАЦИЯЛАУЫНЫҢ ТҰРАҚТЫ КӨРСЕТКІШТЕРІ
Мұнай бағасының қолайлы деңгейінде ҚМГ БӨ біршама ақша ағымдарын генерациялайды, және инвестиция салуға қажетті бірталай қаражатқа ие. Бұл Қазақстан мен шетелде активтерді іздеп оларды өз күшімен немесе қажетті тәжірибесі мен технологиялары бар стратегиялық серіктеспен біріге отырып сатып алуға бағытталған жұмысты жалғастыруға мүмкіндік береді.

ПЕРСПЕКТИВТІ ҚОР БАЗАСЫ
2013 жылдың нәтижесі бойынша Компания портфелінде 11 барлау блогы бар. 2D және 3D сейсмика өткізілген. Ең бастысы жаңа мұнай қорлары табылды.

ҚМГ БӨ активтінде Қазақстанның құрлығындағы ең ірі өрі жан-жақты зерттелген кен орны – Өзен бар. Екі жылдық зерттеу жұмыстарынан соң Қазақстан мұнай және газ институтының сарапшылары кен орнынын ары қарай даму потенциялы бар деген қорытынды жасады. Бүгінде мұнда мұнай алуды арттырудың заманауи тәсілдерін еңгізу жұмыстары жүріп жатыр, бар инфрақұрылымды пайдаланып көлденең ұңғылар бұрғыланып жатыр. Бұдан басқа төменгі қабаттарды зерттеу жүргізілуде.

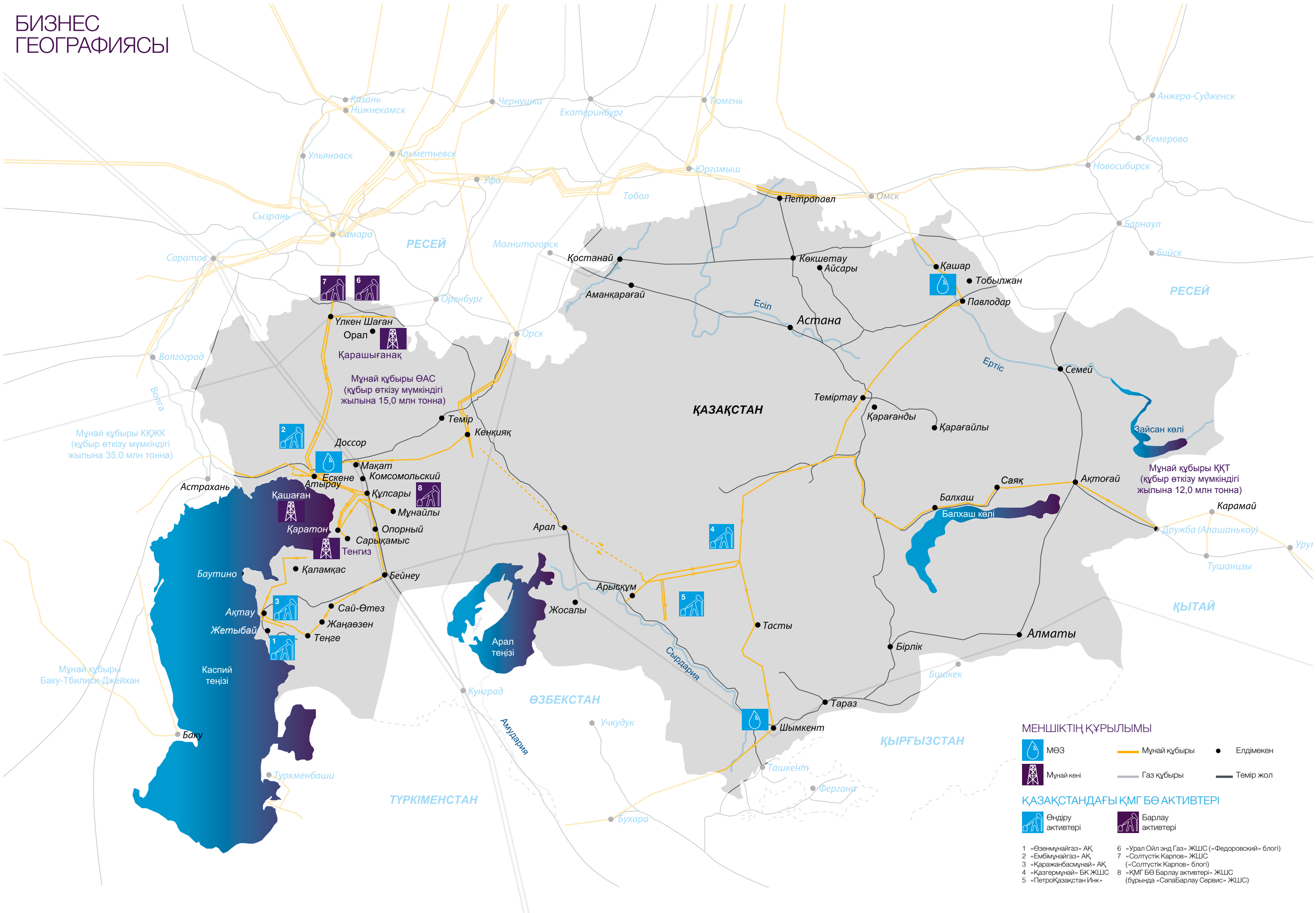
ТӘУЕЛСІЗ БАҚЫЛАУШЫЛАРДЫҢ ЖОҒАРЫ БАҒАЛАРЫ
2013 жылдың тамыз айында Moody's агенттігі ҚМГ БӨ-ге BAA3 рейтингін беріп мен оң болжам жасады. Несие қабілеттілігінің негізгі бағасы BA1 Компанияның қоры мен өндірістік базасына байланысты бизнестің айтарлықтай көлемін; қарыздарының аздығын және ақша ағымдарының жақсы көрсеткіштерін сипаттайды.

2013 жылы Standard&Poor's рейтинг агенттігі ҚМГ БӨ-ге BBB-/ тұрақты деңгейіндегі несие рейтингін белгіледі. Жағымды факторлардың қатарында Standard&Poor's ҚМГ БӨ-нің аз қарыз көлемімен еркін ағымдағы қаражатты генерациялау мүмкіндігін атап өтті. Сонымен қатар, ҚМГ БӨ-нің тұрақты тиімділігі және мұнай-газ саласында мажоритарлық акционер арқылы мемлекет қадағалайтын ең ірі оператор позициясы сияқты артықшылықтарын атап өтті.

ЖОҒАРҒЫ ДИВИДЕНДТЕР
ҚМГ БӨ үнемі дивидендтерді тұрақты төлеу тәжірибесін ұстанатын. Соңғы жылдары инвестициялар мен акционерлерге жоғары дивиденд төлеу саласында салмақты саясат ұстанып келген. 2011 және 2012 жылдардың қорытындысы бойынша Компания рекордтық дивидендтер төледі. Дивиденд пайдасы 7-10 % шамасында болды, бұл саладағы орташа көрсеткіштерден айтарлықтай жоғары болатын, 2013 жылдың қорытындысы бойынша бір акцияға шаққандағы төлемдер 1976 теңге шамасында (бір FДҚ-қа 1,8 АҚШ доллары) болады деп күтілуде.

«Ембімұнайгаз» АҚ геологтары жұмыс барысында.

САЛАҒА ШОЛУ

ҚАЗАҚСТАНДА МҰНАЙ ӨНДІРУ

Дәлелденген мұнай қорлары бойынша, Қазақстан мұнайдың әлемдегі қорларының 2%-ын иелене отырып, әлемнің 15 алдыңғы қатардағы елінің қатарына кіреді. Мұнай-газды аудандар елдің аумағының 62%-ын алып жатыр және 172 мұнай кен орындары бар, олардың 80-нен астамы игерілу үстінде.

Ақырғы 10 жыл ішінде Қазақстанда мұнай өндіру 36% -ға ұлғайды, тәулігіне 1,2 млн баррельден 1,64 млн баррельге дейін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКА-СЫНЫҢ МҰНАЙ-ГАЗ САЛАСЫНА ШОЛУ

Дәлелденген мұнай қорлары бойынша, Қазақстан мұнайдың өлемдегі қорларының 2%-ын иелене отырып, өлемнің 15 алдыңғы қатардағы елінің қатарына кіреді. Мұнай-газды аудандар елдің аумағының 62%-ын алып жатыр және 172 мұнай кен орындары бар, олардың 80-нен астамы игерілу үстінде.

Мұнай қорларының 90%-ынан астамы ең ірі 15 кен орнында шоғырланған, олар – Төңіз, Қашаған, Қарашығанақ, Өзен, Жетібай, Жаңажол, Қаламқас, Кеңқияқ, Қаражанбас, Құмкөл, Солтүстік Бұзашы, Әлібекмола, Орталық және Шығыс Прорва, Кенбай, Королевское. Кен орындары Қазақстанның он төрт облысының алтауының аумағында орналасқан. Олар Ақтөбе, Атырау, Батыс Қазақстан, Қарағанды, Қызылорда және Маңғыстау облыстары. Бұл орайда көмірсутектер қорының шамамен 70%-ы Қазақстанның батысында шоғырланған.

Қазақстан Республикасының Мұнай және газ министрлігінің 2013 жылы деректері бойынша, құрлықтағы, сондай-ақ қайраңдағы расталған көмірсутектер қорлары 4,8 миллиард тоннаның шектерінде немесе 35 миллиард баррельден астамға бағаланады, ал 2001 жылғы жағдай бойынша, мұнайдың барланған баланстық қорлары тек 2,9 миллиард тоннаны құрайды.

Оның үстіне, бірқатар сарапшылардың бағалары бойынша, тек Каспий төңізінің Қазақстандық секторында орналасқан кен орындары бойынша болжамдағы мұнай қорлары 17 миллиард тоннадан немесе 124миллиард баррельден астамды құрауы мүмкін. Мұнай және газ қорларын, сондай-ақ ұдайы өсіп келе жатқан өндіру көлемдерін ескергенде, көз жететін перспективада Қазақстан өлемдегі мұнай өндірудің кіндік ортасында қала беретін болады.

Қазақстан Республикасының Мұнай және газ министрлігінің 2013 жылы деректері бойынша, мұнай мен газ конденсатын өндіру 89,1 миллион тоннаны құраған. 2014 жылы 83 млн тонна шикі мұнай мен газ конденсатын өндіру жоспарланып отыр.

Республиканың үш мұнай өңдеуші заводында 2013 жылы 14,3 млн тонна шикі мұнай өңделді. Қазақстанның жоғарғы сапалық мұнай өніміне деген мұқтаждығын қанағаттандыру үшін мұнай өңдеу заводтарын жаңғырту мен қайта құру жалғасуда. 2016 жылға дейін жаңғыртудың арқасында жылына 18 млн тонна көлемінде мұнай өңдеу жоспарланып отыр.

2014 жылдың 1 қаңтарына дейін Ресей Үкіметі мен Қазақстан Үкіметі арасындағы мұнай және мұнай өнімдерін тасымалдау туралы сауда – экономикалық ынтымақтастық келісім бойынша ресей мұнайын Қазақстан Республикасына бажсыз тасымалдау жүргізілді. 2013 жылы желтоқсанда Ресей мен Қазақстан Үкіметі жылына 7 млн. тонна Ресей мұнайын Қытайға Қазақстан арқылы өткізу туралы келісімге қол қойды.

Келісімде тек қана мұнай мен мұнай өнімдерін Ресей мен Қазақстан арасында тасымалдау туралы айтылған, жер қойнауын пайдаланушылар тұралы еш нәрсе айтылмаған.

2013 жылы 11 қарашада Екатирибургте алдын-ала «Роснефть», ҚМГ ҰК және «ҚазТрансОйл» арасында жылына 7 млн тонна мұнай тасымалдау туралы келісімге қол қойылып қойды. Алайда тасымалдау туралы «Роснефть» пен «ҚазТрансОйл» арасында кесімді келісімге желтоқсан айында қол қойылды.

Қазақстан өндірілетін мұнайдың негізгі бөлігін мұнай құбырлары арқылы экспортқа шығарады. 2013 жылы мұнай экспортының көлемі 72,1 миллион тоннаны, соның ішінде мұнай құбырлары бойынша: «Атырау-Самара» – 15,4 миллион тоннаны, «Каспий құбыр желісі консорциумы» – 32,7 миллион тоннаны. Еліміздің мұнай тасымалдау жүйесінің қуатын өртараптандыру мен кеңейту шеңберінде, 2013 жылы «Атасу-Алашанькоу» маршрутының қажетті өтеу мүмкіншілігі 20 млн. тоннаға дейін өсті. Ақшалай баламада мұнай экспорты 55 миллиард АҚШ долларына эквивалентті соманы құрады, бұл еліміздің жалпы экспорт көлемінің 72%-ынқұрайды.

2013 жылы «ҚазТрансОйл» магистральды құбыр жүйесі бойынша қазақстандық МӨЗ-ға 14,1 млн тонна мұнай тасымалданды.

2013 жылы геологиялық бағытта айтарлықтай жұмыс атқарылды. ҚМГ ҰК тапсырысы бойынша және Қазақстан Республикасының индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің геология комитетінің, Қазақстан мұнай және газ институтының, ғылым мен өндірістік геологиялық Консорциум көмегімен Қазақстанның мұнайгаз және келешегі бар шөкпелі бассейндерінің Атласы жасалды. Келер жылдарда «Евразия» геологиялық барлау жобасы ең маңызды жоба болуы мүмкін, оның іске асырылуына дүниежүзінің жетекші мұнайгаз компаниялары консорциум негізінде ат салысады деп жоспарлануда. Осы жобаның іске асу негізінде, Қазақстанның көмірсутек қоры анағұрлым артуы мүмкін. Болашақта Қазақстандағы мұнай мен газ өндіру көлемі өсу бағытын ұстанады.

Келешекте Қазақстанда мұнай мен газ өндіру көлемі айтарлықтай өсу тенденциясына ие болады. Қазақстандық мұнай және газ өндірісі көлемдерінің ұлғайғаны үш фактормен байланыстырылады. Біріншіден, бұл инвестициялардың айтарлықтай ағымынан туындайды. Екіншіден, көмірсутек шикізатының өлемдік нарықтарында қолайлы конъюнктура қалыптасуда. Үшіншіден, саланың ресурстық өлеуетін өрі қарай үдетуге сондай-ақ Каспий және Арал теңіздерінің акваториясында жер қойнауының учаскелерінде жүргізіліп жатқан кең ауқымды зерделеу де жәрдемдесетін болады.Қазақстан Республикасының Мұнай және газ министрлігінің болжамы бойынша, 2020 жылы Қазақстанда мұнай өндіру деңгейі тәуілігіне 2 млн баррельге (жылына 100 млн тонна) жетеді.

ҚАЗАҚСТАН ТУРАЛЫ

Халқы

17,2 млн адам (01.01.2014)

Ауданы

2,7 млн шаршы шақырым

Елордасы

Астана Алматыдан 1997 жылы көшірілген

ЖІӨ (2013*)

34 140 млрд теңге (224,4 млрд АҚШ доллары)

ЖІӨ нақты өсімі

2013 жылы 6% 2009-2013 жылдары орташа 5,3%

Инфляция

4.8% (жылға орташа)

Ұлттық валютасы

Теңге (2013 ж. орташа бағам: 152,14 теңге/АҚШ доллары)

2014 жылы 11 ақпанда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚРҰБ) теңге айналым бағамын сол деңгейде ұстаудан бас тартуға, валюталық интервенциялардың көлемін азайтып, теңге айналым бағамын құру бойынша процестерге бас сұғуды қысқартуға шешім қабылдады. Қаржылық нарық пен экономиканың тұрақсыздануын болдырмау үшін, ҚРҰБ теңге бағамының АҚШ долларына шаққандағы ауытқу коридорын орнатты, жаңа бағам 185 теңге АҚШ долларына болса, ауытқу плюс/минус 3 теңгені құрады. ҰҚБ айналым бағамының кенет көтерілуі мен қысқа мерзімдік бағамның құбылмалылығын болдырмау саясатын жалғастыруда.

Ақша қаражатының үлкен бөлігі, олардың баламалары мен Компанияның қаржылық активтері девальвацияға дейін АҚШ долларына ауыстырылғанының арқасында, 2014 жылдың I тоқсанында девальвация нәтижесінде бағам айырмашылығы негізінде айтарлықтай кіріс кірді.

* Алдын ала САРК мәліметтері

18

Жылдық есеп 2013 «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ

19

I ТОҚСАН

- ҚМГ БӨ акцияларын кері сатып алу бағдарламасының қорытындысы жасалды. Бағдарламаны іске асыру барысында 2011 жылдың 11 қазанынан 2012 жылдың 31 желтоқсанына дейін Компания жалпы сомасы 263 млн АҚШ долларына 19 461 жай акция мен 14 386 605 ЖДҚ сатып алды.
- Директорлар кеңесінің шешімі бойынша, ҚМГ БӨ бас директоры (Кеңес төрағасы) орнына Абат Нусейітов тағайындалды. Бұған дейін өндіріс бойынша бас директордың орынбасары болған ол Маңғыстау облысының әкімі орына ауысқан Алик Айдарбаевтың орнына келді.
- ҚГМ, ССЕЛ, ПҚИ үлестерін санағанда, 2013 жылдың бірінші үш айында 3 002 мың тонна мұнай өндірілді (тәулігіне 247 мың баррель), бұл 2012 жылдың осындай кезеңімен салыстырғанда 1% кем.
- Топтастырылған аралық қаржылық есептеме бойынша, 2013 жылдың бірінші үш айында 202 млрд теңгеге (1342 млн АҚШ доллары) түсім азайды, бұл 2012 жылдың сондай мерзімімен салыстырғанда 2% кем, оның себебі мұнай бағасының төмендеуі болды, алайда ішкі нарыққа жоғарғы бағада өткізілген мұнаймен жарты бөлімінің орны толтырылды. Таза шығын 0,7 млрд теңгені (4 млн АҚШ долларын), бір акцияға шығын 10 теңгені (бір ЖДҚ-ға 0,01 АҚШ долларын) құрады, бұл ӨМГ құнсыздануынан болған қосымша шығыс негізінде болды. Өндірістік шығыстар 43 млрд. теңгені (284 млн АҚШ долларын) құрады, бұл 2012 жылдың осындай мерзімімен салыстырғанда 36% артық. Елеулі шығыстардың үлесі қызметкерлерге сыйақы төлеу, электроқуатқа, ұңғыманы жөндеу мен күту үшін жұмсалған шығыстармен түсіндіріледі.

2013 жылдың бірінші үш айында өндірілген мұнай тәулігіне мың баррель

247

2013 ж. ҚМГ БӨ-нің кредиттік рейтингі

Moody’s – **Baa3**

Standard&Poor’s – **BBB-/тұрақты**

II ТОҚСАН

- ҚГМ, ССЕЛ, ПҚИ үлестерін санағанда, 2013 жылдың жарты жылдығында 6 093 мың тонна (тәулігіне 249 мың баррель) топтастырылған мұнай өнімі түсті, бұл 2012 жылдың сондай мерзімімен салыстырғанда 1% артық.
- Бірінші жартыжылдық бойынша топтастырылған аралық қаржылық есептеме бойынша, 2013 жылдың бірінші алты айында 384 млрд теңгеге (2544 млн АҚШ доллары) түсім азайды, бұл 2012 жылдың сәйкесінше мерзімімен салыстырғанда 4% кем, оның себебі мұнай бағасының төмендеуі мен экспортқа шығарылған көлемнің азаюы болды, алайда ішкі нарыққа өткізілген мұнайдың бағасы мен көлемінің артуы жарты бөлімінің орнын толтырылды. Таза кіріс 38,8 млрд теңгені (257 млн АҚШ долларын) құрады, бұл 2012 жылдың сәйкесінше мерзімімен салыстырғанда 68% кем, оның себебі 2013 жылдың I тоқсанында құнсызданудан болған шығыс.
- Пайдалануға ӨМГ жерасты жабдыған жөндеу мен диагностика қюя цехі берілді.
- Федоровский блогінде тұзасты ұңғымасын тексеру кезінде 239 450 текше м/тәулігіне газ бен 247 текше м/тәулігіне конденсат алынды.
- Кезектен тыс акционерлердің жалпы жиналысында өкілдік мерзімі бір жылды құрайтын Компания директорлар кеңесі сайланды.
- «ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компаниясы (ҚМГ ҰҚ) өз ақша қаражатынан Облигациялары бойынша өтелмеген соманы және есептелген сыйақыны төлеу ниеті туралы ҚМГ БӨ-ны хабарландырды. ҚМГ БӨ 2010 жылдың маусымында 222 млрд теңге (1,5 млрд АҚШ доллары) сомасына ҚМГ ҰҚ Облигацияларын алды, сол соманың толық өтелген күні 2013 жылдың 24 маусымы болды. ҚМГ ҰҚ ҚМГ БӨ-дан 2011-2012 жж. 611 млн АҚШ доллары көлемінде алған дивиденттерді өзінің Облигациялары бойынша ішінара міндеттемелерін өтеу үшін жұмсады. 2012 жылдың 31 желтоқсанында ҚМГ ҰҚ Облигациялары бойынша өтелмеген сома мен есептелген сыйақы 134 млрд теңгені (891 млн АҚШ долларын) құрады. Төлем толық көлемде өтелді.
- Жылдық жалпы акционерлер жиналысы барысындағы шешім бойынша 2012 жылға дивиденд көлемі бір акцияға (қарапайым және артықшылықты) 1619 теңгені (Қазақстан Республикасының заңына сәйкес алынатын салықты есептегенде) құрады. 2012 жыл бойынша дивиденттердің жалпы сомасы 110 млрд теңгені (740 млн АҚШ долларын) құрады.

2013 жылдың бірінші алты ай ішінде өндірілген мұнай тәулігіне мың баррель

249

2012 ж. жалпы дивиденд сомасы

110 млрд теңгені құрады

KZT/USD, 2012 ж. орташа бағам – 149,1

III ТОҚСАН

– ҚГМ, CCEL, ПҚИ үлестерін санағанда, 2013 жылдың тоғыз айы ішінде 9 227 мың тонна (тәулігіне 250 мың баррель) мұнай өндірді, бұл 2012 жылдың осындай мерзімімен салыстырғанда 119 мың тоннаға, яғни 1% артық.

– Бірінші тоғыз айға арналған топтастырылған аралық қаржылық есептеме бойынша, 2013 жылы түсім 2012 жылдың сондай мерзімімен салыстырғанда аса өзгермей 606 млрд теңгені (4000 млн АҚШ доллары) құрады. Таза кіріс 93,2 млрд теңгені (615 млн АҚШ долларын) құрады, бұл 2012 жылдың сондай мерзімімен салыстырғанда 46% кем. Таза кірістің төмендеуі себебі 2013 жылдың I тоқсанында құнсызданудан болған шығыс үшін, бірлескен және қауымдасқан кәсіпорындардың кірісінің төмендеуінен, сонымен қатар өндірістік шығыстардың артуынан болып отыр.

– 2013 жылдың шілдесінде ӨМГ ұңғымаларын өшіруге арналған сұйықтықты дайындайтын қондырғыны орнату аяқталды.

– ҚМГ БӨ Petrofac Limited компаниясымен Өзара түсіністік туралы Меморандумға қол қойды. Меморандум шарттарына сәйкес, Petrofac компаниясы ӨМГ кен орындарына бағалау жүргізуге және қабаттардың мұнай беруін көтеруге келісім-шарттарды бекіту мүмкіндігі мақсатында ӨМГ кейбір кен орындарында ұзақмерзімді игеру және өндіруді жақсарту жөнінде ұсыныс дайындауға ниетті.

– ҚМГ ҰК-ның корпоративтік даму бойынша кеңес төрағасының бірінші орынбасары Данияр Берлибаев, ҚМГ БӨ директорлар кеңесінің төрағасы болып тағайындалды.

– ҚМГ БӨ Директорлар кеңесі 2013 жылға арналған түзетілген бюджетті бекітті. Қайта қаралған бюджетке сәйкес, 2013 жылға күрделі салымдар 168 млрд теңге (1 121 млн АҚШ доллары) мөлшерінде жоспарланып отыр, бұл 2012 жылдың желтоқсанында бекітілген 185 млрд теңгем (1 235 млн АҚШ доллары) салыстырғанда 17 млрд теңгеге (114 млн АҚШ доллары) аз. Күрделі салымдардың төмендеуі геологиялық барлау шығыстарының 11 млрд теңгеге (74 млн АҚШ доллары) азаюымен байланысты.

– Жаңарту бағдарламасының жоспары 7 млрд теңгеге (47 млн АҚШ доллары) азайту жөнінде қайта қаралды. 2013 жылы жаңарту бағдарламасы шығыстарының қысқаруы бірнеше нысандар құрлысының келесі жылдарға қалдыруымен байланысты.

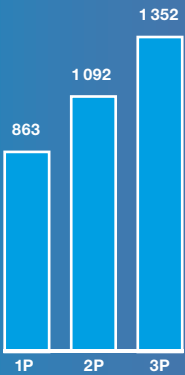
2013 жылдың бірінші тоғыз ай ішінде өндірілген мұнай тәулігіне мың баррель

250

¹ ҚГМ, CCEL және ПҚИ үлестерін қоспағанда

2012 ж. соңы бойынша мұнай қоры млн тонн¹

2013 ж. бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардан алынған дивиденттер

68 млрд теңге

KZT/USD, 2013 ж. орташа бағам – 152,1

Күрделі шығыстар млрд теңге

KZT/USD, орташа бағам
2013 ж. – 152,1
2014 ж. – 2018Б -185,0

IV ТОҚСАН

– Miller and Lents, Ltd. (MLL) тәуелсіз компаниясы өткізген 2012 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша мұнай қорларын бағалау қорытындылары жарияланды. MLL есебі бойынша 2012 жылдың соңы бойынша мұнай қорлары бірлескен компаниялардағы ҚМГ БӨ үлесін санамағанда 2Р санаты бойынша 148,0 млн тоннаны (1092 млн баррель) құрады. 1Р санаты бойынша мұнай қорлары 116,8 млн тоннаны (863 млн баррель), 3Р санаты бойынша мұнай қорлары 183,5 млн тоннаны (1352 млн баррель) құрады.

– Кезектен тыс Жалпы акционерлер жиналысында директорлар Кеңесінің жаңа мүшелері тағайындалы: Ержан Жанғаулов пен тәуелсіз директор Аластэр Фергюсон.

– Директорлар кеңесінің ӨМГ және ӨМГ бойынша 2014 жылға өндіру жоспары 5,35 млн тоннаны (тәулігіне 108 мың баррель) және сәйкесінше, 2 820 мың тоннаны (тәулігіне 57 мың баррель) құрайды. ӨМГ өндіріс профилін қайта қарау негізінен 2011 жылы ӨМГ-де еңбек наразылығының болу себебінен өндірістің төмендеуін қосқанда соңғы үш жыл ішіндегі төмен өндіру деңгейімен байланысты болып отыр. 2014 жылға арналған күрделі салымдарды 133 млрд теңге (719 млн АҚШ доллары) 2 мөлшерінде бекітті. 2014-2018 жылдар кезеңінде күрделі салымдар деңгейі 3,4 млрд АҚШ долларына жуық болады деп күтілуде, оның 200-300 млн АҚШ долларына жуығы жаңғырту бағдарламасына инвестицияларды құрайды.

Осылайша 2012 жылдан бастап, 2018 жылдар бойынша жаңғырту бағдарламасына жиынтық инвестиция 350-450 млн АҚШ долларына жуықты құрайды.

– ӨМГ-да ілеспе газды көдеге жарату бойынша С. Балғымбаев кен орнында жылына 20 млн м³ жобалық қуаты бар жабдықтың құрылысы аяқталды. Шығыс Мақатта ілеспе газды көдеге жарату бойынша жылына 40 млн м³ жобалық қуаты бар жабдық іске қосылды.

– 2013 жылы ҚМГ БӨ ҚГМ, CCEL, ПҚИ компанияларындағы үлестерін есептегенде, 12 398 мың тонна (тәулігіне 251 мың баррель) мұнай өндірді, бұл 2012 жылмен салыстырғанда 2%-ға артық.

– ҚМГ БӨ 2013 жылы басымдылық төлем ретінде CCEL-дан 27 млн АҚШ долларын және дивиденд ретінде ПҚИ-дан 219 млн АҚШ долларын және ҚГМ-нан 200 млн АҚШ долларын алды.

Жаңандандыру бағдарламасына жұмсалған қаржы

60 – 80

млрд теңге

2013 ж. өндірілген мұнай тәулігіне мың баррель

251

133 млрд теңге

2014 жылға жоспарланған күрделі қаржы бөлу

KZT/USD, орташа бағам
2014 Б – 185,0

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

Жаһандандыруды инвестициялау

Біздің жаһандандыру бойынша кешенді бағдарлама құрылыс және қайта құру жобаларын инвестициялауды операциялық тиімділікті қамтамасыз ету, еңбек жағдайларын арттыру, әлеуметтік қамтамасыз ету және орташа тәуліктік өндіріс көлемін арттыру мақсатында қарастырады.

2018 жылы біздің жаһандандыруды инвестициялау 350 – 450 млн АҚШ долларын құрайды.

KZT/USD, орташа бағам
2012 ж. – 149,1; 2013 ж. – 152,1;
2014 ж. – 2018Б -185,0

МЛРД ТЕҢГЕ
9
2012

МЛРД ТЕҢГЕ
37–56
2014–18

60–80
БАРЛЫҒЫ
МЛРД ТЕҢГЕ

МЛРД ТЕҢГЕ
14
2013

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

МҰНАЙДЫ ӨНДІРУ МЕН САТУ

2013 жылы Компания қойылған мақсаттарын орындады, негізгі өндірістік активтерде оң өзгерістер байқалды.

ҚМГ БӨ «Қазгермұнай» БК (ҚГМ), «CCEL» CCEL және «ПетроҚазақстанИнк» (ПҚИ) компанияларындағы үлесін есепке алғанда, 2013 жылы 12 388 мың тонна (тәулігіне 251 мың баррель) мұнай өндірді, өндіру жоспарына сәйкес, 2012 жылмен салыстырғанда 197 мың тоннаға немесе 2% артық.

ӨМГ 5 208 мың тонна (тәулігіне 105 мың баррель) өндірді, бұл 2012 жылмен салыстырғанда 5% көп. ЕМГ 2 841 мың тонна (тәулігіне 57 мың баррель) өндірді, бұл 2012 жылмен салыстырғанда 1% көп. Нәтижесінде ӨМГ және ЕМГ жалпы өндіру көлемі 8 049 мың тоннаны құрады (тәулігіне 162 мың баррель), бұл 2012 жылмен салыстырғанда 4% көп.

Есептегі кезеңде ӨМГ-де соңғы екі жылмен салыстырғанда алғаш рет тәуліктік мұнай өндірісі артты, айта кету керек, жыл бойы өндіріс тұрақты түрде өсіп отырды. 2011-2012 жылдары ӨМГ-дегі өндірістің төмендеуі алдымен тұрып қалған ұңғымалар санының артуына, өндіріс деңгейі қажетті деңгейден әлдеқайда төмен ұңғымалар санының артуына, 2011 жылғы еңбек дауында ұңғымаларды жөндеу жұмыстарының тоқтауына байланысты. Қажетті дәрежеде қызмет көрсетілмеген ұңғымалар саны артты, сол себепті Компания 2012-2013 жылдары оларды пайдаланып қана қоймай, жөндеп отыруға мәжбүр болды.

ӨМГ мен ЕМГ негізгі активтерінде 2013 жылы 311 эксплуатациялық өндіруші және айдау ұңғымасы бұрғыланды, бұл 2012 жылғымен салыстырғанда 21% артық.

ӨМГ-дағы өндіріс

тәулігіне мың баррель

2012 I тоқсаны		100
2012 II тоқсаны		100
2012 III тоқсаны		99
2012 IV тоқсаны		100
2013 I тоқсаны		101
2013 II тоқсаны		105
2013 III тоқсаны		107
2013 IV тоқсаны		107

2013 жылы ӨМГ мен ЕМГ-де 1151 ұңғыма жөнделді, 2012 жылы 957 ұңғыма жөнделген. Жер асты ұңғымаларын жөндеу операцияларының саны 10% артып, 18 625-ке жетті. Соның нәтижесінде Компания эксплуатациялық қордағы тұрып қалған ұңғымалар санын 2012 жылғы 13%-дан 2013 жылы 8%-ға дейін төмендетті. Орташа мезгілдік болашақта бұл коэффициентті ары қарай да Өзен үшін ең қолайлы – 5% деңгейінде ұстап отыру жоспарланған.

Мұнымен қоса, 2013 жылы электр қуатының сөнуінен тоқтап қалатын ұңғымалардың саны азайды, бұл инфрақұрылымның жақсаруының арқасында болып отыр.

Директорлар кеңесі 2014 жылы ӨМГ жаңа өндіру жоспарын 5,35 млн тонна (тәулігіне 108 мың баррель) деңгейінде бекіту туралы шешім қабылдады. Ал ЕМГ өндіру жоспары бұрынғысынша 2,8 тонна (тәулігіне 57 мың баррель) деңгейінде сақталады. ӨМГ өндіру жоспарын қайта қарау өндіріс күрт төмендеген 2011 жылды санағанда соңғы үш жылда өндіріс деңгейінің төмендеуімен байланысты. Компанияның есептеуінше 2014 жылға бекітілген өндіріс жоспарын орындауға болады, және жоспардын орындалатынына Компания сенімді.

2014 жылға жоспарланған өндіру көлемін қамтамасыз ету үшін ҚМГ БӨ меншікті өндіріс активтерінде 173 өндіргіш, 96 айдау ұңғымасын бұрғылау жоспарланған. Сонымен қатар, жер қыртысын сумен жару, ұңғымаларды жөндеу, тоқтап тұрған өндіруші ұңғымаларды іске қосу сияқты жоспарланған жұмыстар жүзеге асырылады.

Компания 2018 жылы ӨМГ мен ЕМГ жалпы өндіріс көлемі 2013 жылмен салыстырғанда 4% артады, соның ішінде ӨМГ-да 7% артып 5,57 млн тоннаға жетеді деп есептейді. Бұған жаңа технологиялық үрдістерді енгізу, жер қыртыстарының мұнай беруін арттырудың тәсілдерін қолдану және өндірісті оптимизациялау септігін тигізуі тиіс.

2014 жылы CCEL, ҚГМ және ПҚИ компанияларының жоспарланған өндіруіндегі ҚМГ БӨ үлесі 4,1 мың тоннаны (тәулігіне 84 мың баррель) құрайды, және 2018 жылы 3,4 млн. тоннаға (тәулігіне 68 мың баррель) дейін төмендейді, бұл ҚГМ мен ПҚИ компаниялары өндірісінің біртіндеп азаюына байланысты.

Орта мерзімді болашақта Лиман (ЕМГ), Рожковское (УОГ) және Ақсай (ҚГМ) кен орындарында өндірісті бастау жоспарланып отыр.

Өзен кен орнын игеру

ҚМГ БӨ Қазақстанның құрлығындағы ең ірі кен орны – Өзенді игеріп отыр. Соңғы бірнеше жылда жүргізілген зерттеу кезінде сарапшылар Өзеннің қорын нәтижелі игеру үшін жаңа технологиялық шешімдерді енгізуді тездету керек деген қорытынды шығарды.

2012-2013 жылдары Өзен кен орнында алғаш рет көлденең бұрғылау технологиясы пайдаланылды. Бұл жобаны жоспарлап, бұрғылау траекториясын есептеген, және гидродинамикалық модельдерді құрған ҚМГ БӨ Инженерлік орталығы мен ӨМГ геология және өндіру мамандары.

Көлденең бұрғылаудың күрделі технологиясы біріншіден шығындарды азайту мақсатымен пайдаланылады. Геологтар мен өндірушілердің есебі бойынша екі немесе үш дәстүрлі ұңғыманың орнына бір көлденең ұңғыма бұрғылауға болады. Бұл әдіс экология жағынан да маңызды. Көлденең ұңғымалардың жоғары нәтиже беретіндігі мұнайдың жер қыртысында көлденең жатуына байланысты. Көлденең ұңғымалар мұнай қорына баратын жолда бұрғыланбайтын жергілікті рельефтер жатқан жағдайда да қолданылады.

2013 жылы ӨМГ-де Өзен кен орнында 30 стандартты өндіруші ұңғыма салу туралы топтық техникалық жоба жасалған болатын. Хумурун күмбезінде тереңдігі 1800 метр болатын 20 эксплуатациялық ұңғыма салу жоспарланған. Және осы жерде тереңдігі 1800 метр болатын 10 эксплуатациялық айдаушы ұңғыма салу жоспарланған. Парсмурун күмбезінде жоспарлық тереңдігі 1800 метр болатын 18 эксплуатациялық өндіруші ұңғыма және осындай тереңдікте 9 эксплуатациялық 9 айдаушы ұңғыма салу жоспарланған.

Өзен кен орнынының геологиялық тілігінде мелдік юралық шөгінділерге жататын 26 құм қабаты анықталды. 1-12 мелдік қабаттарда газ бар, 13-18 орта юра кезеңінің тіліктерінде кен орнының негізгі мұнай-газы бар. Кей күмбездерде 19-24 тіліктерінде мұнай мен газ бар.

ӨЗЕНМҰНАЙГАЗ БЕН ЕМЫМҰНАЙГАЗ ҚЫЗМЕТІНІҢ 2013 ЖЫЛДЫҢ АЯЫНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ.

	ӨМГ	ЕМГ	ҚМГБӨ
Кен орындарының саны	2	41	43
Өндіруші ұңғымалар саны	3 755	2 305	6 060
Айдаушы ұңғымалар саны	1 241	450	1 691
Мұнай бойынша 1 ұңғымаға орташа тәуліктің дебит (тонна/тәулік)	4,5	3,5	–
2Р санатындағы мұнай қоры, млн баррель	734	297	1 031
Лифтинг шығындар, \$/ барр.	16,8	12,0	15,1
2013 жылғы мұнай өндірісі, тәулігіне мың тонна	14,3	7,8	22,1
2013 жылғы мұнай өндірісі, тәулігіне мың баррель	105	57	162

Мұнай тапсыру торабы.

ӨМГ мен ЕМГ өндірілген мұнайды екі негізгі бағыт бойынша экспортқа шығарады: Каспий Құбыр Консорциумы (КТК) және Өзен-Атырау-Самара (ӨАС). ӨМГ өндіретін мұнайын ішкі нарыққа да жеткізеді. ЕМГ ішкі нарыққа 2015 жылдан бастап жеткізеді.

2013 жылы ӨМГ және ЕМГ мұнайының экспорттық сату көлемі 6 017 мың тонна (тәулігіне 119 мың баррель), немесе жалпы мұнай сату көлемінің 75% құрады. Ішкі нарыққа мұнайдың сату көлемі 1 900 мың тоннаны құрады. 67 мың тонна мұнай өнімдері ішкі нарыққа өткізілді.

ҚМГ БӨ-нің CCEL, ҚГМ и ПҚИ компанияларының сату көлеміндегі үлесі 4 319 мың тонна мұнайды (тәулігіне 88 мың баррель) құрады, оның 3 829 мың тоннасы (тәулігіне 78 мың баррель) экспортқа шығарылды, ол компаниялар сатуының жалпы көлемінің 89% құрайды.

Компанияның болжамынша, 2014 жылы ішкі нарыққа жеткізу міндеттемелері 1,9 млн. тоннаны (тәулігіне 38 мың баррель) құрайды, ол шикізат Атырау мұнай өңдеу зауытына (АНПЗ) жеткізіледі. Бұнымен қоса, қосымша 100 мың тонна АМӨЗ-да Компанияның жеке қажеттілігі үшін өңделеді. Мұнай сату бағасы бір тоннаға 48 мың теңге (баррельге 43,4 АҚШ доллары) болады деп жоспарланып отыр, бұл 2013 жылғымен салыстырғанда 20% қымбат.

2013 жылы мұнай өндірісі

105мың бмт
«ӨзенМұнайГаз» АҚ

57мың бмт
«ЕмбіМұнайГаз» АҚ

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

2015-2018 жылдары ішкі нарыққа жөнелтілетін мұнай көлемі ӨМГ мен ЕМГ сату көлемінің 50% дейін жетеді деп күтілуде. Бұдан былайғы баға мен шикізат көлемі тиісті өкілетті органдармен келіссөз барысында анықталады.

2014 жылдың 1 сәуірінен бастап шикі мұнайға экспорттық кедендік баж (ЭТП) 60 доллардан 80 долларға дейін көтерілді. Бұл өзгеріс Компанияның қаржы нәтижелеріне елеулі әсер етуі мүмкін. Бұған дейін 2011 жылдың қаңтар айында экспорттық кедендік баж 20 доллардан 40 долларға, 2013 жылдың сәуір айында 60 долларға дейін көтерілген.

Девальвация

2014 жылдың ақпан айында болған девальвация Компания қызметіне елеулі әсер етуі мүмкін. Компания табысының басым бөлігі АҚШ долларында. Операциялық шығындарға келсек, 2013 жылдың нәтижесі бойынша шығындардың жартысы шетелдік валютаға байланысты есептелген. Салықты санау әдістемесі мұнайдың бағасына байланысты; тасымалдау шығындарының бір бөлігі доллар мен рубльде көрсетілген. Қалғаны – сатып алынатын тауарлар мен қызметтер. Бұл компоненттің басым көпшілігі теңгемен көрсетілген. «ҚазМұнайГаз» компанияар тобы, соның ішінде ҚМГ БӨ еңбек ақы қорын қайта қарап, еңбекақыны көтерді. 2014 жылдың 1 сәуірінен бастап ҚМГ БӨ еңбекақы қоры 21 млрд. теңгеге (115 млн. АҚШ доллары) көбейді, оның ішінде девальвацияға байланысты жалақының 10% өсуі де бар. Капиталдық салымдарға келсек, мұнда басым бөлігі – қазақстандық үлес: мұның ішінде сораптар мен құбырларды сатып алу. Девальвацияға байланысты 2014 жылы капиталдық шығыстардың көбеюі өзiрге жоспарда жоқ.

ТОННАСЫНА **48 000** ТЕҢГЕ
2014 ж. жоспарланып отырған ішкі нарыққа сату бағасы

Барреліне 35,9 АҚШ доллары

1,9млн тонна
2014 жылдағы ҚМГ БӨ-нің ішкі нарыққа тапсыратын көлемі

38 мың бмт

*ҚГМ, CCEL және ПҚИ үлестерін санамағанда

«ҚАЗГЕРМУНАЙ» БК (100%) ҚЫЗМЕТІНІҢ 2013 ЖЫЛҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ.

Кен орындарының саны	5
Өндіруші ұңғымалар саны	154
Айдауыш ұңғымалардың саны	31
Лифтинг шығындар, \$/ барр.	2,8
2Р санатындағы мұнай қоры, млн баррель	199
2013 жылғы мұнай өндірісі, тәулігіне мың баррель	66

«CCEL» (100%) ҚЫЗМЕТІНІҢ 2013 ЖЫЛҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ.

Кен орындарының саны	1
Өндіруші ұңғымалар саны	2 550
Айдауыш ұңғымалардың саны	713
Лифтинг шығындар, \$/ барр.	17,8
2Р санатындағы мұнай қоры, млн баррель	374
2013 жылғы мұнай өндірісі, тәулігіне мың баррель	38

«ПЕТРОҚАЗАҚСТАН ИНК.» (100%) ҚЫЗМЕТІНІҢ 2013 ЖЫЛҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ.

Кен орындарының саны	15
Өндіруші ұңғымалар саны	1 239
Айдауыш ұңғымалардың саны	380
Лифтинг шығындар, \$/ барр.	6,3
2Р санатындағы мұнай қоры, млн баррель	238
2013 жылғы мұнай өндірісі, тәулігіне мың баррель	113

«Ембімұнайгаз» АҚ мұнайды дайындау мен айдау цехі.

ҚОРЛАР

MLL тәуелсіз компаниясы өткізген ӨМГ, ЕМГ және «Урал Ойл энд Газ» ЖШС («УОГ», ҚМГ БӨ үлесі – 50%) кен орындарындағы 2013 жылдың соңына жасалған мұнай қорларын бағалау қорытындыларына сәйкес, 2013 жылдың соңында сұйық қорлар 2012 жылдың соңындағымен салыстырғанда сәл ғана өзгеріске ұшыраған. «Дәлелденген» (1Р) санатындағы қорлар 4,6% немесе 5,4 млн тоннаға артып, 122,1 млн тоннаны (902 млн баррель) құрады. «Дәлелденген плюс болжамды» (2Р) санаты бойынша қорлар 0,6% немесе 0,9 млн тоннаға артып, 148,8 млн тоннаны (1 101 млн баррель) құрады. «Дәлелденген плюс болжамды плюс мүмкін» (3Р) санаты бойынша қорлар 0,4% немесе 0,7 млн тоннаға азайып, 182,7 млн тоннаны (1 349 млн баррель) құрады.

1Р және 2Р санатындағы қорлардың артуы мынаған байланысты: Жаңа ұңғыларды бұрғылау бойынша ұзақ мерзімді жоспарлар мен өндіруші активтердегі геологиялық-техникалық іс-шараларды орындау. Жылдық өндіріс көлемінің төмендеуінің есептік қарқынын қайта қарау. Рожковское кен орнындағы (Федоровский блогы) барлау ұңғыларында өткізілген сынақтың оң нәтиже беруі.

2013 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША СҰЙЫҚ КӨМІРСУТЕКТЕР ҚОРЫН БАҒАЛАУ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ ¹

	млн тонна			млн баррель		
	1Р	2Р	3Р	1Р	2Р	3Р
31/12/2012 қорлар	116,8	147,9	183,4	863	1 092	1 351
Өндіру	8,0	8,0	8,0	59	59	59
Орнын толтыру	13,4	8,9	7,3	98	68	56
31/12/2013 қорлар	122,1	148,8	182,7	902	1 101	1 349

Бірлескен кәсіпорындардың қорларын тәуелсіз аудиторлар бөлек есептейді. ² ҚГМ (50%), CCEL (50%) және ПҚИ (33%) компанияларының 2013 жылдың соңындағы жағдай бойынша 2Р санатындағы сұйық көмірсутектердің жалпы қорларындағы ҚМГ БӨ үлесі 51 млн. тоннаны (365 млн баррель) құрады. Осылайша, ҚГМ, CCEL, ПҚИ компанияларындағы ҚМГ БӨ-нің 2Р санатындағы жиынтық қорлары 2013 жылдың соңындағы жағдай бойынша 200 млн. тонна (1466 млн баррель) құрады.

ЖИЫНТЫҚ ҚОРЛАР

	млн тонна		млн баррель	
	1Р	2Р	1Р	2Р
ҚМГ БӨ	122	149	902	1 101
ҚГМ 50%, CCEL 50%, ПҚИ 33%	39	51	283	365
Жиынтық қорлар	161	200	1 185	1 466

«Өзенмұнайгаз» АҚ-дағы ұңғыма жөндеу.

1 466млн баррель

2013 ж. соңына «дәлелденген плюс ықтималды» (2Р) санаты бойынша топтастырылған қор

¹ Мұнай қорлары 31.12.2013 ж. жағдай бойынша қолда бар ақпаратқа негізделіп есептелінді. Экономикалық параметрлердің бұдан кейінгі өзгерістері 2014 жылдағы қорлар есебінде көрсетіледі.

² ҚГМ және CCEL қорларын MLT компаниясы 2013 жылдың 31 желтоқанындағы және 31 қазанындағы жағдай бойынша есептеді. ПҚИ қорларының есебін «McDaniel & Associates Consultants Ltd» 2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша жасады.

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

ГЕОЛОГИЯЛЫҚ БАРЛАУ

ҚМГ БӨ құрылғаннан бері геологиялық барлауды дамыту компания қызметінің маңызды құрамдас бөлігі. ҚМГ БӨ 2010 жылдың қыркүйек айында сатып алған «СапаБарлауСервис» компаниясының негізінде «ҚМГ БӨ Барлау активтері» ЖШС атты геологиялық барлау компаниясы құрылды. Компанияның миссиясы барлау келісім-шарттарының операторы қызметін атқару. Нарық конъюктурасы, ұңғымаларды бұрғылау және сейсmobарлау қорытындыларына байланысты геологиялық барлауға бөлінетін инвестиция көлемі жылдан жылға өзгеріп отырды. Геологиялық-барлау жұмыстарын қаржыландыру Компаниядағы операциялық ақша ағымдарының есебінен жүргізіледі. Қарыз алынбайды, өндіруші активтер сатқан мұнайдан түскен пайданың бір бөлігі пайдаланылады.

Қазіргі стратегиясына сәйкес ҚМГ БӨ қызмет ету территориясын кеңейтіп, игеріліп жатқан кен орындарында шикізат қорын арттыруға мүдделі, сондықтан Компания мамандары Қазақстан Республикасындағы барлық перспективті мұнай-газ провинцияларын сараптап жатыр, бұл бағытта зерттеу жұмыстары жүргізілуде.

2013 жылы Компанияның негізгі барлау активтерінде 23 ұңғыма бұрғыланды, олардың 15-і – сәтті, 5-і жабылды, 3 ұңғымаға сынақ жасалады.

2013 жылы геологиялық барлау жұмыстары 8 перспективті ауданда жүргізілді. Тайсойған блогындағы Бажир және Уаз құрылымдарында екі ұңғыма сәтті бұрғыланды. Сынақ нәтижесі бойынша мұнайдың шығуы тәулігіне 10-нан 21 тоннаға дейінгі көлемді көрсетті. 2014 жылы Уаз құрылымында тағы бір ұңғыма бұрғылап қорларды есептеу жоспарланған. Өзен-Қарамандыбас блогындағы Солтүстік-Батыс Тенге құрылымында 2013 жылы СЗТ-1 ұңғымасы бұрғыланды. Ұңғыма сынағы 2014 жылға жоспарланған. Қосымша барлау жұмыстарының нәтижесі бойынша 2013 жылы С. Нұржанов кен орнында валанжин көлденеңдерінің қорларын байқау мақсатымен 3 ұңғыма бұрғыланды, дебиті тәулігіне 1,8-ден 34,2 мың тоннаға дейін мұнай ағымы алынды. Шығыс Мақат кен орнында 2013 жылы бұрғыланған екі ұңғыманы сынақтан өткізгенде дебиті тәулігіне 12,4-тен 20,9 мың тонна болатын мұнай ағымы алынды. Батыс Прорва мен Жаңаталапта 1 және 2 ұңғыма бұрғыланды. Барлық ұңғымалардың сынағы оң нәтиже берді. Камышитовый Оңтүстік-Батыс және С. Балғымбаев кен орындарында теріс нәтиже берген бір-бір ұңғыма бұрғыланды.

Қосымша барлау бойынша 2013 жылы барлығы 10 ұңғыма бұрғыланып, сынақтан өтті, олардың 8-і оң нәтиже берді. Осылайша, жыл қорытындысы бойынша кен орындарының қосымша барлауында бұрғылау сәттілігі 80% құрады.

2011-2013 жылдардағы геологиялық барлау жұмыстарының нәтижесі бойынша Компания өз иелігіндегі геологиялық барлау активтерін қайта бағалады. 2014-2018 жылдарға бекітілген бизнес-жоспар бойынша, бар назар қолда бар геологиялық-барлау активтері портфеліндегі келешегі бар деген блоктарға бөлінеді. Алайда, Компания келешегі бар геологиялық барлау жобалары пайда болған жағдайда геологиялық барлау жұмыстарына жыл сайын 300 млн АҚШ долларына дейін қаражат бөлуге дайын екенін растайды.

ФЕДОРОВСКИЙ БЛОГЫНДАҒЫ БАРЛАУ ҚЫЗМЕТІНІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ

2013 жылы Федоровский блогының Рожковское кен орнында үш тұзасты ұңғысын (U-11, U-26 және U-24) бұрғылау аяқталды. U-11 ұңғысын тестілеу кезінде тәулігіне 156 мың текше м. деңгейінде газ ағыны және тәулігіне 152 текше м. деңгейінде конденсат алынды. Бұдан бұрын хабарланғандай, U-26 ұңғысын тестілеу кезінде тәулігіне 239 мың. текше м. деңгейінде газ ағыны және тәулігіне 247 текше м. деңгейінде конденсат алынды. Үшінші ұңғыға сынақ 2014 жылдың бірінші жарты жылдығында жүргізіледі деп жоспарлануда.

2003 жылдан бастап Федоровский блогында геологиялық барлау жұмыстары 10 барлау ұңғысында жүргізілді, оның 8-і табысты, 1 ұңғыға сынау жүргізіледі деп күтілуде және 1-еуі құрғақ болды.

ЛИМАН БЛОГЫНДА СЫНАҚ ЭКСПЛУАТАЦИЯСЫНЫҢ БАСТАЛУЫ

2013 жылдың желтоқсан айында Лиман блогы бойынша барлау мен өндіру келісім-шартына қосымшаға қол қойылды, құжат бойынша ол ЕМГ-ге өтті. 2014 жылы Компания Лиман блогында Новобогат ЮВ карниз үсті кен орнын екі жылға сынақ эксплуатациясына енгізуді жоспарлап отыр, оның нәтижесі бойында коммерциялық өндіріс жайлы шешім қабылданады.

Өзен кен орнындағы тербелмелі білдек.

КҮРДЕЛІ САЛЫМДАР ЖӘНЕ ӨНДІРІСТІ ЖАҢҒЫРТУ

2013 жылы ҚМГ БӨ күрделі салымдары 144 млрд теңгені (946 млн АҚШ доллары) құрады, бұл 2012 жылмен салыстырғанда 8%-ға жоғары. Бұл көрсеткіш бұрғыланған ұңғылар санының 256-дан 311-ге дейін жетуіне, өндірістік объектілердің салынуына, құрылғыларды сатып алуға, және модернизация бағдарламасын іске асыруға байланысты. Компанияның Директорлар кеңесі 2014 жылғы күрделі салымдарды 133 млрд теңге (719 млн АҚШ доллары) деңгейінде бекітті. 2014-2018 жылдары күрделі салымдар деңгейі 3,4 млрд АҚШ доллары болады деп жоспарланған, олардың 200-300 млн АҚШ доллары модернизация бағдарламасына инвестицияланады. Осылайша, 2012-2018 жылдары модернизацияға жұмсалатын шығындар 350-450 млн АҚШ долларын құрайды.

Технологиялық модернизация бағдарламасы 2012 жылы басталған, және ӨМГ мен ЕМГ компанияларында жүзеге асырылады. Бағдарлама ескірген құрылғыларды алмастыру, жаңа өндірістік объектілерді салу, мұнай алуды арттыру және ұңғымаларды пайдаланудың инновациялық әдістерін енгізуді қамтиды.

2013 жылдың маусым айында ӨМГ-да жер асты құрылғыларын жөндеу және диагностикалау цехі іске қосылды. Цехтің қуаты жылына 400 мың сораптық-компрессорлық құбырларды, 300 мың сораптық штангілерді, және 10 мың штангілік тереңдік сораптарын жөндеуге жетеді. Цех жерасты құрылғыларын жөндеудің сапасын жақсартып, олардың қызмет ету мерзімін ұзартады деп жоспарлануда. Бұл, өз кезегінде, жаңа жерасты құрылғыларын сатып алуды азайтып, жиі жерасты жөндеу жұмыстарына байланысты ұңғымалардың тоқтап тұру кезеңін азайтып оларды жөндеу жұмыстарының арасындағы мерзімді ұзартуға мүмкіндік береді.

+8% Ж./Ж.
2013 ж. ҚМГ БӨ күрделі шығыстары

¹185 KZT / USD бағамы бойынша конвертацияланды

2013 жылдың шілде айында ӨМГ-де ұңғымаларды тұншықтыруға сұйықтық дайындайтын құрылғы салынып бітті, ол өндірістік көлденеңдердің бітелуін азайтады, барий тұздарының құлауының алдын алады, және жөндеуден кейін штангілік тереңдік сораптарының сынуын төмендетеді.

2013 жылдың қазан айында ЕМГ-ның С. Балғымбаев кен орнында жобалық қуаттылығы жылына 20 млн текше метрлік ілеспе газды көдеге жаратуға арналған екінші жабдықтың құрылысы аяқталды. Ал Шығыс Мақат кен орнында 2013 жылы қуаттылығы жылына 40 млн текше метр болатын ілеспе газды көдеге жарату жөніндегі құрылғы салынды.

Жабдықтар экологиялық заңнамалар талаптарына сәйкес тазартылмаған газды жағуды тоқтатуға мүмкіндік береді. Қайта өңделген газдың бір бөлігі өз қажеттіліктері үшін пайдаланылатын болады. Қалған бөлігі мемлекет белгілеген бағамен ішкі нарыққа сатылатын болады. Газды көдеге жарату жабдықтарының құрылысына барлығы 2,6 млрд теңге (17 млн АҚШ доллары).

2013 жылдың 12 желтоқсанында Қаражанбас және Қаламқас кен орындарында өндірістік базалар пайдалануға берілді. 250 және 100 көлікке арналған өндірістік базаларда 2012 жылдың қаңтар айында құрылған «Техникалық көлік және ұңғыларға қызмет көрсету басқармасының» ЖШС («ТҚҰҚҚБ») мамандары қызмет етеді.

Өндірістік базалар автокөлік құралдарына және арнайы техникаға заманауи технологияны қолдану арқылы сапалы орталықтандырылған сервистік қызмет көрсетуге бағытталған. Сондай-ақ мұнда еңбек ету жағдайы әлдеқайда жақсарды. Өндірістік базаларда көлікке қызмет көрсету деңгейі еуропалық стандарттарға сай келеді. Базаның арқасында ҚМГ БӨ компаниялар тобындағы барлық кен орындарында көліктерді тоқсан сайын және жыл сайын диагностикалау шығындары қысқарады деп жоспарлануда. Өндірістік базалардың қуаты Маңғыстау облысындағы көптеген кәсіпорындарға көліктер мен арнайы техниканы жөндеу бойынша қызмет көрсете алады.

Бұл – модернизация бағдарламасы объектілерінің тізіміндегі бірнеше жоба ғана. Іс жүзінде 2013 жылы ҚМГ БӨ өз тарихындағы мағызды кезеңге өтті – Компания технологиялық үрдістерді жетілдіруге көшті, өндірістің жаға деңгейіне көтерілуді бастады, мұнсыз заманауи мұнай-газ кәсіпорнының қызмет етуі мүмкін емес.

2014 жылы Компания модернизация бағдарламасын іске асыруды жалғастырады. Нақтылап айтқанда бұл ӨМГ-де сорап станциясының жүйесін реконструкциялау, қыртысқа айдайтын тауарлық су құрылғысын салу, Прорва кен орнында газды көдеге жарату бағдарламасы жүзеге асыру.

2013 жылдың қорытындысы бойынша модернизация бағдарламасының алғашқы объектілерін іске қосудың арқасында оң өзгерістерді байқауға болады. 2014 жылы негізгі жерасты құрылғыларын сатып алу (сорап-компрессорлық құбырлар, сораптық штангилер) азаяды деп жоспарлануда. Ал, ұңғымаларды тұншықтыру цехын іске қосудың арқасында кезекті жөндеуден кейін эксплуатациялық ұңғымалардың жұмыс режиміне шығу кезеңі қысқартылды.

«Өзенмұнайгаз» АҚ-дағы орталық мұнай жинау бекеті.

ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

ӘЛЕУМЕТТІК ЖОБАЛАРДЫ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ

Біз экономикалық мүдде мен
Компанияның әлеуметтік қамтамасыз
ету мен қоршаған ортаны қоғау
міндеттемелері арасында тұрақты
тепе-теңдікті сақтауға ұмтыламыз.

*KZT/USD, орташа бағам
2010 ж. – 147,4; 2011 ж. – 146,6;
2012 ж. – 149,1; 2013 ж. – 152,1

7,8 млрд теңге
2012 ж.

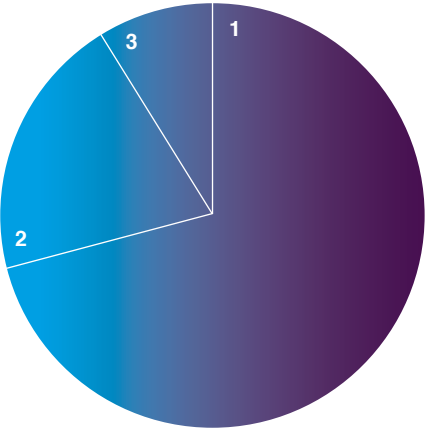
6,2 млрд теңге
2011 ж.

3,7 млрд теңге
2010 ж.

3,4 млрд теңге
2013 ж.

ӘЛЕУМЕТТІК
ЖАУАПКЕРШІЛІК

2013 Ж. ӘЛЕУМЕТТІК
ЖОБАЛАРДЫ
ҚАРЖЫЛАНДЫРУ
МЛРД ТЕҢГЕ

1 МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ	2,2
2 АТЫРАУ ОБЛЫСЫ	0,6
3 БАСҚА АЙМАҚТАР	0,3
БАРЛЫҒЫ	3,2

2013 ж. KZT/USD, орташа бағам – 152,1

ҚЫЗМЕТ ЕТУ АЙМАҚТАРЫНДАҒЫ
ӘЛЕУМЕТТІК ЖӘНЕ
ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ
БАҒДАРЛАМАЛАР

Әлеуметтік бағдарлама – ҚМГ БӨ қызметінің маңызды құрамдас бөлігі. Компания аймақтардың дамуына ерекше көңіл бөледі, себебі бұл мұнайшылар мен олардың отбасыларының қолайлы өмір сүруіне жағдай жасап қана қоймай, мемлекеттің алдындағы, қызмет ететін аймақтарындағы халықтың алдынлағы ҚМГ БӨ-нің тікелей жауапкершілігі.

Құрылғаннан бергі 10 жылдың ішінде ҚМГ БӨ 45 млрд теңге (323 млн АҚШ доллары) көлеміндегі қаражатқа әлеуметтік саладағы түрлі жобаларды қаржыландырды. Бұл көрсеткіштің ішінде компанияның келісім-шарттық міндеттемелері де бар. Аталған қаржы балабақшалар, медициналық мекемелер, аулалар мен спорт алаңдары, мәдениет үйлері, дене шынықтыру - емделу кешендері, Каспий теңізінің жағасындағы Кендірлі балалар лагері мен басқа да әлеуметтік маңызы бар нышандарды салуға жұмсалды.

Мұнымен қоса, Компания өндірістің тұрақты жұмысын қамтамасыз етуге бар күшін салып, еңбек етуге қолайлы жағдай жасап, өзі қызмет ететін аймақтарда әлеуметтік инфрақұрылымды қолдауға көмектесіп отыр.

2011-2013 жылдарға арналған Ұжымдық шарттың мерзімі аяқталуына байланысты былтырғы жылдың желтоқсан айында Компания барлық еншілес және тәуелді ұйымдарындағы қызметкерлермен үш жылға арналған Ұжымдық шартқа қол қойды. Жаңа Ұжымдық шартты талқылау кезінде қызметкерлердің әлеуметтік қолдауға қатысты барлық тілектері мен ескертулері ескерілді. Жаңа Ұжымдық келісімде бұрынғы әлеуметтік төлемдердің барлығы сақталып, толықтырулар енгізілді.

Маңғыстау облысы

Маңғыстау облысының әлеуметтік инфрақұрылымын дамытуға ҚМГ БӨ келісім-шарттық міндеттемелері 903,8 млн теңге (5,9 млн АҚШ доллары) құрады. Түрлі жобаларды іске асыруға Компанияның бастамасымен қосымша 1,6 млрд теңге (8,6 млн АҚШ доллары) бөлінді. Соның ішінде, аймақтағы инфрақұрылымды дамытуға, әлеуметтік көмекке зәру адамдардық (зейнеткерлер, ардагерлер, инвалидтер, жетімдер, дәулетсіз) қолдауға, қоғамдық маңызы бар іс-шараларды өткізуге (мәдени, спорттық, құқық қорғау) жұмсалды.

Жаңаөзен қаласында ҚМГ БӨ 2014 жылы көкөніс сақтау қоймасының құрылысын қаржыландырады, медициналық орталық құрылысы басталады. Жергілікті атқарушы билік өкілдерінің өтініші бойынша, Жаңаөзен – Қызылсай ауылы учаскесіндегі тас жол жөнделіп, реконструкцияланады. Ұзындығы 18 шақырым болатын тас жол елді мекенді қаламен байланыстырып қана қоймай, мұнай кәсіпшілігіне апаратын негізгі жол болып табылады.

Атырау облысы

Атырау облысының әлеуметтік инфрақұрылымын дамытуға ҚМГ БӨ келісім-шарттық міндеттемелері 274 млн теңге (1,8 млн АҚШ доллары) құрады. Мұнда да Компания міндетті төлемдермен шектеліп қоймайды. 2013 жылы әлеуметтік жобаларды іске асыруға қосымша 369,7 млн теңге (2,4 млн АҚШ доллары) бөлінді. 2012-2013 жылдары облыстық әкімшіліктің өтінішімен Байшлынас пен Ескене ауылдарының тұрғындарн облыс орталығына көшіруге ҚМГ БӨ 5,4 млрд теңге (36 млн АҚШ доллары) бөлді.

Маңғыстау облысындағы Қанға-баба мәдениет ескерткіші.

КАДР САЯСАТЫ

Қызметкерлерді дамыту ҚМГ БӨ стратегиялық басымдықтарының бірі болып табылады. Құрылғаннан бері ҚМГ БӨ жыл сайын қызметкерлерді дайындау және олардың біліктілігін арттыру саясатын жүргізіп келеді. Бұған қоса, ҚМГ БӨ компанияның қызметкерлеріне үнемі корпоративтік тренингілер, семинар-жиналыстар, модульдік бағдарламалар өткізіп тұрады. Осылайша, жыл сайын ҚМГ БӨ компаниялар тобының топ-менеджерлеріне, заң, кадр және қаржы саласындағы қызметкерлерге корпоративтік форматта оқу бағдарламалары өткізіледі.

2013 жылы ҚМГ БӨ ¹ компаниялар тобының қызметкерлеріне 22 мың қызметкер оқытылды. Оқуға 1,6 млрд теңге (10,5 млн АҚШ доллары) бөлінді.

2013 жылдың 26-27 тамыз күндері ҚМГ БӨ еншілес компаниялары мен бірлескен кәсіпорындары қызметкерлерінің арасында жыл сайын ұйымдастырылатын «Үздік маман» кәсіби шеберлік байқауы өткізілді. Байқауға ҚМГ БӨ-нің «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ және «Қазгермұнай» БК сияқты еншілес ұйымдары мен бірлескен кәсіпорындарында алдын-ала өткізілген ішкі байқаудың 38 финалисті қатысты.

Конкурс проводился по Байқау 10 мамандық бойынша теориялық және практикалық сынақтар бойынша өткізілді. Нәтижелерді бағалау кезінде комиссия байқауға қатысушылардың еңбектің алдыңғы қатарлы үлгілері мен әдістерін пайдалануына, қауіпсіздік техникасы мен еңбек қорғау ережелерін сақтауына, практикалық тапсырмаларды белгіленген мерзімде сапалы орындауына, сондай-ақ теориялық дайындығына ерекше көңіл бөлді.

Байқаудың әр мамандық бойынша жеңімпаздары «Үздік маман» медалімен, ақшалай сыйақылармен марапатталады, сондай-ақ тұрмыстық және ұйымдастыру техникаларына сертификаттар табысталды. Байқауда бірінші, екінші және үшінші орын алған жеңімпаз қатысушылар бір жыл бойы өз жалақысына тарифтік ставканың 30%, 20%, 10% мөлшерінде үстеме ақы алатын болады.

ҚМГ БӨ жаскелең ұрпақты да дайындап жатыр – жыл сайын ҚМГ БӨ құрылымдық бөлімшелерінде және еншілес ұйымдарында жоғарғы және орта білім беру мекемелерінің 1100-ден астам студенті өндірістік тәжірибеден өтеді. Бұған қоса, 2013 жылы Компания мен оның еншілес ұйымдары Қазақстан Республикасының 782 азаматының орта және жоғарғы оқу орындарындағы оқуын төледі.

Компанияда біртіндеп кадр резерві де құрылуда. ҚМГ БӨ еншілес ұйымдары мен бірлескен кәсіпорындарында және орталық аппаратта Жас мамандар кеңесі жұмыс істейді. Олардың мақсаты – нағыз кәсіби мамандарды дайындау, дарынды жастардв іздеу. Жас мамандар тәжірибе алмасу мақсатымен Қазақстан Республикасының және ТМД елдерінің ірі кеніштеріне жіберіледі деп жоспарлануда.

2013 жылдың 13-15 маусым күндері алғаш рет ҚМГ БӨ компаниялар тобы жас мамандарының күні болып өтті. Бұл шараның мақсаты еншілес және қарасты ұйымдардағы жастардың басын қосып, үздік жобаларымен таныстыру, ұжымдық мақсаттарға қол жеткізуге деген ықыластарын арттыру.

22 000

ҚМГ БӨ компаниялар тобының
қызметкерлері 2013 ж. оқытылды

Жас маманда күніне қатысу үшін қойылған негізгі талап Компанияның өндірістік қызметін жақсарту туралы жобалық жұмысты дайындау болатын. Таңдау талаптарының бірі – ұсынылып отырған жобаның өндірісте қолданылу мүмкіндігі, және оның экономикалық тиімділігі. 2013 жылы Жас мамандар күнінде ӨМГ, ЕМГ, ҚБМ, «Круз» ЖШС, «Жөндеу» ЖШС, «ҚМГ БӨ Барлау активтері» ЖШС, ҚГМ және «Тұлпар МұнайСервис» ЖШС ұйымдарынан 53 жас маман қатысты. Инновациялық жобалар «Геология және өндіріс», «Өндіріс», «Экология», «Автоматизация», «Қаржы және экономика» бағыттары бойынша өткізілді.

Бес жұмыс үздік деп танылды. Олардың авторлары дипломдар және бағалы сыйлықтармен марапатталды. Басқа қатысушыларға сертификаттар мен техника сатып алуға сертификаттар берілді. Қатысушы компаниялардың топ-менеджменті мен орталық аппараттағы модераторлар бірлесіп үздік жұмыстардың жүзеге асырылуына жетекшілік етіп, жас мамандарға қолдау көрсететін болады.

2014 жылы «ҚазМұнайГаз» компаниялар тобында, соның ішінде ҚМГ БӨ еңбекақы төлеу қорын ұлғайтуды ұйғарды. ҚМГ БӨ директорлар кеңесінің отырысында 2014 жылдың 1 сәуірінен бастап «Барлау, мұнай мен газ өндіру» бизнес-бағыты бойынша Қызметкерлерге еңбекақы төлеудің бірыңғай жүйесін енгізу және 2014 жылдың бюджетіндегі еңбекақы қорын 21 млрд теңгеге (115 млн АҚШ доллары) арттыру, соның ішінде 2014 жылдың ақпан айында болған девальвацияға байланысты еңбекақыны 10% арттыру туралы шешім қабылданды. Компания менеджментінің пікірінше бұл шара ҚМГ БӨ қызмет ететін аймақтарда тұрақты әлеуметтік жағдайды сақтап тұруға бағытталған тағы бір қадам болмақ.

Еңбекақы төлеудің бірыңғай жүйесі ҚМГ ҰК компаниялар тобында енгізіледі және жұмысшы мамандықтар бойынша тарифтік ставкалардың біркелкілендіріліп, айлық жалақының құрамдас бөліктерін унификациялауды қамтиды. Жүйенің негізінде бір мамандықтың шеңберіндегі жұмысшылар еңбегінің күрделілігін ескере отырып тарифтік кесте енгізілген.

¹Ассоциацияланған компанияларды есепке алғанда

ЕҢБЕКТІ ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

Қауіпсіздік және еңбекті қорғау
Өндіріс қауіпсіздігі және қызметкерлердің денсаулығы ҚМГ БӨ кәсіпорындары үшін үнемі маңызды орында, және Компания бұл бағыттарда өз қызметін жетілдіруді жалғастырады. Компания құрылған он жылдың ішінде Қазақстан Республикасының осы саладағы заңнамаларын мүлтіксіз орындап келеді және әлемдік тәжірибеге сәйкес ішкі стандарттарды қолданады.

Мұнай компанияларының өндірістік объектілері қауіпті нысандарға жатады, сондықтан ҚМГ БӨ қызметкерлердің өмірі мен денсаулығына қауіп төнетін жағдайларды азайту мақсатында белсенді жұмыс атқаруда. Десе де, өндірістегі қайғылы оқиғалар әлі де болып тұрады. 2013 жылдың қорытындысы бойынша ӨМГ мен ЕМГ өндірістік объектілерінде 15 қайғылы оқиғаға жол берілді. 20 адам зардап шегіп, мың адамға шаққандағы жиілік коэффициенті 0,98 жағдайды құрады. Қайғылы оқиғаларда зардап шеккен 20 адамның 3-і қаза тапты, бір қызметкер ІІ-топ мүгедегіне айналды, екеуі амбулаториялық емдеуден өтті, 14 адам қайта жұмысқа шықты. Болған қайғылы оқиғалардың жартысынан көбі мұнай мен газды өндіру объектілерінде болды. Көбінесе 10 жылдан астам тәжірибесі бар қызметкерлер зардап шекті.

Қайғылы оқиғалардың себебін анықтау мақсатымен Қазақстан республикасы Еңбек және әлеуметтік қорғау министрлігі өкілдерінің қатысуымен арнайы комиссиялар құрылды. Қайғылы оқиғаларға жол бергені үшін жауапты адамдар қызметтен босатылуға дейінгі дисциплиналық жазаға тартылды.

Еңбек қауіпсіздігі мәселелері тұрақты түрде Компания Басқармасының отырыстарында қаралады. Қайғылы оқиғалардың алдын алуға көп көңіл бөлінеді. Осы мақсатпен қызметкерлерді қауіпсіздік техникаларының ережелеріне үйрету тұрақты түрде өткізілетін болды, бұл Компаниядағы кадрлерді дайындау және олардың біліктілігін арттыру жүйесінің маңызды бөлігі. Барлық қызметкерлер арнайы киіммен, аяқ киіммен және басқа да қорғаныс құралдарымен қамтамасыз етіледі, және жыл сайын арнайы киім мен аяқ киімнің сапасы жақсаруда.

«Автокөліктер мен арнайы техниканы бақылау жүйесін» (GPS) енгізу жұмыстары тәмамдалды. Бұл жүйе автокөліктің қозғалысын бақылау, тәртіп бұзушылықтарды (жылдамдық, маршруттан ауытқу) анықтауға мүмкіндік тудырды.

Кәсіби аурулардың алдын алу мақсатымен ҚМГ БӨ орталық аппараты мен өндірістік филиалдардың қызметкерлері жыл сайын медициналық тексеруден өтеді, көзекшілік алдында көлік жүргізушілері мен басқа да қызметкерлер тексеруден өтіп тұрады.

«Өзенмұнайгаз» АҚ мұнайшылары.

2014 жылды еншілес ұйымдар еңбекті қорғау жылы деп жариялады. Осыған байланысты өндірісте қайғылы оқиғаларды болдырмауға бағытталған кешенді іс-шараларды өткізу жоспарланған. Бұл, ең алдымен, қазіргі ұйым құрылымын өзгерту, қауіпсіздік пен еңбекті қорғау талаптарының орындалуын қадағалауды күшейту, және өндірістік жарақаттанудың алдын алуға бағытталған бірнеше іс-шараларды орындау. Негізгі іс-шара – еншілес және тәуелді ұйымдарда еңбек пен қоршаған ортаны қорғауды басқару жүйесіне қайта баға беріп, оларды жетілдірудің жоспарын құрастыру. Сонымен қатар, еңбекті қорғау мәселелерін насихаттау мақсатымен өндірістегі әрекет ету қауіпсіздігі туралы бейнероликтер енгізілді.

Еңбек пен қоршаған ортаны қорғау жүйесін жетілдіру мақсатымен еңбектің барлық аспектілерін, өндірістік қауіпсіздік пен қоршаған ортаны қорғауды үздік халықаралық талаптарға сай басқару үшін ІТ – платформа енгізу жоспарланған. Жобаның негізгі мақсаты – Компанияның еншілес ұйымдарындағы барлық құрылымдарда еңбекті, өндірістік қауіпсіздік пен қоршаған ортаны қорғауды басқарудың бірыңғай жүйесін құру.

ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ІС-ШАРАЛАРЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ АРНАЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАРДЫҢ ДИНАМИКАСЫ

	млрд теңге
2004	2,1
2005	1,4
2006	1,6
2007	3,6
2008	4,3
2009	8,5
2010	10,1
2011	2,3
2012	1,2
2013	3,6
Барлығы	38,8

Қоршаған ортаны қорғау
ҚМГ БӨ өзінің қызметі табиғи қорларды пайдаланумен тығыз байланысты екенін түсіне отырып, бұл қорларды үнемді пайдалану және табиғатты қорғау саласында қоғам алдында жауапты екенін мойындайды.

Компания жыл сайын табиғатты қорғау шараларын қаржыландыруға ақша бөледі. 2013 жылы табиғатты қорғау шараларына 3,6 млрд теңге (23,7 млн АҚШ доллары) жұмсалды.

Өндірістің қоршаған ортаға тигізер залалын қадағалаудың негізін ӨМГ мен ЕМГ компанияларында өндірістік экологиялық бақылау құрайды. ӨМГ мен ЕМГ объектілерін өндірістік экологиялық қадағалау Экологиялық бақылау бағдарламасыны сәйкес және қоршаған ортаны қорғау заңнамасының талаптары мен табиғатты қорғаудың осы түрін реттейтін нормативтік-өдістемелік құжаттарға сәйкес ұйымдастырылған. Бағдарлама атмосфералық ауа, ағынды

және жер асты сулары, топырақ, өсімдіктер, жануарлар сияқты табиғаттың құрамдас бөліктерінің жағдайын өндірістік бақылау, радиозэкологиялық мониторинг, ауа, су, топырақ сынамаларын алу, зертханалық зерттеулер жүргізу және алынған нәтижелерді сараптау, ішкі тексерулер жүргізу, қажетті құжаттарды құрастыру, жүргізілген жұмыстың қорытындысы бойынша картографиялық, мәтіндік және таблицалық материалдар дайындаудың тәртібі мен әдістерін анықтайды.

ӨМГ және ЕМГ кен орындарын игеру өткен ғасырда басталғаны белгілі, ол кезде табиғатты қорғау мәселелеріне аса көңіл бөлінбегендіктен кеніштерді мұнаймен ластанған территориялар қалыптасқан, ластанған топырақ жинақтайтын заңсыз 11 алаң пайда болған.

Тарихи қалыптасқан мұнаймен ластанған жерлерді анықтап, есепке алу және көмірсутектердің жерге сіңу деңгейін олардың көлемі мен ауданын анықтау мақсатымен 2011-2012 жылдары ӨМГ мен ЕМГ-де «Қазақ ғылыми-зерттеу және жобалау мұнай және газ институты» АҚ көмегімен Ластанған жерлерді қайта культивациялау жобасы мен сметасын құрастыру жұмыстары жүргізілді. Бұл құжат 2013 жылы өкілетті органдардың оң қорытындысына ие болды.

Жасалған жоба бойынша ӨМГ келісім-шарт территориясында көлемі 340 мың текше м. болатын ластанған топырақ бар 135,8 га мұнаймен ластанған жер, ал ЕМГ территориясында 158,5 мың текше м. болатын ластанған топырақ бар 119,1 га жер анықталды.

Есеп берілген жылы келісім-шарт территорияларында биологиялық ремедиация әдісімен төмендегідей экологиялық іс-шаралар өткізілді:

— ӨМГ кеніштерінде 119,4 мың тонна (87,179 мың м³) мұнаймен ластанған топырақшыққан 38,4 га жер тазартылды;

— ЕМГ кеніштерінде 69,6 мың тонна (50,8 мың м³) ластанған топырақ шыққан 38,8 га жер тазартылды.

2013 Ж. ЛАСТАНҒАН ТОПЫРАҚТЫ БИОРЕМИДАЦИЯЛАУ

■ Қалпына келтірілген топырақ ■ Қалпына келтіруге жататын топырақ

мың м³		
ӨМГ	87.2	340.0
ЕМГ	50.8	158.5

ЕҢБЕКТИ ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

ӨМГ улы қалдықтарды уақытша сақтау полигонында құрамында гумат бар композициялық материалдар негізінде энергия жинағыш қоспаны қолдану арқылы 50 мың тонна ластанған топырақты залалсыздандыру жұмыстары жалғасып жатыр.

2014 жылы ӨМГ территориясында 2,9 млрд теңгеге (15,7 млн АҚШ доллары) көлемі 439,4 мың тонна болатын ластанған топырақты биологиялық әдіспен залалсыздандыру жұмыстарын жүргізу жоспарланған. Сонымен қатар, ЕМГ территориясында 925 млн теңгеге (5 млн АҚШ доллары) көлемі 180,45 мың тонна ластанған топырақты биологиялық әдіспен залалсыздандыру жұмыстарын жүргізу жоспарланған.

Осылайша, жоғарыда аталған жұмыстар толығымен аяқталғанда, ӨМГ мен ЕМГ территориялары мұнаймен ластанған учаскелерден түгелдей тазарады, тек ӨМГ 5 полигоны мен 11 шламжинағыштағы қалдықтар қалады.

Сонымен қатар, бүгінде ластанған топырақты қайта өңдеудің тиімді әрі экологиялық жағынан қауіпсіз технологиясын таңдауға бағытталға жұмыс жүргізілуде. Технологияны анықтаған соң, жоғарыда айтылған ӨМГ-нің 16 шламжинағышында шоғырланған ластанған топырақты қайта өңдеу жұмыстары жалғасады.

«Ембімұнайгаз» АҚ-дағы орталық мұнай жинау бекеті.

ГАЗДЫ УТИЛИЗАЦИЯЛАУ
ӨМГ-де өндірілетін ілеспе газ түгелдей «Қаз ГӨЗ» ЖШС арқылы утилизацияланады.

ЕМГ-де кеніштердегі ілеспе газды жағуды азайту, ал болашақта 100% жоюға бағытталған ілеспе мұнай газын утилизациялаудың бірқатар бағдарламалары бекітілген. Жоспарланған шараларды іске асыру бірқатар экологиялық проблемаларды шешуге мүмкіндік береді.

2011-2013 жылдар аралығында екі жоба іске асты: «Исатай ауданындағы «Жайықмұнайгаз» МГӨБ кеніштеріндегі ілеспе газды дайындау және тасымалдау жүйесін кеңейту» және «Мақат ауданындағы «Доссормұнайгаз» МГӨБ Шығыс Мақат кенішіндегі ілеспе газды дайындау және тасымалдау жүйесін кеңейту» жобалары, жалпы құны 3,2 млрд теңге (21 млн АҚШ доллары). Жобалар бойынша ілеспе мұнай газын тауарлық стандарттарға сай етіп дайындау құрылымдары салынады және ол газ өзіндік технологиялық қажеттілікке қолданылып, «ҚазТрансГазАймақ» АҚ жүйесі арқылы Мақат ауданының Исатай ауылының тұрғындарына сатылады. «Жайықмұнайгаз» МГӨБ құрылымының қуаты жылына 20 млн текше м., ал «Доссормұнайгаз» МГӨБ құрылымының қуаты жылына 40 млн текше м. тауар газы.

619,9 мың тонна
мазутталған топырақ 2014 ж.
қалпына келтіріледі

Қазіргі уақытта Мақат ауданындағы «Шығыс Мақат» кен орнында мұнай газын өңдейтін құрылым қолданысқа берілген. ЕМГ мен Атырау облысының әкімшілігінің арасында осы жобаларды іске асырудағы ынтымақтастық жөнінде және Атырау облысының халқына тауар газын мемлекет белгілеген бағамен сату туралы меморандумға қол қойылған. ЕМГ күрделі мәселелерінің бірі өлі де Прорва кеніштер тобындағы газды жағу. 2011-2012 жылдары жылына 120 млн м³ ілеспе газды күкірттен тазалайтын құрылғыны салу қарастырылған ілеспе газды утилизациялау жөніндегі кешенді жоспар жасалған. Жоба бойынша күкірттазалағыш құрылғы орнатылып, ілеспе газ «Орта Азия – Орталық» магистралды газ құбыры бойынша тұтынушыларға таратылуы керек.

КАСПИЙ АКВАТОРИЯСЫН ҚОРҒАУ
Каспий теңізінің ластануына жол бермеу мақсатымен биыл қорғаныс дамбаларын салу жоспарланған. Бұған қоса, тұрақты түрде ЕМГ-ге қарасты Төжіғали кенішінде «Жылыой» МГӨБ-ның су басатын ұңғыларына бақылау жүргізіледі.

Соңғы жылдары Компания сынақ ретінде заманауи технология – «Рено матрацтары» деп аталатын арнайы толтырғыштары бар жағалауды су тасқынынан қорғайтын металл қондырғыларды қолданып көрді. 2007-2010 жылдары «Жылыоймұнайгаз» МГӨБ Терең-Өзек және Батыс Прорва кен орындарында осы технологиялардың арқасында 5,44 шақырымдық дамба күшейтілді.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТЕКСЕРУЛЕР
2013-2014 жылдары Компания табиғатты қорғау заңнамасы бойынша бес талап алды. Бес талаптың төртеуі бойынша оң нәтижеге қол жеткізілді, алайда олардың үшеуі бойынша соттың келесу инстанцияларында қарастыру қаупі бар. Әрбір айыппұл бойынша шағымдану кезеңі өртүрлі, жарты жылдан бір жарым жылға дейін созылуы мүмкін.

ҚМГ БӨ экологиялық нормаларды орындауды қадағалауды әлсіреткен жоқ, тіпті жылдан жылға бақылау күшейтілуде. Компания бұл саладағы Қазақстан заңнамасын түрлі талқылауға салуға болады деп санайды.

«Өзенмұнайгаз» АҚ мұнай дайындау цехі.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

ҚМГ БӨ әлемдік стандарттарға сай корпоративтік басқару кодексін іс жүзінде қолданатын қазақстандық компаниялардың көшбасшысы. Инвесторлар тарапынан Компанияға, оның басқармасына көрсетілетін сенім корпоративтік басқару деңгейіне байланысты.

ҚМГ БӨ Директорлар Кеңесі, Басқармасы және акционерлер арасындағы қарым-қатынасты орнататын тиімді жүйе құрастырды және енгізді. Мұндай жүйе Компания үшін ең үздік инвестициялық мүмкіншіліктерді үздіксіз іздеуді және бүкіл акционерлердің мүддесін сақтауды қамтамасыз етеді.

Негізгі акционерлермен қарым-қатынасты реттеу Компанияның корпоративтік басқару жүйесінің маңызды мақсаттарының бірі болып саналады. ҚМГ БӨ мен бас компания «ҚазМұнайГаз» ҰК арасында қарым-қатынас туралы Келісім шарты бар, ол ҚМГ БӨ-нің кәсіпкерлік тәуелсіздігін және өз акционерлерінің мүддесі шеңберінде әрекет ету міндетін реттейді. Компанияның директорлар Кеңесінде үш тәуелсіз директор жұмыс атқарады. Олар Компанияның корпоративтік басқару бойынша міндеттемелерін орындауын қамтамасыз етеді.

ҚМГ БӨ директорлар кеңесіндегі тәуелсіз директорлардың негізгі акционерлер ықпалы мен басқарма шешімін бақылауды тиімді теңгеру жөнінен кең тәжірибесі бар. Тәуелсіз директорлардың кеңес шешіміне әсері тәуелсіз директорлардың нақты мәселе бойынша көпшілігінің дауысы мен директорлар кеңесі комитетінде қатысу басымдылығына негізделген.

Тәуелсіз директорлар қатысуымен директорлар кеңесі аудит, сыйақы және тағайындау бойынша комитеттер құрды. Осындай атқарушы міндеттемелерді бөлу үздік тәжірибеге сәйкес сараланған және тиімді шешім қабылдауға көмектеседі.

ҚМГ БӨ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

КОМПАНИЯНЫ БАСҚАРУ
ОРГАНЫ БОЛЫП
ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ (ДК),
АЛ АТҚАРУШЫ ОРГАН –
КОМПАНИЯ БАСҚАРМАСЫ
САНАЛАДЫ. БАСҚАРМА
ТӨРАҒАСЫ, БАС ДИРЕКТОР
– ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ
МҮШЕСІ ЖӘНЕ ДЕ
ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНДЕ
КОМПАНИЯНЫҢ
АТҚАРУШЫ ОРГАНЫНЫҢ
ЖАЛҒЫЗ ӨКІЛІ БОЛЫП
САНАЛАДЫ. ДИРЕКТОРЛАР
КЕҢЕСІНІҢ ТӨРТ МҮШЕСІ,
ОНЫҢ ТӨРАҒАСЫ ДАНИЯР
БЕРЛИБАЕВТЫ ҚОСҚАНДА,
«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰЛТТЫҚ
КОМПАНИЯСЫ» АҚ-НЫҢ
ӨКІЛДЕРІ БОЛЫП КЕЛЕДІ,
ЖӘНЕ ДИРЕКТОРЛАР
КЕҢЕСІНЕ ҮШ ТӘУЕЛСІЗ
ДИРЕКТОР КІРЕДІ.

ДАНИЯР БЕРЛІБАЕВ
ҚМГ БӨ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ
ТӨРАҒАСЫ, «ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК
АҚ БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ
КОРПОРАТИВТІК ОРТАЛЫҚ
ЖӨНІНДЕГІ ОРЫНБАСАРЫ
Берлібаев Данияр - 2013 жылдың
9-шілдесінде ҚМГ БӨ Директорлар
кеңесінің мүшесі болып, 2013 жыдың
10-шілдесінде Директорлар кеңесінің
төрағасы болып сайланды. Өл-
Фараби атындағы Қазақ Мемлекеттік
Университетін бітірген. 2005 жылдан
бастап 2007 жылды қоса алғандағы
мерзімде «Интергаз Орталық Азия»
АҚ Бас директоры болды, сондай-ақ,
«ҚазТрансГаз» АҚ Бас директорының
бірінші орынбасары қызметін қоса
атқарды. 2007 жылдан бастап 2009
жылды қоса алғанда «ҚазМұнайГаз» ҰК
АҚ газ жобалары жөніндегі басқарушы
директоры қызметін атқарды. 2009
жылдан бастап 2011 жылды қоса
алғанда «ҚазМұнайГаз-ӨМ» АҚ Бас
директоры, ал одан кейін «ҚазТрансГаз»
АҚ Бас директоры болып қызмет істеді.
«ҚазТрансГаз» АҚ Директорлар кеңесінің
мүшесі, «АстанаГаз ҚМГ» ЖШС бақылау
кеңесінің төрағасы, «ҚазРосГаз»
ЖШС бақылау кеңесінің мүшесі болып
табылады.

АБАТ НҰРСЕЙІТОВ
ҚМГ БӨ БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫ,
БАС ДИРЕКТОР
Абат Нұрсейітов 2012 жылдың
қаңтары айынан бастап Компания
бас директорының өндіріс жөніндегі
орынбасары болып жұмыс істеді.
Компанияда 2006 жылдың қазан
айынан бастап жұмыс істейді. Соңғы
тағайындауға дейін өндіріс жөніндегі
басқарушы директор қызметін атқарды.
Ленин атындағы Қазақ политехникалық
институтын бітірген. Мұнайгаз секторында
1986 жылдан бері жұмыс істейді,
өңбек жолын мұнай және газ өндіру
операторлығынан бастап «Жетібаймұнай»
МГӨБ бастығы қызметіне дейін көтерілді.
Қазақмұнай ғылыми зерттеу жобалық
институтында, «Торғай-Петролеум» ЖАҚ,
«ЛУКОЙЛ Оверсиз Сервис» қазақстандық
филиалында өр түрлі басшылық
қызметтерді атқарды. Қазақстан
мұнайының 100 жылдығы және 110
жылдығы медальдарымен марапатталған.

ЕРЖАН ЖАНФАУЛОВ
«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ ҚҰҚЫҚТЫҚ
ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӨНІНДЕГІ
БАСҚАРУШЫ ДИРЕКТОРЫ
Ержан Жанғаулов 2012 жылдың ақпан
айынан бастап «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның
Заң қызметінің басшысы лауазымын
атқаруда. Соңғы лауазымына дейін
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның құқықтық
қамтамасыз ету жөніндегі басқарушы
директоры, құқықтық қамтамасыз ету
жөніндегі атқарушы директоры, Вице-
Президентінің кеңесшісі болып қызмет
атқарды. «Мұнай және Газ Тасымалдау»
ҰК» ЖАҚ-ның заң департаментінің
директоры, Қазақстан Республикасы
Президенті Іс басқармасының заң
қызметі бөлімінің басқарушысы
лауазымдарын атқарды, Қазақстан
Республикасының Премьер-Министрі
Кеңсесінде заң, қорғаныс және құқықтық
тәртіп бөлімшесінің кеңесшісі, ҚР әділет
министрінің көмекшісі болып жұмыс
жасады. Білімі – заңгер, 1992 жылы
Қарағанды мемлекеттік институтын бітірді.

ФИЛИП ДЭЙЕР
ҚМГ БӨ-НЫҢ ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОРЫ
Филип Дэйер, құқық бакалавры,
Машықтанған бухгалтерлер
институтының мүшесі, «KPMG»-де
машықтанған бухгалтер ретіндегі
мамандыққа ие болды, Лондонның Қор
Биржасында тіркелген компаниялар үшін
консультациялар беруге маманданумен
25 жыл бойы инвестициялық-банктік
қызметпен айналысқан. «Barclays De
Zoete Wedd» және «Citicorp» сияқты
компанияларда жұмыс істеп тәжірибе
жинақтады. 2005 жылы «ABN AMRO Hoare
Govett»-тен кетті. Одан кейін «Роснефтіге»
2006 жылы бағалы қағаздарды ұтымды
орналастыру бойынша кеңес берді және
оны KNOC сатып алған сәтке дейін «Dana
Petroleum» аудит жөніндегі комитеттің
мүшесі болды. Қазіргі уақытта компания
Директорлар кеңесінің мүшесі болды,
сондай-ақ «AVEVA Group» аға тәуелсіз
директоры болып табылады. Сондай-ақ,
ол «ВТБ Капитал Холдинг» ЖАҚ тәуелсіз
директоры болып табылады. 2010 жылдың
мамыр айынан бастап Дэйер мырза ҚМГ
БӨ Директорлар кеңесінің мүшесі болып
табылады. Ол аудит комитетінің төрағасы
және сыйақы мен тағайындау бойынша
комитеттердің мүшесі болып саналады.

ӘСИЯ СЫРҒАБЕКОВА
«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ
ИНВЕСТИЦИЯЛАР МЕН
ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ
ЖӨНІНДЕГІ БАСҚАРУШЫ
ДИРЕКТОРЫ
2006 жылдың шілдесінде «ҚМГ»
ҰК-ның Экономика және қаржы
жөніндегі басқарушы директоры
болып тағайындалды, 2010 жылдың 26
науырызда ҚМГ БӨ Директор Кеңесіне
сайланды. Осы тағайындалуға дейін
2003 жылдан бастап ҚР Ұлттық Банкі
төрағасының бірінші орынбасары,
сондай-ақ 2004 жылдан бастап 2005
жылды қоса алғанда Қазақстан
республикасының Халық Банкінің
Басқармасы төрайымы болды. 1998
жылдан бастап 2003 жылды қоса алғанда
«ҚазақОйл»-да «ҚазтрансГаз»-да түрлі
жоғары басшы қызметтерді атқара жүріп
Ұлттық мұнайгаз компанияларда жұмыс
істеді. 1982 жылы Қазақ мемлекеттік
университетінің экономика факультетін
бітірген.

ЭДВАРД УОЛШ
ҚМГ БӨ-НЫҢ ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОРЫ
Эдвард Уолш мұнайгаз саласында 35
жылдан астам жұмыс тәжірибесі бар.
Уолш мырза British Petroleum мен British
Gas-да түрлі лауазымдарда қызмет істеді
және бұл компаниялардың Нигерияда,
Абу-Дабида, Орталық және Оңтүстік-
Шығыс Азияда барлау және өндіру
жөніндегі қызметтері үшін жауап берді.
Уолш мырза Дублин университетінің
қатты заттардың химиясы жөніндегі
ғылым докторы болып табылады. 2006
жылдың 28 тамызында Компанияның
Директорлар Кеңесіне сайланды.
Ол тағайындау бойынша комитетінің
төрағасы және сыйақы мен аудит
комитеттерінің мүшесі болып саналады.

ТИМУР БИМАҒАМБЕТОВ
«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ӨНДІРУШІ
АКТИВТЕР ЖӨНІНДЕГІ БАСҚАРУШЫ
ДИРЕКТОРЫ
2012 жылдың 20 ақпанында
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма
төрағасының өндіру және техникалық
даму жөніндегі орынбасары болып
тағайындалды, және 2012 жылдың
29 мамырында ҚМГ БӨ Директорлар
кеңесіне мүше болып сайланды. Соңғы
жылдары «Н Оперейтинг Компани»
ЖШС бас директоры, ҚМГ ҰК атқарушы
директоры қызметтерін атқарған. 1978
жылы Қазақ политехникалық институтын
төмамдаған.

АЛАСТЭР ФЕРГЮСОН
ҚМГ БӨ-НЫҢ ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОРЫ
Қазіргі уақытта Фергюсон Аластэр
ресейлік және украиндық энергетика
бойынша клиенттерге кеңес үшін жаңа
бизнестің стратегиясын дайындауға
және дамытуға айрықша көңіл бөле
отырып, өзінің энергетикадағы кеңесшілік
бизнесті дамытуда. Оның клиенттері
арасында: Statoil, Xenon Capital Partners
и JXX Oil & Gas бар. Бұдан бұрын
Russia Energy Advisory негізін салушы
және мажоритарлық акционері болып
табылды, JXX Oil & Gas және XENON
Capital Partners тәуелсіз директоры
болып жұмыс істеді. Инвестициялық
және консалтингтік компанияда ресейдің
энергетикалық секторына маманданған
аға кеңесші болды.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ БОЙЫНША АҚПАРАТ

КОРПОРАТИВТІ БАСҚАРУ КОДЕКСІН ҰСТАНУ

Бұл жылдық есептің бөлімі Ұлыбританияның Қаржылық Қызмет Басқармасының ашықтық және транспаренттік ережелеріне (FCA's Disclosure and Transparency Rules) DTR 7.2 (Корпоративті басқару Жағдайына) сәйкес жасалынған.

Өзіндік ЖДҚ Ұлыбританияның Листингтік агенттігінің ресми тізіміне еңген шетелдік компания ретінде Компания Ұлыбританияның корпоративтік басқару Жағдайын ұстануы міндетті емес. Алайда, DTR 7.2 сәйкес, Компания өзінің жылдық есебінде өзінің қазақстандық корпоративтік басқару кодексін ұстанатынын, Қазақстан Республикасы заңдылығы талап ететіндей тәжірбие ретінде пайдаланылатын корпоративтік басқару принциптерін ұстанатыны туралы ақпарат беруге міндетті.

Қаржылық есеп Кеңесі (Financial Reporting Council) – Корпоративтік басқару мәселелерін жетілдіру бойынша Ұлыбританияның тәуелсіз қадағалаушысының 2010 жылы мамыр айында Ұлыбританияның корпоративтік басқару Кодексінің қабылдануына байланысты, 2012 жылы Компанияның корпоративтік басқару Кодексі жаңа редакцияда қабылданды, мақсат - Ұлыбританияның корпоративтік басқару Кодексіне сәйкестендіру, әрине, кей баптарын айтпағанда.

Ұлыбританияның корпоративтік басқару Кодексі мен Компанияның қазіргі корпоративтік басқару тәжірбиесіндегі айрымашылықтар туралы ақпарат жылдық есептің осы бөлімінде көрсетілген.

Директорлар корпоративтік басқарудың маңыздылығын түсінеді және Компаниядағы корпоративтік басқару стандарттарының дамуын қолдайды. Компания Қазақстан Республикасы заңдылығына сәйкес қосымша міндеттерді талап ететін корпоративті басқару стандарттарының ережелерін ұстанады және дамытады.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ КОДЕКСІ ЖӘНЕ КОМПАНИЯНЫҢ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ КОДЕКСІ

Қазақстандық корпоративті басқару Кодексінде елдегі корпоративті басқарудың ең үздік тәжірбиесі бар. Қазақстандық корпоративті басқару Кодексі қазіргі бар корпоративті басқарудың халықаралық тәжірбиесі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық банкі жанындағы құнды қағаздар нарығы туралы Эксперттік Кеңестің шешімімен 2002 жылдың қыркүйегінде бекітілген корпоративтік басқару принциптерін акционерлік қоғамның қалай жүзеге асыратындығы туралы Ұсыныстар негізінде жасалынған. Кодекс 2005 жылы наурызда Қазақстанның қаржыгерлер Қауымдастығының, 2005 жылы ақпан айында Эмитенттер Кеңесінің қолдауына ие болды.

Компания Қазақстандық корпоративті басқару Кодексін өзінің корпоративті басқару Кодексі ретінде қабылдады. 2012 жылы Компанияның корпоративті басқару Кодексі Ұлыбританияда 2010 жылы қабылданған корпоративті басқару Кодексіне сай жаңартылды (кейбір ережелерін айтпағанда, олар туралы ақпарат жылдық есептің осы бөлімінде көрсетілген). Компания еңгізген өзгерістер ҚМГ БӨ міндеттерін орнатады, бұл Қазақстандық корпоративті басқару Кодексіне қосымша ретінде қарастырылады. Компания бұл қосымша толықтырылған өзгерістер Компанияның корпоративті басқаруындағы өзгерістерді қатайтады деп есептейді. ҚМГ БӨ Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексіндегі өзге де ережелерді өз назарында ұстайды әрі болашақта корпоративті басқарудағы стандарттарды жетілдіруге ұмтылады.

Қазақстан Республикасы заңдылығына қосымша талап ретіндегі Компанияның корпоративті басқару Кодексіндегі қосымша ережелері (қазақстандық корпоративті басқару Кодексіне):

- Корпоративті басқарудың қосымша принциптері еңгізілген:
 - Қауымдастықтың тәуелсіз жұмысы бойынша принциптері
 - Жауапкершілік принциптері

- Кей принциптер мынадай ережелермен толықтырылған:

- Әлеуметтік саясаттың принциптері
- Компанияның акционерлері ынтымақтастығы бойынша құрылым туралы ережелер
- Директорлар Кеңесі төрағасы мен бас директор өкілеттіктерін бөліп қарастыру
- Директорлар Кеңесі төрағасы міндеттерін айқындайтын ереже
- Тәуелсіз директорлардың барынша аз болуы туралы талап
- Тәуелсіз директорлардың «тәуелсіздігін» орнататын принциптер мен талаптарды реттейтін қосымша ережелер
- Ақпаратқа қолжеткізу және Компания директорларының квалификациясын арттыру
- Директорларға сыйақы төлеу ережелерін реттейтін ережелер
- Ішкі ақпаратты қорғау туралы Ереже
- Тәуекелді басқарудағы тиімді жүйені қамтамасыз етудегі Директорлар Кеңесінің жауапкершілігі туралы Ереже
- Төраға мен Директорлар Кеңесі мүшелерінің жұмысын бағалаудағы Ереже
- Директорлар Кеңесі мүшелерін сайлау/таңдау туралы Ереже

Компанияның қазіргі корпоративті басқару Кодексі ҚМГ БӨ сайтында тұр.

Компания 2013 жылы қазақстандық корпоративті басқару Кодексі ережелерін барлық аспектілер бойынша ұстанды.

Компания 2013 жылы өзіндік корпоративті басқару Кодексі ережелерін барлық аспектілер бойынша ұстанды, тек мына жайттарды қоспағанда:

- Компанияның корпоративті басқару Кодексі бойынша директорлар Кеңесінің кем дегенде үштен бірі тәуелсіз директорлар болуы тиіс.

2013 жылдың 16 сәуіріне дейін директорлар Кеңесі жеті мүшеден тұрды. Олардың ішінде төраға және екі тәуелсіз директор: Филип Дэйер және Эдварда Уолша. 2013 жылдың 16 сәуірінде директорлар Кеңесінің алты мүшесі қайта тағайындалды, олардың ішінде төраға және екі тәуелсіз директор. Сөйтіп, Компанияның корпоративті басқару Кодексінің Директорлар Кеңесі ішіндегі тәуелсіз директорлар саны бойынша талабы 2013 жылдың 16 сәуіріне дейін ұсталынбады.

Кадрлар жөніндегі Комитет тәуелсіз директор қызметіне қойылатын талаптар құрды және сыртқы кеңесшілер зерттеуінің негізінде директорлар Кеңесіне тәуелсіз директорды тағайындау үшін кандидатура бойынша ұсыныстар берді.

Директорлар Кеңесі 2013 жылдың 3 қыркүйегіне акционерлерді кезектен тыс жиналысқа шақырды. ҚМГ ҰК осы мәселе бойынша дайын көзқарасы болмағандықтан, жиналысты 2013 жылдың 22 қазанына ауыстырды.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ БОЙЫНША АҚПАРАТ

Бұл жағдай 2006 жылы қыркүйекте IPO кезінде Компания мен ҚМГ ҰК арасында қабылданған Келісім шарт бойынша өзара қарым-қатынас бойынша бұзушылықты көрсетеді, соған орай ҚМГ ҰК белгілі бір жағдайларды айтпағанда, «ҚМГ ҰК акционерлердің қандай да бір тәуелсіз директорды тағайындау немесе жұмыстан шығару бойынша қандай да бір шешімдеріне (немесе директорлар Кеңесінің қандай да бір шешімдеріне) дауыс бермейді» деп міндеттелген еді, кейбір жағдайларды санамаған кезде, ол жағдайлар қазіргі уақытта қолданылмайды.

Компанияның Жарғысы бойынша директорлар Кеңесі сегіз мүшеден тұруы керек және кем дегенде үштен бірі тәуелсіз директорлардан құралуы тиіс. 2013 жылдың 22 қазанында директорлар Кеңесіне бір тәуелсіз директормен қоса екі мүше тағайындалды, және айтылған күннен директорлар Кеңесі сегіз мүшеден тұрады, олардың ішінде төраға және үш тәуелсіз директор: Филип Дэйер, Эдвард Уолш пен Аластер Фергюсон.

- Компанияның корпоративті басқару Кодексі бойынша директорлар Кеңесі кем дегенде жылына бір рет жиналысты директорлар Кеңесі төрағасынсыз өткізуге міндетті, бұл директорлар Кеңесі төрағасының қызметінің нәтижесін бағалау үшін жасалады, және басқа жағдайларда да, қажеттілігіне қарай.

Директорлар Кеңесі төрағасының қызметін бағалау ресми түрде директорлармен жүргізілген жоқ. Алайда, Директорлар Кеңесінің қызметі жыл сайын тәуелсіз кеңесшімен бағаланады.

- Компанияның корпоративті басқару Кодексі бойынша директорлар Кеңесі (ішкі аудит бойынша Комитетпен бірге) кем дегенде жылына бір рет тәуекелді басқару жүйесінің тиімділігін бағамдауға міндетті.

Директорлар Кеңесінде тәуекелді бағамдайтын арнайы Комитет құрылған жоқ, бұл шаруа аудит бойынша директорлар Кеңесінің құзырына осы комитеттің ережесі бойынша берілді. Аудит бойынша Комитеттің жұмысы туралы осы есептің 50 бетінен оқи аласыздар. 2013 жылы директорлар Кеңесінде тәуекелді басқарудың тиімді жүйесі туралы бағамдау жүргізілген жоқ. Бұған қоса, жылдық есепте тәуекел факторлары туралы ақпарат берілген.

КОМПАНИЯНЫҢ КОРПОРАТИВТІ БАСҚАРУ КОДЕКСІ МЕН ҰЛЫБРИТАНИЯНЫҢ КОРПОРАТИВТІ БАСҚАРУ КОДЕКСІ ЕРЕЖЕЛЕРІНІҢ АРАСЫНДАҒЫ АЙЫРМАШЫЛЫҚТАР

Мұнда Компанияның корпоративті басқару Кодексі мен Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексі ережелері арасындағы негізгі айырмашылықтар туралы жазылған.

- Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексі ережелері бойынша жұмысқа тағайындалғаннан кейін директорлар Кеңесінің Төрағасы Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексінде көрсетілген тәуелсіздік критерийлерін қанағаттандыруы керек.

Компанияның корпоративті басқару Кодексіне директорлар Кеңесінің Төрағасының тәуелсіздігі бойынша ережелер қосылмаған, директорлардың пікірі бойынша, Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексінде жазылғандай немесе Компанияның корпоративті басқару Кодексінде жазылғандай директорлар Кеңесінің төрағасы тәуелсіздік критерийін қанағаттандырмас еді. Директорлар Кеңесінің Төрағасы ірі акционердің өкілі болуы тиіс.

- Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексі бойынша төрағаны былай қойғанда, директорлар Кеңесінің кем дегенде жартысы, тәуелсіз директорлар болуы керек.

Бұдан өзгешелігі, Компанияның корпоративті басқару Кодексі мен Жарғысы бойынша директорлар Кеңесінің кем дегенде үштен бірі тәуелсіз директорлардан құралуы тиіс. Компанияның Жарғысына сәйкес, біраз негізгі мәселелер, мүдделі тараппен мәміле, ірі мәмілелер, өлеуметтік шығындарға қолдау білдіру, жер қойнауын игеру бойынша келісім-шарттарды жасау, басым тәуелсіз директорлардың келісімін қажет етеді. Компанияның Жарғысымен корпоративтің веб-сайтында таныса аласыздар.

- Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексі бойынша директорлар Кеңесі тәуелсіз директордың бірін аға тәуелсіз директор етіп тағайындауы тиіс.

Компанияның корпоративті басқару Кодексі бойынша қазіргі акционерлердің құрылымына байланысты директорлар Кеңесі аға тәуелсіз директорды тағайындамайды. Аға тәуелсіз директорды тағайындау талабы уақыт өткен сайын қарастырылатын болады.

- Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексі бойынша атқарушы емес директорлар Басқарманың жұмысын оның алдын-ала реттелген мақсатына сәйкестігін мұқият түрде талдап, оның жұмысын қадағалап, беріліп отырған қаржылық ақпараттың толықтығына сенімді болып, сонымен қатар, тәуекел менеджменті жүйесі мен қаржылық қадағалау жүйесінің сенімді әрі тиімді екеніне сенімді болуы тиіс.

Компанияның корпоративті басқару Кодексі бойынша директорлар Кеңесінің барлық мүшесінде осындай жауапкершілік болуы тиіс.

- Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексі атқарушы емес директорлардың атқарушы директорларға қатысты сыйақы деңгейін айқындауына, бұдан өзге, тағайындау бойынша белді іс атқаруына, қажет болса, атқарушы директорларды жұмыстан босатуға, сабақтастықты жоспарлауға қатысты жауапкершілікке ие болуын көздейді.

Компанияның корпоративті басқару Кодексі бойынша атқарушы директорларға қатысты сыйақы деңгейін айқындау директорлар Кеңесінің сыйақы жөніндегі Комитетінің мойнына жүктелген. Әрі бұл Комитеттің атқарушы директорларын тағайындау және орнынан босату процесіне қатысуын қарастырады. Тәжірибие бойынша – Басқарма мүшелеріне сыйақы деңгейін айқындау және оларды қызметке тағайындау мажоритарлық акционердің ықпалымен жүзеге асады.

ДИРЕКТОРЛАРДЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕ

Компанияның корпоративті басқару Кодексіне сай, директорлар Кеңесі мен Басқармаға жылдық есеп пен Компанияның қаржылық есебінің дұрыстығы бойынша жауапкершілік жүктеледі.

Ұлыбританияның Листинг агенттігінің ашықтық пен ақпаратты жариялау Ережелеріне (UKLA's Disclosure and Transparency Rules) сәйкес, директорлар Кеңесінің әрбір мүшесі (48 бетті қараңыз), өзіндегі бар ақпаратқа сәйкес, мынадай жайттарды растайды:

- ҚЕХС -қа сәйкес дайындалған қаржылық есеп Компанияның балансы мен оның еншілес компанияларының балансын бірегей топтастырып, Компанияның активтері міндеттері, қаржылық жағдайы, қаржылық-шаруашылық жұмыстары жөніндегі қорытындылары туралы таза, ашық ақпарат береді;
- Басшылықтың есебі Компанияның қаржылық-шаруашылық жұмысының қорытындысы мен қаржылық жағдайы, оның еншілес компанияларымен бірге ортақ міндеттері, сонымен қатар, негізгі тәуекелдер мен өздері кезігетін айқындалмаған жайттар туралы анық мәліметтерді қосады;

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ БОЙЫНША АҚПАРАТ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

2013 жылдың 31 желтоқсанына сәйкес, директорлар Кеңесі сегіз мүшеден тұрады. Олар:

Аты жөні	Лауазымы
Данияр Берлибаев	Директорлар Кеңесінің Төрағасы
Абат Нурсеитов	Директорлар Кеңесінің мүшесі (Бас директор)
Ержан Жангаулов	Директорлар Кеңесінің мүшесі
Асия Сыргабекова	Директорлар Кеңесінің мүшесі
Тимур Бимагамбетов	Директорлар Кеңесінің мүшесі
Филип Дэйер	Тәуелсіз директор
Эдвард Уолш	Тәуелсіз директор
Аластэр Фергюсон	Тәуелсіз директор

2013 жылдың 9 шілдесінде акционерлердің Ортақ жиынының шешімімен Қоғамның жалпы директорлар Кеңесі үшін анықталған өкілдік мерзімге Данияр Берлибаев директорлар Кеңесінің құрамына сайланды.

2013 жылдың 22 қазанында акционерлердің Ортақ жиынының шешімімен ҚМГ ҰК өкілі - Ержан Жангаулов және тәуелсіз директор - Аластэр Фергюсон Қоғамның жалпы директорлар Кеңесі үшін анықталған өкілдік мерзімге директорлар Кеңесінің құрамына сайланды.

Компанияның корпоративті басқару Кодексіне сай, директорлар Кеңесі директорлардың тәуелсіздігі фактісін бекітті, әрі Филип Дэйерды, Эдвард Уолшты және Аластэр Фергюсонды шешім қабылдауда және сипаты бойынша тәуелсіз директорлар деп біледі. Директорлар Кеңесі бұл директорлардың тәуелсіз шешімдеріне әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін ешқандай күшті жағдай жоқ екенін анықтады.

БАСҚАРМА ҚҰРЫЛЫМЫ

2013 жылы Компанияның Басқармасына бас директор мен оның орынбасарларын қосқанда жоғарғы қызметтегі басқарушылар кірді.

2013 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойыгша Басқарма мүшелері:

Аты жөні	Лауазымы
Нурсеитов А.А.	Бас директор және Басқарма Төрағасы
Елеусинов К.С.	Бас директордың өндіріс жөніндегі орынбасары
Сәулебай М.О.	Құқықтық мәселелер бойынша Басқарушы директор
Фрейзер Б.П.	Қаржылық директор – қаржылық қадағалаушы
Аширбекова Б.С.	Қызметкерлерді дамыту және басқару бойынша басқарушы директор

2013 жылдың барысында директорлар Кеңесінің шешімі бойынша Басқарма құрамында мынадай өзгерістер орын алды:

- 2013 жылдың 18 қаңтарында бас директор (басқарма төрағасы) Айдарбаев Алик Серікұлының мемлекеттік қызметке ауысу себебі бойынша еңбек келісім-шартының мерзімнен бұрын тоқтатылуы туралы шешім қабылданды.
- 2013 жылдың 22 қаңтарында Қоғамның бас директоры (басқарма төрағасы) болып Нурсеитов Абат Ақмұқанұлының сайлануы туралы шешім қабылданды.
- 2013 жылдың 13 ақпанында Қоғамның басқарма мүшесі болып бас директордың өндіріс жөніндегі орынбасары, Иманбаев Бақыт Алтайұлының сайлануы туралы шешім қабылданды.
- 2013 жылдың 4 қазанында Иманбаев Бақыт Алтайұлының Қоғамның басқарма мүшесіндегі өкілеттігі тоқтатылуы және басқарма мүшесі болып Елеусинов Қаирбек Сагынбайұлының сайлануы туралы шешім қабылданды.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МЕН БАСҚАРМАНЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

Директорлар Кеңесі, Басқарма мен Компанияның бас директоры арасындағы өкілеттікті бөлу туралы Компания Жарғысының 12, 13 бөлімдері айқындайды. Және де директорлар Кеңесі, Басқарманың өкілеттігі мен жауапкершілігі директорлар Кеңесі туралы Ережемен және Басқарма туралы Ережемен реттеледі.

Директорлар Кеңесі акционерлер алдында Компанияның жұмысын қадағалап, тиімді басқару бойынша жауапкершілікті мойнына алады, және қабылданар шешімнің реттелген жүйесіне сәйкес іс атқарады. Компанияның саясаты мен стратегиялық даму бағыттарын айқындау, алуға болатын мұнайгаз активтері және өзге де маңызды мәселелер - Директорлар Кеңесінің ең басты функцияларына жатады.

Басқарма, өз кезегінде сол функцияларды жүзеге асыруға арналған кешенді шаруаларды дайындау, Компанияның ағымдағы операциялық жұмысы үшін жауапты. Басқарма Директорлар Кеңесі алдында Компанияның мақсаттарын жүзеге асырар жолдағы жасалынған шаруалар бойынша есеп береді.

Директорлар Кеңесі әрдайым және қажет кезде жиындарды өткізіп отырады.

2013 жылы Директорлар Кеңесі 29 жиын өткізді, оның ішінде ашық түрде 6 жиын, сырттай 21 жиын және телефон бойынша конференц-байланыс арқылы 2 жиын өткізді.

Жыл ішінде Директорлар кеңесі өзге шаруалармен қоса, мынадай мәселелерді қарастырды:

- Компанияның даму страгегиясын орындауға қатысты мәселелерді қарастыру
- Компанияның бюджеттері мен бизнес-жоспарларын бекіту
- Тәуекелдерді сақтандыру бағдарламасы
- Қоршаған ортаны, денсаулықты және қауіпсіздік техникасын қорғау мәселелері
- Жер қыртысы келісім-шарттарына толықтыруларды қосу мәселелері
- ҚМГ ҰК еншілес компаниялары және өзге де үлестес тұлғалармен ынтымақтастық мәселелері
- Мүдделі мәмілелерді Компанияның қолдауы (директорлар Кеңесі екінші жартыжылжықта мұнаймен ішкі нарықты жабдықтау бойынша мәмілені бекітпеді. Толық ақпарат «Қаржылық жағдай және қаржылық-экономикалық жағдай қорытындылары» есебінің «ҚР ішкі нарығындағы жүзеге асыру» секциясы мен топтастырылған қаржылық есептің 23 сілтемесінде көрсетілген.)
- Директорлар Кеңесінің жаңа төрағасын сайлау
- Директорлар Кеңесінің комитеттері құрылымы мәселелері
- Басқарма мүшелерін сайлау
- Басқарма мүшелерінің лауазымдық төлемі, еңбек төлемі ережелері және сыйақы төлеуді айқындау
- 2013 жылдың топтастырылған есебін алдын ала бекіту
- 2013 жылдың қорытындысы бойынша дивидендтер төлемінің мөлшеріне қатысты ұсыныстар еңгізу
- 2013 жылғы директорлар Кеңесі мен Басқарманың жұмысы туралы есеп
- 2013 жылғы директорлар Кеңесінің жұмысын қадағалау туралы есеп
- Ішкі аудит қызметінің есебі мен жоспарларын, ішкі аудит қызметінің ұсыныстарын жүзеге асыру туралы жайттарды қарастыру
- Ішкі аудит қызметі мен ішкі аудит қызметінің кадрлық мәселелеріндегі жұмыс тиімділігінің негізгі көрсеткіштерін айқындау (ПӨК)

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ БОЙЫНША АҚПАРАТ

2013 жылы директорлар Кеңесі мынадай құжаттарды бекітті:

- «ҚазМұнайГаз» БӨ» АҚ-ның жемқорлыққа қарсы саясаты
- «ҚазМұнайГаз» БӨ» АҚ ынтагерлік хабарлау
- Комплаенс бойынша нұсқау
- Еншілес ұйымдардың ішкі құжаттары мен жарғылары

Бұған қоса, директорлар Кеңесі акционерлердің жалпы жиынына Компанияның жарғысын қарастырып, өзгерістер еңгізуді ұсынды.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МЕН КОМИТЕТТЕР МҮШЕЛЕРІНІҢ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МЕН КОМИТЕТТЕР ЖИЫНЫНА ҚАТЫСУЫ (2013)

	ДК	КПА	КПН	КПВ	КСП
2013 жылы өткізілген жиындардың саны	41	9	3	7	3
Ляззат Киинов	19	-	1	-	1
Данияр Берлибаев	22	-	-	-	-
Алик Айдарбаев	1	-	-	-	-
Абат Нурсеитов	39	-	-	-	2
Ержан Жангаулов	19	-	-	-	-
Асия Сыргабекова	41	-	-	-	-
Тимур Бимагамбетов	41	-	-	-	3
Аластэр Фергюсон	8	2	1	2	1
Филип Дэйер	41	9	3	7	3
Эдвард Уолш	41	9	3	7	3

Басқарма Компания жұмысының басшылығын жүзеге асырушы және атқарушы орган. 2013 жылы жоспарлы түрде және қажет болған жағдайда Компания Басқармасының 39 жиыны өтті.

Компанияның Басқармасы 2013 жылы барлау-іздістіру және бағалау ұңғымаларын тұрғызу, Компанияның келісім шарт негізіндегі территория бойынша геологиялық жұмыс атқару бойынша бірнеше мүдделі келісімді мақұлдады. Мұнайгаз активтерін сатып алу жобалары бойынша бірнеше іс-шара мақұлданды.

Басқарма Компанияның жұмысын қамтамасыз етудегі акционерлердің Ортақ жиналысына, директорлар Кеңесінің және Компанияның лауазымдық тұлғаларына қатысы жоқ өзге шаруалар бойынша да шешім қабылдайды.

АУДИТ КОМИТЕТІ АУДИТ КОМИТЕТІНІҢ МҮШЕЛЕРІ

2013 жылы бұл комитет құрамына тәуелсіз директорлар ғана кірген еді, олар: - Филип Дэйер (Комитет төрағасы), Эдвард Уолш және Аластэр Фергюсон (2013 жылдың қазанынан). Комитетке сайлау мерзімі үш жыл, директорлар Кеңесінің шешімімен екі рет үш жылға сайлана алады, ол үшін аудит Комитетінің мүшелері тәуелсіз болып қалуы тиіс.

АУДИТ КОМИТЕТІНІҢ ЖАУАПҚЕРШІЛІГІ МЕН МІНДЕТІ
Аудит Комитеті басқа шаруалармен қатар, Компанияның қаржылық ақпаратына ие барлық есепке, тәуекелді басқару жүйесі мен ішкі бақылау жүйесіне, және Компания аудиторларының осы процеске қатысуы туралы мониторингке жауапты. Ол сонымен қатар Компанияның ішкі аудит қызметінен ақпарат алады, ол өз кезегінде Компанияның ішкі бақылауы процедураларының орындалу барысын қадағалайды. Комитет заңдылық талаптарын ұстану, Ұлыбританияның Листинг агенттігі (UKLA) мен Қазақстан Қор биржасы (KASE) ұстанатын бухгалтерлік стандарттар, ішкі бақылаудың тиімді жұмысын қамтамасыз ету секілді мәселелермен айналысады. Директорлар Кеңесі қаржылық есептің алдын ала қолдауына да жауап береді.

Аудит Комитеті иеленген немесе иеліктен шығарылған ірі мәмілелерді үнемі тексеріп отырады және директорлар Кеңесі аудит Комитетінен сұрауы ықтимал кез келген мәселені қарастырады.

Жыл сайын акционерлердің Ортақ жиынында Комитет төрағасы директорлар Кеңесі төрағасы арқылы аудит Комитетінің есебін жариялайды және аудит Комитетіне қатысты мәселелер туралы жауап береді.

АУДИТ КОМИТЕТІНІҢ 2013 ЖЫЛДАҒЫ ҚЫЗМЕТІ
2013 жылдың барысында аудит Комитеті 9 жиын өткізді. Комитет төрағасы комитеті жиынының өту мерзімінің жиілігі туралы шешім қабылдайды. Жиындар саны комитет міндетінің орындалу талабына сәйкес айқындалады. Мұнымен қоса жылына кем дегенде төрт жиын өтуі керек, әрі ол Компанияның аудитінің өтуі мен қаржылық есебінің дайындалуындағы негізгі даталарымен сәйкес келуі тиіс (ішкі және сыртқы аудиторлардың аудиторлық жоспарлары және аралық қаржылық есеп дайын болып қалған кезде және алдын-ала мәлімдемелер мен жылдық есеп дайын болған кезде). 2013 ж. аудит бойынша комитет келесі сұрақтарды қарастырды:

- Қаржылық есеп
 - ҚЕХС сәйкес қаржылық есепті дайындау мәселелерін қарастыру
 - Қазақстан және Лондон Қор биржасында мәлімделетін тоқсандық және жылдық есептерді бекіту
 - Қаржылық есеп бойынша баспасөз мәлімдемелері мен қаржылық-есеп жұмысы туралы қаржылық есепті қолдау
- Ішкі есеп
 - Ішкі аудит қызметінің жұмысының жопарын қарастырып, қолдау
 - Ішкі аудит қызметінің кадрлық мәселелері
 - Ішкі аудит тиімділігін бағалау
- Компанияның өлеуметтік шығындары

- Компанияның қаржысының қимылын бағдарлау

- Қаржыны басқару Саясатын ұстану

- Комплаенс мәселелері

**СЫЙАҚЫ КОМИТЕТІ
СЫЙАҚЫ КОМИТЕТІ МҮШЕЛЕРІ**
2013 жылы бұл комитет құрамына тек ғана тәуелсіз директорлар кірді. Аластэр Фергюсон (2013 жылдың қазанынан Комитет төрағасы), Филип Дэйер және Эдвард Уолш Комитет мүшелері болды. Комитет мүшесі болу мерзімі олардың директорлар Кеңесі мүшелері болу өкілеттігі мерзіміне сәйкес.

СЫЙАҚЫ КОМИТЕТІНІҢ ЖАУАПҚЕРШІЛІГІ МЕН МІНДЕТТЕРІ
Сыйақы Комитеті директорлар Кеңесі мүшелері, бас директор, Басқарма мүшелері, Компанияның өзге де қызметкерлерінің сыйақы жүйесінің мониторингiне жауапты, оның ішінде және өзге компаниялардағы сыйақы саясатын салыстырып талдаумен айналысады.

Сыйақы Комитеті директорлар Кеңесі мүшелері, бас директор, Басқарма мүшелері, Компанияның өзге де қызметкерлеріне төленер сыйақы мен компенсация көлемі мен ережесін айқындау шарттары мен принциптері туралы ұсыныстарды дайындап оны директорлар Кеңесіне ұсынуға жауапты. Сонымен қатар Компанияның опциондық жоспарлары ережелері мен Компанияның қызметкерлері мен басшыларына ұзақмерзімдік уәждеме бағдарламаларын мақұлдайды.

Сыйақы Комитеті Компанияның сыйақы туралы мақұлданған Саясаты мен Компаниядағы сыйақы жүйесі, Компанияның даму стратегиясы, оның қаржылық жағдайы, және еңбек нарығындағы жағдайды бақылап отырады.

Мұнан басқа, Сыйақы бойынша Комитет Компанияның директорлар Кеңесінің мүшелеріне сыйақы төлеу мөлшері мен тәртібі туралы акционерлердің жалпы жиыны шешімдерінің орындалуына бақылау жасайды.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ БОЙЫНША АҚПАРАТ

Сыйақы бойынша Комитет директорлар Кеңесі алдында өз жұмысы туралы есеп береді, әрі Сыйақы бойынша Комитеттің Ержелерін Комитеттің қалай жүзеге асыратындығы туралы жыл сайын талдау жасап, ол ақпаратты директорлар Кеңесіне береді.

СЫЙАҚЫ БОЙЫНША КОМИТЕТТІҢ 2013 ЖЫЛДАҒЫ ҚЫЗМЕТІ

2013 жылы Сыйақы бойынша Комитет 7 жиын өткізді. Комитет жиындары қажет кезде өткізіліп отырады, бірақ, ең аз дегенде алты айда бір рет өткізіледі. Жиын комитет төрағасы, комитет мүшесі немесе директорлар Кеңесі шешімімен шақырылады.

2013 жылы Сыйақы бойынша Комитет мынадай мәселелерді қарастырды:

- Басқарма мүшелерінің еңбек төлемі және сыйақы ережелері мен лауазымдық еңбекақыларын айқындау

- Опциондық бағдарламаға қатысты мәселелер

Төмендегі кестеде 2013 жылдың 31 желтоқсан айында аяқталатын бір жыл көлемінде тәуелсіз директорларға төленген сыйақының жалпы көлемі көрсетілген:

Аты-жөні	Жылдық 000 \$ US	Жеке қатысуы 000 \$ US	Телефон- видео қатысу 000 \$	Тәуелсіз директор- лардың жиындары 000 \$ US	Комитет басқаруы 000 \$ US	Жалпы 2012 (салықты алып тастағанда) 000 \$ US	Жалпы 2012 (налықты қосқанда) 000 KZT
Алистер Фергюсон	29	20	0	5	2	56	9 570
Эдвард Уолш	150	60	35	20	15	280	47 418
Филип Дэйер	150	60	35	20	44	309	52 366
Жиыны	329	140	70	45	61	645	109 354

Директорлар Кеңесінің өзге мүшелері директорлар Кеңесінің мүшесі ретінде мұндай сыйақы алмайды, алайда, осы қызметке тағайындалуына байланысты шығындардың өтелу құқықтарына ие.

ТАҒАЙЫНДАУЛАР БОЙЫНША КОМИТЕТ

2013 жылдың тағайындаулар бойынша комитет құрамында Ляззат Киинов , Эдвард Уолш (комитет төрағасы қ.а.), Филип Дэйер және Аластэр Фергюсон (2013 жылдың қазанынан) болды.

Комитеттің негізгі мақсаты Компания органдарына қызметке адам алар кезде директорлар Кеңесінің жұмыс сапасын және тиімділігін арттыру, сонымен қатар, Компанияның лауазымды тұлғаларын өзгертер кезде сабақтастықты қамтамасыз ету, директорлар Кеңесі, Басқарма мүшелері, Компанияның корпоративті хатшысы мүшелігіне кандидаттар таңдар кездегі критерийлерді жасау.

Тағайындаулар бойынша Комитет директорлар Кеңесі мен Басқарма құрамындағы өзгерістер, корпоративті хатшы қызметіне тағайындау және өкілеттікті тоқтату, зейнет жасына шығуына байланысты қосымша директорлар тағайындау немесе өзгерту секілді мәселелерді қарастырады.

ТАҒАЙЫНДАУЛАР БОЙЫНША КОМИТЕТТІҢ 2013 ЖЫЛДАҒЫ ҚЫЗМЕТІ

2013 жылдың барысында комитет 3 жиын өткізді, оның ішінде мынадай мәселелер қарастырылды:

- Директорлар Кеңесіне директорлар Кеңесі комитеттерінің құрамы туралы ұсыныстар беру

- Басқарма мүшелерін сайлау туралы ұсыныстар

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖОСПАРЛАУ КОМИТЕТІ

2013 жылы стратегиялық жоспарлау Комитетіне Эдвард Уолш (Комитет төрағасы), Тимур Бимагамбетов, Абат Нурсеитов, Филип Дэйер және Аластэр Фергюсон кірді. Комитеттің негізгі мақсаты Компанияның директорлар Кеңесіне Компанияның даму стратегиясы мен оның басым бағыттарына қатысты мәселелерді айқындау үшін ұсыныстар дайындап беру болып табылады.

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖОСПАРЛАУ КОМИТЕТІНІҢ 2013 ЖЫЛДАҒЫ ҚЫЗМЕТІ

2013 жылдың барысында комитет 3 жиын өткізді, онда келесі мәселелер қарастырылды:

- ҚМГ ҰК АҚ-ның 2012-2022 жаңа стартегиясына байланысты ҚМГ БӨ АҚ-ның даму болашағы

- ҚМГ БӨ АҚ геологиялық барлау жұмыстарының қазіргі жағдайы мен болашағын

- Қоғамның 2010-2020 жылдардағы даму Стратегиясы туралы

- Қоғамның 2014 жылға корпоративті ПӘК-і

НЕГІЗІ АКЦИОНЕРЛЕР ЖӘНЕ/НЕМЕСЕ ЖДҚ ИЕМДЕНУШІЛЕРІ

Қазақстан Республикасының заңдылығына сәйкес төменде Компанияның құнды қағаздарын иемденушілер кестесі көрсетілген, 2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша олар акцияның иемденушілері, саны туралы хабарлап тұрулары тиіс. Бұл талаптар ЖДҚ иемденушілеріне қатысы жоқ, алайда, Компания 2009 жылдың 30 қыркүйек айындағы ақпарат бойынша Қытай Халық Республикасының мемлекеттік инвестициялық Қоры China Investment Corporation (CIC) Компанияның 11 % акциясына сай ЖДҚ иемденгенін хабарлағанын айту керек деп есептейді.

Акционер	Қарапайым акциялар саны	Артықшылыққа ие акциялар саны	Барлық ортаға салынған акциялар саны
Айналымға шығарылған акциялар саны	70 220 935	4 136 107	74 357 042
«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ иелігіндегі акциялар	43 087 006	–	43 087 006
Айналымға шығарылған акционерлік капиталдан түсер пайыз	61,36%	0,00%	57,95%

ДИРЕКТОРЛАР КЕЛІСІМДЕРІ, ДИРЕКТОРЛАРДЫ ТАҒАЙЫНДАУ ТУРАЛЫ ХАТТАР МЕН БАСҚАРМА МҮШЕЛЕРІНІҢ ЕҢБЕК КЕЛІСІМДЕРІ

БАСҚАРМА МҮШЕЛЕРІНІҢ ЕҢБЕК КЕЛІСІМДЕРІ

Басқарманың барлық мүшелері Компаниямен еңбек келісімдерін жасады, оған сәйкес, олар Компанияның ішкі ережелеріне сәйкес сапар кезіндегі жазатайым оқиғадан сақтандырылып, іс-сапар кезіндегі шығындары өтеледі.

Осылардан өзге директорлар Кеңесі немесе Басқарма мүшелерімен Компания басқа ешқандай еңбек келісімдерін жасамаған және жасалады деген жоспар жоқ.

ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ

Компанияда ішкі бақылау және тәуекелді басқарудың жүйесі жұмыс істейді. Жүйе акционерлердің Компанияға салған акцияларын сақтап және арттыра отырып, Компанияның өз бизнес мақсаттарына жету жолындағы айтарлықтай тәуекелді басқару мен оны бағамдау, айқындау мақсатымен жасалынған.

Жүйе Лондон қор биржасы листингі мен Ұлыбританияның корпоративті басқару Кодексі ережелерінің талабын ескере отырып, және сенімді халықаралық әдістеменің негізінде жасалынған.

Ішкі бақылау жүйесі элементтерінің ортасындағы бағыныштылық тәртібі мен өрекеттесуі жүйенің нәтижелі жұмысы үшін қажетті тәуелсіздік деңгейді қамтамасыз етеді, және бұл деңгей осы саладағы алдыңғы халықаралық дағдыға сәйкес.

Компанияның ішкі бақылау жүйесінің негізгі элементтері мынадай бөліктерден тұрады:

- Қаржылық, операциялық, өкімшілік саясат, қаржыны басқару саясаты және өзге де рәсімдерден тұратын Компанияның ішкі құжаттары

- Компанияның қауіпсіздік техника талаптарын ұстануға қатысты операциялық, қаржылық жұмысқа үнемі мониторинг жасау

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ БОЙЫНША АҚПАРАТ

Компанияның ішкі аудит қызметі директорлар Кеңесіне Компанияның ішкі бақылау жүйесі қаншалықты құрылған және қаншалықты тиімді деген сауалға қатысты шынайы ақпаратты береді. Ішкі аудит қызметі өз жұмысы барысында компанияның ең маңызды салаларына барынша көңіл аудартатын тәуекел қадамдарын пайдаланады, бұл сонымен қатар, Компанияның корпоративті басқару сапасын және жалпы тиімділігін көтеруге көмектеседі. Ішкі аудит қызметі басшылықтың ұсыныстарының орындалу барысын қадағалап, сол бойынша аудит жөніндегі Комитет пен директорлар Кеңесіне есеп береді.

Тәуекелді басқару бойынша Басқарма тәуекелді басқару Комитетін құрды, ол туралы толық ақпарат төменде көрсетілген.

ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ
Тәуекелді басқару бойынша Комитет Басқарма аясында құрылды.

Комитеттің негізгі мақсаты Компаниядағы тәуекелді басқару мәселелерін тез қарастыру, тәуекелді басқару бойынша шешім қабылдауда Басқармаға ұсыныстар даярлау, тәуекелді басқару жүйесінің тиімділігіне мониторинг жасау, Компанияның өз стратегиялық мақсаттарын орындау, бизнес-процестердің тиімділік деңгейін арттырудағы тәуекелді басқару жүйесін жетілдіру бойынша жүйелік құрылымға ұсыныстар дайындау.

Компанияның тәуекел профилі бойынша жалпы ақпаратты «Тәуекел» бөлімінің 79 бетінен, бұған қоса, қаржылық тәуекел туралы ақпарат қаржылық жағдай мен қаржы-экономикалық қызметтің Талдауынан 122 беттен таба аласыздар.

ҰЛЫБРИТАНИЯДАҒЫ САЛЫҚ ТӨЛЕУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Төмендегі шолу осы құжаттың Ұлыбританияның заңдылығына және Ұлыбританияның кеден және салық жинаудағы тәжірбиесіне сай құрылған, бұлардың әрқайсысы өзгеруі мүмкін және қосымша күшке ие болуы мүмкін. Егер өзге сілтемелер болмаса, бұл шолу Ұлыбританияның салық жинауындағы кей жайттарды қамтып, тек ЖДҚ мен акцияның бенефициарлық иеленушілеріне ғана әсерін тигізеді, өйткені, (1) салық бойынша Ұлыбританияның резиденті, (2) өзге басқа юрисдикция бойынша салық тұрғысынан резидент емес және (3) акция немесе ЖДҚ иемденуге қатысты (Ұлыбританиялық акция Иегері), Қазақстан Республикасында тұрғылықты мекемесі жоқ.

Бұған қоса, бұл шолуда Ұлыбританиялық акция Иегеріне қатысты салық салдары қарастырылады, олар негізгі капитал ретінде акция және мынадай топқа қатысы бар салықтық салдар қарастырылмайды - ЖДҚ-ға ие және Ұлыбританиялық акция Иегері категориясына қатысы болуы ықтимал дилерлерге, (2) Ұлыбританиялық акция Иегері тікелей және жанама түрде компанияның дауысқа ие акцияларының 10 немесе онан да көп пайызын қадағалаламауына болады; (3) ЖДҚ иемденушісінің осындай акциялар бойынша дивиденд және негізгі акцияларға бенефициарлық құқығы болуы мүмкін. (4) Ұлыбританиялық акция Иегеріне қатысты салықтық салдар қарастырылмайды, егер де олар сақтандыру компаниясы, инвестициялық компаниялар мен зейнетақы қорларының атынан жұмыс істейтін болса.

Бұл шолу негізінен қаперге алынуы керек және Ұлыбританиялық акция Иегері оны заң және салық мәселелері бойынша кеңес ретінде қабылдамауы тиіс. Тиісінше, инвесторлар жалпы салықтық салдар бойынша, оның ішінде акцияны немесе ЖДҚ-ны сатып алу, иемдену, иеліктен шығару мәселелерін Ұлыбританияның заңдылықтарын және Ұлыбританияның салық және кеден бойынша Мемлекеттік Басқарма тәжірбиесіне сай болуы үшін өздерінің салықтық кеңесшілерінен кеңес алуы тиіс.

ТӨЛЕМ КӨЗІНЕН АЛЫНАТЫН ТАБЫС САЛЫҒЫ
ЖДҚ-ден алынатын табыс Ұлыбританиядан емес болған жағдайда бұл табыстан Ұлыбританияда салық алынбайды. Акциялар бойынша дивиденд төлер кезде Ұлыбританиядағы төлем көзінен салық алынбайды.

ДИВИДЕНДТЕРГЕ САЛЫҚ САЛУ
Ұлыбританиялық акция Иегері ЖДҚ немесе акциядан дивиденд алатын болса ол Ұлыбританияның корпоративті немесе табыстан алынар салығын төлеуі мүмкін (жағдайға байланысты) ол сома қазақстандық салықты шегеруге дейінгі төлемнен алынған дивидендтің жалпы сомасы, егер де қазақстандық салықтың есепке алынған сомасы бар болған жағдайда. Ұлыбританиялық акция Иегері – Ұлыбританияда тұратын және сол елдің резиденті болып отырған жеке тұлға. Ол Ұлыбританияның табыстан алынар салығын акция немесе ЖДҚ бойынша төленген дивиденд есебінен төлейді. Және кері қайтарылмайтын салықтық несие алу құқығына ие. Бұл алынған дивидендтің тоғыздан біріне тең. Ұлыбританиялық акция Иегері – Ұлыбританияда тұрмайтын, бірақ сол елдің резиденті болып отырған жеке тұлға. Ол қаржы аударымы аясында акция немесе ЖДҚ бойынша төленген дивиденд есебінен немесе

Ұлыбританияға аударылған дивиденд есебінен Ұлыбританияның табыстан алынар салығын төлеуді қалайды және соған құқығы бар. Ол кері қайтарылмайтын салықтық несие алу құқығына ие. Бұл алынған дивидендтің тоғыздан біріне тең.

Ұлыбританиялық акция Иегері – тек егер ол оған салықтан жалтарған деген тәртіптің аясында болмаса, салық төлеу бойынша Ұлыбританияның резидент-компаниясы, акция немесе ЖДҚ бойынша төленген дивиденд есебінен корпоративті салық төлемейді.

ИЕЛІКТЕН ШЫҒАРУ НЕМЕСЕ ШАРТТЫ ТҮРДЕ ИЕЛІКТЕН ШЫҒАРУ КЕЗІНДЕГІ САЛЫҚТАН БОСАУ
Ұлыбританиялық акция Иегерінің акция немесе ЖДҚ бойынша үлесінің иелігінен шығару кезінде табыстан алынар салық төленеді немесе Ұлыбританиядағы кірістен түсер салықты шегеруге рұқсат берілуі мүмкін. Бұл Ұлыбританиялық акция Иегерінің салықтан босатылу жағдайына қатысты. Ұлыбританиялық акция Иегері - Ұлыбританияда тұратын және сол елдің резидент болып отырған жеке тұлғасы болса, акция немесе ЖДҚ бойынша үлесінің иелігінен шығару кезінде капиталдың өсімі үшін Ұлыбританияға кірістен түсер табысынан салық төлеуге міндетті. Ұлыбританиялық акция Иегері - Ұлыбританияда тұрмайтын, бірақ сол елдің резиденті болып отырған жеке тұлға, қаржы аударымы аясында Ұлыбританияның табыстан алынар салығын төлеуді қалайтын және соған құқығы бар тұлға акция немесе ЖДҚ бойынша үлесінің иелігінен шығару кезінде капиталдың өсімі үшін Ұлыбританияға кірістен түсер табысынан салық төлеуге міндетті. Дәлірегінде, Лондон қор биржасындағы ЖДҚ мен жасалынған мәмілелер кірісті көрсетуге алып келеді, ал ол Ұлыбританияда капиталдың өсімі деген атпен салық төлетуге міндеттейді.

Жеке тұлға – акция немесе ЖДҚ иегері болса әрі, салық мәселелері бойынша соңғы бес жыл бойында резидент емес, әрі Ұлыбританияда тұрмайтын болса, және осы уақыт аралығында акция мен ЖДҚ иелігінен шығар болса, онда Ұлыбританияға қайтар кезде ол Ұлыбританияда капиталдың өсімі деген атпен салық төлетуге міндетті. Оның иеліктен шығар кезде Ұлыбританияда тұрмағаны және резидент болмағаны маңызға алынбайды.

Ұлыбританиялық акция Иегері, заңды тұлға болса, ол акция мен ЖДҚ-мен жұмыс істеген кез келген кіріс үшін Ұлыбританияда корпоративті салықты төлейді.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ КІРІС КӨЗІНЕН АЛЫНАР САЛЫҚ
Акция мен ЖДҚ дивиденд төлеміне Қазақстанда кіріс көзінен алынар салық бар. Ұлыбританиялық акция Иегері – жеке тұлға-резиденттің қазақстандық кірістен түсер салықтан шегерілу құқығы болуы керек, ол үшін дәл осындай төлем Ұлыбританияның табысқа салынар салығына жіберілген болса. Ұлыбританиялық акция Иегері Ұлыбританияның резидент-компаниясы болса, ол төленген дивиденд бойынша корпоративті салық төлемейді. Және қазақстандық салық органдарынан осы салықты шегеру туралы талап қоя алмайды.

ЕЛТАҢБАЛЫҚ АЛЫМ НЕМЕСЕ ЕЛТАҢБАЛЫҚ АЛЫМҒА САЙ САЛЫҚ («ЕАСС»)
Егер де бір немесе бірнеше акцияны немесе ЖДҚ-ды аударатын келісімі бар мәмілені жасаған құжат (i) Ұлыбританияда қол қойылмаса немесе (ii) Ұлыбританиядағы меншікке қатысы болмаса, Ұлыбританияда жасалынбаған немесе жасалынып жатқан іс-қимыл болмаса, (Ұлыбританиядағы банк шоттары төлеміне қатысын қосқанда), онда бұл құжаттан көрсетілген құн бойынша елтаңбалық алым алынбайды.

Егер де тіпті бір немесе бірнеше акцияны немесе ЖДҚ-ды аударатын келісімі бар мәмілені жасаған құжат (i) Ұлыбританияда қол қойылса немесе (ii) Ұлыбританиядағы меншікке қатысы болса, Ұлыбританияда жасалынған немесе жасалынып жатқан іс-қимыл болса, бұл құжаттан, тәжірбие бойынша, көрсетілген құн бойынша елтаңбалық алым алынбайды. Егер елтаңбалық алымды төлету қажеттілігі туған жағдайда, пайыз бен айыппұлды төлету мүмкіндігі бар.

ЖДҚ – құны фунт-стерлингте көрсетілмеген құнды қағаз қатарына енгізілгені үшін «мәлімдеуші құжат» елтаңбалық алымы ЖДҚ шығарылымына да, ЖДҚ арқылы берілетін құнды қағаздар беру кезінде де төленбейді.

Егер де акциялар (i) Ұлыбританияда орналасқан реестрде тіркелмесе, немесе (ii) Ұлыбританияда тіркелген немесе шыққан компанияның акцияларымен біріктірілмесе, онда акцияларды беру келісімі немесе ЖДҚ елтаңбалық алымға сай салықты төлемейді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ- ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

Төмендегі құжаттың міндеті Компанияның операциялық және қаржылық қызметтерінің нәтижелеріндегі үрдістер мен елеулі өзгерістерді ұғынуға және бағалауға көмектесу болып табылады. Осы шолу Компанияның топтастырылған қаржылық есебіне негізделген және оны топтастырылған қаржылық есеппен және ілеспе ескертулермен бірге оқыған жөн. Барлық қаржылық деректер мен оларды талқылау ҚЕХС-қа сәйкес дайындалған топтастырылған қаржылық есепке негізделген. Компанияның есеп саясатына сәйкес, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялар үлестік қатысу әдісімен саналады, демек, тармақталып топтастырылмайды («үлестік қатысу әдісімен саналатын кәсіпорындар»).

ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Компания немесе ҚМГ БӨ) көмірсутегі шикізаттарын барлаумен, игерумен, өндірумен және жаңа мұнайгаз активтерін сатып алумен айналысады. Компанияның акциялары мен ғаламдық депозитарлық қолхаттары Қазақстан Қор Биржасы мен Лондонның Қор Биржасында айналымда. Компанияның тікелей негізгі акционері Қазақстанның мұнайгаз өнеркәсібіндегі мемлекеттің мүдделерін білдіретін «ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компаниясы» АҚ (ҚМГ ҰК) болып табылады. Мұнайгаз объектілерінің негізгі қызметі Каспий өңірі ойпатында, Маңғыстау және Оңтүстік Торғай мұнайлы бассейндерінде жүзеге асырылады. Төменде 2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның негізгі мұнай-газ активтері көрсетілген:

Атауы	Меншік үлесі	Негізгі қызметі	Топтастыру тәсілі
«Өзенмұнайгаз» АҚ (ӨМГ)	100%	Шикі мұнай өндіру	Толық топтастырылған
«Ембімұнайгаз» АҚ (ЕМГ)	100%	Шикі мұнай өндіру	Толық топтастырылған
«ҚМГ БӨ» Барлау активі» ЖШС («ҚМГ БӨ БА»)	100%	Мұнай-газ кен орындарын барлау	Толық топтастырылған
«Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС («ҚазГӨЗ»)	100%	Газды өндіру мен өңдеу	Толық топтастырылған
«Қазгермұнай» БК» ЖШС («ҚГМ»)	50%	Шикі мұнай өндіру	Үлестік қатысу әдісі
«ПетроҚазақстан Инк» («ПҚИ»)	33%	Шикі мұнай өндіру	Үлестік қатысу әдісі
«CITIC Canada Energy Limited» («CCEL»)	50%	Шикі мұнай өндіру	Қаржылық актив
«UralOilandGas» ЖШС («УМГ»)	50%	Мұнай-газ кен орындарын барлау	Үлестік қатысу әдісі
«KSEPIvestments BV» («КС»)	51%	Мұнай-газ кен орындарын барлау	Үлестік қатысу әдісі

ҚЫЗМЕТТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгерістер		2013	2012	Өзгерістер
3 161	3 134	3 083	3%	Өндірілген көлемі (мың. тонна)*	12 388	12 191	2%
48 668	54 358	(12 013)	100%	Таза табыс/(шығын) (млн. теңге)	141 829	160 823	-12%
0,71	0,80	(0,16)	100%	Бастапқы және ұлғайған табыс/ (шығын) бір акцияға (мың. теңге)	2,08	2,32	-10%
82 484	80 442	96 747	-15%	EBITDA (млн. теңге)**	308 947	385 415	-20%
27%	23%	35%	-23%	Операциялық тиімділік (%)***	23%	29%	-21%
69 925	65 399	59 622	17%	Операциялық қызметтен айналымдағы капиталды түзетуге дейінгі ақша ағымы (млн. теңге)	184 520	194 718	-5%
4%	4%	-1%	100%	Басыбайлы капиталдың тиімділігі – ROE (%)	11%	12%	-8%

* Үлестік қатысу әдісінде ескерілетін, кәсіпорынның пропорциялық үлесін қосқанда.
** EBITDA Үлестік қатысу әдісі ескерілетін, қаржылық кіріс, ескіру мен амортизацияланатын ақша емес шығыстардың Компанияның операциялық шығыстарын кәсіпорындарда қатысу арқылы кірістерді қосу жолымен есептеледі.
*** Операциялық пайда үлестік қатысу әдісі ескерілетін кәсіпорындардың кірісін, табыс салығы бойынша шығысты, қаржы шығысы мен кірісін, құнсызданудан болған шығыстарды және басқа да операциялық кіріс пен шығыстарды қоспайды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

БИЗНЕС ЖҮРГІЗУ ЖАҒДАЙЫ

Есепті кезең ішінде Компанияның қаржылық жағдайына әсер еткен негізгі макроэкономикалық факторларға: мұнай бағаларының серпіні, валюта бағамдарының, атап айтқанда, теңгенің АҚШ долларына айырбас бағамының ауытқуы мен елдегі инфляция қарқыны жатады.

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгерістер		2013	2012	Өзгерістер
109,27	110,29	110,10	-1%	Brent (DTD) орташа бағасы	108,66	111,70	-3%
1,5%	0,6%	2,1%	-29%	Қазақстандағы инфляция деңгейі (%)	4,8%	6,0%	-20%
153,80	152,91	150,45	2%	Теңгенің 1 АҚШ долларына орташа айырбас бағамы	152,14	149,11	2%
153,61	153,62	150,74	2%	Баланстың датасына теңгенің 1 АҚШ долларына айырбас бағамы	153,61	150,74	2%

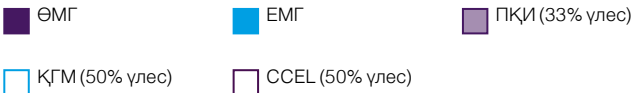
ӨНДІРІСТІК ҚЫЗМЕТ

КЕЗЕҢДЕГІ ӨНДІРУ КӨЛЕМІ (МЫҢ ТОННАМЕН)

2012	4 950	2 816	1 844	1 562	1 019	12 191
2013	5 208	2 841	1 759	1 554	1 026	12 388

ТӘУЛІКТІК ОРТАША ӨНДІРІС (ТӘУЛІГІНЕ МЫҢ БАРРЕЛЬ)

2012	100	57	39	33	19	248
2013	105	57	37	33	19	251

2013 жылы бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың үлесін қосқанда шикі мұнай өндіру 12 388 мың тонна немесе тәуелігіне 251 мың баррельді құрады. Оның ішінде: ӨМГ мен ЕМГ - тәулігіне 162 мың баррель, ПҚИ үлесі - тәулігіне 37 мың баррель, ҚГМ үлесі тәулігіне 33 мың баррель және де CCEL үлесі тәулігіне 19 мың баррельді құрады.

ӨМГ мен ЕМГ бойынша 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда өндіру көлемі сәйкесінше 258 мың тонна мен 25 мың тоннаға ұлғайды.

31 желтоқсан 2013 жылға ұңғыма қоры*	2013* бұрғыланды	2012* бұрғыланды		2013 ҰКЖ	2012 ҰКЖ	Өзгерістер	2013 ҰЖЖ	2012 ҰЖЖ	Өзгерістер
Ұңғыма саны				Күрделі жөндеуден өткен ұңғыма саны			Жерасты жөндеуінен өткен ұңғыма саны		
4 996	226	181	ӨМГ	853	675	26%	14 962	13 360	12%
2 755	85	75	ЕМГ	298	282	6%	3 663	3 634	1%
1 283	95	98	ПҚИ (100%)	350	326	7%	1 025	878	17%
189	28	24	ҚГМ (100%)	45	42	7%	63	42	50%
3 339	154	160	CCEL (100%)	243	176	38%	3 150	2 785	13%

* Өндіру ұңғымалары, су айдау ұңғымаларымен бірге санағанда.

2013 жылы ӨМГ бойынша жаңа ұңғымаларды іске қосудан мұнай өндіру 2012 жылғы 151 мың тоннамен салыстырғанда 272 мың тоннаны құрады. 2013 жылы 400 мың тонна қосымша өндіруді қамтамасыз еткен 853 ұңғыманы күрделі жөндеу жүзеге асырылды, 2012 жылы 248 мың тонна қосымша өндіруді қамтамасыз еткен 675 ұңғыманы күрделі жөндеу жүзеге асырылған еді. 2013 жылы ӨМГ бойынша қабаттарды сумен жару жөнінде 2012 жылмен салыстырғанда 20 ұңғыма-операцияға кем 91 ұңғыма-операция жүргізілді. Қабаттарды сумен жару бойынша ұңғыма-операция жүргізуден мұнай өндіру 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда 37 мың тоннаға кем 157 мың тонна мұнайды өндіруді қамтамасыз етті.

2013 жылы ЕМГ-де жаңа ұңғымаларды іске қосудан мұнай өндіру 2012 жылғы 86 мың тоннамен салыстырғанда 116 мың тоннаны құрады. 2013 жылы 99 мың тонна қосымша өндіруді қамтамасыз еткен 298 ұңғыманы күрделі жөндеу жүзеге асырылды, бұл көрсеткіш 2012 жылмен салыстырғанда 9 ұңғымаға көп.

ПҚИ-да мұнай өндірудің 2012 жылмен салыстырғанда 2013 жылы төмендеуі, негізінен алғанда, ПҚИ-дағы кейбір мұнай кен қорларының табиғи сарқылуынан болып табылады. 2013 жылы ҚГМ мен CCEL бойынша өндіру көлемі 2012 жылғы көрсеткіштер бойында қалды.

КҮРДЕЛІ ШЫҒЫСТАРҒА ШОЛУ

Осы бөлімде көрсетілген күрделі шығыс сомасы есептік кезең ағымында негізгі құралдардың (НҚ) және бейматериалдық активтердің нақты түсімін білдіреді. Ақша қаражатының қозғалысы туралы топтастырылған қаржылық есепте көрсетілген НҚ мен бейматериалдық активтерді сатып алу сомасы, есепте көрсетілген, айналымдағы капитал шоты бойынша, яғни НҚ мен бейматериалдық активтер негізінде берілген аванс пен кредиторлық берешек өзгертулері түзетілген сома болып саналады.

ӨМГ, ЕМГ, ОА және басқа да ҚМГ БӨ еншілік ұйымдарының күрделі шығыстары

2013 жылы Компанияның күрделі шығыстары 143,9 млрд. теңгені құрады, 2012 жылмен салыстырғанда бұл 22,3 млрд. теңгеге жоғары. Күрделі шығыстар болып: жаңа ұңғыманы бұрғылау құны, өндірістік нысандарды көтеру мен жаңарту, негізгі құралдар мен бейматериалдық активтерді сатып алу және тағы да басқа өндірістік емес күрделі шығыстар жатады.

2013 жылы ӨМГ-ның күрделі шығыстары 92,8 млрд. теңгені құрады, 2012 жылмен салыстырғанда бұл 19,8 млрд. теңгеге жоғары. Күрделі шығыстардың өсуіне себеп болған: бұрғылау көлемінің 181 ұңғымадан 226 ұңғымаға дейін өсуі, өндірістік нысан тұрғызу мен жаңа салынған БЖБ бөліміне жабдықтар сатып алу, жерасты жабдықтарына диагностика мен жөндеу жүргізетін цех салу, ұңғыманы өшіру мақсатында қолданатын сұйықтықты дайындау қондырғысын орнату, және де қызметкерлердің әлеуметтік тұрмыс жағдайын жақсарту мақсатында нысандар салуы болып табылады.

2013 жылы ЕМГ-ның күрделі шығыстары 36,8 млрд. теңгені құрады, 2012 жылмен салыстырғанда бұл 10,9 млрд. теңгеге жоғары. Күрделі шығыстардың өсуіне себеп болған: жол салу, әлеуметтік тұрмыс кешендерін орнату, құбырларды жаңарту, ілеспе газды көдеге жарату үшін 2 қондырғы орнату болып табылады.

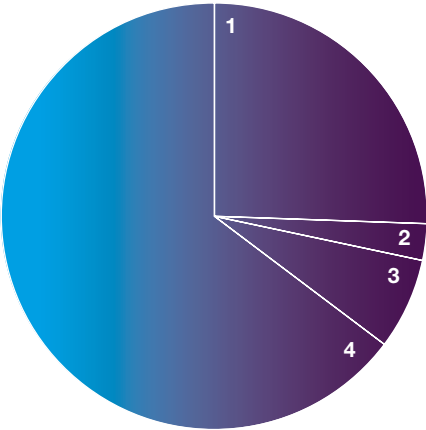
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

2013 жылы басқа еншілес кәсіпорындарының күрделі шығыстары 10,2 млрд. теңгені құрады, 2012 жылмен салыстырғанда бұл 10,7 млрд. теңгеге төмен. Шығыс төмендеу себебі ТКжәнеҰҚБ -ға 2012 жылы үлкен көлемде жабдықтар сатып алынды және құрылыс жұмыстары жүргізілді.

2013 жылы орталық аппараттың күрделі шығыстары 4 млрд. теңгені құрады, 2012 жылмен салыстырғанда бұл 2,3 млрд. теңгеге жоғары. Жоғарлау себебі 2013 жылы іздеу-барлау бұрғылауы бойынша жұмыс көлемінің ұлғаюынан болып отыр.

ӨМГ, ЕМГ, ОА ЖӘНЕ БАСҚА ДА
ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ
КҮРДЕЛІ ШЫҒЫСТАРЫ
МЛН. ТЕҢГЕМЕН

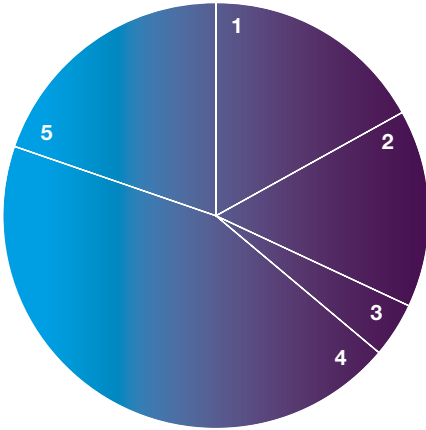
ЖИЫНЫ 143 905

1	ЕМГ	36 837
2	Орталық аппарат	4 007
3	Басқа да еншілес компаниялар	10 216
4	ӨМГ	92 845

ҮЛЕСТІК ӘДІСПЕН ЕСЕПТЕЛЕТІН
КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ КҮРДЕЛІ
ШЫҒЫСТАРЫ
МЛН. ТЕҢГЕМЕН

ЖИЫНЫ 44 349

1	ҚГМ (50%)	7 523
2	ООГ (50%)	6 658
3	КС (51%)	1 925
4	ПҚИ (33%)	19 599
5	ССЕЛ (50%)	8 644

Үлес әдісімен ескерілетін кәсіпорындардың күрделі шығысы
2013 жылы 2012 жылдағыдай ПҚИ 59,4 млрд. теңге (ҚМГ БӨ 33% үлесі: 19,6 млрд. теңге) көлемінде күрделі қаржы жұмысады.

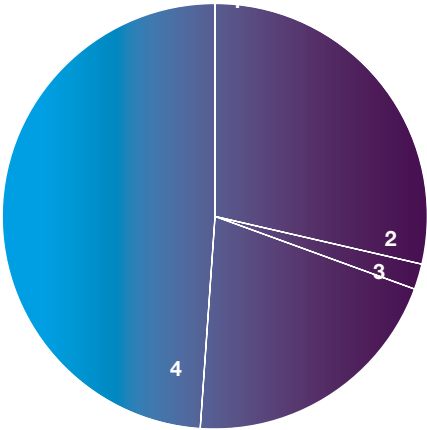
2013 жылы ҚГМ-ның күрделі шығыстары 15 млрд. теңгені құрады (ҚМГ БӨ 50% үлесі: 7,5 млрд. теңге), 2012 жылмен салыстырғанда бұл 6,5 млрд. теңгеге жоғары. Күрделі шығыстардың өсуіне себеп болған: Нұралы-Ақшабұлақ құбырын салудың басталуы, Ақсай кен орнын игеру, бұрғылау көлемін өсіру, құбыр желісін салу, күрделі құрылыс жүргізу (мұнай дайындау учаскесін жаңаландыру мен су дайындау қондырғысын орнату және басқа), НҚ сатып алуын арттыруы (ұңғыма құбырлары) болып отыр.

2013 жылы ССЕЛ -дың күрделі шығыстары 17,3 млрд. теңгені құрады (ҚМГ БӨ 50% үлесі: 8,6 млрд. теңге), 2012 жылмен салыстырғанда 18% жоғары. Күрделі шығыстардың өсуіне себеп: ҰКЖ санының 176 дан 243 -ке дейін өсуі және НҚ сатып алынуы болып отыр.

2014 жылы бойынша күрделі шығыс структурасы мен болжамы төменде көрсетілген:

ӨМГ, ЕМГ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ЕНШІЛЕС
КӘСІПОРЫНДАР БОЙЫНША 2014
ЖЫЛҒА КҮРДЕЛІ ШЫҒЫСТАР
БОЛЖАМЫ
МЛН. ТЕҢГЕМЕН

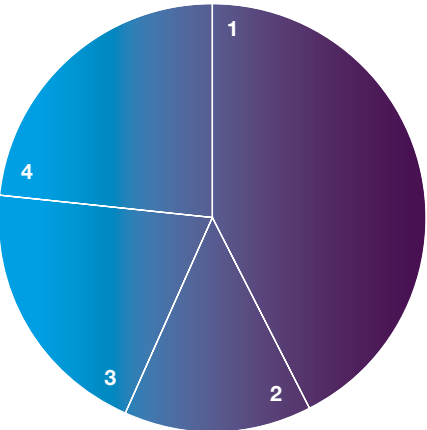
ЖИЫНЫ 133 164

1	Барлау	38 335
2	Құрылыс-жөндеу жұмыстары	2 400
3	Басқа да күрделі шығыстар	27 547
4	Пайдалану бұрғылауы	64 882

ҮЛЕСТІК ӘДІСПЕН ЕСЕПТЕЛЕТІН
КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ 2014 ЖЫЛҒА
КҮРДЕЛІ ШЫҒЫСТАР БОЛЖАМЫ
МЛН. ТЕҢГЕ (ПРОПОРЦИЯЛЫҚ ҮЛЕСІ)

ЖИЫНЫ 45 604

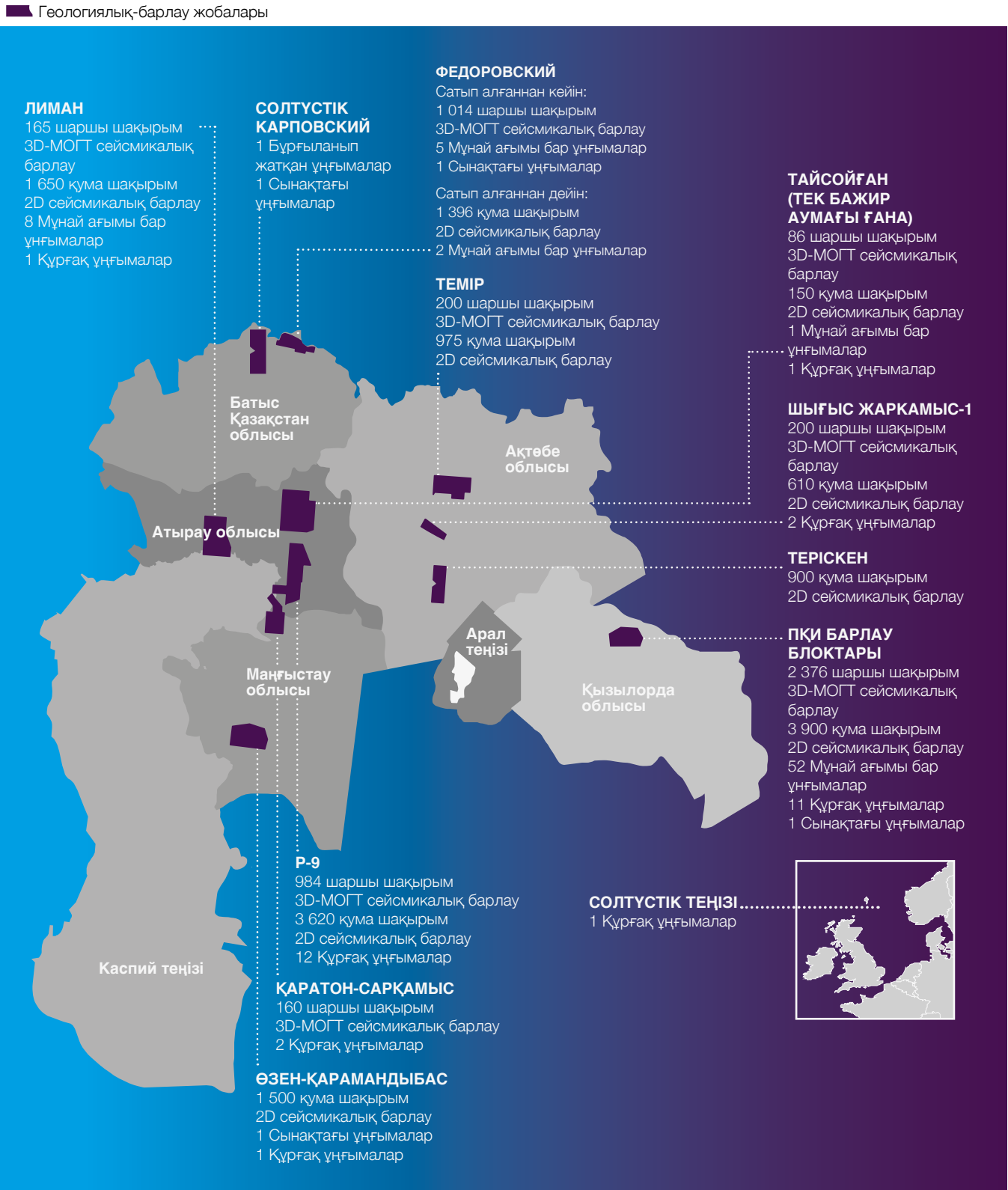

1	Барлау	19 386
2	Құрылыс-жөндеу жұмыстары	6 459
3	Басқа да күрделі шығыстар	9 152
4	Пайдалану бұрғылауы	10 607

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ
МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ
НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

ГЕОЛОГИЯЛЫҚ-БАРЛАУ ЖҰМЫСТАРЫ

Төмендегі картада 2013 жылдың 31 желтоқсанына дейін бұрғыланған барлау ұңғымаларының саны көрсетілген Компанияның ірі барлау жобалары орналасқан.

Төмендегі кестеде Компанияның геологиялық-барлау қызметі мен оның үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін кәсіпорындар, есеп беру мерзімі ағымында суреттелген:

Блок (иелену үлесі)	Аумақ	Ұңғыма	Баланстық датаға сай жұмыс статусы
Лиман (100%)	Оңтүстік Шығыс Новобогат	ПР-1 ПР-2 ЮВН-6 ЮВН-7	Сынақ бітті – мұнай бар Сынақ бітті – мұнай бар Сынақ бітті – мұнай бар Сынақ бітті – мұнай бар
Темір (100%)	Проспект I		Барлау жұмыстарын жалғастыру үшін арналған жұмыс жобасы бақылаушы органдардың бекітуін күтуде. Есеп беру датасы бойынша 200 шаршы км. аумағында 3D-МОГТ сейсмикалық барлау нәтижесінде алған деректерге талдау жүргізіліп отыр.
Шығыс Жаркамыс (100%)	Түсқум	РА-2-Т	Ұңғыма геологиялық себептермен есептен шығарылып, 2,9 млрд. теңге көлемінде барлау шығыны мойындалды. Қазіргі уақытта геологиялық барлауды жалғастыру орындылығы жөнінде анализ жүргізіліп жатыр.
Өзен-Қарамандыбас (100%)	Солтүстік –Батыс Теңге	СЗ-1	Сынақта 800 шаршы км. аумағында 2D сейсмикалық барлау негізіндегі геологиялық анализ нәтижесінде қосымша 3D-МОГТ сейсмикалық барлау жүргізу ұсынылды.
Тайсойған (100%)	Шығыс Бажир	Г-2	Сынақ бітті – мұнай бар
Теріскен (100%)			Қазіргі уақытта геологиялық-барлау жұмыстарының болашағы аса үміт артарлық болмағанынан, келісім шарт бойынша алынған аумақты Үкіметке қайтару процессі аяқталуда.
Р-9 (100%)			Қазіргі уақытта геологиялық-барлау жұмыстарының болашағы аса үміт артарлық болмағанынан, келісім шарт бойынша алынған аумақты Үкіметке қайтару процессі аяқталуда.
Қаратон-Сарқамыс (100%)	Кенарал Солтүстік	К-2 С-1	Ұңғыма геологиялық себептермен есептен шығарылып, 719 млн. теңге көлемінде барлау шығыны мойындалды. Ұңғыма геологиялық себептермен есептен шығарылып, 625 млн. теңге көлемінде барлау шығыны мойындалды.
Карповский Северный (KS - 51%)	Меловая Орталық Орловская	СК-1 СК-2	Сынақта Бұрғылау жалғасып жатыр, 4383 м бұрғыланды, жобалық тереңдігі 5250 м.
Федоровский (UOG - 50%)	Рожковское	У-26 У-24 У-23 У-22 У-21 У-11	Сынақ бітті – мұнай бар Сынақта Сынақ бітті – мұнай бар Сынақ бітті – мұнай бар Сынақ бітті – мұнай бар Сынақ бітті – мұнай бар
Солтүстік теңіз – блок Уайт Беар (35%)		22/04b-6	Ұңғыма геологиялық себептермен есептен шығарылып, 6,2 млрд. теңге көлемінде барлау шығыны мойындалды. Қазіргі уақытта Уайт Беар жобасынан шығу қарастырылып жатыр.
Досжан-Жамансу (24,75% ПҚИ арқылы)	Оңтүстік Досжан, Оңтүстік-шығыс Досжан		Есеп беру мерзіміне 6 ұңғыма бұрғыланды, оның ішінде 4 мұнай келді, 1 құрғақ, 1 өлі сынақта тұр.
Қарағанды (ПҚИ-33%)	Қарабұлақ, Бұхарсай		Есеп беру мерзіміне 10 ұңғыма бұрғыланды, оның ішінде 8 мұнай келді, 2 құрғақ.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ

Бұл бөлім Компанияның топтастырылған қаржылық есеп негізінде беріліп отыр. Компания қаржылық есептілікті теңгемен дайындайды, АҚШ долларындағы сомалар ақпараттарды пайдаланушыларға қолайлы болу үшін ғана беріліп отыр және жиынтық кіріс туралы топтастырылған есеп пен ақша қаражатының қозғалысы туралы топтастырылған есеп үшін тиісті кезеңдегі орташа айырбас бағамы бойынша және қаржылық жағдай туралы топтастырылған есеп үшін кезеңнің аяғындағы бағам бойынша беріліп отыр.

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)					(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)		
210 406	222 469	192 528	9%	Кірістер	816 712	797 170	2%
(35 869)	(43 838)	(35 635)	1%	Өндірістік шығыстар	(162 035)	(140 362)	15%
(22 484)	(23 749)	(19 365)	16%	Сату жөніндегі және өкімшілік шығыстар	(92 360)	(93 088)	-1%
(83 174)	(85 370)	(55 329)	50%	Табыс салығынан басқа шығыстар	(311 688)	(274 171)	14%
(2 655)	(3 558)	(1 047)	154%	Барлау жөніндегі шығыстар	(13 125)	(6 104)	115%
(10 178)	(14 969)	(13 977)	-27%	Ескіру, тозу және амортизация	(47 144)	(53 747)	-12%
56 046	50 985	67 175	-17%	Операциялық пайда	190 360	229 698	-17%
11 542	10 176	4 412	162%	Қауымдасқан компания мен БК үлесі	50 866	67 442	-25%
(1 635)	(924)	(1 381)	18%	Есептен шығып қалған НГ үшін шығын	(4 475)	(3 189)	40%
(1 537)	(70)	(76 480)	-98%	НГ құнсыздануы	(60 099)	(77 012)	-22%
2 114	10 019	12 575	-83%	Қаржылық пайда/шығын, бағам айырмашылығы, нетто	23 708	36 810	-36%
(17 862)	(15 828)	(18 314)	-2%	Үстеме пайдаға арналған салық шығыны	(58 531)	(92 926)	-37%
48 668	54 358	12 013	100%	Таза пайда / (шығын)	141 829	160 823	-12%
25,6	22,4	33,3	-23%	Таза операциялық пайда (Баррель үшін АҚШ долларымен*)	21,7	27,6	-21%
22,3	23,8	(6,0)	100%	Таза пайда / (шығын) (Баррель үшін АҚШ долларымен *)	16,1	19,3	-17%

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 7,23 баррельден аударылды.

Кірістер

Келесі кестеде ӨМГ және ЕМГ бойынша мұнай сатудың сату ауқымдары мен бағалары туралы деректер келтіріліп отыр:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
Мұнайды экспортқа сату							
ОАС құбыр желісі							
118 104	126 218	105 460	12%	Сату (млн. теңге)	476 606	417 831	14%
985	1 044	898	10%	Көлемі (мың. тонна)	4 061	3 555	14%
119 903	120 898	117 439	2%	Орташа баға (тонна үшін теңгемен)	117 362	117 533	0%
107,83	109,36	107,96	0%	Орташа баға (тонна үшін теңгемен*)	106,70	109,02	-2%
КҚК құбыр желісі							
67 828	71 945	66 850	1%	Сату (млн. теңге)	235 737	302 431	-22%
550	580	556	-1%	Көлемі (мың. тонна)	1 956	2 523	-22%
123 324	124 043	120 234	3%	Орташа баға (тонна үшін теңгемен)	120 520	119 870	1%
110,91	112,20	110,53	0%	Орташа баға (тонна үшін теңгемен*)	109,57	111,19	-1%
185 932	198 163	172 310	8%	Барлығы мұнай экспорты (млн. теңге)	712 343	720 262	-1%
1 535	1 624	1 454	6%	Барлығы мұнай экспорты (мың тонна)	6 017	6 078	-1%
Мұнай мен мұнай өнімдерін ішкі нарыққа сату							
17 420	17 851	16 078	8%	Сату (млн. теңге)	79 563	62 668	27%
432	439	401	8%	Көлемі (мың. тонна)	1 967	1 637	20%
40 324	40 663	40 095	1%	Орташа баға (тонна үшін теңгемен)	40 449	38 282	6%
36,26	36,78	36,86	-2%	Орташа баға (тонна үшін теңгемен*)	36,77	35,51	4%
Жиыны							
203 352	216 014	188 388	8%	Сату (млн. теңге)	791 906	782 930	1%
1 967	2 063	1 855	6%	Көлемі (мың. тонна)	7 984	7 715	3%
103 382	104 709	101 557	2%	Орташа баға (тонна үшін теңгемен)	99 187	101 482	-2%
92,97	94,71	93,36	0%	Орташа баға (тонна үшін теңгемен*)	90,17	94,13	-4%
7 054	6 455	4 140	70%	Басқа кірістер (млн. теңге)	24 806	14 240	74%
210 406	222 469	192 528	9%	Кірістер жиыны (млн. теңге)	816 712	797 170	2%

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 7,23 баррельден аударылды.

ӨМГ мен ЕМГ өндірілген мұнайды экспортқа «ҚазТрансОйл» АҚ-на (Қазақстан Республикасы) тиесілі 2 жолмен шығарады: Каспий Құбыр Консорциумы (КҚК) мен Орал-Атырау-Самара (ОАС). ӨМГ ішкі нарықты да мұнаймен қамтиды.

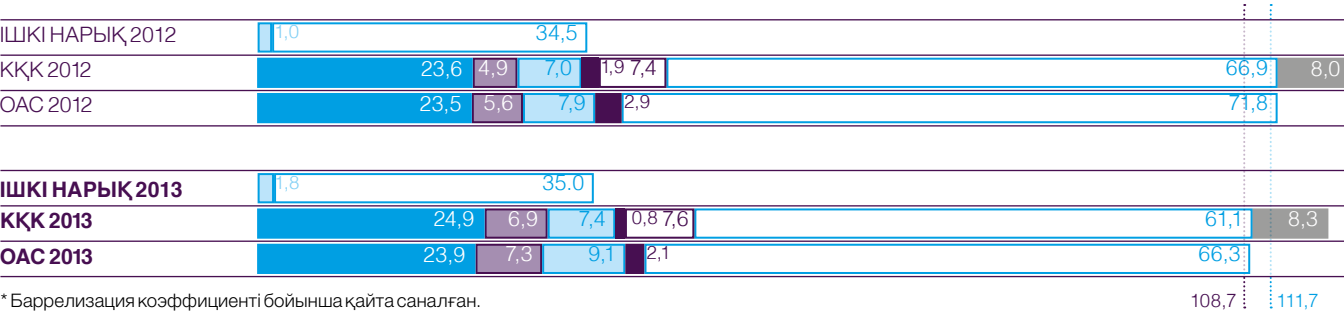
Жоғарыда көрсетілген экспорттық маршруттар бойынша салыстырмалы түрдегі пайда - құбырдағы мұнай сапасына, халықаралық нарықтағы басымды бағаға және де құбыр тарифіне байланысты. Дербес жағдайда, сапа банкі бойынша шығындарға қарамастан (төмендегі нетбэк анализі графигінде сапасы жоғарлағаны үшін баға құны «баррелизация коэффициенті бойынша сыйақы» деп көрсетілген) КҚК маршруты өте кірісті болып саналады, өйткені бұл құбырмен жоғары сапалы мұнай тасымалданады. Айта кететін жағдай, құбыр бойынша мұнай тасымалдау көлемі Мұнай және газ Министрлігінің (бұдан әрі -МГМ) құзырында, сондықтан Компания үшін құбырлар арқылы мұнай тасымалдау шектеулі болуы мүмкін.

Жоғарыдағы кесте көрсеткендей, 2013 жылы Brent маркалы мұнай бағасы төмендегені үшін мұнай сату бағасы да түсті, бұл экспортқа шығатын 2 маршрутқа да жағымсыз әсерін тигізді. Бұнымен қатар, МГМ 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда, мұнай тасымалдау квотасын КҚК бойынша түсіріп, ал ОАС және ішкі нарық бойынша квотаны көтерді.

Төмендегі кестеде ӨМГ мен ЕМГ мұнай сатудың таза бағасына талдау келтірілген (нетбек), алайда тасымалдау бойынша шығын, ренталық салық, экспорттық кеден бажы, тасымалдау маршрутына байланысты тағы да басқа шығындарды есепке алмағанда:

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

НЕТБЭК САРАПТАМА (БАРРЕЛЬГЕ АҚШ ДОЛЛАРЫ*)

2013 жылы Brent маркалы мұнайдың орташа бағасы барреліне 108,7 АҚШ доллары болса, 2012 жылы бұл баға барреліне 111,7 АҚШ долларын көрсеткен болатын.

2013 жылы 2012 жылмен салыстырғандағы экспорттық бағыт бойынша нетбэк азаюының себебі негізінен Brent мұнай сортының орташа котировкасының түсуінен және де ОАС маршруты бойынша тасымалдау тарифінің жоғарлауынан, сонымен қатар, 2013 жылы сәуір айында экспорттық кеден бажының тоннасына 40 АҚШ долларын 60 АҚШ долларына өсуінен болды. Ішкі нарық бойынша тасымалдау тарифі өсуіне қарамастан, ішкі нарық нетбэгі орташа сату бағасы өскені үшін өсті.

Өндірістік шығындар
Төмендегі кестеде, негізінде ӨМГ мен ЕМГ жұмыс қызметі бойынша, Компанияның өндірістік шығындарын құраушылар беріліп отыр.

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)					(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)		
21 150	24 319	22 687	-7%	Қызметкерлерге сыйақылар	92 318	82 959	11%
7 097	6 711	7 360	-4%	Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі қызметтер	22 619	18 162	25%
4 795	4 652	4 102	17%	Материалдар мен қорлар	16 920	14 176	19%
4 023	3 872	3 589	12%	Электр энергиясы	15 908	12 884	23%
1 458	1 482	1 581	-8%	Көліктік шығыстар	5 633	5 758	-2%
272	236	143	90%	Өңдеу жөніндегі шығыстар	1 099	393	180%
(3 917)	419	(4 738)	-17%	Мұнай балансының өзгеруі	727	(984)	100%
991	2 147	911	9%	Басқа да шығыстар	6 811	7 014	-3%
35 869	43 838	35 635	1%	Өндірістік шығыстар жиыны	162 035	140 362	15%
16,4	19,2	17,7	-7%	Таза өндірістік шығыстар (Баррель үшін АҚШ долларымен*)	18,5	16,9	9%

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 7,23 баррелден аударылды.

Өндірістік шығыстар 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда 21,7 млрд. теңгеге немесе 15%-ға артты. Өзгерудің негізгі себептері жөндеу мен қызмет көрсету, қызметкерлерге сыйақы төлеу, электр энергиясы мен материалдар мен қорларға арналған шығыстар бойынша шығыстардың артуы болып табылады.

Қызметкерлерге сыйақы беру бойынша шығыстар 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда 11%-ға өсті. Өсу, негізінен алғанда, өндірістік қызметкерлердің жалақысын 2013 жылдың 1 қаңтарынан бастап Ұжымдық шарттың талаптарына сәйкес 7%-ға индекстеудің нәтижесінде, сондай-ақ 2 сервистік кәсіпорын («БЖБ» мен «ТКжәнеҰҚБ» ЖШС ӨҚБ) өндірістік қызметінің басталуы нәтижесінде болды. 2012 жылы ағымында аталған кәсіпорындар персоналы бойынша негізгі шығыс, кәсіпорынның тұрып қалғаны үшін әкімшілік шығыс болып санала берген.

Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі қызметтер 25%-артты, негізінен алғанда, сыртқары ұйымдар орындаған КҰЖ бен ЖҰЖ операцияларының саны өсуінен және пласттардың мұнай бергіштігін көбейту үшін жасалған іс-шара себебінен.

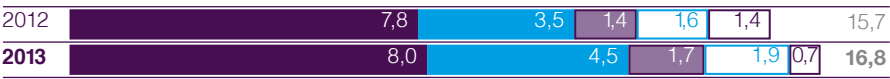
Материалдар мен қорларға арналған шығыстың 19% өсуі, бұл 2013 жылы Компанияның жөндеу жұмыстары 2012 жылмен салыстырғанда артқандығы себебінен болып отыр.

Электр энергиясына арналған шығыстар, негізінен алғанда, электр энергиясына арналған тарифтердің өсуі есебінен 23%-артты, ӨМГ –да 25% ал ЕМГ –да 17 % өскен.

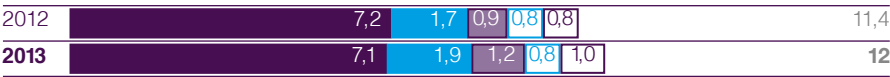
Лифтинг шығыстар
Компанияның ішкі әдістемесіне сәйкес, баррель үшін лифтинг шығыстарды ӨМГ мен ЕМГ бойынша өндірістік шығыстарды өндірілген жалпы көлемге бөлу арқылы есептейді, оған материалдар мен қорлар бойынша шығыстарды, өндірістік персоналдың жалақысы, жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі шығыстар және де басқа өндірістік шығыстарды жатқызуға болады, алайда, ескіру, тозу және амортизация шығысы, салықтар мен келісім шарт негізіндегі әлеуметтік міндеттемелерді бұл есепке жатқызбайды.

Келесі кестеде ӨМГ мен ЕМГ бойынша барреліне АҚШ доллары лифтинг шығыстар көрсетілген*:

ӨМГ ЛИФТИНГ ШЫҒЫСТАРЫ (БАРРЕЛЬГЕ АҚШ ДОЛЛАРЫ*)

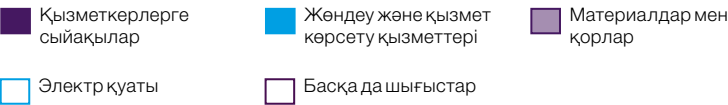
ЕМГ ЛИФТИНГ ШЫҒЫСТАРЫ (БАРРЕЛЬГЕ АҚШ ДОЛЛАРЫ*)

БАРЛЫҒЫ ЛИФТИНГ ШЫҒЫСТАР (БАРРЕЛЬГЕ АҚШ ДОЛЛАРЫ*)

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 7,23 баррелден аударылды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

Сату жөніндегі шығыстар мен әкімшілік шығыстар

Төмендегі кестеде, негізінде ӨМГ мен ЕМГ және ҚМГ БӨ Орталық аппарат жұмыс қызметі бойынша, Компанияның сату бойынша шығыстары мен әкімшілік шығыстарын құраушылар беріліп отыр:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)					(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)		
15 917	16 613	13 443	18%	Көліктік шығыстар	61 810	53 122	16%
3 784	3 586	1 481	156%	Қызметкерлерге сыйақылар	12 986	13 936	-7%
(307)	276	92	-434%	Айыппұлдар мен өсімақылар	5 191	8 302	-37%
737	1 004	1 005	-27%	Басқарушылық сыйақы және сату бойынша комиссиялар	3 750	4 169	-10%
389	377	671	-42%	Әлеуметтік жобалар	1 681	6 778	-75%
369	585	714	-48%	Консультациялық және аудиторлық қызмет көрсетулер	1 354	1 382	-2%
442	248	585	-24%	Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі қызметтер	1 093	1 339	-18%
1 153	1 060	1 374	-16%	Басқа да шығыстар	4 495	4 060	11%
22 484	23 749	19 365	16%	Жиыны	92 360	93 088	-1%
10,3	10,4	9,6	7%	Шығыстар жиыны (Баррель үшін АҚШ долларымен*)	10,5	11,2	-6%

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 7,23 баррелден аударылды.

Сату бойынша шығыстар мен әкімшілік шығыстар 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда 0,7 млрд. теңгеге немесе 1%-ға азайды. Бұл өзгеріске өсемақылар мен айыппұлдар, басқарушылар сыйақылары бойынша шығыстардың азаюы себеп, бұл ретте, көліктік шығыстар мен әлеуметтік жобалар бойынша шығыстардың өсуі байқалады.

Көліктік шығыстардың өсуі ОАС тарифі өсуінің себебінен болып отыр. 2013 жылы МГМ квотасы бойынша ОАС сату үлесі ұлғайды.

Қызметкерлерге сыйақы беру бойынша шығыстар 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда 7% азайды. Азаю себебі, 2012 жылы «ТКжәнеҰҚБ» ЖШС персоналы бойынша негізгі шығыс, кәсіпорынның тұрып қалғаны үшін әкімшілік шығыс болып саналғаннан болып отыр.

2013 жылы экологиялық аудит нәтижесінде 4 млрд. теңге көлемінде айыппұлдар мен өсімақылар есептелді. Бұған қоса, алдында болған салық тексерісі бойынша 1,2 млрд. теңге көлемінде айыппұлдар мен өсімақылар есептелді. Бұл ретте, 2012 жылғы кешенді салықтық тексерулердің нәтижелері бойынша 1,3 млрд. теңге көлемінде айыппұлдар мен өсемақылардың провизиясы мен 6,3 млрд. теңгеге үстеме пайда салығы есептелді.

Әлеуметтік жобалар бойынша шығыстардың азаюы Байшонас және Ескене кенттерінің тұрғындарының қоныс аударуын 2012 жылы 5,4 млрд. теңгеге қаржыландырумен байланысты.

Табыс салығын қоспағанда салықтар бойынша шығыстар

Төмендегі кестеде, негізінде ӨМГ мен ЕМГ жұмыс қызметі бойынша, Компанияның табыс салығын қоспағанда салықтар бойынша шығыстарды құраушылар беріліп отыр:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)					(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)		
44 224	45 469	36 734	20%	Ренталық салық	165 307	159 822	3%
22 417	23 317	7 240	210%	Пайдалы қазба өндіруге салынатын салық	84 433	70 792	19%
14 177	14 860	9 382	51%	Экспорттық көдендік баж	48 981	36 429	34%
1 557	1 325	1 210	29%	Мүлік салығы	5 473	4 373	25%
103	121	498	-79%	Қоршаған ортаны ластауға салынған салық	4 893	1 096	346%
696	278	265	163%	Басқа да салықтар	2 601	1 659	57%
83 174	85 370	55 329	50%	Жиыны	311 688	274 171	14%
38,0	37,4	27,4	39%	Табыс салығын қоспағанда салықтар бойынша шығыстар жиыны (Баррель үшін АҚШ долларымен*)	35,5	33,0	8%

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 7,23 баррелден аударылды.

Табыс салығын есептемегенде салықтар бойынша шығыстар 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда 37,5 млрд. теңгеге немесе 14%-ға өсті.

2013 жылы негізгі ренталық салық бойынша шығыстың өсу себебі салық органдарының ұсынысы және түсіндірмелерінің негізінде есептеу әдістемесінің өзгеруі болып табылады, сондықтан 2013 жылы қосымша 5 млрд. теңгеге қайта есептеу жүргізілді.

ПҚӨС бойынша шығыстардың 2012 жылмен салыстырғанда өсуі сол жыл ішінде ӨМГ мен ЕМГ-нің дербес акционерлік қоғам болып қайта құрылуының нәтижесінде ставкалардың төмендеуімен байланысты болды.

Үстiде айтып кеткендей, 2013 жылы сәуір айында экспорттық көдендік баж тоннасына 40 АҚШ долларынан 60-қа дейін өсті. Бұл 12,4 млрд. теңге шығысына алып келді.

ӨМГ – да жүргізілген экологиялық аудит нәтижесі бойынша 2013 жылы қоршаған ортаны ластау бойынша шығыс 4,4 млрд. теңге көлемінде болды.

Негізгі құралдардың құнсыздануы

2012 жылдың IV тоқсанында Компания ӨМГ активтерінің құнсыздану шығыстарын 75 млрд. теңге көлемінде, және оған сәйкес мерзімі ұзартылған салық активін 18 млрд. теңге көлемінде бағалаған болатын. 2013 жылдың 1 тоқсанында Компанияның басшылығы қосымша ӨМГ активтерінің құнсыздану шығыстарын 56 млрд. теңге көлемінде және оған сәйкес мерзімі ұзартылған салық активін 11 млрд. теңге көлемінде мойындады, бұл 2013 жылы сәуір айында экспорттық көдендік бажы тоннасына 40 АҚШ долларынан 60 дейін өсу кесірінен болды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

Табыс салығы бойынша шығыстар

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)					(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)		
66 530	70 186	6 301	956%	Салық салуға дейінгі кіріс	200 360	253 749	-21%
56 525	60 080	78 369	-28%	Салық салуға дейінгі кіріс (түзетулерді есепке алғанда**)	209 593	263 319	-20%
17 862	15 828	18 314	-2%	Табыс салығы	58 531	92 926	-37%
8,2	6,9	9,1	-10%	Табыс салығы (баррель үшін АҚШ долларымен*)	6,7	11,2	-40%
27%	23%	291%	-91%	Салыққа дейінгі тиімді ставка	29%	37%	-22%
32%	26%	23%	39%	Салыққа дейінгі тиімді ставка (түзетулерді есепке алғанда**)	28%	35%	-20%

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 7,23 баррелден аударылды.
** Салық салуға дейін кіріс БК мен қауымдасқан компаниялардың нәтижелерін және құнсыздану бойынша шығысты есептемегенде.

Табыс салығының 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда азаюының негізгі себебі салық салынатын табыстың азаюы және Компанияның жаңа құрылымынан туған корпоративтік табыс салығын мойындау болып табылады.

БІРЛЕСКЕН ЖӘНЕ ҚАУЫМДАСҚАН КӘСІПОРЫНДАР ҚЫЗМЕТІНЕ ШОЛУ

Компанияның Бірлескен және қауымдасқан кәсіпорындарға қатысудан кірістер мен шығыстардың барлығы топтастырылған қаржылық есептемеде төмендегідей көрсетілген:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)					(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңгеде)		
6 580	7 408	2 721	142%	ҚГМ қатысудан кіріс	28 399	33 333	-15%
4 754	3 330	929	412%	ПҚИ қатысудан кіріс	22 126	33 724	-34%
1 078	244	1 449	-26%	УОГ қатысудан кіріс	3 167	1 072	195%
(870)	(806)	(687)	27%	КС қатысудан шығыс	(2 826)	(687)	311%
11 542	10 176	4 412	162%	Бірлескен және қауымдасқан кәсіпорындарға қатысудан кірістердің барлығы	50 866	67 442	-25%

ҚГМ

ҚГМ Қызылорда облысында Ақсай Оңтүстік Торғай ойпаты, Ақшабұлақ және Нұралы мұнай кен орындарында көмірсутегі шикізаттарын барлаумен, игерумен, өндірумен және өткізумен айналысады. 2007 жылы сәуірде Компания ҚГМ-ның 50% үлесін сатып алды.

Төменде ҚГМ-ның (100%) негізгі қаржылық және операциялық көрсеткіштері ұсынылып отыр:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(өзгесі көрсетілмесе, мың АҚШ доллары)					(өзгесі көрсетілмесе, мың АҚШ доллары)		
634 403	604 877	640 181	-1%	Кірістер	2 447 741	2 310 222	6%
(376 777)	(354 544)	(368 911)	2%	Операциялық шығыстар	(1 486 909)	(1 225 485)	21%
778	(227)	(414)	-288%	Таза қаржылық кірістер / (шығыстар)	(99)	(2 207)	-96%
(76 861)	(109 482)	(157 188)	-51%	Табыс салығы бойынша шығыстар	(355 438)	(469 832)	-24%
181 543	140 624	113 668	60%	Кезең ішіндегі пайда	605 295	612 698	-1%
799	765	820	-3%	Мұнай өндіру, мың тонна	3 107	3 124	-1%

2013 жылы ҚГМ-ның өндіру көлемі 3 107 мың тоннаны құрады (Компанияның 50%-дық үлесі 1 554 мың тоннаны құрады), бұл 2012 жылғы деңгеймен тең.

2013 жылы кіріс өсуінің себебі ішкі нарыққа сату көлемі болмады, соған сәйкесінше экспортқа сату үлесі жоғарылады.

ҚГМ мұнайын сату төмендегі тасымалдау маршруттары арқылы іске асады:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(мың. тонна)					(мың. тонна)		
95	91	116	-18%	Ақтау арқылы экспорт	412	532	-23%
701	664	681	3%	КҚК арқылы экспорт	2 684	2 025	33%
–	–	–	0%	Ішкі нарық	–	518	-100%
796	755	797	0%	Мұнай сату	3 096	3 075	1%

Ішкі сату көлемі қайта қаралу себебінен өскен екпорттық сату көлемі операциялық шығыстарға алып келді, дербес жағдайда бұл ренталық салық (108,5 млн. АҚШ доллары), ПҚӨС (39,2 млн. АҚШ доллары), екпорттық кеден бажы (62,7 млн. АҚШ доллары), тасымалдау шығыны (40,4 млн. АҚШ доллары).

ЭКБ өсуінің себебі екпортқа шығаратын көлемнің өсуінен және 2013 жылы сәуір айында экспорттық кедендік бажы тоннасына 40 АҚШ долларынан 60 дейін өсу кесірінен болды.

2013 жылы 2007-2012 ж.ж. көшенді салықтық тексерулердің нәтижелері бойынша 19,4 млн. АҚШ доллары көлемінде айыппұл мен өсемақы, экологиялық аудит нәтижесінде 28,7 млн. АҚШ доллары, 4,5 млн. АҚШ доллары көлемінде басқа да айыппұлдар мен өсемақылар есептелді.

Сатылған мұнайды баррельге шаққанда жұмсалған операциялық шығыстар келесі кестеде ұсынылған:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(сатылған мұнай барреліне АҚШ доллары*)					(сатылған мұнай барреліне АҚШ доллары*)		
22,9	23,3	23,9	-4%	Ренталық салық	24,1	19,7	22%
12,3	12,5	12,6	-2%	ПҚӨС	12,2	10,7	14%
10,1	10,2	9,2	10%	Көліктік шығыстар	10,5	8,8	19%
7,8	7,8	5,2	50%	Экспорттық кедендік баж	6,9	4,3	60%
2,1	2,5	2,4	-13%	Ескіру, тозу және амортизация	2,3	3,3	-30%
2,2	0,7	2,0	10%	Айыппұлдар мен өсімақылар	2,2	1,5	47%
1,6	1,3	1,1	45%	Қызметкерлерге сыйақылар	1,3	1,0	30%
1,5	1,1	2,0	-25%	Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі қызметтер	1,0	1,0	0%
0,5	0,5	1,0	-50%	Материалдар мен қорлар	0,6	0,6	0%
0,5	1,1	0,7	-29%	Басқа да шығыстар	1,1	0,9	22%
61,5	61,0	60,1	2%	Операциялық шығыс жиыны	62,2	51,8	20%

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 7,7 баррелден аударылды.

ҚГМ нәтижесіндегі үлесі, Компанияның топтастырылған қаржы есебінде көрсетілгендей 2013 жылғы ҚГМ нәтижесіндегі пропорционалды үлесі түрінде ұсынылған, лицензия әділ құнының амортизациясына түзетілген және сәйкесінше мерзімі ұзартылған салық бойынша 17,6 млрд. теңге көлемінде үнемдеген (2012: 12,3 млрд. теңге).

Бірлескен және қауымдасқан кәсіпорындардың күрделі шығыс бойынша анализі «Күрделі шығыстарға шолу» бөлімінде қаралған.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

ПҚИ
Осы есептің мақсаттары бойынша, төменде айтылған ПҚИ көрсеткіштері бүкіл ПҚИ бірлесіп бақылайтын активтерін пропорционалды топтастыру әдісімен құралған.

ПҚИ мұнай газ тобы, Қазақстанның мұнай өндіру секторында үлкен бестікке кіреді. ПҚИ геологиялық барлау, мұнай кен орындарын игеру, мұнай мен газ өндіру және оларды сатумен айналысады. 2009 жылы желтоқсанда Компания ПҚИ-дың 33% үлесін сатып алды.

2013 жылы ПҚИ компаниясының өндіру ауқымы 2012 жылғы деңгейден 5%-ға төмен 5 330 мың тоннаны құрады (Компанияның 33%-дық үлесі 1 759 мың тоннаны құрады).

Төменде ПҚИ-дың (100%) негізгі қаржылық және операциялық көрсеткіштері ұсынылып отыр:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
<i>(өзгесі көрсетілмесе, мың АҚШ доллары)</i>					<i>(өзгесі көрсетілмесе, мың АҚШ доллары)</i>		
955 384	927 335	947 013	1%	Кірістер	3 724 706	3 992 017	-7%
(695 277)	(640 313)	(635 222)	9%	Операциялық шығыс	(2 590 525)	(2 309 104)	12%
(7 841)	(6 480)	(5 388)	46%	Таза қаржылық шығыстар	(25 121)	(24 587)	2%
(133 539)	(192 701)	(265 326)	-50%	Табыс салығы бойынша шығыстар	(573 461)	(766 836)	-25%
118 727	87 841	41 077	189%	Кезең ішіндегі пайда	535 599	891 490	-40%
1 354	1 326	1 352	0%	Мұнай өндіру, мың тонна	5 330	5 589	-5%

2013 жылы түсімнің азаюы негізінен өндіру көлемінің азаюынан болып отыр.

ПҚИ мұнайын сату төмендегі тасымалдау маршруттары арқылы іске асады:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
<i>(мың. тонна)</i>					<i>(мың. тонна)</i>		
505	467	466	8%	КҚК арқылы экспорт (ПҚҚР 100%)	1 867	1 663	12%
350	332	340	3%	КҚК арқылы экспорт (ҚГМ 50%)	1 342	1 012	33%
119	102	134	-11%	КҚК арқылы экспорт (ТП 50%)	453	502	-10%
48	45	58	-17%	Ақтау арқылы экспорт (ҚГМ 50%)	206	266	-23%
44	46	40	10%	КҚК арқылы экспорт (Кольжан 100%)	170	141	21%
30	33	45	-33%	Өзбекстан арқылы экспорт (ТП 50%)	143	182	-21%
–	–	–	0%	КҚК арқылы экспорт (ПКВИ100%)	1	–	100%
232	263	209	11%	Ішкі нарық	1 070	1 833	-42%
1 328	1 288	1 292	3%	Мұнай сату	5 252	5 599	-6%

Операциялық шығыстар экспорттық сату көлемі өскені үшін өсті, бұл ренталық салық (75,8 млн. АҚШ доллары), ПҚӨС (12,2 млн. АҚШ доллары), тасымалдау шығынының өсуіне (13,7 млн. АҚШ доллары) алып келді. Экпорттық кеден бажы өсуінің (57,7 млн. АҚШ доллары) себебі экспортқа шығаратын көлемнің өсуінен және 2013 жылы сәуір айында экспорттық кедендік бажы тоннасына 40 АҚШ долларынан 60 дейін өсу кесірінен болды.

Операциялық шығыстар өсуінің тағы бір себебі экологиялық аудит нәтижесінде 191 млн. АҚШ доллары көлемінде айыппұлдар мен өсімақылар, провизия, сонымен қатар 2006-2012 ж.ж. салықтық тексерулердің нәтижелері бойынша 75 млн. АҚШ доллары көлемінде айыппұл мен өсімпұл, 12 млн. АҚШ доллары көлемінде басқа да айыппұлдар мен өсемақылар есептелді.

Сатылған баррель үшін жұмсалған операциялық шығыстар келесі кестеде ұсынылған:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
<i>(сатылған мұнай барреліне АҚШ доллары*)</i>					<i>(сатылған мұнай барреліне АҚШ доллары*)</i>		
18,9	18,9	19,9	-5%	Ренталық салық	18,7	15,8	18%
2,5	11,2	9,5	-74%	Ескіру, тозу және амортизация	8,3	8,1	2%
8,0	8,7	9,5	-16%	ПҚӨС	8,3	7,5	11%
5,6	7,9	7,2	-22%	Көліктік шығыстар	7,3	6,6	11%
19,1	2,5	1,2	100%	Айыппұлдар мен өсімақылар	6,8	0,5	100%
6,2	6,0	4,1	51%	Экспорттық кедендік баж	5,3	3,6	47%
0,9	3,2	3,1	-71%	Жендеу және қызмет көрсету жөніндегі қызметтер	2,6	2,4	8%
2,2	2,2	2,2	0%	Қызметкерлерге сыйақылар	2,2	2,0	10%
1,4	1,1	1,1	27%	Материалдар мен қорлар	1,2	0,8	50%
(0,7)	–	0,2	-450%	Мұнай мен мұнай өнімдерін сатып алу	–	3,0	-100%
3,5	2,5	5,5	-36%	Басқа да шығыстар	2,8	2,8	0%
67,6	64,2	63,5	6%	Операциялық шығыс жиыны	63,5	53,1	20%

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 7,75 баррелден аударылды.

2013 жылы табыс салығы бойынша шығыстың азаюы негізінен салық салудан бұрын алынған пайданың азаюына байланысты. Тиімді ставка өсуі шегерілмейтін КТС шығыс өсуі мақсатына байланысты.

ПҚИ нәтижесіндегі үлесі, Компанияның топтастырылған қаржы есебінде көрсетілгендей ПҚИ нәтижесіндегі пропорционалды үлесі түрінде ұсынылған, лицензия әділ құнының амортизациясына түзетілген 4,8 млрд. теңге көлемінде (2012: 10,1 млрд. теңге).

Бірлескен және қауымдасқан кәсіпорындардың күрделі шығыс бойынша анализі «Күрделі шығыстарға шолу» бөлімінде қаралған.

CCEL
Сатып алу келісімшарт талаптарына сай, CCEL үлесі ҚЕХС-қа сәйкес дайындалған Компанияның топтастырылған қаржылық есебінде қаржылық актив ретінде көрсетілген. CCEL қызметінің нәтижелері тек қана ақпарат үшін ұсынылған, деректер топтастырылмайды және Компанияның топтастырылған қаржылық есебінде үлестік әдіс бойынша есепке алынбаған.

2007 жылы желтоқсан айында Компания CCEL Қаражанбасмұнай (бұдан әрі – CCEL) 50% үлесін сатып алды. CCEL Ақтау қаласынан 230 км. қашық Бұзашы түбегінде, Қаражанбас мұнай кен орнында ауыр мұнай өндіреді. Кенорны 1974 жылы ашылған, ТМД бойынша ең таяз орналасқан кенорны болып саналады, мұнайының тұтқырлығы жоғары болғандықтан қыздыру әдісімен игереді.

2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компания өзінің балансында 17,2 млрд. теңгені (111 млн. АҚШ доллары) CCEL алған шот ретінде көрсетті. 2013 жылы Компания 2,8 млрд. теңге (18,1 млн. АҚШ доллары) көлемінде пайыздық кіріс есептеген, бұл CCEL –дан алатын 26,87 млн. АҚШ доллары көлемінде кепілдікті ақының бөлігі болып есептеледі.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ
МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ
НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

2013 жылы CCEL -дың өндіру көлемі 2052 мың тоннаны құрады (Компанияның 50%-дық үлесі 1 026 мың тоннаны құрады), бұл 2012 жылғы деңгеймен тең. Төменде CCEL (100%)-дің негізгі қаржылық және операциялық көрсеткіштері ұсынылған:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(өзгесі көрсетілмесе, мың АҚШ доллары)					(өзгесі көрсетілмесе, мың АҚШ доллары)		
369 369	371 495	341 320	8%	Кірістер	1 440 449	1 466 282	-2%
(303 810)	(303 470)	(247 744)	23%	Операциялық шығыс	(1 170 366)	(1 104 090)	6%
(6 082)	(5 560)	(4 579)	33%	Таза қаржылық шығыстар	(22 845)	(19 396)	18%
(19 036)	(18 204)	(18 070)	5%	Табыс салығы бойынша шығыстар	(56 634)	(87 029)	-35%
40 441	44 261	70 927	-43%	Кезең ішіндегі пайда	190 604	255 767	-25%
524	517	511	3%	Мұнай өндіру, мың тонна	2 052	2 037	1%

2013 жылы кіріс азаюының себебі мұнайдың бағасының түсуі мен ішкі нарыққа сату көлемінің өсуінен болып отыр. CCEL мұнайын сату төмендегі тасымалдау маршруттары арқылы іске асады:

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(мың. тонна)					(мың. тонна)		
175	253	207	-15%	Новороссийск арқылы экспорт	1 008	1 168	-14%
147	203	215	-32%	Приморск арқылы экспорт	658	649	1%
135	–	–	100%	Батуми арқылы экспорт	135	–	100%
75	70	58	29%	Ішкі нарық	274	237	16%
532	526	480	11%	Мұнай сату	2 075	2 054	1%

Операциялық шығыстар 2013 жылы 2012 жылмен салыстырғанда 6%-ға арту себебі негізінен көліктік шығыстар, қызметкерлерге сыйақылар мен ЭКЖ үшін болды.

2013 жылы көліктік шығындардың өсуі (16,9 млн. АҚШ долларына дейін) негізінен ҚТО тасымалдау тарифінің жоғарлауынан болып отыр. 2013 жылы қызметкерлерге сыйақылар шығысының өсуі (20,9 млн. АҚШ долларына дейін) қызметкерлердің жалақысын біркелкі тариф торына келтіру себебінен болды. Экпорттық кеден бажы өсуінің (20,3 млн. АҚШ доллары дейін) себебі 2013 жылы сәуір айында экспорттық кедендік бажы тоннасына 40 АҚШ долларынан 60 дейін өсу кесірінен болды.

2013 IV тоқсаны	2013 III тоқсаны	2012 IV тоқсаны	Өзгертістер		2013	2012	Өзгертістер
(сатылған мұнай барреліне АҚШ доллары*)					(сатылған мұнай барреліне АҚШ доллары*)		
21,7	22,5	21,9	-1%	Ренталық салық	22,2	22,9	-3%
2,1	15,0	2,4	-13%	Ескіру, тозу және амортизация	11,4	11,0	4%
12,8	11,4	11,6	10%	Қызметкерлерге сыйақылар	10,2	8,8	16%
12,5	8,9	10,7	17%	ПҚӨС	9,8	10,2	-4%
9,3	8,0	8,2	13%	Көліктік шығыстар	8,4	7,3	15%
7,4	7,5	5,7	30%	Экспорттық кедендік баж	6,8	5,4	26%
5,3	4,5	5,2	2%	Электрқуаты	5,0	4,6	9%
3,4	3,4	3,4	0%	Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі қызметтер	3,3	2,9	14%
1,3	1,1	1,4	-7%	Материалдар мен қорлар	1,2	1,2	0%
9,6	4,0	6,7	43%	Басқа да шығыстар	6,1	6,1	0%
85,4	86,3	77,2	11%	Операциялық шығыс жиыны	84,4	80,4	5%

* Мұнайдың бір тоннасы үшін 6,68 баррелден аударылды.

Табыс салығы бойынша шығыстың азаюы негізінен салық салудан бұрын алынған пайданың азаюына байланысты.

Бірлескен және қауымдасқан кәсіпорындардың күрделі шығыс бойынша анализі «Күрделі шығыстарға шолу» бөлімінде қаралған.

Нетбэк анализі мен бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың лифтинг шығыстары
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың лифтинг шығыстары келесі түрде берілген:

	ҚҒМ	ПҚИ	CCEL
(өзгесі көрсетілмесе, мың АҚШ доллары)			
Қызметкерлерге сыйақылар	20 649	48 468	113 380
Материалдар мен қорлар	13 452	46 296	16 366
Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі қызметтер	13 879	72 542	45 521
Электрқуаты	11 141	33 554	68 868
Басқалары	8 434	58 009	298
Лифтинг шығыс жиыны (мың АҚШ доллары)	67 555	258 869	244 433
Өндіру көлемі (мың тонна)	3 107	5 330	2 052
Лифтинг шығыс жиыны (АҚШ долл./баррель*)	2,8	6,3	17,8

* Тоннаны барельге аудару үшін келесі орташа коэффициенттер қолданылды 7,7 ҚҒМ, ПҚИ 7,75, 6,68 CCEL.

Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың экспортқа сату бойынша нетбэк анализі келесі түрде берілген:

	ҚҒМ	ПҚИ	CCEL
(барреліне АҚШ доллары*)			
Жарияланатын нарықтық баға	108,7	108,7	108,7
Баға айырмашылығы мен баррелизация коэффициенті бойынша сыйақы	(6,0)	(9,1)	(4,6)
Орташа сату бағасы	102,7	99,6	104,1
Ренталық салық	(24,1)	(23,5)	(23,7)
Экспорттық кеден бажы	(6,9)	(6,7)	(7,3)
Көліктік шығыс	(10,5)	(7,5)	(8,7)
Нетбэк	61,2	61,9	64,4

* Тоннаны барельге аудару үшін келесі орташа коэффициенттер қолданылды 7,7 ҚҒМ, ПҚИ 7,75, 6,68 CCEL.

Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың ішкі нарыққа сату бойынша нетбэк анализі келесі түрде берілген:

	ҚҒМ	ПҚИ	CCEL
(барреліне АҚШ доллары*)			
Орташа сату бағасы	н/п	56,4	47,1
Көліктік шығыс	н/п	(1,7)	(1,8)
Нетбэк	н/п	54,7	45,3

* Тоннаны барельге аудару үшін келесі орташа коэффициенттер қолданылды 7,7 ҚҒМ, ПҚИ 7,75, 6,68 CCEL.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

Әлеуметтік жауапкершілік ҚМГ БӨ аса назар аударатын аспектілердің бірі болып табылады. Компания құрылған сәттен бастап, Атырау және Маңғыстау облыстарында тұрғын үй, спорт кешендерін, сауықтыру лагерлерін салуға, мектептер мен емханаларды қайта жаңартуға және ЕМГ азған кен орындарының тұрғындарының қоныс аударуына айтарлықтай қаражат бөлді. Компанияның әлеуметтік саясат саласында ұстанған стратегиясы сол бетінде қалды, яғни өзінің қызмет жасап жүрген аумағына жәрдемдесу болып табылады.

2012 жылы 2000-ға жуық адамды жұмысқа орналастыруды қамтамасыз ету мақсатында Маңғыстау аймағында 2 сервистік кәсіпорын - ТКжәнеҰҚБ және БЖБ құрылды.

2013 жылы Компания ТКжәнеҰҚБ және БЖБ құруға және қаржыландыруға арналған 16,5 млрд. теңге мөлшерінде операциялық шығын шекті. 2013 жылы Компания ТКжәнеҰҚБ және БЖБ құруға және қаржыландыруға арналған 16,5 млрд. теңге мөлшерінде операциялық шығын шекті. Бұл шығыстар 12,9 млрд. теңге мөлшерінде қызметкерлерге сыйақы төлеу жөніндегі шығыстардың құрамында, сондай-ақ 3,6 млрд. теңге сомасына материалдар, қорлар және басқа да шығыстар бойынша шығыстардың құрамында көрсетілді. Оның үстіне, Компания ТКжәнеҰҚБ мен БЖБ-ның қызметіне қолдау көрсету үшін вахталық кенттердің, өндірістік базалардың құрылысын салуға, сондай-ақ арнаулы техникалар сатып алуға 6,7 млрд. теңге инвестиция жұмсады. 2013 жылы ТКжәнеҰҚБ қаржыландыруына бағытталған шығыстар жартылай 3,1 млрд. теңге көлемінде (2012: 0,6 млрд. теңге) үшінші тараптан сол мекеменің кірісімен жабылды.

2013 жылы демеушілік пен қайырымдылыққа арналған шығыстар 1,7 млрд. теңгені құрады. Шығыстардың негізгі бөлігі Компанияның қызметі аймақтарында әлеуметтік қорларды қаржыландыруға, соғыс және еңбек ардагерлерін қолдауға, спорттық жарыстар мен кәсіби конкурстар ұйымдастыруға бағытталды. Шығыс азаюының себебі 2012 жылы Байшонас пен Ескене тұрғындарының қоныс аударуымен байланысты.

Келісімшарттық міндеттемелер жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттардың талаптарына сәйкес өзіне әлеуметтік бағдарламалар қоры, экологиялық қоры мен мамандарды оқыту жөніндегі міндеттемелерге қаржы аударуды қамтиды. 2013 жылы Компанияның келісімшарттық міндеттемелерді орындау шеңберіндегі әлеуметтік шығыстары 3,3 млрд. теңгені, оның ішінде әлеуметтік бағдарламалар қоры мен экология бойынша 2,0 млрд. теңгені, мамандарды оқыту бойынша 1,3 млрд. теңгені құрады.

2013 жылы ағымында Компания әлеуеттік нысандардың құнсыздануын 1,2 млрд. теңгеге (2012: 1,6 млрд. теңге) бағалады, бұл негізі әлеуметтік нысан (тұрғын үй, санаторий және тағы да басқалары) көтеру себебінен болып отыр.

ӘЛЕУМЕТТІК ЖОБАЛАР (МЛН. ТЕҢГЕМЕН)

2012	24 8703 1806 778159336 421
2013	23 2213 3101 6811 16029 372

- Жұмыспен қамтамасыз ету (БЖБ және ТКжҰҚБ)
- Келісім-шарт міндеттемелері
- Демеушілік және қайырымдылық
- Әлеуметтік жобалардың құнсыздану шығыстары

ӨТІМДІЛІК ЖӘНЕ КАПИТАЛДЫҢ ҚОРЛАРЫ

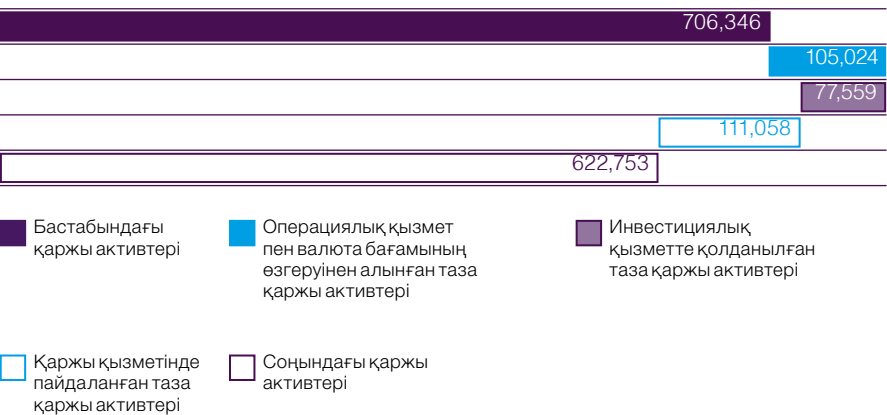
Компанияның өтімділікке деген қажеттілігі, негізінен алғанда, бар операциялық қызметті қаржыландыру (айналымдық капитал) қажеттілігінен, инвестицияларды қаржыландыру (күрделі шығыстар) мен сатып алулардың есебінен өсуге қол жеткізу қажеттігінен туындайды. Басшылық, Компанияның өзінің міндеттемелерін орындауы және инвестициялық мүмкіндіктерді жүзеге асыру үшін өтімділіктің жеткілікті деңгейіне ие деп есептейді.

2013 жылы операциялық қызметтен ақша қаражаты ағымы 2012 жылғыдан 55,9 млрд. теңгеге аз 105 млрд. теңгені құрады. Аталған өзгерістер, негізінен алғанда, Компанияның операциялық тиімділігінің төмендеуінен болды, яғни операциялық шығыстардың артуынан, дәлірек айтқанда, қызметкерлерге сыйақы беру шығыстары, жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі шығыстар, материалдар шығысы мен экспорттық кеден бажы. Және де 2013 жылы ақша қаражаты ағымының азаюына себепкер ұлғайған капитал айналымының бабы болып табылады, яғни дебиторлық берешектің өсуі мен кредиторлық берешектің азаюымен байланысты.

Инвестициялық қызметтен қаржы активтерінің жылыстауы 2013 жылға 77,6 млрд. теңгені (2012: 38,7 млрд.теңге ағылды) құрады. Бұл өзгерістер, негізінде, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардан алынған дивидендтер көлемінің төмендеуі (2013: 64,1 млрд. теңге; 2012: 114,2 млрд. теңге), күрделі шығыстардың өсуі (2013: 149 млрд. теңге; 2012: 108,1 млрд. теңге), ҰК ҚМГ облигацияларының пайыздық кірісі түсуімен (2013: 4,5 млрд. теңге; 2012: 11,2 млрд. теңге), және де барлау кезінде бірлескен кәсіпорындарға берілген займдардың өсуі (2013: 11,3 млрд. теңге; 2012: 5,1 млрд. теңге).

Қаржылық қызметті пайдалануға бағытталған ақша қаражатының таза ағымы 2013 жылы 111,1 млрд. теңгені құрады (2012: 210,6 млрд. теңге). 2012 жылмен салыстырғанда ақша ағымының азаюы, негізінен алғанда, 2012 жылғы қарыздарды 81,4 млрд. теңге сомаға өтеу мен сондай-ақ 36,2 млрд. теңге сомаға өз акцияларын сатып алуден байланысты болды. 2013 пен 2012 жылдары Компанияның акционерлеріне дивидендтер төлеу сәйкесінше 110 млрд. теңге мен 90 млрд. теңгені құрады.

2013 ЖЫЛҒЫ ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ (МЛН. ТЕҢГЕМЕН)

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ МЕН ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ

Таза ақшалай қаражаттар

Төмендегі кестеде Компанияның таза ақшалай қаражаттары бойынша деректер көрсетіліп отыр:

	2013 жылдың 31 желтоқсанына	2012 жылдың 31 желтоқсанына	Өзгертулер
		(өзгесі көрсетілмесе, млн. теңге)	
Ағымдағы бөлігі	2 503	2 462	2%
Өтеу мерзімі бір жылдан астам	4 291	4 848	-11%
Займ жиыны	6 794	7 310	-7%
Ақша құралдары мен баламалары	119 036	154 705	-23%
Ағымдағы басқа қаржы активтері	482 006	550 556	-12%
Ұзақ мерзімді қаржы активтері	21 711	1 085	100%
Қаржы активтер жиыны	622 753	706 346	-12%
Шетелдік валютада ірілендірілген қаржылық активтер , %	82%	78%	
Таза ақшалай қаражаттары	615 959	699 036	-12%

Болашаққа қатысты мәлімдеме

Осы құжатта «болашаққа қатысты мәлімдеме» болып табылатын немесе есептелетін мәлімдеме қамтылған. Басқаларының арасындағы «санайды», «алдын ала бағалау бойынша», «күтіп отыр», «болжам бойынша», «ұйғарып отыр», «жоспарлап отыр», «ұйғарды», «болады» немесе «болуы тиіс» деген сөздерді қоса алғанда болашақты сипаттауға арналған терминология, не, әр жағдайда осыған ұқсас немесе пара-пар терминология, не талқылауға арналған сілтемелер, болашақ оқиғаның немесе ниеттің жоспарлары, мақсаттары, міндеттері келешекке қатысты мәлімдемені түсіндіруге арналған. Болашаққа қатысты аталған мәлімдеме тарихи фактілер болып табылмайтын барлық мәлімдемелерді қамтиды. Олар ниеттер, пікірлер туралы мәлімдемелерді және Компанияның солармен қатар қызметтің нәтижелеріне, қаржылық жағдайға, Компания жұмыс істеп отырған стратегиялар мен салалардың жойылымдылығына, перспективаларына, өсуіне қатысты күтулері туралы мәлімдемелерді шектеусіз қамитды. Өз тұрғысында болашаққа қатысты өтінімдер болуы мүмкін келешектегі оқиғалар мен жағдайаттарға қатысты болғандықтан тәуекелмен және белгісіздікпен байланысты. Болашаққа қатысты мәлімдемелер қызметтің болашақ нәтижелерінің кепілдігі болып табылмайды және Компания қызметінің іс жүзіндегі нәтижелері, қаржылық жағдайы және қызметін тоқтатуы және Компания жұмыс істейтін елдер мен салалардың дамуы осы құжатта сипатталған нұсқалардан айтарлықтай өзгеше болуы немесе осы құжатта қамтылған болашаққа қатысты мәлімдемелерге сәйкес жүзеге асуы мүмкін. Компания жаңа ақпараттар алудың, болашақ оқиғалардың немесе қандай да бір өзге де жағдайдың нәтижесінде болса да осы құжатта қамтылған салаға қатысты қандай да болмасын ақпаратты немесе болашаққа қатысты қандай да болмасын мәлімдемені жаңартуды жоспарламайды және ол жөнінде өзіне міндеттеме алмайды. Компания болашаққа қатысты мұндай мәлімдемелерде айтылған нәтижелерге қол жеткізілетіндігіне қатысты ешқандай мәлімдеме жасамайды, ешқандай растау бермейді және ешқандай болжам жарияламайды.

ТӘУЕКЕЛДЕР ФАКТОРЫ

ТӘУЕКЕЛДЕР ФАКТОРЫ

Компания қызметі көп тәуекелдер мен экономикалық, саяси, заң шығарушылық, өлеуметтік және қаржылық белгісіздіктермен түйіндеседі. Шешім шығармас бұрын, мүдделі тұлғалар Компанияның қаржылық және операциялық нәтижелеріне әсерін тигізетін тәуекелдер факторына назар аударуы тиіс.

Тәуекелдер басқару жүйесі Компанияның басқару жүйесінің ажырамайтын бөлігі және үнемі дамушы процесс болып саналады, соған ере Компания өзінің өткен, қазіргі және болашақ дамуын талдай отырып тәуекелдер қоржынын жүйелі түрде теңдестіреді, бағалайды және басқарады.

Компания тәуекелдерді басқару кезінде тәуекелдерді басқару Саясатына жүгінеді. Компанияның тәуекелдерді басқару Саясаты акционерлік құнның өсіміне, корпоративті басқару сапасының артуына бағытталған.

Тәуекелдер туралы кейбір ақпарат ЖДҚ мен жай акциялар эмиссиясының аңдатпасында бар, және де түйінді қаржылық тәуекелдер талдауы топтастырылған қаржылық есепте көрсетілген (122 бетті қараңыз).

Төменде қосымша толық қамтылмаған тізім бойынша басты тәуекелдер келтірілген.

Саяси тәуекелдер:

- Ел басшылығының сыртқы және ішкі саяси курсының ықтимал өзгерістері жалпы елдің және компанияның инвестициялық тартымдылығына елеулі әсер етуі мүмкін.
- Заңдылықтың тиімсіз тұрғыда өзгеруі, мәселен, өнеркәсіптің шикізаттық салаларынан түсетін бюджеттік табысты арттыру бағытында салық заңдылығының өзгеруі;
- Мемлекеттік биліктің органдарын реформалау кезінде органдардың ыдырауыықтимал, Компанияның жұмысын қадағалайтын жаңа министрліктер мен ведомствалардың құрылуы – компания жұмысына тиісті нормативтік құжаттарды болдырмауы немесе олардың бекітілуін ұзартып жіберуі мүмкін.

- Қазақстан үкіметі мәлімделген экспорттық квота көлеміне айтарлықтай шектеу қоюы немесе ішкі нарыққа міндетті түрде тасымалданатын көлемді өзгертуі мүмкін, бұл Компанияның қаржылық нәтижелеріне айтарлықтай әсерін тигізуі ықтимал.
- Қазақстан үкіметі екінші деңгейдегі банктерге салынған ақша құралдарын басқаруға шектеу қоюы мүмкін. Мемлекет «Самұрық-Қазына» Ұлттық Әл Ауқат Қоры» мен ҚМГ ҰК тарапынан ҚМГ БӨ—ға мемлекет мүдделерін қорғау ретінде әсерін тигізе алады, бұл ҚМГ БӨ акционерлерінің мүдделеріне қайшы келуі мүмкін.

Экономикалық тәуекелдер:

- Компания ішкі және сыртқы нарықты мұнаймен көтерме қамсыздандырады. Ішкі және сыртқы нарықтағы басты нашарлау мүмкіншілігі мұнай бағасының төмендеуі болып табылады, ол бірсыпыра факторлар негізінде айтарлықтай құбылмалылықты көрсетеді: сұраным мен ұсыным балансы, басты мұнай өндіретін мемлекеттердің ұстанып отырған саясаты мен әсері, энерготасымалын өндіретін басты аумақтардағы саяси жағдайы.
- Қазіргі уақытта Компания мұнай бағасының төмендеуі бойынша тәуекелдерді сақтандыруға кіріскен жоқ, бірақ әр нақты жағдайда бұл тәуекеллдің жағымсыз әсерін төмендету үшін шығыстарды басқару ішкі құралдарын қолданады.
- Тауар мен қызмет сатып алу саласындағы заңдылық материалды-техникалық қамтамасыз ету мен логистиканың тиімділігін арттыруға мүмкіндік бермейді.
- Жабдықтаушылар мен мердігерлердің арасындағы әлсіз бәсекелік орта компаниялардың ұсынатын жұмыс және қызмет түрлерінің сапасын төмендетеді.
- Қазақстандық қаржылық жүйенің даму деңгейі айналымдағы бос қаржыны орналастыру жағдайын нашарлатуы мүмкін (қаржылық нарық туралы толығырақ кейінірек).

ТӘУЕКЕЛДЕР ФАКТОРЫ

Аймақтық тәуекелдер:

Компанияның жұмыс істейтін аймақтары – Маңғыстау, Атырау, Ақтөбе және Қызылорда облыстары.

Қоғамдастықтың негізгі өндірістік бөлімдері өз өндірісін ауа-райы қиын аймақтарда жүзеге асырады, бұған қоса, кей аймақтарда мұнай өндіру, газды қайта өңдеу саласында жоғарғы сапалы жұмысшылар тапшы болуы мүмкін. Бұл аймақтар Компанияның жұмысына айтарлықтай әсер ететін экономикалық және әлеуметтік қатерге ие аймақтарға жатады.

Маңғыстау облысындағы актив үшін әлеуметтік дау мен ереуілдің шығу қатері айтарлықтай, ондай жайттар бұған дейін қаншама рет орын алды, және Компанияның жұмысына, оның жер қойнауы келісім-шарттары міндеттерін орындауына әсер еткен.

Компания өзі жұмыс істейтін аймақтағы әлеуметтік тұрақтылықты сақтап, оны бекіте түсуге ынталы, аймақтағы өзекті әлеуметтік мәселелерді шешу үшін жергілікті әкімшілік, қауымдастық өкілдерімен ықпалдаса жұмыс істейді.

Компания өзінің әлеуметтік бағдарламаларының тиісті салаға барынша әсер етуін және қоғамның қажеттіліктеріне сай болуын қалайды. Алайда ереуілдер мен әлеуметтік шиеленістермен байланысты қатерлерді азайтуға арналған коммерциялық емес шығынның артуы компанияның қаржылық көрсеткіштеріне жағымсыз әсер етуі ықтимал.

Бұл аталған аймақтардағы климаттық жағдай әрқилы, оның үстіне аймақтардың географиялық тұрғыдағы алыстығы – Компанияның үздіксіз жұмыс істеуі үшін транспорттық және электр қуатымен қамтамасыз етуіне баса көңіл бөлуді қажет етеді.

Өзі жұмыс істейтін аймақтардағы климаттық ерекшеліктерге байланысты ықтимал қатерлердің әсерін азайту үшін, оның ішінде дүлей апат немесе төтенше жағдайлардың үздіксіз жұмыс істеу және өнеркәсіптік қауіпсіздікке аса үлкен назар аударады.

Серіктестер тәуекелі

Компания шетел және жергілікті компаниялармен әр түрлі бағытта қызмет істейді. Компания өз серіктестерінің операциялық қызметі мен тәртібіне көрсетер әсері шектеулі, бұл Компания қызметінің операциялық және қаржылық нәтижелеріне әсер тигізуі мүмкін. Сондықтан Компания өз серіктестеріне үлкен талап қояды, ұзақ және өзара тиімді серіктестік қарым – қатынас орнатады.

Қаржылық тәуекелдер

Компания әртүрлі қаржылық қатерлермен кезігуі ықтимал, оның ішінде валюталық, инфляциялық, қолда бар бос қаржыны орналастырар кездегі пайыздық өлшемнің өзгерісі, несиелік және салықтық қатерлермен кезігуі ықтимал. Олардың пайда болуы және қаржылық-шаруашылық жұмысқа әсер ету көлемін Компания үнемі бағалап отырады және даму жоспарларын дайындар кезде негізге алынады.

Инфляциялық тәуекелдер

Компания өз жұмысын Қазақстанда жүргізеді және төлем ақшасы ретінде теңгені пайдаланады. Жалақы төлеу, электрқуаты, логистикалық қызмет құнын төлеуге қатысты шығындар теңгенің инфляциясын сезінеді.

Пайыздық мөлшердің өзгерісіне қатысты тәуекелдер

Компанияның жұмысы пайыздық мөлшердің өзгерісіне байланысты, ол айналымдағы бос ақшаның құнына жағымсыз әсер етуі ықтимал, тиісінше, Компанияның қаржылық жағдайына да әсер етуі мүмкін.

Валюталық тәуекелдер

Компанияның табысының айтарлықтай бөлігі АҚШ долларында көрінеді немесе АҚШ доллары бойынша теңгеріледі. Компанияның шығынының белгілі бір бөлігі шетел валютасында көрінеді, сөйтіп шетел валютасының теңгеге қатысты курстарына тәуелді (негізінен бұл АҚШ доллары, евро мен рубль аз деңгейде). Қазіргі күні Компанияның ағымдағы шығындарының үлкен бөлігі теңгеде бекітілген баға бойынша төленеді.

ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР, ОЛАРДЫҢ ПАЙДА БОЛУЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТЕГІ ӨЗГЕРУ ТҮРЛЕРІ.

Тәуекел	Ықтимал пайда болуы	Есептегі өзгерулердің түрлері
Банк депозиттерінің ставкасының құлдырауы	Орташа	Айналымдағы бос қаржының пайдасының құлдырауынан түсімнің азаюы.
Валюталық тәуекел (еуро, АҚШ долларына қатысты теңге курсының девальвациясы)	Жоғары	Сатып алынатын құрылғының шығынының артуы – амортизациялық аударымның артуы.
Инфляциялық тәуекелдер	Орташа	Дебиторлық берешектің артуы, өндірілетін өнім құнының артуы.
Несиелік тәуекел	Орташа	Мәселесі шырғалаң дебиторлық берешек. Түсімнің кемуі.

Доллар курсының жоғарылауы мұнай экспортын барынша пайдалы етеді.

Валюталық курс пен пайыздық мөлшердің өзгерісі кезіндегі жағымсыз өзгерісі орын алған жағдайда Компания қызметінің басты пайыз мөлшерлемеден тәуелділігін төмендету үшін Компания қаржылық сауда құралдарын қолдануды қарастырады (кепілдеме, аккредитивтер).

Компания қазіргі күні осы қатерлерді сақтандырмайды, алайда, өзінің міндеттерін толық көлемде және міндеттеген мерзімде орындауына кепілдік беретін ішкі құралдар мен қаржылық қатерді басқару резервтерін әр жағдайда пайдаланып отырады.

Компанияның мынадай қаржылық есептерінің көрсеткіштері осы айтылған қаржылық қатерлердің әсерін барынша сезінуі мүмкін. Бұлар:

- таза пайда;
- кіріс;
- өзіндік құн;
- дебиторлық берешек.

Несиелік тәуекелдер

Несиелік тәуекелдерге контрагенттермен - Компанияның қаржылық ауқымына қатысты қызмет атқаратын қаржылық институттар, ең түпкі өнімді сатып алушылар мен Компанияға әрқилы қызмет көрсететін контрагенттерге байланысты материалдық және қаржылық ауқымға қатысты операциялар жатады. Компанияның қазынашысы жүзеге асырған қаржыны басқарудың орталықтандырылған тиімді жүйесі несиелік қатерді азайтуға мүмкіндік береді.

Салық тәуекелдері

Қазақстан Республикасының салық жүйесі жақында енгізілген нормативтік-құқықтық актілерге қатысты құқықтық тәжірбиенің аз екендігімен белгілі. Ол сонымен қатар, заңдылықты бұрыс интерпретациялау негізінде салық, айыппұл, өсімпұл есептеу қатерінен де құралақан емес. Осы факторлар Компанияның салықтық шығынын жоспарлауды қиындатады. Компанияның менеджменті Салық кодексінің сапасын жетілдіруге арналған жұмыстарға қатысып, оған өзгерістер енгізіп осы қатерді барынша азайтуға қатысты іс-қимылдар жасайды. Оның үстіне Компания өз мүддесін соттарда қорғауын жалғастыруда.

Кедендік бақылау мен кедендік баж ережелерінің өзгеруі

Компания сыртқы сауда жұмыстарын жүргізетін болғандықтан, кедендік бақылаудың өзгеруі, ЭКБ құбылмалылығы, ЭКБ есептесудегі таза формуласының болмауы – Компанияның қаржылық қорытындыларына әсер етуі мүмкін. Бұған қоса Компания Қазақстан Республикасының заңдылығының өзгерістерін үнемі қадағалап отырады, өз жұмысындағы тигізуі ықтимал әсерін есепке алып отырады, бұл осы өзгерістерге қатысты қатерлерді азайтуға мүмкіндік береді.

ТӘУЕКЕЛДЕР ФАКТОРЫ

Барлау

Геологиялық барлау жұмыстары кезінде қашан да коммерциялық емес көмірсутек қойнауын табу және (немесе) «бос» скважинаны бұрғылау қатерлері болуы мүмкін. Геологиялық барлау жұмыстары қатерлерін азайту үшін геолого-физикалық зерттеулер кешені жүргізіледі, ол дәстүрлі сейсмикалық зерттеулермен қатар, терең электробарлау жұмыстарына мүмкіндік беретін геохимиялық зерттеулерге негізделген, сонымен қатар, гравика мен сейсмикалық мәліметтердің арнайы зерттейтін әдістемелер мен геологиялық қатерлерді талдауға бағытталған.

Өндіру

Компанияның негізгі мақсаттарының бірі өз кеніштеріндегі өндіруді барынша кең көлемде қамтамасыз ету, ол кеніштердің негізгі бөлігі пайдаланудың ең соңғы кезеңдерін бастан кешуде. Осы мақсатта Компания мұнай қыртыстарына, кеніштердің кені бар скважиналарына әсер ететін заманауи әдістер мен технологияларды пайдаланады.

Компанияның өндірістік тиімділігін төмендететін негізгі факторлар мыналар:

- Негізгі ұңғыма қорының жағдайы
- Жабдықтардың техникалық бүтіндігі
- Электрмен қамтамасыз етудің үздіксіз болуы
- Ауа-райы жағдайы

- Құралғы-жабдықтарды уақытында сатып алу
- Құрал-жабдықтардың сапасы
- Қызмет көрсету, материалдар мен негізгі құралдарға кеткен шығыстың өсуі, өндірімділік шығысынан озуы
- Операциялық және күрделі шығыстарды басқару шектеулігі
- Жабдықтаушылардың жұмысты дер кезінде атқаруы және сапасы
- Өндірістік персоналдың қауіпсіздігі
- Экологиялық қауіпсіздік
- Жоспарлаудың тиімділігі
- Мемлекеттік қадағалаушы органдардың талабын ұстану

Өндірістегі тиімділіктің төмендеуі, өндіру қарқынының жоспардан тыс төмендеуі Компанияның қызмет нәтижесіне, активтердің бағалануына және қорына айтарлықтай әсерін тигізуі мүмкін.

Бұған қоса, Компанияның өндірістік жұмысы негізгі өндірістік құрылғылардың сынып қалуы немесе авария секілді қатерлермен бетпе-бет келуі мүмкін. Осындай қатерлерді төмендету үшін Компания жабдықтарды толықтай жөндеу және модернизациялау бағдарламасын жүргізеді. Негізгі жабдықтар өрт, жарылыс, табиғи және өзге де қауіптерден сақтандырылған, сонымен қатар, ұңғыманың бой бөрмей кету қатері де сақтандырылған.

Еңбек, техника қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау

Компанияның өндірістік жұмысы жұмыскердің денсаулығы, қоршаған ортаға қатысты қатерлермен байланысты. Мұндай қатерлер қатарына қауіпсіздік техникасын сақтамау, өндіріс кезіндегі авария, қоршаған ортаға зиян келтіру, экологиялық ластау және табиғи катаклизмдерді қосуға болады. Бұл қатерлердің салдары өте ауыр болуы мүмкін, өндіріс кезіндегі өлім, атмосфераның бүлінуі, су мен топырақтың бүлінуі, өндірістің тоқтап қалуы немесе мүлде тоқтатып қалуы. Мұндай қатерлердің салдарынан Компанияның қаржылық және операциялық жұмысына, абыройына нұқсан келуі мүмкін. Осы бағытта Компанияда осы тектес қатерлерді болдырмау үшін және еңбек пен қоршаған орта қауіпсіздігін қадағалау, қызметкердің білімін көтеру, қауіпті факторларды анықтау мақсатында өртүрлі іс-шаралар жасалуда. Компанияда еңбекті қорғау, қауіпсіздік пен қоршаған ортаны қорғау техникасы жүйесі енгізілген және ISO 14001, OHSAS 18001 стандарттарына сай жұмыс істейді. Компания жыл сайын өз жұмысына қатысты және жобаларына қатысты еңбекті қорғау мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы қатерлерді сақтандырады.

Ақпараттық технологиялар

Компания өз операциялық жұмысын тиімді түрде жүргізу үшін енгізілетін және пайдаланатын жоғарғы технологиялық жабдықтар мен бағдарламалық жасақтамаларға байланысты ақпараттық технологиялар саласындағы қатерлермен кезігуі мүмкін. Осыған байланысты жаңа құрылғы мен бағдарламалық қамсыздандыруды бейімдеуде, бизнеске қатысты мәліметтердің құпиялылығын сақтаудың қауіпсіздігі бойынша мәселелер туындауы мүмкін. Осы бағыттағы тиімді жұмысты қамтамасыз ету үшін Компания жыл сайын пайдаланып отырған технологияларын талдап отырады, таңдар кезде немесе сатып алар кезде барынша бейімделетін және бизнес мәліметтерге сенімді бақылауды қамтамасыз ететін ақпараттық технологияларға маңыз береді.

Инвестициялық тәуекелдер

Компанияның инвестициялық жұмысына мынадай факторлар әсер етеді:

- Қазақстанның құрлықта орналасқан жаңа активтерін алудың шектеулілігі.
- Мұнайгаз активтеріне қол жеткізу жолында халықаралық мұнай-газ компаниялары тарапынан бөсекенің артуы.
- ҚМГ БӨ-ге Қазақстанның теңіздегі жобаларына және шетелдік тартымды жобаларға қатысуына мүмкіндік беретін өзіндік жоғары тиімді болып есептелетін сервистік сараптаманың болмауы.

Бұған қоса, ҚМГ БӨ – Қазақстан Үкімет қадағалап отырған ірі мұнай-газ компаниясы. Осыған байланысты, ҚМГ БӨ акционерлері мүддесімен қиыспайтын, бірақ мемлекеттік мүдде бойынша мемлекет «Самұрық-Қазына» ҰӨҚ мен ҚМГ ҰК арқылы ықпал етуі мүмкін.

Осы факторлар өз бетінше немесе жалпылай алғанда жобалардың тартымдылығын дұрыс бағаламау/шамадан тыс бағалау, тиімді емес инвестициялық шешімдер қабылдау, ал оның салдары қор деңгейінің кемуіне, компания құнының төмендеуіне алып келуі мүмкін.

Корпоративтік басқару тәуекелдері
Ұйымдастыру потенциалының төмендеуі
Компанияның тиімді жұмысына әсер ететін негізгі факторлар ретінде оның ұйымдастырушылық өлеуетінің төмендеуін айтуға болады. Жоғарғы квалификацияға ие кадрлар – Компанияның стратегиялық мақсатқа жетуіндегі негізгі бөсекеге қабілетті артықшылықтары. Жыл сайын Компания тиісті квалификацияға сай кадрларды тарту мәселесімен кезігеді. Ол, ең алдымен, кей аймақтардағы жұмыс нарығына тиісті категорияға жататын мамандардың тапшылығына байланысты қызметкерді рекрутинг жасау мүмкіндігінің болмауына қатысты дүние.

Осы қатерді төмендету үшін Компания ниеттестікті арттыру, қызметкердің уәждемесінің кәсіптік деңгейін көтеруге арналған шараларын жасап жатыр. Бұған қоса, менеджменттің көшбасшылық құзыретін артыруға және кадрлық қорды құруға көңіл бөлінеді.

Алаяқтық пен жемқорлық

Компанияның мүддесіне сай емес тұрғыдағы ресурстарды бөлісу, жеке пайдасы үшін Компанияға зиян келтіру, компанияның жұмысына қаржылық тұрғыдан тигізер зиянының бағамына қарамастан жемқорлықтың кез-келген фактілері қабылданбайды және лайықсыз.

Компания абыройға зиян тигізетін және кез келген бұрыс жайттардың алдын-алу үшін қолдан келген шараларының бәрін жасайды. Компания 2011 жылы шілде айында өз күшіне енген «Жемқорлықпен күрес туралы» Қазақстан Республикасының Заңының және Ұлыбританияның «Пара алу туралы» Заңының (UK Bribery Act 2010) субъектісі және өз ішкі саясаты мен процедураларын осы аталған заңдарға сәйкес қатаң жүргізеді.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ

«Эрнст энд Янг» ЖШС, Аль-Фараби даңғ.,
77/7, «Есентай Тауэр» үйі, Алматы қ.,
050059, Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 727 258 5960 Факс: +7 727 258 5961

«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» Акционерлік Қоғамы акционерлері мен басшылығына

Біздер «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Компания) мен оның еншілес ұйымдарының қоса беріліп отырған біріктірілген қаржы есебіне аудит өткіздік, ол 2013 жылғы 31 желтоқсанға арналған жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы топтастырылған есептен, жиынтық кіріс туралы топтастырылған есептен, капиталдағы өзгерістер туралы топтастырылған есептен және көрсетілген күні аяқталған жыл ішінде ақша қаражатының қозғалысы туралы топтастырылған есептен, сондай-ақ есептік саясаттың елеулі аспектілері туралы ақпараттан және басқа да түсіндірме ақпараттан тұрады.

Топтастырылған қаржы есебіне қатысты басшылардың жауапкершілігі

Басшылық осы топтастырылған қаржы есебін Халықаралық қаржы есебі стандарттарына сәйкес дайындалуы мен нақты берілуіне, сондай-ақ басшылық пікірі бойынша бұрыс әрекет немесе қателік салдарынан елеулі бұзушылықтары жоқ топтастырылған қаржы есебін дайындауды қамтамасыз ету үшін қажетті ішкі бақылау процедураларына жауапты болады.

Аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің міндетіміз өткізген аудит негізінде осы топтастырылған қаржы есебі туралы өз пікірімізді көрсету. Біз Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес аудит өткіздік. Бұл стандарттар этикалық нормаларды сақтауымызды, қоса беріліп отырған топтастырылған қаржы есебінің елеулі бұзылуының жоқтығына жеткілікті сенім алу үшін тиісті үлгіде аудитті жоспарлап өткізуімізді талап етеді.

Аудит топтастырылған қаржы есебінде берілген сомалар мен ақпаратқа қатысты аудиторлық дәлелдерді алуға бағытталған процедураларды орындауды қамтиды. Процедураларды таңдау бұрыс әрекет немесе қателіктер салдарынан топтастырылған қаржы есебінің елеулі бүліну тәуекелін бағалауды қоса аудитор пікіріне негізделеді. Осы тәуекелді бағалау кезінде аудитор компанияны ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру үшін емес, нақты жағдайларда қажетті аудит процедураларын анықтау үшін топтастырылған қаржы есебін дайындау және нақты беруге қатысты ішкі бақылау аспектілерін қарастырады. Аудит сондай-ақ пайдаланылған есептік саясаттың орындылығына және басшылық жасаған бухгалтерлік бағалаудың негізділігін, сонымен бірге топтастырылған қаржы есебінің жалпы берілуіне бағалауды қамтиды.

Біз қолымыздағы бар аудиторлық дәлелдер, біздің пікірімізді білдіру үшін жеткілікті және тиісті болып табылады деп санаймыз.

Қорытынды

Біздің пікіріміз бойынша топтастырылған қаржы есебі барлық елеулі аспектілерде «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» акционерлік қоғамы мен оның еншілес ұйымдарының 2013 жылғы 31 желтоқсандағы қаржы жағдайын, сондай-ақ Халықаралық қаржы есебі стандарттарына сәйкес көрсетілген күні аяқталған жыл ішінде ақша қаражаттарының қозғалысы мен олардың қаржы нәтижелерін шынайы көрсетеді.

Ernst & Young LLP

Пол Кон

Аудит бойынша серіктес

Евгений Жемалетдинов

Аудитор / «Эрнст энд Янг» ЖШС

Бас директоры

Қазақстан Республикасының аумағында аудиторлық қызметпен айналысу құқығын беретін Мемлекеттік лицензиясы: серия МФЮ – 2, № 0000003, Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі берілген уақыты 15 шілде 2005 жыл.

Аудитор біліктілігінің куәлігі № 0000553 берілген уақыты 24 желтоқсан 2003 жыл.

18 ақпан 2014 ж.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Миллион теңгеде	Ескер.	31 желтоқсанға	
		2013	2012
Активтер			
Ұзақ мерзімдік активтер			
Негізгі қаражат	5	350.675	325.520
Материалдық емес активтер	6	12.064	19.584
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	8	88.967	89.252
Қауымдасқан компанияға инвестициялар	9	107.095	118.959
Бірлесіп бақыланатын кәсіпорыннан дебиторлық берешек	8	13.222	14.326
Бірлескен кәсіпорындардан алынуға жататын займдар	8	18.402	13.150
Басқа да қаржылық активтер	7	21.711	1.085
Кешіктірілген салық бойынша актив	20	34.356	31.968
Басқа да активтер		19.542	17.200
Жиыны ұзақ мерзімді активтер		666.034	631.044
Ағымдағы активтер			
Тауарлық-материалдық қорлар	10	27.422	25.058
Табыс салығы бойынша алдын ала төлеу		43.684	17.806
Салықтар бойынша алдын ала төлеу мен өтеуге жататын ҚҚС		72.169	56.257
Пайдалы қазбаларды өндіруге арналған салық және ренталық салық бойынша алдын ала төлеу		1.967	8.073
Болашақ кезеңдер шығындары		22.067	15.539
Саудалық және басқа да дебиторлық берешек	7	153.219	101.168
Бірлесіп бақыланатын кәсіпорыннан дебиторлық берешек	8	3.969	3.895
Бірлескен кәсіпорындардан алынуға жататын займдар	8	3.933	–
Басқа да қаржылық активтер	7	482.006	550.556
Ақша қаражаты мен олардың баламалары	7	119.036	154.705
Жиыны ағымдағы активтер		929.472	933.057
Жиыны активтер		1.595.506	1.564.101
Капитал			
Жарғылық капитал	11	162.969	162.952
Өзге де резервтер		2.482	2.474
Бөлінбеген пайда		1.185.815	1.154.335
Капиталдың өзге де компоненттері		22.509	18.009
Жиыны капитал		1.373.775	1.337.770
Міндеттемелер			
Ұзақ мерзімдік міндеттеме			
Займдар		4.291	4.848
Мерзімі ұзартылған салықтық міндеттеме	20	881	–
Резервтер	13	34.203	36.927
Жиыны ұзақ мерзімдік міндеттемелер		39.375	41.775
Ағымдағы міндеттеме			
Займдар		2.503	2.462
Резервтер	13	20.067	17.319
Төлеуге жататын табыс салығы		29.341	32.103
Пайдалы қазбаларды өндіруге арналған салық пен төлеуге жататын ренталық салық		61.956	50.417
Саудалық және басқа да кредиторлық берешек		68.489	82.255
Жиыны ағымдағы міндеттемелер		182.356	184.556
Жиыны міндеттемелер		221.731	226.331
Жиыны міндеттемелер мен капитал		1.595.506	1.564.101

90-129 беттердегі ескертулер осы топтастырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Миллион теңгеде	Ескер.	31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін	
		2013	2012
Кірістер			
Кірістер	14	816.712	797.170
Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың нәтижелеріндегі үлес	8, 9	50.866	67.442
Қаржылық кіріс	19	20.577	34.528
Жиыны түсім мен басқа да кіріс		888.155	899.140
Шығыстар			
Өндірістік шығыстар	15	(162.035)	(140.362)
Іске асыру жөніндегі шығыстар мен өкімшілік шығыстар	16	(92.360)	(93.088)
Барлау бойынша шығыстар		(13.125)	(6.104)
Ескіру, тозу және амортизация	5, 6	(47.144)	(53.747)
Табыс салығын есептемегенде салықтар	17	(311.688)	(274.171)
Негізгі құралдардың құнсыздануы	18	(60.099)	(77.012)
Негізгі құралдардың істен шығуынан болатын шығындар		(4.475)	(3.189)
Қаржыландыруға арналған шығыстар	19	(8.085)	(7.231)
Бағамдық айырмашылықтар бойынша кірістер, нетто		11.216	9.513
Салық салынғанға дейінгі пайда		200.360	253.749
Табыс салығы бойынша шығыстар	20	(58.531)	(92.926)
Жыл ішіндегі пайда		141.829	160.823
Шетелдік операцияларды қайта есептеуден болатын бағамдық айырмашылық			
		4.500	3.655
Салықтарды есептемегенде жыл ішіндегі басқа да кірістер		4.500	3.655
Салықтарды есептемегенде жыл ішіндегі жиынтық кіріс		146.329	164.478
Акцияға пайда – мың теңге			
Негізгі және аралас	12	2,08	2,32

90-129 беттердегі ескертулер осы топтастырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Миллион теңгеде	31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін		
	Ескер.	2013	2012
Операциялық қызметтен ақша ағымдары			
Салық салынғанға дейінгі пайда		200.360	253.749
Ақшалық емес баптарды қосуға/(шегеріп тастауға) арналған түзетулер			
Ескіру, тозу және амортизация	5, 6	47.144	53.747
Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың нәтижелеріндегі үлес	8, 9	(50.866)	(67.442)
Негізгі құралдардың істен шығуынан болатын шығындар		4.475	3.189
Негізгі қаражат пен материалдық емес активтердің құнсыздануы	18	60.099	77.012
Барлау және бағалау бойынша активтер бойынша нәтижесіз барлау ұңғымаларға арналған шығыстар	6	10.971	4.321
Үлестік құралдарға негізделген төлемдерді есептеу		145	354
Үлестік құралдарды алу		(137)	(4)
Операциялық емес қызметтен бағамдық айырмашылық бойынша іске асырылмаған кіріс		(5.533)	(6.835)
Өзге де ақшалық емес кірістер мен шығыстар		7.898	420
Қаржыландыруға арналған шығыстарды қосу	19	8.085	7.231
Қаржылық кірісті шегеру	19	(20.577)	(34.528)
Айналыс капиталын түзету			
Өзге активтердегі өзгеріс		376	101
Тауарлық-материалдық қорлардағы өзгеріс		(549)	(2.267)
Салықтар бойынша алдын ала төлеу мен өтеуге жататын ҚҚС-тегі өзгеріс		(16.436)	(33.519)
Болашақ кезеңдер шығыстарындағы өзгеріс		(6.525)	(3.577)
Саудалық және басқа да дебиторлық берешектердегі өзгеріс		(51.906)	(16.599)
Саудалық және басқа да кредиторлық берешектердегі өзгеріс		(20.371)	13.925
Пайдалы қазбаларды өндіруге арналған салық пен төлеуге жататын ренталық салықтағы өзгеріс		11.128	(8.564)
Резервтердегі өзгеріс		(1.805)	10.663
Төленген табыс салығы		(77.544)	(96.498)
Операциялық қызметтен алынған ақша қаражатының таза ағымы		98.432	154.879
Инвестициялық қызметтен ақша ағымы			
Негізгі құралдарды сатып алу		(140.402)	(99.240)
Негізгі құралдарды сатудан түсімдер		582	1.054
Материалдық емес активтерді сатып алу		(8.628)	(8.874)
Бірлескен кәсіпорындарға берілген займар	8	(11.252)	(5.081)
Табыс салығын есептемегенде бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардан алынған дивидендтер	8, 9	64.138	114.207
ҚМГ ҰК борыштық құралына инвестициялардан алынған сыйақы	7	4.734	11.280
ҚМГ ҰК борыштық құралына инвестицияларды өтеуден түскен түсімдер	7	135.243	–
Өтеуге дейін ұстап қалынатын қаржылық аквтитерді (сатып алу) / сату		(78.520)	(85.257)
Басқа да қаржылық активтерді сатудан түсімдер		–	5.546
Байланысты тараптың займдарды өтеуі		4.088	7.657
Алынған ақша қаражаттарын шегеріп тастағанда еншілес ұйымдарды сатудан / (сатып алудан) түсімдер		–	3.601
Алынған сыйақылар		7.130	2.976
Инвестициялық қызметке (жұмсалған)/алынған таза ақша ағымдары		(22.887)	(52.131)
Қаржылық қызметтен ақша ағымдары			
Өз акцияларын сатып алу	11	–	(36.203)
Займдарды өтеу		(1.079)	(81.406)
Компанияның акционерлеріне төленген дивидендтер	3, 11	(109.979)	(33.971)
Төленген сыйақылар		–	(2.975)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағымдары		(111.058)	(154.555)
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза өзгеруі		(35.513)	(51.807)
Жылдың басына есептегендегі ақша қаражаттары мен олардың баламалары	7	154.705	206.512
Ақша қаражаттары мен олардың баламалары бойынша бағамдық айырмашылық		(156)	–
Жылдың аяғына есептегендегі ақша қаражаттары мен олардың баламалары	7	119.036	154.705

90-129 беттердегі ескертулер осы топтастырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Миллион теңгеде	Жарғылық капитал	Сатып алынған меншік акциялар	Басқа да резервтер	Бөлінбеген пайда	Валюталарды қайта есептеу бойынша резерв	Жиыны капитал
2011 жылдың 31 желтоқсанына	263.095	(64.643)	2.124	1.083.749	14.354	1.298.679
Жыл ішіндегі пайда	–	–	–	160.823	–	160.823
Басқа да жиынтық кіріс	–	–	–	–	3.655	3.655
Жиыны жиынтық кіріс	–	–	–	160.823	3.655	164.478
Үлестік құралдарға негізделген төлемдерді тану (11-ескерту)	–	–	354	–	–	354
Үлестік құралдарды алып қою (11-ескерту)	–	–	(4)	–	–	(4)
Қызметкерлер опциондарының орындалуы (11-ескерту)	–	703	–	–	–	703
Өз акцияларын сатып алу (11-ескерту)	–	(36.203)	–	–	–	(36.203)
Дивидендтер (11-ескерту)	–	–	–	(90.237)	–	(90.237)
2012 жылдың 31 желтоқсанына	263.095	(100.143)	2.474	1.154.335	18.009	1.337.770
Жыл ішіндегі пайда	–	–	–	141.829	–	141.829
Басқа да жиынтық кіріс	–	–	–	–	4.500	4.500
Жиыны жиынтық кіріс	–	–	–	141.829	4.500	146.329
Үлестік құралдарға негізделген төлемдерді тану (11-ескерту)	–	–	145	–	–	145
Үлестік құралдарды алып қою (11-ескерту)	–	–	(137)	–	–	(137)
Қызметкерлер опциондарының орындалуы (11-ескерту)	–	17	–	–	–	17
Өз акцияларын сатып алу (11-ескерту)	–	–	–	(110.349)	–	(110.349)
2013 жылдың 31 желтоқсанына	263.095	(100.126)	2.482	1.185.815	22.509	1.373.775

90-129 беттердегі ескертулер осы топтастырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

1. КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» акционерлік қоғамы (бұдан әрі мәтін бойынша «Компания») Қазақстан Республикасында құрылған және көмірсутегі шикізатын сатып алумен, барлаумен, игерумен, өндірумен, өңдеумен және оның экспортымен шұғылданады. Компания негізгі операциялық мұнайгаздық қызметін Батыс Қазақстанның Каспий өңірі және Маңғыстау бассейндерінде орналасқан мұнайгаз активтерінде жүзеге асырады. Компанияның негізгі тікелей акционері Қазақстанның мұнайгаз өнеркәсібіндегі мемлекеттік мүддені білдіретін және 2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша айналымда жүрген Компанияның 63,22% акциясына иелік ететін (2012 жылы: 63,22%) «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» Акционерлік Қоғамы (бұдан әрі мәтін бойынша «ҚМГ ҰК» немесе «Бас компания») болып табылады. Бас компания өз кезегінде толықтай Қазақстан Республикасының Үкіметіне (бұдан әрі мәтін бойынша «Үкімет») тиесілі «Самұрық-Қазына» Ұлттық Әл-ауқат Қоры» АҚ-ға толықтай тиесілі.

Компания өзінің негізгі қызметін 100% еншілес ұйымдары «Өзенмұнайгаз» АҚ мен «Ембімұнайгаз» АҚ арқылы жүзеге асырады. Оның үстіне, Компания еншілес ұйымдарға иелік етеді, бірлесіп-бақыланатын кәсіпорындарда, қауымдасқан компанияларда және көбінекей негізгі қызметін жүзеге асырумен байланысты емес, Компанияның бақылаудағы және бақылаудағы емес қатысу үлестері бар басқа да кәсіпорындарда үлестері бар. Осы топтастырылған қаржылық есеп барлық жоғарыда аталған инвестициялардың қаржылық жағдайы мен шаруашылық қызметі операцияларының нәтижелерін көрсетеді.

2. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ

Осы топтастырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылған есеп саясатының негізгі аспектілері төменде келтіріліп отыр. Аталған есеп саясаты дәйекті түрде егер өзгедей көрсетілмесе барлық ұсынылған кезеңдер үшін қолданылды.

2.1 Дайындау негізі

Осы топтастырылған қаржылық есеп Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына («ҚЕХС») сәйкес дайындалды. Топтастырылған қаржылық есеп қаржылық құралдарды қоспағанда бастапқы құн бойынша есеп қағидатына сүйене отырып дайындалды. Осы топтастырылған қаржылық есеп теңгемен беріліп отыр және барлық мәндер, егер өзгедей көрсетілмесе миллионға дейін дөңгелектеп алынды.

Топтастырылған қаржылық есепті ҚЕХС-ке сәйкес дайындау айтарлықтай есепке алулық бағалауларды қолдануды талап етеді, сондай-ақ басшылықтан есеп саясатын қолдану барысындағы ауытқушылықтар бойынша пікірін білдіруді талап етеді. Өзіне күрделіліктің жоғарғы деңгейін немесе ауытқушылықтар қолдануды қамтитын қолданылу аясы, сондай-ақ бағалау мен ауытқушылықтарды қолдану топтастырылған қаржылық есеп үшін елеулі болып табылатын салалар 4-Ескертуде ашылып көрсетілді.

Бухгалтерлік есеп пен пайымдаулардың қабылданған стандарттары
Жыл ішінде Компания ҚЕХС-тың оны қолдану Компанияның қаржылық нәтижелеріне немесе қаржылық жағдайына айтарлықтай әсер етпеген мынадай жаңа және қайта қаралған стандарттарын қабылдады:

БЕХС 28 Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар (2011 жыл);

ҚЕХС 10 Топтастырылған қаржылық есеп;

ҚЕХС 11 Бірлескен қызмет туралы келісім;

ҚЕХС 12 Басқа компаниялардағы қатысу үлестері туралы ақпараттарды ашу;

БЕХС 27 Жекелеген қаржылық есеп (2011 жыл). Компания жекелеген қаржылы есеп дайындамайды;

ҚЕХС 13 Әділ құнды бағалау;

БЕХС 19 Қызметкерлерге сыйақы (түзету);

БЕХС 1 Салыстырмалы мағлұматқа қатысты талаптарды таныстыру - түзету;

БЕХС 32 Үлестік құралдар ұстаушыларына салық бойынша төлем нәтижесі - түзету;

БЕХС 34 Кезеңдік қаржы есептілік және активтердің ортақ сома пен міндеттемелер буыны бойынша ақпарат - түзету;

ҚЕХС 7 Қаржы құралдары: Ашу-Қаржы активтері мен міндеттемелерінің өзара есептеу - Түзету.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар
Төменде шығарылған, бірақ Компанияның топтастырылған қаржылық есебін шығару датасына әлі күшіне енбеген және және Компанияның пікірі бойынша қолданудан кейін қызметін ашуға, қаржылық жағдайына немесе нәтижелеріне ықпал ететін стандарттар мен пайымдаулар беріліп отыр.

ҚЕХС 9 Қаржылық құралдар: жіктеу және бағалау;

БЕХС 32 Таныстыру - Қаржы активтері мен міндеттемелерінің өзара есептеу;

БЕХС 36 Қаржылық емес активтердің қайтару құны туралы ақпаратты ашу;

БЕХС 39 Қаржы құралдары: Туынды құралдарды новациялау мен хедждаудың есебін жалғастыру;

IFRIC 21 талдау Міндетті төлемдер;

ҚЕХС 10, ҚЕХС 12, БЕХС 27 Инвестициялық компаниялар;

ҚЕХС жетілдіру 2011-2013 жылдар.

2.2 Топтастыру

Еншілес ұйымдар
Еншілес деп Компания құзырында болатын ұйымдарды айтамыз. Егер Компанияның инвестициядан айналымы қайтарым алуға құқығы болса немесе инвестиция нысанына қатысты өзінің өкілдігі негізінде қайтарымға әсерін тигізу бойынша тәуекелге дұшар болған жағдайда бақылау жүргізіледі

Еншілес ұйымдар Компанияның бақылауын алған сәттен бастап топтастырылады. Мұндай кәсіпорындар бақылау тоқтатылған сәттен бастап топтастыру тоқтатылады.

Топішілік операциялар, сальдо және компаниялардың арасындағы операциялар бойынша іске асырылмаған пайдалар аласталады. Іске асырылмаған шығындар да аласталады, алайда берілетін активтің құнсыздануы нышаны ретінде қарастырылады. Еншілес кәсіпорындардың есеп саясаты, қажетіне қарай, Компания қабылдаған есеп саясатына сәйкестікке жеткізілуі үшін өзгертілді.

Қауымдасқан компанияларға инвестициялар және бірлескен кәсіпорындарға қатысу
Компанияның қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялары үлестік қатысу әдісі бойынша есептеледі. Қауымдасқан компания – бұл Компания айтарлықтай ықпал көрсететін компания. Байыпты ықпал – инвестиция құятын объект бойынша қаржы және операциялық саясат жүргізуге қатысты шешім шығаруға қатысу өкілдігін береді, бірақ бақылау немесе бірлескен бақылау жүргізуге жол бермейді.

Компания бірлесіп қызметтесу келісім жағында болады, егер ол басқа жақтармен бірлескен әрекеттер арқылы бірлескен бақылау жүргізсе және де шешім шығарған кезде лайықты қызметті бірлесіп бақылау жүргізетін жақтың бірауызды ынтымаққа келген жағдайында.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

2. ЕСЕПТІК САЯСАТТЫҢ НЕГІЗГІ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)

2.2 Топтастыру (жалғасы)

Қауымдасқан компанияларға инвестиция және бірлескен кәсіпорындардағы үлестер (жалғасы)

Компания мына кездерде бірлескен оперциялар бойынша өзінің қатысу үлесін мойындайды: (i) өзінің бірлескен активтердегі үлесін қосқандағы активтері; (ii) өзінің бірлескен міндеттемелеріндегі үлесін қосқандағы міндеттемелері; (iii) бірлескен операциялар негізінде өнімнің үлесін сатудан алынған өзінің пайдасы; (iv) бірлескен операциялар негізінде өнімді сатудан алынған өзінің пайдасының үлесі;және де (v) өзінің бірлескен шығынының үлесін қосқандағы шығыны.

Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларға үлестік қатысу әдісіне сәйкес бастапқы құны бойынша қаржылық жағдай туралы топтастырылған есепте сатып алудан кейін Компанияға тиесілі қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың таза активтерінің үлесінде пайда болған қосымша өзгеріс есепке алынады.

Бірлескен кәсіпорын бұл бірлескен қызметтің бір түрі,онда қызметті бірлесіп бақылап жүрген жақтардың бірлескен кәсіпорынның таза активтеріне құқығы бар.

Компанияның қауымдасқан компанияларға инвестициялары негізінен дәлелденген қорлардың негізінде лицензиялардың құнына қатысты болатын сатып алу бағасының активтердің ағымдағы құнынан асуын қамтиды. Лицензиялар өндірістік әдіс қолданыла отырып, қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың дәлелденген игерілген қорларының негізінде амортизацияланады.

Жиынтық кіріс туралы топтастырылған есеп әр қауымдасқан компания мен әрбір бірлескен кәсіпорын қызметінің қаржылық нәтижелерінің үлесін қамтиды. Егер қауымдасқан компаниялардың немесе бірлескен кәсіпорындардың капиталында тікелей мойындалған өзгерістер орын алған болса, Компания мұндай өзгерістегі өзінің үлесін мойындайды және бұл қолданымды болған жағдайда капиталдағы өзгерістер туралы есепте бұл фактіні ашып көрсетеді. Компания мен оның қауымдасқан компанияларының арасындағы операциялар бойынша пайда болған іске асырылмаған пайдалар мен шығындар Компанияның қауымдасқан компаниялардағы үлесі деңгейінде алынып тасталды.

Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардағы пайданың үлесі тікелей жиынтық кіріс туралы топтастырылған есепте ұсынылған. Ол қауымдасқан компаниялар мен бірлесіп бақыланатын кәсіпорындардың акционерлеріне тиесілі пайданы білдіреді және сондықтан да салынған салық пен қауымдасқан компаниялардың еншілес ұйымдарындағы бақыланбайтын бақылаусыз қатысу үлестері есепке алынғаннан кейінгі пайда ретінде айқындалады.

Қауымдасқан компаниялардың қаржылық есебі бас компанияның қаржылық есебі сияқты сол есепті кезеңде жасалады. Қажет болған жағдайда оған есеп саясатын Компанияның есеп саясатына сәйкес келтіру мақсатында түзетулер енгізіледі.

Компания үлестік қатысу әдісін қолданғаннан кейін Компанияның қауымдасқан компанияларға немесе бірлескен кәсіпорындарға инвестициялары бойынша құнсызданудан болатын қосымша шығынды тану қажеттігін белгілейді. Компания әрбір есепті датаға қауымдасқан компанияларға немесе бірлескен кәсіпорындарға инвестициялардың құнсыздануының объективтік дәлелдері болуын анықтайды. Мұндай дәлелдер болған жағдайда Компания құнсыздану сомасын қауымдасқан компанияның немесе бірлескен кәсіпорынның өтелген құны мен ағымдағы құнының арасындағы айырмашылық ретінде есептейді және бұл соманы жиынтық кіріс туралы топтастырылған есепте көрсетеді.

Компания қауымдасқан компанияға елеулі ықпалын жоғалтқан жағдайда қалған инвестицияларды әділ құны бойынша бағалайды және мойындайды. Айтарлықтай ықпал ету жоғалған сәтке қауымдасқан компанияның баланстық құны мен қалған инвестициялардың әділ бағасының және шығып кетуден түсімдердің арасындағы айырмашылық пайда немесе шығын ретінде танылады.

Бірлескен бақылауды жоғалтқан жағдайда және бұрынғы бірлесіп бақыланатын кәсіпорын еншілес немесе қауымдасқан компания болып табылмауы шартымен Компания қалған инвестицияны әділ құны бойынша бағалайды және таниды. Бірлесіп бақылау жоғалған сәтке бірлесіп бақыланатын кәсіпорынның баланстық құны мен қалған инвестициялардың әділ бағасының және шығып кетуден түсімдердің арасындағы айырмашылық пайда немесе шығын ретінде танылады. Егер Компания инвестициялар объектісіне айтарлықтай ықпалын сақтаса, қалған инвестициялар қауымдасқан компанияға инвестициялар ретінде есепке алынады.

2.3 Шетелдік валюталарды қайта есептеу

Топтастырылған қаржылық есеп жұмыс істеп тұрған валюта және Компанияның топтастырылған қаржылық есептілігі ұсынылатын валюта болып табылатын қазақстандық теңгеде («теңге») беріліп отыр. Компанияның әрбір еншілес ұйымы, қауымдасқан компаниясы мен бірлескен кәсіпорны әр ұйымның қаржылық есебіне енгізілген өзінің жұмыс істейтін валютасын анықтайды және әр ұйымның қаржылық есебіне енгізілген баптар осы жұмыс істейтін валютада бағаланады. Шетелдік валютадағы операциялар бастапқыда операциялар датасына қолданыстағы бағам бойынша жұмыс істейтін валютада есептеледі. Шетелдік валютамен көрсетілген ақша активтері мен міндеттемелер есепті датаға қолданыстағы жұмыс істеп тұрған валютаның бағамы бойынша қайта есептеледі. Барлық бағамдық өзгерістер жиынтық кіріс туралы есепке енгізіледі. Шетелдік валютада әділ құны бойынша бағаланатын ақшалай емес баптар әділ құнын белгілеу датасына қолданыстағы бағамдар бойынша қайта есептеледі.

Шетелдік қызметтердің активтері мен міндеттемелері есепті датаға айырбас бағам бойынша теңгемен қайта есептеледі, ал мұндай компаниялардың жиынтық кірісі туралы есебінің баптары операциялар күніне бағам бойынша қайта есептеледі. Мұндай қайта есептеу кезінде пайда болған бағамдық өзгерістер тікелей басқа жиынтық кірісте немесе шығында мойындалады. Шетелдік компания айналымнан шыққан жағдайда нақты шетелдік компанияға қатысты валюталарды қайта есептеу бойынша резервтің жинақталған сомасы пайдалар мен шығындарда мойындалады.

2.4 Мұнайгаз кен орындарын барлау және игеру жөніндегі шығыстар

Барлауға лицензиялар сатып алу жөніндегі шығындар
Барлауға арналған лицензияларды сатып алу жөніндегі шығындар материалдық емес активтерге материалдық емес активтерге капиталдандырылады және барлаудың ұйғарылған мерзімінің ішінде тікелей желілік әдіс бойынша амортизацияланады. Әр объект жыл сайын бұрғылау жұмыстарының жоспарланғандығын және оның құнсызданбағандығын растау тұрғысында қарастырылады. Егер объект бойынша болашаққа жұмыстар жоспарланбаған жағдайда лицензияларды сатып алуға арналған шығындардың қалған сальдосы есептен шығарылады. Экономикалық жағынан негізделген алынатын қорлар («дәлелденген қорлар» немесе «коммерциялық қорлар») аңғарылған жағдайда амортизациялау тоқтатылады және қалған шығындар барлау жөніндегі шығындармен біріктіріледі және материалдық емес активтердің құрамында расталғанға дейін кен орындары бөлігінде дәлелденген активтер ретінде танылады. Игеруді ішкі бекіту және тиісті бақылаушы органдардан барлық лицензиялар мен рұқсаттарды алу сәтіне тиісті шығыстар негізгі қаражатқа (мұнайгаз активтеріне) ауыстырылады.

Барлауға арналған шығындар
Геологиялық және геофизикалық шығыстар мұндай шығындар келтірілген сәтте есептен шығарылады. Барлау ұңғымаларына тікелей қатысты шығындар ұңғымларды бұрғылау аяқталғанға және мұндай бұрғылаудың нәтижелері бағаланғанға дейін материалдық емес активтердің (барлау және бағалау жөніндегі активтердің) құрамында капиталдандырылады. Мұндай шығындар өзіне жалақыны, материалдарды, жанармайларды және электр энергиясын, бұрғылау станоктарының құны мен мердігерлерге төлемдерді қамтиды. Егер, көмірсутектері байқалмаса, онда барлауға арналған шығыстар құрғақ ұңғыма бойынша шығыстар ретінде есептен шығарылады. Егер, өзіне коммерциялық игеру жеткілікті мөлшерде мүмкін болатын басқа ұңғымаларды (барлаулық немесе құрылымдық-ізвестіру ұңғымаларын) бұрғылауды қамтуы мүмкін, бағалауға жататын көмірсутектері табылған жағдайда, онда мұндай шығындар актив ретінде есепке алу жалғастырылатын болады.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

2. ЕСЕПТІК САЯСАТТЫҢ НЕГІЗГІ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы) 2.4 Барлау бойынша және мұнайгаз кен орындарын игеру шығыстары (жалғасы)

Барлауға арналған шығындар
(жалғасы)

Мұндай тұрғыдағы барлық шығындар игеруге жалғасқан ниетті растау немесе қандай да болмасын тәсілмен ашылымнан құндылықты алу үшін кем дегенде жылына бір рет техникалық, коммерциялық және басқарулық тексеруге жатады. Егер, бұдан кейін ондай болмаса, шығындар есептен шығарылады.

Мұнай мен газдың дәлелденген қорлары анықталса және игеруді жалғастыруға шешім қабылданса, онда тиісті шығындар негізгі құралдар (мұнайгаз активтерінің) құрамына көшіріледі.

Игеруге арналған шығындар
Платформалар, құбыр желілері және игеру ұңғымаларын бұрғылау сияқты инфрақұрылымдар объектілерінің құрылысын салуға, орнатуға және аяқтауға арналған шығындар көмірсутектерінің жеткілікті коммерциялық мөлшері байқалмаған, құрғақ ұңғымалар ретінде кезеңнің шығыстарына есептен шығарылады.

2.5 Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизациясын, тозуын және құнсыздануын алып тастағанда бастапқы құны бойынша көрсетіледі.

Активтердің бастапқы құны сатып алу немесе құрылысын салу, бағаларынан тікелей активті жұмыс жағдайына келтіруге жататын шығындардың кез келген түрінен және қажет болған жағдайда активтерді жою жөніндегі шығындарды бастапқы бағалаудан тұрады. Активті сатып алу үшін берілген сыйақылардың кез келген түрінің төленген жиынтық құны мен әділ құны сатып алу немесе құрылысын салу бағасы болып табылады.

Мұнайгаз активтері өндірістік әдісті қолдану арқылы дәлелденген игерілген қорлар бойынша амортизацияланады. Пайдалы қызмет мерзімі кен орны қызметінің қалған мерзімнен аз кейбір мұнайгаз активтері 4 жылдан 10 жылға дейінгі пайдалы қызмет мерзімі ішінде тікелей желілік әдіспен амортизацияланады.

Басқа да негізгі құралдар тиісінше негізгі құралдардың әр тобы үшін пайдалы қызметтің 24 жыл және 7 жыл орташа мерзімі ішінде желілік әдіс пайдаланыла отырып амортизацияланатын, негізінен алғанда, ғимараттарды, машиналар мен жабдықтарды білдіреді.

Негізгі құралдардың пайдалы қызметінің ұйғарылған мерзімі жыл сайынғы негізде қайта қаралады және, қажет болған жағдайда, мерзімдердегі өзгерістер одан кейінгі кезеңдерде түзетіледі.

Негізгі құралдардың ағымдағы құны жағдайларда ағымдағы құн өтелімді болып табылмайтындығын көрсететін қандай да болмасын уақиға немесе өзгеріс болған жағдайларда құнсыздандыру тұрғысында қайта қаралады.

Көмірсутектерінің коммерциялық көлемдерін өндіруді тоқтатқан және жою жоспарланған өндіруші ұңғымаларды қоса алғанда негізгі құралдар объектілері шығып қалуы кезінде немесе активті пайдаланудан болашақ экономикалық пайда алу күтілмеген жағдайда актив ретінде есептелуін тоқтатады. Активті тануды тоқтатудан пайда болған кез келген кіріс немесе шығыс (сатудан түскен таза түсім мен объектінің ағымдағы құнының арасындағы айырмашылық ретінде есептелетін) мұндай оқиға болған кезеңнің жиынтық кірісі туралы топтастырылған есебіне енгізіледі.

2.6 Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Компания активтерді немесе активтер топтарын құнсыздану тұрғысында оқиға немесе жағдайлардағы өзгерістер активтің ағымдағы құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда ғана бағалайды. Жекелеген активтер, негізінен алғанда, активтердің басқа топтар генерацияланатын ақша ағымдарынан тәуелсіз, бірдейлендірілетін ақша ағымдары бар ең төменгі деңгейде құнсыздандыруға арналған бағалау мақсатында топтастырылады. Егер құнсызданудың бұндай көрсеткіштері болған немесе активтер топтарын жыл сайын құнсыздануға тестілеу талап етілетін жағдайларға Компания активтің қайтарылатын құны туралы бағалауды жүзеге асырады. Активтер топтарының өтелетін құны оны сатуға арналған шығыстарды есептемегенде әділ құны мен оның пайдаланылу құнының ең үлкені болып табылады. Активтер тобының ағымдағы құны оның өтелетін құнынан артық болған жағдайларда активтер тобы құнсызданылуға жатады және алмастыру құнына дейін есептен шығару жүргізіледі. Пайдалану құнын бағалау кезінде күтілетін ақша ағымы активтер тобына тән тәуекелдерге орай түзетіледі және салық салынғанға дейін ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағалануын көрсететін дисконттау ставкаларын пайдалану арқылы ағымдағы құнына дисконтталады.

Бағалау бұрын танылған құнсыздану бойынша шығындардың болмауына немесе азаюына қатысты қандай да болмасын индикаторлардың болуына қарай әр есепті датаға жүргізіледі. Егер мұндай индикаторлар болса, онда өтелетін құны бағаланады. Құнсыздану бойынша бұрын танылған шығын, егер құнсыздану бойынша соңғы шығын танылған сәттен бастап активтің өтелетін құнын анықтау үшін пайдаланылатын бағалауда өзгеріс болған жағдайда ғана жойылады. Мұндай жағдайда, активтің ағымдағы құны оның өтелетін құнына дейін арттырылады. Арттырылған құн, егер оның алдындағы кезеңдерде құнсыздану бойынша шығын танылмаса тозуы немесе амортизация есептелместен анықталған ағымдағы құнынан аспауы тиіс. Мұндай жою кірістер және шығыстар туралы есепте көрсетіледі.

Сторнирлаушы өткізілімдер жүргізілгеннен кейін тиімді қызметтің қалған мерзімі ішінде жүйелі негізде қалдық құн есептелместен активтің қайта қаралған ағымдағы құнын бөлу үшін одан кейінгі кезеңдердегі амортизация бойынша шығыстар түзетіледі

2.7 Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған шығындар шегеріліп құны бойынша есептеледі. Материалдық емес активтер мұнайгаз ресурстарын барлауға және компьютерлік бағдарламаларға лицензиялар алуға арналған шығындарды қамтиды. Бизнесстен бөлек сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда сатып алу құны бойынша бағаланады. Бастапқы құны – жиынтық төленген сома мен активті сатып алу үшін берілген кез келген сыйақының әділ құны. Компьютерлік бағдарламалық қамтамасыз етудің пайдалы ғұмыры мерзімі 3 жылдан 7 жылға дейінгіні құрайды және сол кезең ағымында түзу негізінде амортизацияланады.

Материалдық емес активтердің ағымдағы құны уақиға немесе жағдайлардағы өзгерістер ағымдағы құнның өтелмейтіндігін көрсететін жағдайларда құнсыздану тұрғысында талданады.

2.8 Қаржылық активтер

БЕХС 39 шеңберінде қаржылық активтер не кірістер мен шығыстар, заемдар мен дебиторлық берешектер, өтелгенге дейін ұстап қалынатын инвестициялар туралы есеп арқылы әділ құны бойынша қаржылық активтер ретінде не олардың арналуына қарай сату үшін қолма-қол түрде қолда бар қаржылық активтер ретінде жіктеледі. Қаржылық активтерді бастапқы тану кезінде олар әділ құны бойынша бағаланады. Егер инвестициялар кіріс немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қаржылық активтер ретінде жіктелмесе, онда олардың әділ құнына есебін көрсету кезінде олармен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындар да қосылады.

Компания бастапқы тану кезінде өзінің қаржылық активтерінің жіктемесін белгілейді және оған рұқсат етілген және орынды жағдайда аталған жіктемені әр қаржы жылының соңында қайта қарайды.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

2. ЕСЕПТІК САЯСАТТЫҢ НЕГІЗГІ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы) 2.8 Қаржылық активтер (жалғасы)

Қаржылық активтерді барлық стандартты сатып алу мен сату мәмілені орындау датасына, яғни Компания өзіне активтерді сатып алу немесе сату міндеттемесін қабылдаған күнге танылады. Сатып алу немесе сату стандарттары дегеніміз - бұл активтерді әдетте нормативтік актілермен немесе нарықта қабылданған ережелермен белгіленетін мерзімнің ішінде беруді талап ететін қаржылық активтерді сатып алу немесе сату.

Өтеуге дейін ұстап қалынатын инвестициялар
Тұрақты немесе белгіленетін және өтем мерзімі белгіленген көлденең қаржылық активтер Компанияның оларды өтеуге дейін ұстап қалуға ниеті мен мүмкіндігі болған жағдайда өтеуге дейін ұстап қалынатын ретінде жіктеледі. Бастапқы танығаннан кейін өтеуге дейін ұстап қалынатын инвестициялар тиімді пайыздық ставкалар әдісі қолданыла отырып амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Саудалық және басқа да дебиторлық берешектер
Саудалық және басқа да дебиторлық берешектер активтік нарықта баға кесілмейтін белгіленген немесе айқындалатын төлемдері көлденең қаржылық активтер болып табылады. Саудалық және басқа да дебиторлық берешек бастапқы бағалаудан кейін құнсыздануға арналған кез-келген резерв шегеріле отырып, сыйақының тиімді пайыздық ставкасы әдісін пайдалану арқылы амортизацияланған құн бойынша есептеледі.

Сатуда бар қаржылық инвестициялар
Сатуда тұрған қаржылық активтер - бұл санатқа арнайы жатқызылған немесе басқа санаттардың бір де біріне жатқызылмаған көлденең қаржылық активтер. Сатуда тұрған қаржылық активтер бастапқы танылғаннан кейін әділ құны бойынша бағаланады, ал көлденең пайда немесе шығын басқа жиынтық кірісте немесе инвестицияны тану тоқтатылғанға немесе құнсыздануы белгіленгенге дейін зиянда танылады. Бұл сәтте жинақталған резерв пайдада немесе шығында танылады.

Әділ құн
Ұйымдастырылған қаржылық нарықта еркін айналыстағы инвестициялардың әділ құны есепті датаға жұмыс күнінің соңына сатуға арналған нарықтық баға кесулердің негізінде айқындалады. Нарықта өтімді емес инвестициялар үшін әділ құны бағалаудың түрлі әдістемелерін қолдану жолымен белгіленеді. Мұндай әдістемелер коммерциялық негізде жүргізілген ең соңғы мәмілелердің бағасын пайдалануды; осыған ұқсас құралдардың ағымдағы нарықтық құндарын пайдалануды; дисконтталған ақша ағымдары мен бағалаудың басқа да үлгілерін талдауды қамтиды.

Қаржы активтерінің құнсыздануы
Компания әрбір есепті датаға қаржы активтерінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануы болған-болмағандығын анықтайды.

Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын активтер
Егер амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын активтер бойынша құнсызданудан шығындардың пайда болғандығы туралы объективті дәлел болса, шығынның сомасы активтің баланстық құны мен қаржылық актив бойынша сыйақының бастапқы тиімді ставкасы бойынша (яғни, бастапқы тану кезінде есептелген сыйақының тиімді ставкасы бойынша) күтілетін келешектегі ақша ағымдарының ағымдағы құнының (әлі пайда болмаған келешектегі несиелік жоғалтуларды есептемегенде) арасындағы айырмашылық ретінде бағаланады. Резервті пайдалана отырып, ағымдағы актив құны төмендетілуі керек. Шығын сомасы пайдада немесе шығында танылады.

Егер одан кейінгі кезеңде құнсызданудан болған шығын сомасы азайса және мұндай азаю құнсыздану танылғаннан кейін болған оқиғамен объективті түрде байланысты болуы мүмкін болса бұрын танылған құнсызданудан болған шығын активтің ағымдағы құны қалпына келтіру датасына оның амортизацияланған құнынан аспауы шегінде түзетіледі. Кез келген одан кейінгі шығынды құнсызданудан түзету пайдада немесе зиянда танылады.

Егер Компания өзіне шот-фактураның бастапқы шарттарына сәйкес тиесілі соманы түгел алмағандығы туралы объективті дәлел болған жағдайда (мысалы, дебитордың төлем қабілетсіздігі немесе басқа да елеулі қаржылық қиналысы) саудалық дебиторлық берешек бойынша құнсыздануға резерв құрылады. Дебиторлық берешектің ағымдағы құны резервтің шотын пайдалану арқылы азаяды. Құнсызданған берешек, егер олар үмітсіз деп есептелсе тоқтатылады.

Сатуға арналған инвестицияларды қаржыландыру
Егер сатуға арналған активтердің құнсыздануы орын алса, бұрын пайдада немес шығында танылған құнсызданудан болған шығынды шегеріп тастап, оны сатып алуға арналған шығындар (негізгі сома мен амортизация төлемін шегеріп тастағанда) мен оның ағымдағы әділ құнының арасындағы айырмашылық капиталдан пайдалар мен шығындарға ауыстырылады. Бұрын танылған шығынды сату үшін арналған ретінде жіктелген үлестік құралдар бойынша құнсыздандыруға түзету пайдалар мен шығындарда көрсетілмейді.

Борыштық құралдар бойынша құнсызданудан болған шығындарды түзету, егер құралдың әділ құнын арттыру пайдалардағы немесе шығындардағы құнсызданудан болған шығындарды танығаннан кейін болған оқиғамен объективті түрде байланысты болса пайдалар немесе шығындар арқылы жүзеге асырылады.

Қаржылық активтерді тануды тоқтату
Қаржылық актив (немесе, қолданылуына қарай – қаржылық активтің бір бөлігі немесе осындай қаржылық активтер тобы) егер:

- активтен ақша құйылымын алуға арналған құқықтардың қолданылу мерзімі аяқталса;
- Компания активтен ақша құйылымын алу құқығын өзінде сақтаса, бірақ оларды қайта бөлу туралы келісімге сәйкес елеулі кедергісіз толықтай үшінші тарапқа беру міндетін қабылдаса; немесе
- Компания активтен ақша ағымдарын алуға арналған өзінің құқығын берген және не болмаса (а) активтен болатын барлық елеулі тәуекелдер мен сыйақыны берсе, не (б) бермесе, бірақ активтен болатын барлық елеулі тәуекелдер мен сыйақыларды өзінде сақтамаса, алайда аталған активке бақылауды берсе танылуын тоқтатады.

2.9 Тауарлық-материалдық қорлар
Тауарлық-материалдық қорлар екі көлемнің: ФИФО әдісі бойынша өзіндік құны мен сатудың таза бағасының ең төмені бойынша есептеледі. Құны өзіне әр затты баратын жеріне жеткізумен және оны ағымдағы жағдайға келтірумен байланысты әдеттегі қызмет барысында келтірілген барлық шығындарды қамтиды. Шикі мұнайдың құны өндірістің орташа көлемінің негізінде тозуына, ескіруі мен амортизациясына және накладнойлық шығыстарға арналған шығындардың тиісті бөлігін қоса алғанда оларды өндірудің өзіндік құны болып табылады. Мұнай сатудың таза бағасы мұндай сатумен байланысты шығындарды есептемегенде сатудың ұйғарылған бағасына негізделеді. Материалдар мен қорлар күтілетін сомадан аспайтын, әдеттегі қызмет барысында өтелетін құны бойынша есептеледі.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

2. ЕСЕПТІК САЯСАТТЫҢ НЕГІЗГІ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы) 2.10 Қосылған құнға арналған салық (ҚҚС)

Салық органы нетто негізінде сату мен сатып алу бойынша ҚҚС есептеуді жүргізуге мүмкіндік береді. Өтеуге арналған ҚҚС ішкі нарықта сату бойынша ҚҚС-ті есептемегенде ішкі нарықта сатып алу бойынша ҚҚС-ті білдіреді. Экспортқа сатуға нөлдік ставка бойынша ҚҚС салынады.

2.11 Ақша қаражаты мен олардың баламалары

Ақша қаражаты мен олардың баламалары өзіне кассадағы қолма-қол ақшаны, банктік салымдардағы қаражатты, бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аспайтын басқа да қысқа мерзімді жоғары өтімді инвестицияларды қамтиды.

2.12 Жарғылық капитал

Жарғылық капитал

Қарапайым акциялар мен олар бойынша дивидендтер эмитенттің қалауы бойынша төленетін өтелмейтін, өтеуге жатпайтын артықшылықты акциялар жеке капитал ретінде жіктеледі. Жаңа акцияларды шығарумен тікелей байланысты үшінші тұлғалардың қызмет көрсетуіне ақы төлеуге арналған шығындар аталған эмиссиялардың нәтижесінде алынған капиталдың азаюы ретінде көрсетіледі.

Меншік сатып алынған акциялар

Компания немесе оның еншілес ұйымдары Компанияның акцияларын сатып алған жағдайда оларды сатып алу құны табыс салығын есептемегенде мәмілені жасауға арналған тиісті шығындарды қоса алғанда оларды жою немесе қайталап шығару сәтіне дейін капиталдың жалпы сомасынан сатып алынған меншік акциялары ретінде алынып тасталады. Компанияның меншік үлестік құралдарын сатып алу, сату, шығару немесе жою кезінде жиынтық пайда туралы топтастырылған есепте қандай да болмасын кірістер мен шығыстар танылмайды. Мұндай акцияларды одан кейінгі сату немесе қайталап шығару кезінде алынған сома капиталдың құрамына енгізіледі. Сатып алынған меншік акциялар орташа есеппелген құн бойынша есептеледі.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттеме ретінде танылады және, егер олар есепті датаға дейінгіні қоса алғанда жарияланған жағдайда ғана есепті датаға капиталдың сомасынан есептеледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті датаға дейін ұсынылған болса, сондай-ақ есепті датадан кейін, бірақ топтастырылған қаржылық есептілік шығаруға бөкітілген датаға дейін ұсынылған және жарияланған болса есептілікте ашылады.

Акцияларға негізделген төлемдер

бойынша операциялар

Компанияның қызметкерлері (жоғары басшылықты қоса алғанда) акцияларға негізделген төлемдер нысанында сыйақы алады. Қызметкерлер ол үшін олар үлестік құралдармен (мәмілелер, үлестік құралдармен жүзеге асырылатын есептер) сыйақы алатын қызметтер ұсынады.

Үлестік құралдарды шығару жүргізілген және Компания үлестік құралдар үшін сыйақы ретінде алған кейбір қызметтер бірігейленбейтін жағдайда бұл бірігейленбейтін алынған (немесе алуға жататын) тауарлар немесе қызметтер акциялардың құнына және сыйақы беру датасына алынған бірігейленетін тауарлардың немесе қызмет көрсетулердің әділ құнына негізделген мәмілелердің әділ құнының арасындағы айырмашылық ретінде бағаланады. Одан кейін, бұл сома тиісті тұрғыда капиталдандырылады немесе шығыстарға жатқызылады.

Олар бойынша есеп айырысулар 2007 жылдың 1 шілдесінде немесе бұл датадан кейін берілген сыйақыларға қатысты үлестік құралдармен жүзеге асырылатын қызметкерлермен мәмілелердің құны олар берілген датаға мұндай құралдардың әділ құнының негізінде бағаланады. Әділ құн Блэк – Шоулз – Мертон опциондық баға құру үлгілері қолданыла отырып анықталады.

Үлестік құралдардың негізіндегі мәмілелер бойынша шығыстар белгілі бір мерзімнің еңбек сіңіру шарты орындалатын кезең ішінде бір мерзілде капиталды тиісінше арттырумен бір мезгілде үлестік құралдардың негізінде танылады. Аталған мәмілелер бойынша жиынтық шығыстар сыйақы ретінде берілетін үлестік құралдардың санына қатысты Компанияның ең жақсы бағасының негізінде аяқталған кезеңге бара-бар міндеттеме өтелгенге дейін әр есепті датаға танылады.

Кезең ішіндегі жиынтық кіріс туралы топтастырылған есептегі шығыс немесе кіріс кезеңнің басында және соңында танылған жиынтық шығыстың өзгеруін білдіреді. Оған арналған құқық қызметкерлерге түбегейлі ауыспаған үлестік құралдармен сыйақылар бойынша шығыс танылмайды.

Егер үлестік құралдармен төленетін сыйақы жойылса ол оған арналған құқық жою датасына ауыстырылған ретінде есептеледі. Бұл ретте, сыйақыға қатысты танылмаған барлық шығыстар дереу танылады. Егер Компания не қызметкер аталған жағдайға ықпал етсе, бұл, сонымен қатар, оларға қатысты шарттар орындалмаған, берілген құқықтармен қамтамасыз етілмеген сыйақыларға да қатысты болады. Олар бойынша есеп айырысу үлестік құралдармен жүзеге асырылатын мәміле бойынша сыйақыны жоюдың барлық жағдайлары бірдей есептеледі. Сыйақыларды құқықтарды алу арқылы жою жағдайында кез келген бұрын танылған шығыстар капитал арқылы түзетіледі.

Орындалмаған опциондардың молайтушы әсері акцияға арналған пайданың көрсеткіштерін есептеу кезінде акцияларды қосымша молайту ретінде көрсетіледі.

2.13 Саудалық несиелік берешек

Саудалық несиелік берешек бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі және одан кейін пайыздың тиімді ставкасы әдісі пайдаланыла отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

2.14 Резервтер

Резервтер, егер Компанияның өткен оқиғаның нәтижесінде пайда болған ағымдағы міндеттемелері (заңдық немесе тәжірибеден туындаған) болса, бұл міндеттемені өтеу үшін қажет болатын экономикалық пайданың кемуі анық болса және мұндай міндеттеменің сомасын сенімді бағалау алынса танылады. Егер Компания, мысалы, сақтандыру шарты бойынша резервтердің кейбір бөлігін немесе барлығының өтелуін алуды ұйғарса, өтеуді алу күмән келтірмейтін жағдайда ғана жеке актив ретінде танылады. Резервке жататын шығыс өтеу шегеріліп тасталып жиынтық кіріс туралы топтастырылған есепте көрсетіледі. Егер ақшаның уақытша құнының әсері айтарлықтай болса, резервтерол қолданымды кезде нақты міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін ағымдағы ставка бойынша дисконтталады. Егер дисконттау қолданылса, резервтің артуы уақыттың өтуіне қарай қаржыландыруға арналған шығын ретінде танылады.

2.15 Заемдар

Заемдар бастапқыда мәміле бойынша шығыстар есептелместен әділ құн бойынша танылады. Одан кейінгі кезеңдерде заемдар амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі; алынған қаражаттың әділ құны (мәміле бойынша шығыстарды есептемегенде) мен өтеуге жататын соманың арасындағы айырмашылық сыйақының тиімді пайыздық ставкалар әдісі пайдалана отырып заем берілген мерзімнің ішінде жиынтық кіріс туралы топтастырылған есепте көрсетіледі. Заемдар, егер Компания төлеуді есепті датадан кейін кемінде 12 айға мерзімі ұзартылу құқығына сөзсіз ие болмаса, ағымдағы міндеттеме ретінде жіктеледі. Тікелей сатып алуға, құрылысқа немесе жіктелетін активті өндіруге жататын займдар бойынша шығындар капиталдандырылады.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

2. ЕСЕПТІК САЯСАТТЫҢ НЕГІЗГІ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)

2.16 Мерзімі ұзартылған табыс салығы

Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер барлық уақытша айырмашылықтарға қатысты міндеттемелердің баланстық әдісі қолданыла отырып есептеледі. Мерзімі ұзартылған салықтар, компаниялардың бірігуі болып табылмайтын және ол жасалған сәтте бухгалтерлік кіріске немесе салықтық кіріс пен шығынға әсер етпейтін мәміле бойынша гудвиллді, активті немесе міндеттемені бастапқы танудың нәтижесінде мерзімі ұзартылған табыс салығының пайда болуын қоспағанда активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы мен олардың қаржылық есептіліктегі баланстық сомасының арасындағы барлық уақытша айырмашылықтарға белгіленеді.

Мерзімі ұзартылған салық бойынша актив шығарылып тасталатын уақытша айырмашылықтардың сомасына азайтылуы мүмкін болатын салық салынатын пайда алудың айтарлықтай мүмкіндігі бар дәрежеде ғана танылады. Мерзімі ұзартылған салықтық активтер мен міндеттемелер қолдану есепті датаға қолдануға енгізілген немесе іс жүзінде заңдастырылған салықтық ставкалардың негізінде активті сату немесе міндеттемені өтеу кезеңінде күтілетін салықтық ставкалар бойынша есептеледі.

Мерзімі ұзартылған табыс салығы барлық уақытша айырмашылықтардың азаюы мерзімдердің қадағалауға болатын және уақытша айырмашылықтардың таяудағы келешекте азаймайтындығы кәміл мүмкін болатын жағдайларды қоспағанда еншілес және қауымдасқан компанияларға инвестициялармен байланысты барлық уақытша айырмашылықтар бойынша танылады.

2.17 Қызметкерлерге сыйақысы

Компания қызметкерлердің есептелген жалақысынан тиісті зейнетақы қорларына зейнетақылық аударым ретінде 10% ұстап қалады. Зейнетақылық аударымдардың мөлшері 2013 жылы айына 139.950 теңге (2012 жылы: айына 130.793 теңге) сомамен шектелді. Ағымдағы қазақстандық заңнамаға сәйкес қызметкерлер өздерінің зейнетақылық қамтамасыз етілуі үшін өздері жауаптылықта болады. 2014 жылдың 1 қаңтарынан бастап Компания қызметкерлердің көпшілігінің табыстарынан зейнетақы қорларына 5% қосымша кәсіби зейнетақылық аударым жасауы міндетті.

2.18 Кірісті тану

Компания шикі мұнайды қысқа мерзімді шарттар бойынша фрахтының, сақтандырудың және сапасы үшін жеңілдіктердің құнына түзетілген Platt's баға кесуі бойынша айқындалған бағалар бойынша сатады. Мәншік құқығының ауысуы жүзеге асырылады және кірістер әдетте келісім шарт бойынша келісілген шарттарға қарай шикі мұнай іс жүзінде көменің бортына тиелген немесе кемеден түсірілген, құбыр желісіне немесе жеткізудің өзге де тетігіне жіберілген сәтте танылады.

Компанияның шикі мұнайды сатуға арналған келісім-шарттарында шикі мұнайдың белгілі бір уақыт кезеңі ішінде берілуі тиіс ең жоғары мөлшері көрсетіледі. Тиелген, бірақ сатып алушыға әлі жеткізілмеген шикі мұнай қаржылық жағдай туралы есепте тауарлық-материалдық қорлар ретінде есептеледі.

2.19 Табыс салығы

Үстеме пайда салығы («ҮПС») табыс салығы ретінде қарастырылады және табыс салығы бойынша шығыстардың бір бөлігін құрайды. 2009 жылдың 1 қаңтарында күшіне енген қолданылып жүрген салықтық заңнамаға сәйкес Компания жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір келісім-шартқа қатысты Жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жекелеме келісімшарт бойынша бір жылға шегеріп тастағанда жиынтық жылдық кіріске арақатынаста ауытқымалы ставка бойынша ҮПС есептейді және төлейді. Жиынтық жылдық кірістің ҮПС қолдануға мұрындық болатын әр салықтық жылға шегеріп тастағандағы арақатынасы 1,25:1-ті құрайды. ҮПС ставкалары жер қойнауын пайдалануға арналған әр келісімшартқа қатысты салық салынатын кіріс (Корпоративтік табыс салығы мен рұқсат етілген түзетулерді шегеріп тастағаннан кейінгі салық салынатын кіріс) бөлігінде әр келісімшартқа қатысты 25%-дан астам шегеріп тастаулар түрінде қолданылады.

3. ЕЛЕУЛІ АҚШАЛАЙ ЕМЕС ОПЕРАЦИЯЛАР

2013 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде Компания ақша қаражатының қозғалысы туралы топтастырылған есептен төлем көзінен табыс салығына есептеуге жататын сенімсіз операция қаражатын 1.365 миллион теңге (2012 жылы: 856 миллион теңге) сомасында қаржылық активтер бойынша алуға жататын сыйақылардың есебі мен 1.766 миллион теңге (2012 жылы: 2.763 миллион теңге) сомасында қауымдасқан компаниялардан алынған дивидендтердің есебіне есептен шығарды.

2012 жылы 29 мамырда Компания 2012 жылдың 11 маусымына жағдай бойынша айналымдағы акцияға 1.300 теңге мөлшерінде дивидендтер бөлу туралы мәлімдеді (11-ескерту). ҚМГ ҰК-ның борыштық құралдарын сатып алу шартының талаптарына сәйкес 2012 жылғы 16 шілдеде Компания 55.785 миллион теңге сомаға негізгі борыш пен 228 миллион теңге мөлшеріндегі сыйақыны қоса есептегенде 56.013 миллион теңге сомаға жарияланған дивидендтерді Борыштық құралдың бөліктеріне қарсы Бас компанияға төлеуге есептеуді жүргізді.

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН ЖОРАМАЛДАР

ҚЕХС-ке сәйкес топтастырылған қаржылық есептілікті дайындау басшылықтан қаржылық есептілікті қалыптастыру датасына есептілікте көрсетілген активтерге, міндеттемелер мен шартты активтерге және міндеттемелерге, сондай-ақ есепті кезеңдегі есептілікте активтерге, міндеттемелерге, кірістерге, шығыстар мен шартты активтерге және міндеттемелерге әсер ететін бағалаулар мен жорамалдарды пайдалануды талап етеді. Неғұрлым маңызды бағалаулар төменде келтірілген:

Мұнай және газ қорлары
Мұнай және газ қорлары Компанияның тозу, ескіру және амортизация жөніндегі есептеріндегі елеулі фактор болып табылады. Компания өзінің мұнай және газ қорларын Мұнайгаз инженерлері қоғамының әдістемесіне сәйкес бағалайды. Компания қорларды Мұнайгаз инженерлері қоғамының әдістемесі бойынша бағалау кезінде ұзақ мерзімді жоспарлы бағаларды пайдаланады. Дәлелденген қорларды бағалау үшін жоспарлы бағаларды пайдалану жылдың аяғына спот бағасын пайдалануға тән тұрақсыздық әсерін жояды. Басшылық, сонымен қатар, өнімдерді шығару мен сатуды және инвестициялық шешімдер қабылдауды жоспарлау үшін де пайдаланатын ұзақ мерзімді жоспарлы бағалар бойынша жорамал өндіру жөніндегі қызметтің ұзақ мерзімдік сипатына көбірек сәйкес келеді және мұнай және газ қорларын бағалау үшін неғұрлым қолайлы негіз береді деп есептейді.

Қорларды барлық белгілеу белгілі бір дәрежеде болжамсыздықты ескереді. Болжамсыздық, негізінен алғанда, мұндай деректерді бағалау және интерпретациялау сәтіне қол жетімді сенімді геологиялық және инженерлік деректердің ауқымына байланысты болады.

Болжамсыздықтың белгілі бір дәрежесі қорларды дәлелденген немесе дәлелденбеген қорлар сияқты екі негізгі санаттан бір санатқа жатқызу арқылы көрсетілуі мүмкін. Дәлелденбеген қорларға қарағанда дәлелденген қорларды алуда едәуір зор айқындық бар әрі дәлелденген қорлар оларды алу мүмкіндіктеріне қатысты прогрессивті түрде арта түсетін болжамсыздықты білдіру үшін одан әрі игерілген және игерілмеген қорлар болып бөлінуі мүмкін. Жыл сайынғы бағалаулар талданады және түзетіледі. Түзету қолда бар геологиялық деректерді, кәсіпшіліктік өлшемдерді немесе өндіру туралы деректерді; жаңа

деректердің болуын; немесе бағалар бойынша жорамалдардағы өзгерістерді бағалаудың немесе қайта бағалаудың салдарынан пайда болады. Қорларды бағалау, сондай-ақ қайтарымдылықты арттыруға, қабаттардың өнімділігін өзгертуге немесе игерудің стратегияларын өзгертуге арналған жобалардың қолданылуы салдарынан да қайта қаралуы мүмкін. Дәлелденген игерілген қорлар тозуды, ескіруді және амортизацияны есептеу үшін орындалған жұмыстардың көлеміне теңбе-тең мөлшерде амортизация ставкаларын есептеу үшін пайдаланылады. Компания дәлелденген қорларға, күтіліп отырғандай, бастапқы лицензиялық кезеңнің ішінде өндірілетін көлемдерді ғана енгізді. Бұған лицензияларды ұзарту, түптеп келгенде, Үкіметтің қалауы бойынша жүзеге асырылатын болғандықтан ұзарту жөніндегі процедуралардың нәтижелеріне қатысты болжамсыздық себеп болды. Компанияны лицензиялық кезеңдеріндегі ұзарту мен оған сәйкес қорлардың көрсетілген мөлшерлеріндегі көбею әдетте тозу, ескіру және амортизация бойынша анағұрлым аз шығындарға әкеп соқтырады және кіріске айтарлықтай әсер етеді. Дәлелденген игерілген қорлардың азаюы тозуға, ескіруге және амортизацияға (өндірудің ұдайы өндіру деңгейі кезінде) арналған аударымдардың артуына, кірістің төмендеуіне әкеліп соқтырады және мүліктің баланстық құнының тікелей төмендеуіне де әкеп соқтыруы мүмкін. Пайдаланылатын кен орындарының салыстырмалы түрде алғанда саны аз болуы жағдайында өткен жылмен салыстырғандағы қорларды бағалаудағы кез келген өзгеріс тозуға, ескіруге және амортизацияға арналған аударымға айтарлықтай ықпал етуі мүмкіндігі орын алады.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

**4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР
МЕН ЖОРАМАЛДАР (жалғасы)**
Мұнайгаз активтерінің өтемділігі
Әр есепті кезеңде Компания құнсыздану индикаторларының болуын анықтау үшін ақша қаражатын әкелетін («әкелуші бірлік») әрбір активті немесе активтер тобын бағалайды. Егер мұндай индикатор болса, іске асыруға арналған шығындар мен пайдалану құнын шегеріп тастағанда әділ құнның неғұрлым жоғары мәні ретінде қаралатын өтелетін құнды тиісті бағалау жүргізледі. Бұл есептеулер мұнайға арналған ұзақ мерзімді бағалар (ағымдағы және тарихи бағаларды, бағалардың өзгеруіндегі тенденциялар мен себептес факторларды ескере отырып), дисконт ставкалары, операциялық шығындар, капиталға деген келешек сұраныс, пайдаланудан шығаруға арналған шығындар мен пайдаланулық сипаттамалар, резервтер мен операциялық қызмет (өндіру мен сатудың ауқымдарын қамтитын) сияқты бағалаулар мен жол берулерді пайдалануды қажет етеді. Бұл бағалаулар мен жол берулер тәуекелдер мен болжамсыздықтарға ұшырауы мүмкін. Осылайша, жағдайдағы өзгерістердің активтердің және/немесе әкелуші бірліктің өтелетін құнына ықпал етуі мүмкін болуы себепті бұл болжамдарға ықпал ету мүмкіндігі орын алады. Әділ құн хабардар және бұндай мәмілелерді жасауға дайын тараптардың арасындағы мәміледе нарықтық жағдайларда активті және/немесе әкелуші бірліктерді сатудан алынуы мүмкін болатын сома ретінде айқындалады.

Мұнайгаз активтерінің әділ құны, әдетте, болашақта кеңею жоспарлары мен ықтимал шығып қалу, нарықтың тәуелсіз қатысушысы назарға алынуы мүмкін болатын орайлы тұсты пайдалану сияқты бағаларды қамтитын, активтерді пайдалануды жалғастырудан пайда болатын келешек ақша ағымдарын есептеудің ағымдағы құны ретінде айқындалады. Болашақ ақша ағымдары құнды активке тән ақшалар мен тәуекелдердің уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін дисконттау ставкасына орайлас келтіргенге дейін дисконтталады.

Компанияның басшылығы 31 желтоқсан 2012 аяқталған жыл бойынша жүргізген жылдық топтастырылған қаржы есептемесі бойынша, «Өзенмұнайгаз» АҚ құнсызданудан болған шығынды мойындауға әкеп соқтырған бағалаулық өтелетін құны 75 миллиард теңгені көрсетті. Бұл баға құнсыздану индикаторларының болуына орай жүргізілді. Құнсызданудың негізгі индикаторлары соңғы екі жыл ішінде жоспарланған көлемдермен салыстырғанда өндіріс ауқымының айтарлықтай төмендеуі мен арта түсіп отырған операциялық және капиталдық шығындар болып табылады. 2013 жылы сәуірде компания басшылығы «Өзенмұнайгаз» АҚ өтелетін құнын жаңалап бағалады, бағалау барысында қосымша 56 миллиард теңгеге құнсызданудан болған шығын 31 наурыз 2013 аяқталған жыл бойынша жүргізілген қысқаша 3 айлық топтастырылған кезеңдік қаржы есебінде мойындалды. Қосымша құнсыздану себебі 2013 жылдың 12 сәуірінде экспорттық кеден бажын тоннасына 40 АҚШ долларынан 60 АҚШ долларына дейін көтеруден болған.

Компанияның басшылығы 31 желтоқсан 2013 аяқталған жыл бойынша «Өзенмұнайгаз» АҚ өтелетін құнын тағы да бағалада. Бағалау нәтижесінде, «Өзенмұнайгаз» АҚ активтерінің баланстық құны бағалаулық өтелетін құнынан көп айырықшаланбады, сондықтан басшылық алдыңғы есептелген құнсыздануды түзетпеді және де құнсыздық үшін қосымша сомма 31 желтоқсан 2013 аяқталған жыл бойынша бөлінбеді. Бағалау нәтижесі мұнай өндіру көлеміне, шикі мұнай заттың сату бағасына және де теңгені долларға айырбастау бағамына өте сезімтал келеді.

Пайдаланылған өндіру профилі Компанияның ақырғы бизнес жоспарына негізделген, және таяудағы 5 жыл ішінде өндірудің 7%-дан астамға өсуін көздейді. Егер профиль бағалау барысында пайдаланылғаннан 5%-ға жоғары немесе төмен болса, бұл құнсызданудың 65 миллиард теңгеден астамға азаюына немесе тиісінше құнсызданудың 65 миллиард теңгеден астамға артуына алып келер еді. Егер өндіру өзгерген жоқ және 2013 жылдың деңгейінде қалды деп ұйғарылған болса, онда құнсыздану 65 миллиард теңгеден астамды құраған болар еді.

Brent шикі мұнайының бағасы туралы мойындалған жол берушіліктер тәуелсіз салалық зерттеу ұйымының мұнайға арналған бағаның орташа тарихи дисконтына түзетілген болжамдарына орай нарықтық күтулерге негізделді. Егер Brent шикі мұнайының болжалып отырған бағасы бағалау барысында пайдаланылғаннан 5%—ға жоғары немесе төмен болған болса, бұл құнсыздануды 45 миллиард теңгеден астамға азайтуға немесе тиісінше құнсыздануды 40 миллиард теңгеден астамға арттыруға әкеп соқтырар еді. Егер Brent шикі мұнайының болжалып отырған бағасы бағалау күні өзгермей барреліне 108,3 АҚШ доллары деңгейінде болса, онда бағалаулық өтелетін құны 40 миллиард теңгеден астамға арттыруға әкеп соқтырар еді.

Мұнайды іске асыру бойынша қайта есептеу үшін, іріленген АҚШ доллары бойынша айырбастау курсы АҚШ доллары үшін 185 тенге болып пайдаланылды. Бұл шешім Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2014 жылы 11 ақпанда шығарған үкіміне негізделген, үкім бойынша айырбастау курсына жаңа валюталық корридор, 1 АҚШ доллары 185 теңгеге тең, ауытқу шектері 3 тенге болып еңгізілді. Егер теңгенің АҚШ долларына болжалып отырған айырбастау курсы бағалау барысында пайдаланылғаннан 5%—ға жоғары немесе төмен болған болса, бұл бағалаулық өтелетін құнын 35 миллиард теңгеден астамға азайтуға немесе тиісінше бағалаулық өтелетін құнын 35 миллиард теңгеден астамға арттыруға әкеп соқтырар еді.

Болжалып отырған ақша ағымдары 2021 жылы лицензия мерзімінің аяқталу датасымен шектелді. 2018 жылға дейінгі шығындар Компанияның бекітілген бюджеті мен бизнес-жоспары және де компания басшылығының ағымдағы бағалауымен 2014 жылы ақпан айында болған девальвация үшін операциялық және капиталдық шығындар бойынша өзгерістер негізінде болжамдалды. Ақша

ағымдарының үлкен бөлігі бұл кезеңнен кейін басшылықтың бағалау жүргізу датасындағы ең үздік бағалауына негізделген күрделі шығындарды есептемегенде Қазақстанның инфляциясының болжалып отырған ставкаларын қолдану жолымен болжамдалды. Бағалау мақсаттары үшін басшылық шығыстарды қысқарту мақсатында лицензияның мерзімі аяқталар алдындағы соңғы жылдары операциялық және күрделі шығындарды айтарлықтай азайта алмайды деп пайымдалды. Барлық алынған ақша ағымдары капиталдың 13,09% болатын салық салудан кейінгі орташа есептегендегі құны пайдаланыла отырып, дисконтталды («WACC»).

Активтердің шығып қалуы бойынша міндеттемелер
Компания белгілі бір келісім-шарттардың талаптары бойынша, заңнамалар мен нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес негізгі құралдарды қайта монтаждау және жою және кен орындарының әр қайсысында жер учаскелерін қалпына келтіру жөнінде заңдық міндеттеме алады. Атап айтқанда, Компанияның міндеттемесі барлық өнімді ұңғымаларды бірте-бірте жабу мен құбыр желілерін, ғимараттарды қайта монтаждау мен келісім-шарттық аумақтарды қайта культивациялау сияқты қызметті түпкілікті тоқтату жөніндегі іс-қимылдар жатады. Лицензияның қолданылу мерзімі Компанияның қалауы бойынша ұзартылмайтын болғандықтан әр лицензиялық кезеңнің аяқталу датасы түпкілікті жабу бойынша міндеттемелерді орындаудың есепті мерзімі болып табылатындығына жол беріледі. Егер активтерді жою жөніндегі міндеттеме кен орындарын пайдаланудың экономикалық негізделген тоқтауының аяқталуы бойынша орындалуы тиіс болса, онда көрсетілген міндеттеме ұңғымаларды жою жөніндегі барлық шығындар мен жабу бойынша түпкілікті шығындарды қоса есептеудің салдарынан айтарлықтай арта түсетін еді.

Компанияның ұңғымаларды жоюды және оларды түпкілікті жабу жөніндегі шығындарды қаржыландыру бойынша міндеттемелерінің көлемі тиісті келісім-шарттар мен қолданылып жүрген заңнаманың талаптарына қатысты болады. Келісім-шарт та, заңнама да лицензиялық кезеңнің соңында түпкілікті жою және түпкілікті жабу жөніндегі мұндай шығыстарды қаржыландыру бойынша белгілі бір міндеттемелерді көздемейтін жағдайларда міндеттемелер танылмайды. Мұндай шешім қабылдауға кейбір дүдәмалдылық пен айтарлықтай пайымдаулар себеп болды. Басшылықтың мұндай міндетемелердің болуына немесе болмауына қатысты баға беруі Үкіметтің саясаты мен практикасындағы немесе жергілікті салалық практикадағы өзгерістермен қоса өзгеруі мүмкін. Компания активтердің шығып қалуы жөніндегі міндеттемелерді әр келісімшарт бойынша жеке есептейді.

Міндеттеменің сомасы күтіліп отырғандай, инфляцияның күтіліп отырған деңгейіне орай түзетілген және қазақстандық нарыққа тән тәуекелдерге орай түзетілген ауыспалы экономикалы елдердің мемлекеттік борышы бойынша орташа, ұзақ мерзімді тәуекелсіз пайыздық ставкаларын пайдалану арқылы дисконтталған бағалаулық шығындардың ағымдағы құны болып табылады

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН ЖОРАМАЛДАР (жалғасы)

Активтердің шығып қалуы бойынша міндеттемелер (жалғасы)

Активтердің шығып қалуы бойынша міндеттеме әр есепті датаға қайта қаралады және Олар жұмыс істейтін учаскеде негізгі құралдар объектілерін пайдаланудан шығару, табиғи ресурстарды қалпына келтіру жөніндегі міндеттемелер мен өзге де осындай міндеттемелерге өзгерістер 1 Пайымдауға сәйкес ең дұрыс бағаны көрсету үшін түзетіледі.

Жабуға арналған болашақтағы шығындарды бағалау кезінде басшылық жасаған негізгі бағалар мен ұйғарымдар пайдаланылды. Бұл міндеттемелердің басым көпшілігі алыстағы болашаққа жатады және заңнамалық талаптардағы түсініксіздіктерді қоспағанда, Компанияның бағаларына активтерді шығару технологияларындағы, шығындардағы және салалық практикадағы өзгерістер де әсер етуі мүмкін. 2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанына есептегенде резервтің шамамен алғанда тиісінше 15,72% және 15,8%-ытүпкілікті жабу жөніндегі шығындарға жатады. Түпкілікті жабуға арнлаған шығындарға қатысты белгісіздік күтіліп отырған ақша ағымдарын дисконттаудың әсерінен азайып келеді. Компания болашақтағы ұңғымаларды жою құнын ағымдағы жылдың бағасы мен инфляцияның ұзақ мерзімдік деңгейінің орташа мәнін пайдалану арқылы бағалайды.

2013 жылдың 31 желтоқсанына міндеттемелердің баланстық құнын айқындау үшін пайдаланылған ұзақ мерзімдік инфляция мен дисконттау ставкалары тиісінше 5,0 % бен 7,9 %-ды (2012: 5,0 % және 7,9 %) құрады. Активтердің шығып қалуы бойынша міндеттемелер бойынша резервтің өзгеруі 13-Ескертуде ашып көрсетілген.

Экологиялық оңалту

Компания сондай-ақ, экологиялық оңалтуға арналған резервтерді қалыптастыру бойынша бағалар жасайды және пайымдаулар енгізеді. Қоршаған ортаны қорғауға арналған шығындар капиталдандырылады немесе олардың болашақтағы экономикалық пайдасына қарай шығыстарға жатқызылады. Бұның алдындағы қызметтен туындаған және болашақта экономикалық пайдасы жоқ қазіргі жағдайға қатысты шығындар шығыстарға жатады.

Міндеттеме шығындар туралы және қайта культивациялау жөніндегі күтіліп отырған жоспарлар туралы ағымдағы ақпараттардың негізінде айқындалады және, басшылықтың қажетті рәсімдердердің мерзімдеріне қатысты күтулеріне сүйене отырып, дисконтталған негізде есептеледі. Компанияның экологиялық оңалтуға арналған резерві Компанияның қолданылып жүрген қазақстандық нормативтік базаның талаптарын сақтауы үшін қажетті күтіліп отырған шығындарды тәуелсіз бағалауға негізделген басшылықтың ең озық бағалауын білдіреді. Аталған топтастырылған қаржылық есепті шығару датасына қайта культивациялау жөніндегі жоспардың ауқымы мен мерзімдері шығындардың жылдық есепке енгізілген бөлігін есептемегенде Үкіметпен ресми түрде келісілген жоқ. Экологиялық оңалту жөніндегі резервтерге қатысты іс жүзіндегі шығындар бағалаудан заңнама мен нормативтік-құқықтық актілердегі өзгерістердің, қоғамдық күтулердің аумақтық жағдайларды аңғарудың және талдаудың және тазалау технологияларындағы өзгерістердің салдарынан өзгереді болуы мүмкін Экологиялық оңалтуға жататын қосымша болжаусыздықтар 24-Ескертуде көрсетілді. Экологиялық оңалтуға арналған міндеттемелер бойынша резервтегі өзгерістер 13-Ескертуде көрсетілді.

Салық салу

Мерзімі ұзартылған салық корпоративтік табыс салығына («КТС») қатысты да, артық пайдаға салыққа («АПС») да есептеледі. Мерзімі ұзартылған КТС мен АПС күтіліп отырған ставкалар бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарға байланған активтер мен міндеттемелердегі уақытша айырмашылықтарға есептеледі. Мерзімі ұзартылған КТС мен АПС базалары 20 Ескертуде ашып көрсетілген, салықтық кодексте қабылданған салықтық заңнаманың шарттары бойынша есептеледі. Салық салумен байланысты одан кейінгі болжаусыздықтар 24-Ескертуде ашып көрсетілген.

5. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

	Мұнайгаз активтері	Өзге де активтер	Аяқталмаған күрделі құрылыс	Жиыны
2012 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық құны	289.939	38.554	10.367	338.860
Түсімдер	1.383	2.694	113.310	117.387
Активтердің шығып қалуы бойынша міндеттемелерді бағалаудағы өзгерістер	(1.865)	–	–	(1.865)
Шығып қалулар	(3.541)	(1.001)	(2.137)	(6.679)
Аяқталмаған күрделі құрылыстар ауысулар	79.008	13.496	(92.504)	–
Ішкі ауысулар	(562)	22	540	–
Ескіру мен тозу бойынша аударымдар	(40.580)	(4.591)	–	(45.171)
Құнсыздану (18 Ескерту)	(64.696)	(7.872)	(4.444)	(77.012)
2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық құны	259.086	41.302	25.132	325.520

Түсімдер	1.417	4.104	132.957	138.478
Активтердің шығып қалуы бойынша міндеттемелерді бағалаудағы өзгерістер	(63)	–	–	(63)
Шығып қалулар	(4.179)	(1.307)	(2.550)	(8.036)
Аяқталмаған күрделі құрылыстар ауысулар	99.996	23.858	(123.854)	–
Ішкі ауысулар	182	(1.900)	1.718	–
Ескіру мен тозу бойынша аударымдар	(40.626)	(4.499)	–	(45.125)
Құнсыздану (18 Ескерту)	(49.603)	(5.802)	(4.694)	(60.099)
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық құны	266.210	55.756	28.709	350.675

2013 жылғы 31 желтоқсанға

Бастапқы құны	654.545	102.441	30.841	787.827
Жинақталған ескіру мен тозу	(267.116)	(25.534)	–	(292.650)
Жинақталған құнсыздану	(121.219)	(21.151)	(2.132)	(144.502)
Қалдық құны	266.210	55.756	28.709	350.675

2012 жылғы 31 желтоқсанға

Бастапқы құны	559.004	83.247	30.151	672.402
Жинақталған ескіру мен тозу	(234.895)	(25.558)	–	(260.453)
Жинақталған құнсыздану	(65.023)	(16.387)	(5.019)	(86.429)
Қалдық құны	259.086	41.302	25.132	325.520

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР
ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

6. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

	Барлау және бағалау жөніндегі активтер	Өзге де материалдық емес активтер	Жиыны
2012			
2012 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық құны	24.035	2.603	26.638
Түсімдер	12.143	2.137	14.280
Өнімсіз ұңғымаларды есептен шығару	(4.321)	–	(4.321)
Еншілес ұйымды бақылауды жоғалту	(8.190)	–	(8.190)
Шығып қалулар	(210)	(37)	(247)
Амортизациялық аударымдар	(7.668)	(908)	(8.576)
2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық құны	15.789	3.795	19.584

Түсімдер	4.955	889	5.844
Өнімсіз ұңғымаларды есептен шығару	(10.447)	–	(10.447)
Шығып қалулар	(887)	(11)	(898)
Амортизациялық аударымдар	(998)	(1.021)	(2.019)
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық құны	8.412	3.652	12.064

2013 жылғы 31 желтоқсанға			
Бастапқы құны	41.998	8.782	50.780
Жинақталған амортизация	(21.267)	(5.025)	(26.292)
Жинақталған құнсыздану	(12.319)	(105)	(12.424)
Қалдық құны	8.412	3.652	12.064

2012 жылғы 31 желтоқсанға			
Бастапқы құны	40.292	8.170	48.462
Жинақталған амортизация	(20.281)	(4.330)	(24.611)
Жинақталған құнсыздану	(4.222)	(45)	(4.267)
Қалдық құны	15.789	3.795	19.584

2013 жылы Компания «WhiteBear» ауданына жататын Шығыс Жарқамыс, Каратон-Саркамыс блоктарында бұрғыланған барлау ұңғымаларына қатысты өнімсіз ұңғымалар бойынша шығысты таныды. 2012 жылы Компания Шығыс Жарқамыс, НБК және Бодрай блоктарында бұрғыланған барлау ұңғымаларына қатысты өнімсіз ұңғымалар бойынша шығысты таныды.

7. ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

Басқа да қаржылық активтер	2013	2012
Өтеуге дейін ұстап қалынатын, АҚШ долларымен көрсетілген ұзақ мерзімдік салымдар	12.957	–
Өтеуге дейін ұстап қалынатын, теңгемен көрсетілген ұзақ мерзімдік салымдар	8.752	1.083
Басқалары	2	2
Жиыны ұзақ мерзімдік қаржылық активтер	21.711	1.085

АҚШ долларымен көрсетілген жедел салымдар	406.013	333.218
Теңгемен көрсетілген жедел салымдар	75.961	40.382
Евромен көрсетілген жедел салымдар	32	–
ҚМГ ҰК-ның борыштық құралдарына инвестициялар (3, 22 Ескертулер)	–	134.360
Өтеуге дейін ұстап қалынатын қаржылық активтер	–	42.596
Жиыны ағымдағы қаржылық активтер	482.006	550.556
	503.717	551.641

2013 жылы мерзімді салымдар бойынша сыйақының орташа есептегендегі ставкасы АҚШ долларында 2,2% (2012 жылы: 2,4%). 2013 жылы мерзімді салымдар бойынша сыйақының орташа есептегендегі ставкасы теңгемен 5% (2012 жылы: 1,4%).

ҚМГ ҰК борыштық құралдарына инвестициялар

2013 жылы 24 шілдеде ҚМГ ҰК борыштық құралдары бойынша негізгі қарыздың қалдығы мен қосылған пайыздарды, сәйкесінше 135.243 миллион теңге мен 4.734 миллион теңгені Бас Компания өтеді.

Саудалық және басқа да дебиторлық берешек

	2013	2012
Саудалық дебиторлық берешек	153.519	100.698
Басқалары	820	980
Күмәнді дебиторлық берешектер бойынша резерв	(1.120)	(510)
	153.219	101.168

2013 жылдың 31 желтоқсаны бойынша Компанияның саудалық дебиторлық берешегіне KazMunayGas Trading AG («KMG Trading») шикі мұнайын сатудан алынған 148.246 миллион теңге (2012 жылы 96.401 миллион теңге) берешегі кіреді, бұл басында Vector Energy AG аталған Бас компанияның еншілік компаниясы. Бұл сомманың 54.992 миллион теңгесі (2012 жылы 32.657 миллион теңге) уақытылы төленбеген бөлігін құрайды.

KMG Trading сатылған шикі мұнай үшін тиеуден кейінгі 30-шы күні төлеу жүргізеді. Уақытылы төлемеген жағдайда KMG Trading кешіктіру мерзімі мен кешіктірілген сомаға қарай бір айлық Либор плюс 2% мөлшерде есімақы төлейді. Егер шикі мұнай Rompetrol Rafinare S.A үшін тиелсе, онда 31 күннен 60 күн аралығыныда үш айлық Либор плюс 2%, ал 61 күннен бастап алты айлық Либор плюс 3%-ға дейінгі мөлшерде есімақы төлейді.

2013 жылы 31 желтоқсанына АҚШ долларында көрсетілген саудалық және басқа да дебиторлық берешек дебиторлық берешектің жалпы сомасынан 97%-ды көрсетті (2012 жылы: 95%).

31 желтоқсан өтеу мерзімі бойынша саудалық және басқа да дебиторлық берешектерді талдау мынадай тұрғыда беріліп отыр:

	2013	2012
Ағымдағы бөлігі	97.859	68.409
0-ден 30 күнге дейін кешіктіру	40.921	9.637
30-дан 60 күнге дейін кешіктіру	14.439	21.555
90-нан 120 күнге дейін кешіктіру	–	–
120 күннен астам кешіктіру	–	1.567
	153.219	101.168

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары

	2013	2012
Банктердегі АҚШ долларымен көрсетілген мерзімдік салымдар	81.888	30.681
Банктердегі теңгемен көрсетілген мерзімдік салымдар	24.431	38.813
Банктердегі евромен көрсетілген мерзімдік салымдар	–	75
Банктердегі АҚШ долларымен көрсетілген қаражат пен кассадағы қолма-қол ақша	5.626	51.951
Банктердегі теңгемен көрсетілген қаражат пен кассадағы қолма-қол ақша	5.561	29.519
Банктердегі британдық фунт стерлингпен көрсетілген қаражат пен кассадағы қолма-қол ақша	1,530	3,666
	119.036	154.705

Банктердегі ақша қаражаттары бойынша депозиттар бойынша күн сайынғы банктік ставкаларға байланысты сыйақы ставкасы белгіленді. Банктік депозиттер Компанияның өтімді активтерге деген қажеттілігіне қарай түрлі мерзімдерге (бір күннен үш айға дейінгі) орналастырылады. Депозиттерге сәйкес сыйақы ставкасы белгіленеді.

2013 жылы сыйақының орташа алғандағы ставкасы теңгемен 3,5%-ды (2012 жылы: 1,3%) құрады. 2013 жылы сыйақының орташа алғандағы ставкасы АҚШ долларында 0,3%-ды (2011 жылы: 0,4%) құрады.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР
ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

8. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР МЕН БІРЛЕСІП БАҚЫЛАНАТЫН КӘСІПОРЫННАН
ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	Қатысу үлесі	2013	2012
«Қазгермұнай» БК ЖШС-дағы үлесі («Қазгермұнай»)	50%	64.201	65.287
Ural Group Limited BVI БК-дағы («UGL») үлесі	50%	22.627	19.066
KS EP Investments БК-дағы үлесі	51%	2.139	4.899
Бірлесіп бақыланатын кәсіпорыннан дебиторлық берешек		17.191	18.221
		106.158	107.473

Ағымдағы есептік периодта бірлескен кәсіпорындардағы инвестиция қозғалысы:

	2013	2012
1 қаңтарға баланстық құны	89.252	116.526
Жалпы жиынтық кіріс пен шығыстың үлесі	43.608	44.586
Салықты есептемегенде, лицензияның әділ құнының амортизациялануы	(19.750)	(12.607)
KS EP Investments үлесін иеленудегі өзгерістер	–	5.709
Алынған дивиденттер	(30.570)	(67.170)
Бағамдық айырмашылық пен басқа да өзгерістер	1.545	469
Қосымша төленген капитал бойынша үлесі	4.882	1.739
31 желтоқсан бойынша баланстық құны	88.967	89.252

Қазгермұнай, UGL және KS EP Investments биржада тіркелмеген компаниялар, сондықтан олардың акциялары бойынша нарықтық кесулер жоқ. Бірлескен кәсіпорындардың және Компанияның есеп беру периоды сәйкес келеді.

Қазгермұнай

2007 жылы 24 сәуірде Компания ҚМГ ҰК –дан Қазақстанның оңтүстігі мен орталығында мұнай мен газ өндіретін Қазгермұнай компаниясының 50% қатысу үлесін сатып алды.

Келесі кестеде Қазгермұнайдың ҚЕХС негізінде дайындаған қаржы есебі мен Компания инвестициясының баланстық құны бойынша сверкаға негізделген жалпы қаржылық ақпарат беріліп отыр:

	2013	2012
Ақша қаражаты мен оның баламалары	27.801	22.158
Басқа да ағымдағы активтер	57.122	40.021
Ұзақ мерзімді активтер	89.535	76.466
	174.458	138.645
Ағымдағы міндеттемелер	76.845	75.872
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	12.651	10.929
	89.496	86.801
Таза активтер	84.962	51.844
Компанияның иелік үлесі	50%	50%
Таза активтер үлесі	42.481	25.922
Активтердің сатып алу құнын өсіру	21.720	39.365
Инвестициялардың баланстық құны	64.201	65.287

	2013	2012
Кіріс	372.392	344.477
Операциялық қызметтен болған шығыстар	(226.214)	(182.171)
амортизация мен тозуды қосқанда	(10.146)	(11.640)
Операциялық қызметтен болған пайда	146.178	162.306
Қаржылық пайда	589	178
Қаржылық шығыстар	(604)	(507)
Салық салуға дейінгі пайда	146.163	161.977
Табыс салығы жөніндегі шығыстар	(54.075)	(70.618)
Жыл ішіндегі пайда	92.088	91.359
Басқа жиынтық пайда	–	–
Жиынтық пайда жиыны	92.088	91.359
Жыл ішіндегі жиынтық пайдадағы Компания үлесі	46.044	45.680

Кәсіпорын бойынша екі серіктесінің рұқсатын алмай, Қазгермұнай өз бетінше пайдасын жұмсауга құқығы жоқ.

UGL

2011 жылы 15 сәуірде Компания Exploration Venture Limited-тен (EVL) UGL-дың қарапайым акцияларының 50%-дық үлесін сатып алды. UGL Батыс-Қазақстан облысындағы Федоров блогында көмірсутектерін барлауды жүргізуге арналған құқыққа ие «Ural Oil and Gas»-дағы (UOG) 100%-дық қатысу үлесінің меншік иесі болып табылады.

Келесі кестеде UGL-дың ҚЕХС негізінде дайындаған қаржы есебі мен Компания инвестициясының баланстық құны бойынша сверкаға негізделген жалпы қаржылық ақпарат беріліп отыр:

	2013	2012
Ақша қаражаты мен оның баламалары	2.539	1.478
Басқа да ағымдағы активтер	13	52
Ұзақ мерзімді активтер	45.378	27.872
	47.930	29.402
Ағымдағы міндеттемелер	1.862	3.639
Ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері	35.652	22.132
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	2.165	1.810
	39.679	27.581
Таза активтер	8.251	1.821
Компанияның иелік үлесі	50%	50%
Таза активтер үлесі	4.126	911
Активтердің сатып алу құнын өсіру	18.501	18.155
Инвестициялардың баланстық құны	22.627	19.066

	2013	2012
Кіріс	5	3
Операциялық қызметтен болған шығыстар	(2.413)	(641)
Операциялық қызметтен болған шығын	(2.408)	(638)
Қаржылық пайда	37	15
Қаржылық шығыстар	(589)	(338)
Салық салуға дейінгі шығын	(2.960)	(961)
Табыс салығы жөніндегі шығыстар	(14)	(283)
Жылдық шығын	(2.974)	(1.244)
Басқа жиынтық пайда	–	–
Жиынтық пайда шығыны	(2.974)	(1.244)
Жыл ішіндегі жиынтық шығындағы Компания үлесі	(1.487)	(622)

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР
ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

8. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫҒДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР МЕН БІРЛЕСІП БАҚЫЛАНАТЫН КӘСІПОРЫННАН
ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (жалғасы)
UGL (жалғасы)

UGL-дың операциялық қызметі ағымдағы міндеттемелерді орындау және өзінің қызметін жалғастыру үшін қатысушылардың заем нысанында тұрақты қаржыландырылуына тәуелді. Нәтижесінде, Компания 2013 жылы UGL-ды 59.450 мың АҚШ доллары (9.045 миллион теңге) сомасына қосымша заем түрінде қаржыландырды. Акционерлердің пайызсыз негізде берілген бастапқы және қосымша заемдарының өділ құны дисконттаудың 15%-дық ставкасын пайдалана отырып, заемдар бойынша болашақтағы ақша ағымдарын дисконттау жолымен айқындалады.

KS EP Investments

2012 жылдың 16 қарашасында Компания өзінің меншік 100% еншілік KS EP Investments кәсіпорынының 49% үлесін «MOL Hungarian Oil and Gas Plc.» еншілік компаниясы «Karpinvest Oil and Gas Ltd.» сатып жіберді. KS EP Investments «Карповский Северный» ЖШС (ЖКСШ «КС»)-ның 100% үлесін иелік етеді, бұл дегеніміз Қазақстанның батысындағы «Карповский Северный» жер қойнауын пайдалануға келісімшарт бойынша жекелеген аумағында мұнай, газ және кондесат барлау құқығына иелік етеді деген сөз. Акционерлер келісімінің шарттары бойынша, KS EP Investments қызметіне бірлескен бақылау қойылады, және бір де бір акционер өз бетінше басқару өкілдігіне ие бола алмайды, бұл екі акционердің бірігіп басқаруына жол ашады.

Бақылауды жоғалту датасына KS EP Investments таза активтері төменде көрсетілген:

	2012 жылдың 16 қарашасына активтер мен міндеттемелер
Ақша қаражаты мен оның баламалары	1.884
Басқа да ағымдағы активтер	100
Ұзақ мерзімді активтер	8.360
	10.344
Ағымдағы міндеттемелер	113
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	3.821
	3.934
Таза активтер	6.410

Karpinvest KS EP Investments-тің 49% үшін төлеген соммасы 36.455 АҚШ долларын (5.485 миллион теңге) құрап отыр. Инвестицияның шығып қалу негізінде құрылған кіріс нәтижесінде 4.784 миллион теңгені құрады. Нәтижесінде бұрынғы еншілес ұйымдарды бақылаудан шығарып алғаны үшін Компания активтерді мойындаудан және міндеттерінен бас тартты, KS EP Investments-тің қалған 51% үлесін мойындап, үлестік қатысу әдісімен өділ құны 5.709 миллион теңге көлемінде бағалады.

Келесі кестеде KS EP Investments бойынша жалпы қаржылық ақпарат пен Компания инвестициясының баланстық құны бойынша сверка беріліп отыр:

	2013	2012
Ақша қаражаты мен оның баламалары	409	161
Басқа да ағымдағы активтер	56	732
Ұзақ мерзімді активтер	7.741	4.619
	8.206	5.512
Ағымдағы қаржы міндеттемелері	7.712	–
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	511	1.084
Ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері	–	3.031
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	–	–
	8.223	4.115
Таза активтер	(17)	1.397
Компанияның иелік үлесі	51%	51%
Таза активтер үлесі	(9)	712
Активтердің сатып алу құнын өсіру	2.148	4.187
Инвестициялардың баланстық құны	2.139	4.899

	2013	2012
Кіріс	–	–
Операциялық қызметтен болған шығыстар	(1.114)	(814)
амортизация мен тозуды қосқанда	(1.054)	(442)
Операциялық қызметтен болған шығын	(1.114)	(814)
Қаржылық пайда	5	3
Қаржылық шығыстар	(696)	(113)
Салық салуға дейінгі шығын	(1.805)	(924)
Табыс салығы жөніндегі шығыстар	(55)	(1)
Жыл ішіндегі шығын	(1.860)	(925)
Басқа жиынтық пайда	–	–
Жиынтық шығын жиыны	(1.860)	(925)
Жыл ішіндегі жиынтық шығындағы Компания үлесі	(949)	(472)

КС ЖШС-ның операциялық қызметі ағымдағы міндеттемелерді орындау және өзінің қызметін жалғастыру үшін қатысушылардың заем нысанында тұрақты қаржыландырылуына тәуелді. Нәтижесінде, Компания 2013 31 желтоқсанында бітетін жылға KS EP Investments-ты 14.510 мың АҚШ доллары (2.207 миллион теңге) сомасына қосымша заем түрінде қаржыландырды (2012: 11.828 мың АҚШ доллары немесе 1.763 миллион теңге). Акционерлердің 6,5% ставкасымен берілген заемдарының өділ құны дисконттаудың 15%-дық ставкасын пайдалана отырып, заемдар бойынша болашақтағы ақша ағымдарын дисконттау жолымен айқындалады.

Бірлесіп бақыланатын кәсіпорын «CITIC Canada Energy Limited»-тен («CCEL») дебиторлық берешек 2007 жылы Компания State Alliance Holdings Limited-тен (Гонкогтың қор биржасында тіркелген компания CITIC Group-қа тиесілі холдингтік компания) одан алынған қаражат Батыс Қазақстанда мұнай мен табиғи газ өндіруге инвестицияланған бірлесіп бақыланатын CCEL-дегі 50%-дық үлесті сатып алды.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

8. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР МЕН БІРЛЕСІП БАҚЫЛАНАТЫН КӘСІПОРЫННАН ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (жалғасы)

Бірлесіп бақыланатын кәсіпорын «CITIC Canada Energy Limited»-тен («CCEL») дебиторлық берешек (жалғасы) CCEL өзінде бар бөлінетін капиталдың негізінде жыл сайын дивидендтер жариялауға міндетті. Сонымен бір уақытта Компания өзіне кепілдендірілген төлемді 2013 жылдың 31 желтоқсанына 536,3 миллион АҚШ долларын (82.375 миллион теңгені) құраған (2012 жылы: 572,3 миллион АҚШ доллары немесе 86.273 миллион теңге) ең жоғары сомаға дейінгі мөлшерде арттырылған, CCEL-ден алынған кез келген дивидендті CITIC-ке 2020 жылға дейін төлеуге міндеттеме қабылдады. Барынша жоғары сома CITIC плюс есептелген сыйақы арқылы қаржыландырылған сатып алудың бастапқы құнындағы Компания үлесінің қалдығын білдіреді. Компанияның ол CCEL-ден осыған баламды соманы алмайынша CITIC-тің сомасын төлеуге міндеттемесі жоқ. Тиісінше, Компания қаржылық жағдай туралы өзінің есебінде CCEL-ден тек 2020 жылға дейін жыл сайынғы негізде кепілдендірілген төлем мөлшерінде дивидендтер, плюс барынша кепілдендірілген соманы арттыру үшін кез келген дивидендтерді ұстап қалуға арналған құқыққа арналған құқықты ғана мойындайды. Бұл дебиторлық берешектің баланстық құны 2013 жылдың 31 желтоқсанына 110,9 миллион АҚШ долларын (110,9 миллион теңгені) (2012 жылы: 119,7 миллион АҚШ доллары немесе 18.039 миллион теңге) құрады.

Оның үстіне, Компанияның сатып алу туралы шартта көрсетілген белгілі бір жағдайларда өзінің сатуға арналған опционын сатуға және CITIC-ке инвестицияларды қайтаруға және алынған кепілдікті төлемдердің жиынтық сомасын шегеріп тастағанда 150 миллион АҚШ долларын плюс жылдық 8%-дық ставкада бойынша сыйақы алуға құқы бар.

2008 жылы 17 қарашада әр жылдың 12 маусымы мен 12 желтоқсанына кешіктірілмей бірдей екі төлеммен төленетін кепілдікті төлем 26,2 миллион АҚШ долларынан 26,9 миллион АҚШ долларына дейін арттырылды. Бұл келісім жасалғаннан кейін CCEL-ден дебиторлық берешек бойынша сыйақының тиімді ставкасы жылына 15%-ды құрайды.

9. ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

	Қатысу үлесі	2013	2012
«ПетроҚазақстан Инк.»-тегі үлесі («ПҚИ»)	33%	107.095	118.959

ПҚИ биржада тіркелмеген компания, сондықтан оның акциясы бойынша нарықтық кесулер жоқ. ПҚИ кен орындарын барлау мен игеру, мұнай және газ өндіру, мұнай газ кеніштерін сатып алу мен шикі мұнай, мұнай өнімдерін сатумен айналысады. 2009 жылы желтоқсан айында Компания ПҚИ-дың 33 пайыз үлесін сатып алды.

Қауымдасқан компания мен Компанияның есеп беру периоды сәйкес келеді.

Ағымдағы есептік периодта қауымдасқан компаниядағы инвестиция қозғалысы:

	2013	2012
1 қаңтарға баланстық құны	118.959	133.228
Жалпы жиынтық кіріс	25.979	43.508
Салықты есептемегенде, лицензияның әділ құнының амортизациялануы	(4.764)	(10.143)
Алынған дивиденттер	(35.334)	(49.800)
Бағамдық айырмашылық пен басқа да өзгерістер	2.255	2.166
31 желтоқсан бойынша баланстық құны	107.095	118.959

Келесі кестеде ПҚИ-дың ҚЕХС негізінде дайындаған қаржы есебі мен Компания инвестициясының баланстық құны бойынша сверкаға негіздеген жалпы қаржылық ақпарат беріліп отыр:

	2013	2012
Ақша қаражаты мен оның баламалары	8.241	32.987
Басқа да ағымдағы активтер	98.237	83.222
Ұзақ мерзімді активтер	299.243	280.619
	405.721	396.828
Ағымдағы міндеттемелер	86.826	71.461
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	86.323	69.624
	173.149	141.085
Таза активтер	232.572	255.743
Компанияның иелік үлесі	33%	33%
Таза активтер үлесі	76.749	84.395
Активтердің сатып алу құнын өсіру	30.346	34.564
Инвестициялардың баланстық құны	107.095	118.959

	2013	2012
Кіріс	295.928	320.681
Операциялық қызметтен болған шығыстар	(205.670)	(184.462)
амортизация мен тозуды қосқанда	(24.395)	(25.478)
Операциялық қызметтен болған пайда	90.258	136.219
Бірлескен кәсіпорындардан түскен пайда үлесі	53.585	65.638
Қаржылық пайда	695	766
Қаржылық шығыстар	(3.344)	(3.370)
Салық салуға дейінгі пайда	141.194	199.253
Табыс салығы жөніндегі шығыстар	(59.709)	(66.323)
Жыл ішіндегі пайда	81.485	132.930
Басқа жиынтық пайда	(2.761)	(1.089)
Жиынтық пайда жиыны	78.724	131.841
Жыл ішіндегі жиынтық пайдадағы Компания үлесі	25.979	43.508

10. ТАУАРЛЫҚ-МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

	2013	2012
Шикі мұнай	13.999	14.801
Материалдар	13.423	10.257
	27.422	25.058

2013 жылдың 31 желтоқсанына Компанияның 303.157 тонна (2012 жылы: 361.521 тонна) шикі мұнайы резервуарлар мен транзитте болды.

11. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

	Шығарылған акциялар	
	Акциялардың саны	Миллион теңге
2012 жылдың 1 қаңтарына	70.293.388	198.452
Акцияларға опциондарды орындаудың нәтижесінде сатып алынған өз акцияларын азайту	70.127	703
Сатып алудың нәтижесінде сатып алынған өз акцияларын көбейту	(2.205.813)	(36.203)
2012 жылдың 31 желтоқсанына	68.157.702	162.952
Акцияларға опциондарды орындаудың нәтижесінде сатып алынған өз акцияларын азайту	1.607	17
2013 жылдың 31 желтоқсанына	68.159.309	162.969

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

11. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ (жалғасы)

11.1 Жарғылық капитал

Шығаруға жарияланған акциялар

Шығаруға жарияланған акциялардың жалпы саны 74.357.042 (2012 жылы: 74.357.042) құрайды. 2013 жылдың 31 желтоқсанына жағдай бойынша 43.087.006 (2012 жылы: 43.087.006) шығаруға жарияланған акциялар Бас компанияға тиесілі. Компания акцияларының номиналдық құны жоқ.

Дивидендтер

Қазақстандық заңнамаға сәйкес, егер Компанияның Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есебінің стандарттарына сәйкес дайындалған қаржылық есебінде жағымсыз капиталы болған немесе дивидендтерді төлеу нормативтік қаржылық есепте жағымсыз капиталға әкеп соқтыратын жағдайда дивидендтер жарияланбайды. 2013 жылы акционерлерге төлем ретінде танылған, акцияларға арналған дивидендтердің жалпы сомасы 2013 жылдың 31 мамырындағы тізілімді белгілеу датасына акция үшін қарапайым акциялар бойынша да басымдықты акциялар бойынша да 1.619 теңгені (2012 жылы: акция үшін 1.300 теңге) құрады.

11.2 Қызметкерлерге арналған опциондық бағдарлама

Жыл ішінде қызметкерлерден алынған қызмет көрсетулермен байланысты Компанияның қызметкерлеріне жеңілдікті баға бойынша акциялар беру жоспары бойынша танылған шығын 145 миллион теңгені (2012 жылы: 354 миллион тенгені) құрайды.

Қызметкерлерге арналған опциондық бағдарлама бойынша жоспарлар

1 опциондық бағдарлама жоспарына («ЕОР 1») сәйкес басшы қызметкерлерге беру сәтіне жаһандық депозитарлық қолхаттың (ЖДҚ) нарықтық құнына тең орындау бағасымен ЖДҚ бойынша опциондар берілді. Опциондардың орындалуы қызметті жүзеге асыру жағдайына тәуелді емес және үш жыл ішінде жыл сайын ұсынылған опционның 1/3 бөлігіне құқық береді және құқық берілген датадан бастап бес жыл бойы орындалуы мүмкін.

2 опциондық бағдарлама жоспарына («ЕОР 2») акцияларға арналған опциондар тәуелсіз директорларды қоспағанда Компанияның негізгі қызметкерлерін, жоғары басшылығын және Директорлар кеңесінің мүшелерін ынталандыру мен көтермелеу үшін беріледі. Опциондарды орындау бағасы беру датасына ЖДҚ-ның нарықтық құнына тең. Аталған опциондарды орындау қызметті жүзеге асыру жағдайына қол жеткізуге тәуелді емес. 2007 жылдың 1 шілдесіндегі жағдай бойынша немесе бұл датадан кейін берілген опциондар беру датасының үшінші жылдығына арналған құқық береді және құқық берілген датадан бастап бесінші жылдыққа дейінгі мерзімге орындауға жатады.

Жыл ішіндегі өзгерістер

Келесі кесте АДҚ-ның саны мен орындаудың ЖДҚ-ға («WAEP») арналған АҚШ долларындағы орташа есептелгендегі бағасын және жыл ішінде акцияларға арналған опциондардағы өзгерістерді көрсетеді:

	2013		2012	
	No.	WAEP	No.	WAEP
1 қаңтарға айналыста	1.677.948	19,47	2.118.984	18,26
Жыл ішінде берілді	—	—	—	—
Жыл ішінде орындалды	(8.867)	13,00	(420.763)	13,12
Жыл ішінде қолдану мерзімі аяқталу	(314.774)	19,01	(20.273)	26,08
31 желтоқсанға айналыста	1.354.307	19,61	1.677.948	19,47
31 желтоқсанға орындалуы мүмкін	1.346.462	19,59	636.760	19,77

2013 жылдың 31 желтоқсанына акцияларға арналған опциондар бойынша қалған келісімшарттық орташа алғандағы мерзім 3,76 жылды (2012 жылы: 4,53 жылды) құрайды. Диапазон Айналымдағы опциондар бойынша орындау бағасының диапазоны 2013 жылдың 31 желтоқсанына ЖДҚ үшін 13,00 – 26,47 АҚШ долларын (2012 жылы: 13,00 – 26,47 АҚШ долларын) құрады. ЕОР 1 мен ЕОР 2 беру датасына бағаланатын әділ құн бойынша үлестік құралдардың негізіндегі жоспарлар болып табылады.

11.3 Қазақстан Қор Биржасының талаптары

2010 жылдың 11 қазанында Қазақстан Қор Биржасы («ҚҚБ») оған сәйкес Компания жылдың соңына айналымда болған акциялардың жалпы санына бөлінген басқа материалдық емес активтерді шегеріп тастағандағы капиталдың жалпы сомасын (6 Ескерту) ашуы тиіс болатын жаңа листингтік талапты бекітті. 2013 жылдың 31 желтоқсанына бір акцияға есептегенде аталған көрсеткіш 20.102 теңгені (2012 жылдың 31 желтоқсанында: 19.572 теңге) құрайды.

12. АКЦИЯҒА ПАЙДА

	2013	2012
Айналыстағы барлық акциялардың орташа алғандағы саны	68.158.471	69.301.529
Жыл ішіндегі пайда	141.829	160.823
Акцияға негізгі және еселенген пайда	2,08	2,32

Артықшылықты акциялар иелерінің акциялардың екі классы үшін акцияларға арналған бірдей кіріске алып келетін болғандықтан қарапайым акциялардың иелері сияқты акцияларға арналған кірістерді бөлуге қатысуға тең құқығы болғандықтан жоғарыда көлтірілген ашу қарапайым акцияларды да және артықшылықты акцияларды да қамтиды.

13. РЕЗЕРВТЕР

	Экологиялық міндеттеме	Салықтар	Активтердің шығып қалуы жөніндегі міндеттеме	Өзгесі	Жиыны
2012 жылғы 1 қаңтарға	18.528	12.127	15.848	6.249	52.752
Қосымша резервтер	—	9.619	281	3.068	12.968
Пайдаланылмаған сомаларды түзету	—	(8.801)	—	—	(8.801)
Дисконттың амортизациясы	—	—	1.254	—	1.254
Бағалаулардағы өзгерістер	(958)	—	(1.865)	—	(2.823)
Жыл ішінде пайдаланды	(266)	—	(399)	(439)	(1.104)
2012 жылғы 31 желтоқсанға	17.304	12.945	15.119	8.878	54.246
Ағымдағы бөлігі	2.940	12.945	809	625	17.319
Ұзақ мерзімді бөлігі	14.364	—	14.310	8.253	36.927

Қосымша резервтер	—	9.937	791	—	10.728
Пайдаланылмаған сомаларды түзету	—	(2.215)	—	(2.445)	(4.660)
Дисконттың амортизациясы	1.372	—	1.199	—	2.571
Бағалаулардағы өзгерістер	(260)	—	(63)	—	(323)
Жыл ішінде пайдаланды	(896)	(6.042)	(851)	(503)	(8.292)
2013 жылғы 31 желтоқсанға	17.520	14.625	16.195	5.930	54.270
Ағымдағы бөлігі	3.703	14.625	1.035	704	20.067
Ұзақ мерзімді бөлігі	13.817	—	15.160	5.226	34.203

14. КІРІСТЕР

	2013	2012
Экспорт:		
Шикі мұнай	712.343	720.262
Газ өңдеу өнімдері	2.628	557
Ішкі нарық (24 Ескерту):		
Шикі мұнай	76.049	60.559
Газ өңдеу өнімдері	10.315	7.143
Өңдеу өнімдері	3.514	2.109
Басқа да сатылымдар мен қызмет көрсетулер	11.863	6.540
	816.712	797.170

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР
ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

15. ӨНДІРІСТІК ШЫҒЫСТАР

	2013	2012
Қызметкерлерге сыйақылар	92.318	82.959
Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі қызмет көрсетулер	22.619	18.162
Материалдармен қорлар	16.920	14.176
Электрэнергия	15.908	12.884
Көліктік шығыстар	5.633	5.758
Өңдеу жөніндегі шығыстар	1.099	393
Мұнай қалдықтарын өзгерту	727	(984)
Басқалары	6.811	7.014
	162.035	140.362

16. САТУ ЖӨНІНДЕГІ ШЫҒЫСТАР ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

	2013	2012
Көліктік шығыстар	61.810	53.122
Қызметкерлерге сыйақылар	12.986	13.936
Айыппұлдар мен өсімақылар	5.191	8.302
Басқарулық гонорар жөнесату бойынша комиссиялар	3.750	4.169
Демеушілік	1.681	6.778
Консультациялық және аудиторлық қызмет көрсетулер	1.354	1.382
Жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі қызмет көрсетулер	1.093	1.339
Басқалары	4.495	4.060
	92.360	93.088

17. ТАБЫС САЛЫҒЫНАН БАСҚА САЛЫҚТАР

	2013	2012
Ренталық салық	165.307	159.822
Пайдалы қазбаларды өндіруге арналған салық	84.433	70.792
Экспорттық көден бажы	48.981	36.429
Мүлікке салынатын салық	5.473	4.373
Экологиялық жиын	4.893	1.096
Басқа да салықтар	2.601	1.659
	311.688	274.171

18. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАРДЫҢ ҚҰНСЫЗДАНУЫ

	2013	2012
Құнсыздану (4 Ескерту)	56.275	75.000
Әлеуметтік объектілердің құнсыздануы	2.285	1.593
Жеке объектілердің құнсыздануы	1.539	419
	60.099	77.012

19. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР / ШЫҒЫСТАР

19.1 Қаржылық кіріс

	2013	2012
Банктердегі салымдар бойынша пайыздық кіріс	10.489	7.306
Бірлесіп бақыланатын кәсіпорыннан болған дебиторлық берешек бойынша пайыздық кіріс	5.163	4.821
ҚМГ ҰК-ның борыштық құралдары бойынша пайыздық кіріс (21 Ескерту)	4.557	11.403
Өтеуге дейін ұсталып қалатын қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс	330	663
Басқа да қаржылық активтерді сатудан кіріс	–	5.546
Еншілес ұйымның сатуларынан кіріс (8 Ескерту)	–	4.784
Басқалары	38	5
	20.577	34.528

19.2 Қаржыландыруға арналған шығыстар

	2013	2012
Сыйақылар жөніндегі шығыстар	5.261	5.601
Экологиялық қоршау бойынша міндеттемелерге арналған дисконттың амортизациясы	1.372	–
Активтердің шығып қалуы бойынша міндеттемелерге арналған дисконттың амортизациясы	1.199	1.254
Басқалары	253	376
	8.085	7.231

20. ТАБЫС САЛЫҒЫ

31 желтоқсанмен аяқталатын жылдар ішіндегі табыс салығы жөніндегі шығыстар мынадай етіп көрсетілген:

	2013	2012
Корпоративтік табыс салығы	51.695	77.993
Үстеме пайдаға салынатын салық	8.343	38.541
Ағымдағы табыс салығы	60.038	116.534
Корпоративтік табыс салығы	(6.494)	(19.175)
Үстеме пайдаға салынатын салық	4.987	(4.433)
Мерзімі ұзартылған табыс салығы	(1.507)	(23.608)
Табыс салығы бойынша шығыстар	58.531	92.926

Келесі кестеде Қазақстандағы табыс салығы ставкаларын Компанияның салық салынғанға дейінгі пайдасына салынған салықтың тиімді ставкасымен салыстыру көрсетілген.

	2013	2012
Салық салуға дейінгі пайда	200.360	253.749
Табыс салығы	58.531	92.926
Салықтың тиімді ставкасы	29%	37%

Заңнамамен белгіленген табыс салығының ставкасы	20%	20%
Мына төмендегілердің нәтижесіндегі Көбею/ (азаяу):		
Компанияны қайта ұйымдастыру кезіндегі құнның жоғарылауынан болған кіріс	–	5%
Төлем көзінен ұсталып қалатын салық	1%	1%
Үстеме пайдаға салынатын салық	7%	12%
Өткен жылдардағы корпоративтік табыс салығы	–	3%
Қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың нәтижелеріндегі үлес	(5%)	(5%)
Салық салынбайтын кіріс	(1%)	(2%)
Салық бойынша резервтегі өзгерістер	1%	1%
Шегеруге жатқызылмайтын шығыстар	6%	2%
Салықтың тиімді ставкасы	29%	37%

2012 жыл ішінде Компания, оның барысында бұрыңғы өндірістік филиалдар «Өзенмұнайгаз» бен «Ембімұнайгаз» жеке еншілес ұйымдар «Өзенмұнайгаз» АҚ мен «Ембімұнайгаз» АҚ-ға бөлінген қайта ұйымдастыруды жүргізді. Бұрыңғы өндірістік филиалдардың барлық негізгі құралдары Қазақстандық заңнамаға сәйкес әділ құны бойынша жаңадан құрылған кәсіпорындарға берілді. Соның нәтижесінде, өз кезегінде Өзен, Төңіз кен орындарымен және 23 кен орнымен келісімшарттар бойынша артық пайдаға арналған салықтың артуына әкеп соқтырған капиталдың өсуінен табыс салығы бойынша айтарлықтай шығын шекті.

2013 жылы ҮПС-ге «Ембімұнайгаз» АҚ-ның ағымдағы артық пайдаға арналған салығы мен «Өзенмұнайгаз» АҚ қалдырған активі бойынша артық пайдаға арналған салығын есептен шығару тұрады. Шегерілмейтін шығындар боп өнімсіз ұңғымаларды есептен шығару шығыны мен қоршаған ортаға төленетін эмиссия шығыны және оған лайықты айыппұлдар мен өсімақылар жатады.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР
ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

20. ТАБЫС САЛЫҒЫ (жалғасы)
КТС мен ҮПС-ге жататын мерзімі ұзартылған салық бойынша активтерді өзгерістер мынадай тұрғыда беріліп отыр:

Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер:

	Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	Резервтер	Салықтар	Басқалары	Жиыны
2012 жылғы 1 қаңтарға	(9.252)	1.644	12.676	4.382	9.450
Еншілес ұйымды бақылауды жоғалту (8 Ескерту)	959	–	–	–	959
Пайдалар мен шығындардың құрамында танылды	19.675	518	1.295	71	21.559
2012 жылғы 31 желтоқсанға	11.382	2.162	13.971	4.453	31.968
Пайдалар мен шығындардың құрамында танылды	3.503	(1.234)	(348)	467	2.388
2013 жылғы 31 желтоқсанға	14.885	928	13.623	4.920	34.356

Мерзімі ұзартылған салық бойынша міндеттемелер:

	Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	Резервтер	Салықтар	Басқалары	Жиыны
2012 жылғы 1 қаңтарға	(2.049)	–	–	–	(2.049)
Пайдалар мен шығындардың құрамында танылды	2.049	–	–	–	2.049
2012 жылғы 31 желтоқсанға	–	–	–	–	–
Пайдалар мен шығындардың құрамында танылды	(943)	68	1	(7)	(881)
2013 жылғы 31 желтоқсанға	(943)	68	1	(7)	(881)

Компания салық активтері мен міндеттемелерін егер оның ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есептеу үшін заңды түрде тіркелген құқығы болған жағдайда ғана есептейді, ал мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер пайда бойынша салыққа жатады, және де тиісті салық бөлімімен алынады.

21. ӨЗАРА БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР
«Жалпы бақылаудағы ұйым» санаты Бас компания бақылайтын ұйымдарды қамтиды. «Мемлекеттік бақылаудағы басқа да ұйымдар» санаты «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» бақылайтын банктерді қоспағанда «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» бақылайтын ұйымдарды қамтиды. «БТА Банк» пен «Альянс Банк» «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» бақылайтын болғандықтан өзара байланысты тараптар болып табылады және «Қазкоммерцбанк» «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» банкінің 21,2% қарапайым акцияларына ие болғандықтан өзара байланысты тарап болып табылады. 2012 жылдан бастап «Қазақстан Халық Банкі» Тобы бұдан әрі «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» Басқармасының мүшесі бақыламайтындықтан Компанияның өзара байланысты тарабы болып табылмайды.

2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдарда өзара байланысты тараптардың сатулары мен сатып алулары және 2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанына өзара байланысты тараптармен мәмілелер бойынша сальдо мынадай тұрғыда беріліп отыр:

	2013	2012
Тауарлар мен қызмет көрсетулерді сату (14 Ескерту)		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	796.817	788.545
Мемлекеттің бақылауындағы басқа да ұйымдар	26	4.863
Бірлескен кәсіпорындар	2.866	329
Тауарлар мен қызмет көрсетулерді сатып алу (15 және 16 Ескертулер)		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	33.120	23.410
Мемлекеттің бақылауындағы басқа да ұйымдар	18.032	14.120
Бас компания	3.750	4.018
Қаржылық активтер бойынша есептелген пайыздар		
Борышкерлік құралдар бойынша есептелген пайыздар	4.557	11.403
ҚМГ ҰК-ның Борышкерлік құралдарына инвестициялар бойынша тиімді пайыздық ставка – АҚШ долларына/теңгеге индексацияланған	7.00%	7.00%
Бірлескен кәсіпорындарға займдар бойынша сыйақылардан кіріс	2.411	2.090
Бірлескен кәсіпорындарға займдар бойынша орташа пайыздық ставка	15,00%	15,00%
Қазкоммерцбанк	3.154	1.082
Депозиттар бойынша орташа пайыздық ставка	4,84%	4,69%
Альянс Банк	5	10
Депозиттар бойынша орташа пайыздық ставка	7,00%	7,00%
Берілген займдардың әділ құнын қайта бағалаудан болған шығындар		
Бірлескен кәсіпорындар	4.814	2.049
Жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер		
Директорлар кеңесінің мүшелері	109	121
Басқарманың мүшелері	247	207
Үлестік құралдардың негізіндегі төлемдер		
Басқарманың мүшелері	2	10

	2013 жылдың 31 желтоқсаны	2012 жылдың 31 желтоқсаны
Ақша қаражаттары және олардың баламалары (7 Ескерту)		
Альянс Банк	212	208
Қазкоммерцбанк	37	110
БТА Банк	2	4
Қаржылық активтер (8 Ескерту)		
Қазкоммерцбанк	78.789	38.207
ҚМГ ҰК-ның Борышкерлік құралдарына инвестициялар бойынша тиімді пайыздық ставка – АҚШ долларына/теңгеге индексацияланған	–	134.360
Сауда және басқа да дебиторлық қарыз (7 және 8 Ескертулер)		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	155.473	104.593
Бірлескен кәсіпорындар	40.175	31.506
Мемлекеттің бақылауындағы басқа да ұйымдар	1.248	1.106
Сауда және кредиторлық қарыз		
Жалпы бақылаудағы ұйымдар	1.734	1.349
Мемлекеттің бақылауындағы басқа да ұйымдар	482	101
Бас компания	–	1.125

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

21. ӨЗАРА БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР (жалғасы)

Сатулар және дебиторлық берешек

Өзара байланысты тараптардың сатулары, негізінен алғанда шикі мұнай мен мұнай өнімдерін экспорттық және ҚМГ ҰК кәсіпорындары тобына ішкі сатуларды білдіреді. Байланысты тараптарға экспорттық сату 2013 жылы 6.017.228 тонна шикі мұнайды (2012 жылы: 6.078.074 тоннаны) құрады. Шикі мұнайды сату бағалары фрахтының, трейдер маржасы мен сапасындағы өзгерістерге жеңілдіктердің құнына түзетілген Platt’s баға кесуге сілтеме жасала отырып белгіленеді. Экспортқа мұндай сатулар бойынша тонна үшін орташа баға шамамен алғанда 2013 жылы 121.340 теңгені (2012 жылы: 122.103 теңгені) құрады.

Оның үстіне, Компания мұнайгаз өнімдерін ішкі нарыққа Бас компанияның түпкілікті бақылаушы акционері болып табылатын Қазақстан Үкіметінің қаулысына сәйкес Бас компаанияның еншілес ұйымы арқылы береді. Ішкі нарыққа мұндай берулер 2013 жылы өндірілген шикі мұнайдан 1.900.000 тоннаны (2012 жылы: 1.595.399 тоннаны) құрады. Ішкі нарықта сату бағалары Бас компаниямен келісіммен айқындалады. Осылайша, 2013 жылы ішкі нарыққа берілген мұнай үшін Компания ішкі нарыққа берілген шикі мұнайдың тоннасы үшін орташа алғанда 40.000 теңге (2012 жылы: 37.906 теңге) алды.

Өзара байланысты тараптардың саудалық және басқа да дебиторлық берешектері, негізінен алғанда, экспорттық сату бойынша операцияларға жататын сомаларды білдіреді.

Сатып алулар және кредиторлық берешек

Бас компанияның басқарулық қызметіне арналған комиссия 2013 жылы 3.750 миллион теңгені (2012 жылы: 4.018 миллион теңгені) құрады. 2013 жылы 6.061.163 тонна шикі мұнайды тасымалдау (2012 жылы 5.198.600 тонна) жөніндегі қызметтер 2013 жылы 26.485 миллион теңгеге (2012 жылы: 18.457 миллион теңгеге) Бас компанияның еншілес ұйымдарынан сатып алынды. ҚМГ ҰК компаниялар тобынан сатып алынған қалған қызметтер, негізінен алғанда, күзет қызметі, қайта өңдеу мен демерредж үшін төлемдерді қамтиды.

Басқарманың мүшелеріне үлестік құралдардың негізінде төлемдер

Басқарманың мүшелеріне үлестік құралдардың негізінде төлемдер құқықтар беру мерзімінің ішінде үлестік құралдардың негізіндегі төлемдердің амортизациясын білдіреді. 2013 жыл ішінде Компания опциондар берген жоқ (2012 жылы: опциондар болған жоқ).

22. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ

Компанияның несиелер, займдар, салықтық және басқа да кредиторлық берешектері сияқты түрлі қаржылық міндеттемелері бар. Компанияның дебиторлық берешек, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді депозиттер және ақша қаражаты мен олардың баламалары сияқты түрлі қаржылық активтері бар.

Компания пайыздық ставкалардың өзгеруі тәуекеліне, валюталық тәуекелге, несиелік тәуекелге, жойылымдылық тәуекеліне және шикізат тауарларына арналған бағалардың өзгеруі тәуекеліне ұшырайды. Компанияның Қаржылық комитеті бұл орынды болған кезде басшылыққа мониторингті қадағалау, Компанияның ақша қаражаттарын басқару саясаты сияқты бекітілген саясатқа сәйкес тәуекелдерді азайту бойынша көмек көрсетеді.

Пайыздық ставкалардың өзгеруі тәуекелі

2013 жылдың 31 желтоқсанына Компанияның қалқымалы пайыздық ставкамен займдары жоқ және пайыздық ставкалардың өзгеруі тәуекеліне ұшыраған жоқ.

Валюталық тәуекел

Компанияның шетелдік валюталардың айырбас бағамдарының өзгеруі тәуекеліне ұшырауы ең алдымен, барлық шығыстар теңгеге қайта номинацияланса да сатудың негізгі бөлігі АҚШ долларында есептелетіндіктен Компанияның операциялық қызметіне, сондай-ақ шетелдік валютада номинацияланған инвестицияларға қатысты.

Келесі кестеде Компанияның пайдасының салық салынғанға дейін барлық өлшемдердің өзгермеуі шартымен АҚШ долларының айырбас бағамындағы мүмкін болатын өзгерістерге тәуелділігіне (ақша активтері мен міндеттемелердің әділ құнындағы өзгерістердің салдарынан) талдау ұсынылып отыр.

	Төнге бағамының АҚШ долларының бағамына қатысты артуы/азайуы	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері
2013		
АҚШ доллары	+ 20,00%	149.879
АҚШ доллары	- 20,00%	(149.879)

2012

АҚШ доллары	+ 10,00%	66.855
АҚШ доллары	- 10,00%	(66.855)

Кредиттік тәуекел

Компания оның дебиторлық берешегімен байланысты кредиторлық тәуекелге ұшырайды. Компания сатулардың басым бөлігін Бас компанияның аффилиирленген кәсіпорнына жүзеге асырады және оған қатысты Компанияның дебиторлық берешектер бойынша тәуекелдердің айтарлықтай концентрациясы бар (7, 21 Ескертулер).

Дебиторлық берешектердің қосымша азын-аулақ үлесі біртектес топтар бойынша бөлінген және жалпы негізде құнсыздану тұрғысында ұдайы бағаланып отырады, соның нәтижесінде Компанияның үмітсіз берешек бойынша тәуекелі орынсыз болып табылады.

Компания, сондай-ақ өзінің инвестициялық қызметін жүзеге асырудың нәтижесінде несиелік тәуекелге ұшырауы да мүмкін. Компания, негізінен алғанда, салымдарды қазақстандық және шетелдік банктерге орналастырады, сондай-ақ Ұлттық Банктің облигацияларын сатып алады.

Қаржы мекемелеріндегі шоттардағы қалдықтармен байланысты несиелік тәуекелді Компанияның Директорлар кеңесі бекітетін компанияның ақша қаражаттарын басқару саясатына сәйкес Компанияның қазынашылық департаменті бақылайды. Компанияның қаржы мекемелерінің дефолтынан пайда болатын несиелік тәуекелге тәуелділігі мөлшері бұл қаржы активтерінің баланстық құнына тең.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР
ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

22. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Келесі кестеде, егер өзгедей көрсетілмесе, «Standard and Poor’s»-тың кредиттік рейтингтерінің білдірімдері пайдаланыла отырып, есепті датаға банктердегі қаржылық активтер мен ҚМГ ҰК-ның борыштық құралдарының сальдосы көрсетіліп отыр.

Банктер	Орналасқан жері	2013	Рейтинг ¹	2012	2013	2012
Қазақстан Халық Банкі	Қазақстан	BB (тұрақты)	BB (тұрақты)		137.173	131.207
Қазкоммерцбанк	Қазақстан	B (тұрақты)	B+ (жағымсыз)		78.826	38.317
BNP Paribas	Франция	A+ (жағымсыз)	A+ (жағымсыз)		74.359	75.319
Дойче Банк	Германия	A (тұрақты)	A+ (жағымсыз)		72.686	47.328
ING Bank		A- (тұрақты)	A+ (жағымсыз)		51.619	41.873
Сити Банк Қазақстан	Қазақстан	Ақпарат жоқ	Ақпарат жоқ		44.087	26.247
АТФ Банк (Moody's)	Қазақстан	B- (тұрақты)	B1 (тұрақты)		36.128	37.696
HSBC Plc	Ұлыбритания	AA- (жағымсыз)	AA- (жағымсыз)		27.868	75.044
Евразийский Банк	Қазақстан	B+ (жағымды)	B+ (тұрақты)		27.327	–
Сити Банк Н.А.	Ұлыбританиядағы филиал	A (тұрақты)	A (жағымсыз)		25.403	21.712
HSBC Қазақстан	Қазақстан	Ақпарат жоқ	BBB (тұрақты)		15.285	7.016
Сбербанк	Қазақстан	BBB- (тұрақты)	BBB- (тұрақты)		11.847	–
Credit Suisse	Британ Виргин аралдары	A (тұрақты)	A+ (жағымсыз)		8.206	12.366
Банк Центр Кредит (Moody's)	Қазақстан	B2 (тұрақты)	B1 (жағымсыз)		6.300	1.654
RBS Қазақстан	Қазақстан	Ақпарат жоқ	Ақпарат жоқ		4.821	13.208
Нұрбанк	Қазақстан	BB+ (тұрақты)	BB+ (тұрақты)		530	–
Альянс Банк (Moody's)	Қазақстан	CCC (жағымсыз)	B3 (жағымсыз)		212	208
ҚМГ ҰК-ның Борышкерлік құралдарына инвестициялар	Қазақстан	BBB- (тұрақты)	BBB- (тұрақты)		–	134.360
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі	Қазақстан	BBB+ (тұрақты)	BBB+ (тұрақты)		–	42.596
Басқалары					76	195
					622.753	706.346

Өтімділік тәуекелдері

Компания ағымдағы өтімділікті жоспарлау құралын пайдалана отырып, өтімділік тәуекелін бақылайды. Бұл құралдың көмегімен қаржылық инвестициялармен және қаржылық активтермен (мысалы, дебиторлық берешек, басқа да қаржылық активтер) байланысты төлемдердің мерзімдеріне, сондай-ақ болжалып отырған операциялық қызметтен ақша ағымдарына талдау жүргізіледі.

Компанияның мақсаты жергілікті банктердегі қысқа мерзімдік және ұзақ мерзімдік салымдарды пайдалану арқылы қаржыландырудың үздіксіздігі мен оңтайлылығының арасындағы балансты ұстау болып табылады.

Келесі кестеде шарттық дисконтталмаған төлемдердің негізінде 2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімдері бойынша ақпарат ұсынылып отыр:

2012 жылдың 31 желтоқсанында аяқталатын жыл	Талап етуі бойынша	3 айдан кем	3-12 ай	1 жыл - 5 жыл	5 жылдан астам	Жиыны
Займдар	–	271	2.262	4.646	2.002	9.181
Саудалық және басқа да кредиторлық берешек	82.255	–	–	–	–	82.255
	82.255	271	2.262	4.646	2.002	91.436

2013 жылдың 31 желтоқсанында аяқталатын жыл	Талап етуі бойынша	3 айдан кем	3-12 ай	1 жыл - 5 жыл	5 жылдан астам	Жиыны
Займдар	–	276	2.228	4.723	1.023	8.250
Саудалық және басқа да кредиторлық берешек	68.489	–	–	–	–	68.489
	68.489	276	2.228	4.723	1.023	76.739

Шикізаттық тауарларға арналған бағалардың өзгеруі тәуекелі

Компания халықаралық нарықтарда АҚШ долларында бағаланатын шикі мұнайға арналған бағалардың өзгеруі тәуекеліне ұшырайды. Компания келешекте шикі мұнайға арналған бағалардың түрлі деңгейлеріне қатысты тәуелділікті талдауды қоса алғанда жыл сайынғы бюджеттер мен мерзімдік болжамдарды дайындайды.

Капиталды басқару

Капитал өзіне Компанияның барлық меншік капиталын қамтиды. Компанияның капиталды арттыруға қатысты негізгі мақсаты Компанияның қызметін жүргізу және акционерлердің пайдаларын арттыру үшін капиталдың жеткіліктілігінің қалыпты деңгейін қамтамасыз ету болып табылады.

2013 жылдың 31 желтоқсанына Компанияда тұрақты қаржылық жағдай мен капиталдың консервативтік құрылымы болды. Бұдан әрі, Компания оған оңтайлылық беретін және олардың пайда болуына қарай өсу мүмкіндігін пайдалануға мүмкіндік беретін капиталдың құрылымын ұстап тұрмақ ниетте.

Компания капиталдың құрылымын басқарады және экономикалық жағдайлардың өзгеруіне сәйкес оны өзгертеді. Компания капиталдың құрылымдарын сақтау және өзгерту мақсатында дивидендтерді төлеудің мөлшерін реттейді, капиталды акционерлерге қайтарады және жаңа акциялар шығара алады. 2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде капиталды басқарудың мақсаттарына, саясатына және процедураларына өзгерістер енгізілген жоқ.

23. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР

Қысқа мерзімді саудалық дебиторлық берешек, саудалық кредиторлық берешек және тұрақты ставка бойынша қаражат алу сияқты қаржылық құралдарының әділ құны баланстық құнына тең.

¹ Көзі: Интерфакс – Қазақстан, Factivia, тиісті жылдың 31 желтоқсанына жағдай бойынша банктер мен рейтингтік агенттіктердің ресми сайттары

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

24. КЕЛІСІМ-ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Саяси және экономикалық жағдай

Қазақстанда нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін экономикалық реформалар мен құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылымдарды дамыту жалғастырылуда. Қазақстандық экономиканың болашақтағы тұрақтылығы көбінеки осы реформалардың барысына, сондай-ақ Үкімет қабылдап отырған экономика, қаржылық және ақша-несиелік саясат саласындағы шаралардың тиімділігіне байланысты болады.

Қазақстан Республикасының экономикасына дүниежүзілік қаржылық дағдарыс әсер етті. Экономиканы қалпына келтірудің кейбір индикаторларына қарамастан, келешектегі экономикалық өсуге, капиталдың қолжетімділігіне, сондай-ақ капиталдың құнына қатысты, Компанияның қаржылық жағдайына, операцияларының нәтижелеріне және экономикалық келешегіне жағымсыз әсер етуі мүмкін болатын болжаусыздықтар әлі де бар.

Басшылық қазіргі жағдайларда Компания қызметінің тұрақтылығын ұстап тұру үшін тиісті шаралар қабылдайтындығына сенімді болғанмен, жоғарыда сипатталған салалардағы болжалмаған одан әрі нашарлау қазіргі уақытта айқындауға мүмкіндік болмай отырған тәсілмен Компанияның қаржылық нәтижелері мен қаржылық жағдайына кері әсер етуі мүмкін.

Ішкі нарыққа берулер бойынша міндеттемелер

Қазақстан Үкіметі мұнай өндіруші компанияларға өндірілген шикі мұнайдың бір бөлігін ішкі нарыққа беруді міндеттеп отыр. Шикі мұнайды былайша беру бойынша баға Бас компаниямен келісетін болғандықтан, ол дүниежүзілік бағадан анағұрлым төмен болуы мүмкін және өндірудің өзіндік құнының деңгейінде белгіленуі мүмкін (21 Ескерту). Егер Үкімет шикі мұнайдың қазіргі уақытта Компания беріп отырған ауқымнан артық қосымша көлемін беруді міндеттесе, мұндай берулердің нарықтық бағалар бойынша берулердің алдында басымдығы болады және өз кезегінде, Компанияның қызметіне, болашағына, қаржылық жағдайы мен қызметінің нәтижелеріне айтарлықтай және кері әсер етуі мүмкін болатын шикі мұнайды экспортқа сатуға қарағанда едәуір аз кіріс әкеледі.

Ағымдағы жылдың ішінде өзінің міндеттемелерін сәйкес, Компания ішкі нарыққа 1.993.861 тонна мұнай (2012 жылы: 1.645.926 тонна) берді, ал Қазгермұнай бірлескен кәсіпорны ішкі нарыққа шикі мұнай (2012 жылы: 517.991 тонна) бермеді.

Салық салу

Қазақстан Республикасының салықтық заңнамасы мен нормативтік базасы ұдайы өзгерістерге ұшырап отырады және түрліше түсіндірілуге жол береді. Жергілікті, аймақтық және республикалық салық органдары көзқарастарының арасындағы алшақтық жиі кездесетін жағдай. Анықталған және расталған Қазақстандық салықтық заңнаманы бұзғаны үшін айыппұлдар мен өсімақылардың қолданылып жүрген режимі қаталдығымен ерекшеленеді. Қазақстандық салық салу жүйесіне тән болжамсыздыққа байланысты, егер ондайлар болса, салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімақылардың ықтимал сомасы қазіргі уақыт бойынша шығыстарға жатқызылған және 2013 жылдың 31 желтоқсанына есептелген сомадан асып кетуі мүмкін.

Компанияның басшылығы салықтық заңнаманы оңтайлау орынды болып табылады және Компанияның салықтық позициясына қатысты жол берілетін негіздемелері бар деп есептейді.

2012 жылдың 12 шілдесінде Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Салық комитеті Компанияны 2006-2008 жылдар үшін кешенді салықтық тексеруді аяқтады. 2011 жылдың қазанында басталған салықтық тексерулердің нәтижелері бойынша салық органы салықтың сомасы 5.800 миллион теңгені құраған, әкімшілік айыппұл 7.160 миллион теңгені және уақытында төлемегені үшін өсімақы 3.978 миллион теңгені құраған 16.938 миллион теңге мөлшерінде қайта есептеуді жүргізді. Салықтық қайта есептеулердің сомасы, негізінен алғанда, жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар бойынша белгілі бір кірістер мен шығыстарды қайта бөлуге, шығыстарды кезеңдер бойынша демередж арқылы қайта бөлуге және кірістерді трансферттік баға құру нормалары бойынша түзетуге жатады.

Компания жоғарыда есептелген қайта есептеу сомаларымен келіспейді және Қаржы министрлігіне шағымданды. Компания басшылығы өздерінің салықтық міндеттемелерді пайымдауын дұрыс деп есептейді. Алайда, Компанияның басшылығы шағымданудың нәтижесі белгісіз деп ойлағандықтан және Компания салықтық заңнаманы түрліше пайымдаудың екі ұштылығы мен уәкілетті және сот органдары позицияларының дәйексіздігі себепті шағымның ойдағыдай шешілетіндігіне сенімді болмағандықтан, Компания басшылығы салықтық қайта есептеулердің белгілі сомасына резерв есептеуге шешім қабылдады.

2014 жылдың 10 ақпанында біткен салық комитетінің тақырыптық тексеруінің нәтижесінде Компания салықтар бойынша резервті 1.819 миллион теңгеге түзетті, оның ішінде негізгі салық 811 миллион теңгеге, айыппұл 405 миллион теңгеге және өсімақы 603 миллион теңгеге шақ.

2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша салықтар бойынша бар резерв 14.625 миллион теңгеге, оның ішінде негізгі салық 6.400 миллион теңгеге, айыппұл 3.411 миллион теңгеге және өсімақы 4.814 миллион теңгеге тең. Компания басшылығы салықты, айыппұлды және өсімақыны қайта есептеудің қалған сомасына ойдағыдай шағымдана алады деп ойлайды.

Пайдалы қазбаларды өндіру салығы

2013 жылы 2 шілдеде Астана қаласы, Есіл ауданының салық комитеті пайдалы қазбаларды өндіруге салық («ПҚӨС») бойынша салықтық есептілік пен ҚР Мұнай және газ министрлігінің 2009 жылдан бастап 2012 жылдар аралығына берген мәліметтерінде анықталған алшақтық үшін Компанияға 8.785 млрд. тенге соммасында хабарлама жолдады. Анықталған алшақтық себебі 2012 жылғы ПҚӨС салық есебінің мәліметтеріндегі көрсеткіштер жер қойнауын пайдалануға арналған келісім-шарт Компанияға тиісті болған кездегі периодты қамтыған (Компания өндірістік филиалдар негізінде қызмет еткен кезі), ал негізінде ҚР Мұнай және газ министрлігінің берген мәліметтері Компания мен оның еншілік ұйымдарының «Өзенмұнайгаз» АҚ мен «Ембімұнайгаз» АҚ мұнай өндіру көлемін бірге қамтыған.

Салық органдарының мәліметтері бойынша, Компания өзінің есебіне 2012 жылға арналған ПҚӨС ставкасын «Өзенмұнайгаз» АҚ мен «Ембімұнайгаз» АҚ мұнай өндіру көлемін қосу керек еді, алайда 2012 жылы жер қойнауын пайдалануға арналған құқық басқаларға көшкен болатын. ҚР салық заңнамасымен қарастырылған нормаларға сәйкес, Компания жер қойнауын пайдалануға арналған құқық Компанияға тиісті болған мерзімге ғана ПҚӨС төлеу міндеттемесін мойындайды.

Компания жоғарыда аталған хабарламамен келіспейді және өз ұстанымын жазбаша жолдады. Салық органдары аталған мәселе бойынша әлі Компанияға аудиторлық тексеру жүргізген жоқ. Соған қарамастан, егер салық органдары салықтық тексерулер жүргізу туралы шешім қабылдайтын болса, Компания сөз жоқ, әлеуетті салық есептемелеріне қарсылық білдіреді. Осы орайда, басшылық табысты шағымдану мейлінше ықтимал деп есептейді, аталған мәселеге байланысты ешқандай да есептемелер 2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте жүргізілген жоқ.

«Торғай Петролеум» АҚ салық аудиті

2013 жылдың қыркүйек пен желтоқсан аралығында Қаржы министрлігінің Салық комитетіне жататын Қызылорда облысының салық департаменті («Салық департаменті») «Торғай Петролеум» АҚ (50% ПҚИ-мен бірлескен кәсіпорын) бойынша 2009-2012 жылдар үшін кешенді салық тексерісін өткізді. Тексеріс нәтижесі бойынша Салық департаменті қосымша 3.562 миллион теңге көлемінде КТС, трансферттік баға құру нәтижесі бойынша 2.733 миллион теңгені қосқанда, қосымша үстеме пайдаға салық 8.793 миллион теңге көлемінде, трансферттік баға құру нәтижесі бойынша 5.275 миллион теңгені қосқанда, 117 миллион теңге көлемінде қосымша басқа да салықтар мен 5.228 миллион теңге көлемінде уақытылы төлемеген үшін өсімпұлдарды төлеуге міндеттеді.

«Торғай Петролеум» АҚ тексеріс қорытындысымен келіспей, Қаржы министрлігінің Салық комитетіне апелляцияға берді. ПҚИ басшылығы 2009-2012 ж.ж. салық аудитінің нәтижесінде, «Торғай Петролеум» АҚ трансферттік баға құру нәтижесі бойынша 8.008 миллион теңге мен оған сәйкес уақытылы төлемеген үшін 3.568 миллион теңге өсімпұлдарды төлеуден басқа шығуы мүмкін талаптарға қатысты қарсы қояр дәлелдері салмақты деп санайды. Сонымен, ПҚИ 5.788 миллион теңге көлемінде провизияны (трансферттік баға құру нәтижесі бойынша 8.008 миллион теңге мен оған сәйкес уақытылы төлемеген үшін 3.568 миллион теңге өсімпұлдардың 50% Компанияныкі) 2013 жылдың топтастырылған қаржылық есебінде мойындады.

ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз (ПҚҚР) салық аудиті

2013 жылдың қыркүйегінде Салық департаменті ПҚҚР (100% ПҚИ-дың еншілес ұйымы) бойынша 2009-2012 жылдар үшін кешенді салық тексерісін өткізуге ниет білдірді. 2014 жылы 13 қаңтарда Салық департаменті қоршаған ортаны ластау бойынша 10.665 миллион теңге көлемінде хабарландыру, және 8.758 миллион теңге көлемінде айыппұлдар мен өсімпұлдарды төлеуге міндеттеді.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР

ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

24. КЕЛІСІМ-ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз (ПҚҚР) салық аудиті (жалғасы)

ПҚҚР тексеріс қорытындысымен келіспейді, және Қаржы министрлігінің Салық комитетіне апелляцияға беруді жоспарлап отыр. ПҚИ басшылығы бұл шағым қанағаттандырылмауы мүмкін деген есеппен 19.423 миллион теңгені 2013 жылдың топтастырылған қаржылық есебінде шығындар деп көрсетті. ПҚИ басшылығы 2009-2012 ж.ж. салық аудитінің нәтижесінде шығуы мүмкін басқа талаптарға қатысты ПҚҚР қарсы қояр дәлелдері салмақты деп санайды.

Экологиялық міндеттемелер

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама даму даму процесінде және сондықтан да ұдайы өзгеріске ұшырауда. Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнаманы бұзғаны үшін айыппұлдар айтарлықтай болуы мүмкін. 13-ескертуде ашылған сомаларды қоспағанда басшылық Компанияның қаржылық жағдайына, кірістер мен шығыстар туралы есебіне және ақша қаражатының қозғалысы туралы есебіне елеулі және жағымсыз әсер ететін қисынды экологиялық міндеттемелер жоқ деп есептейді.

2011-2012 ж.ж. «Өзенмұнайгаз» АҚ экологиялық тексеру

2013 жылдың 25 қаңтар айында Компанияның еңшілік ұйымы «Өзенмұнайгаз» АҚ Маңғыстау облысы Экология департаментінен экологиялық зиян келтіргені үшін 59.345 млн. теңге көлемінде айыппұл төлеу туралы хабарлама келіп түсті. Зиянның жалпы сомасы 2011 жылдың тамыз айы мен 2012 жылдың қараша айы аралығындағы кезең бойынша тексеріс нәтижесі бойынша анықталды. «Өзенмұнайгаз» АҚ жоғарыдағы хабарламамен келіспей 2013 жылдың 26 ақпанында Арнайы ауданаралық экономикалық сотқа акт заңсыз және есептеулер қате деп арыз қағаз түсірді. 2013 жылдың 7 наурызында Маңғыстау облысының Экология департаменті айппұлды ықтиярсыз өндіріп алу туралы дәл сол сотқа арыз қағаз түсірді.

2013 жылдың 22 мамырында сот «Өзенмұнайгаз» АҚ-ның шағым арызын толық қанағаттандырды. Сот қаулысы бойынша: Маңғыстау облысының Экология департаменті өткізген тексеріс жарамсыз, акт пен түзету әрекеттер инструкциясы және есептеулер заңсыз. Сот Маңғыстау облысының Экология департаментінің ықтиярсыз өндіру қуынымын қайтарды. 2013 жылдың 6 маусымында Маңғыстау облысының Экология департаменті Маңғыстау облысының Азаматтық және әкімшілік істер бойынша апелляциялық сот алқасына апелляция түсірді. 2013 жылдың 9 шілдесінде Апелляциялық соталқасымен апелляция қайтарылды. 2013 жылы 23 желтоқсан айында Маңғыстау облысының Экология департаменті Маңғыстау облыстық соттың кассациялық сот алқасына шағым берді. 2014 жылдың 12 ақпанында бұл шағым Маңғыстау облыстық соттың кассациялық сот алқасымен қайтарылды. Компания Маңғыстау облысының Экология департаменті Қазақстан Республикасының Жоғарғы сотына келесі апелляцияны түсіруін күтуде.

Компания басшылығы «Өзенмұнайгаз» АҚ-ның бұл мәселе бойынша маңызды дәлелдері бар, себебі инспекция Қазақстан Республикасының инспекция жүргізу процессінің процедуралары туралы заңдарын бұзумен өткізілді, және Маңғыстау облысының Экология департаментінің Қазақстан Республикасының азаматтық іс жүргізу және экологиялық кодексі талаптарына сәйкес залал шегуді растайтын қоршаған ортаға зиян келтірілгеннің дәлелдері жоқ деп ойлайды.

Компания «Өзенмұнайгаз» АҚ ары қарай да тексеріс нәтижелерін және қоршаған ортаға келтірілген зиян үшін айыппұлды төлеу сот шағымдарын сәтті шешеді деп ойлайды. Сондықтан бұл мәселе бойынша 2012 жылдың 31 желтоқсан жағадайы бойынша жасалған шоғырландырылған қаржы есеп-қисабында резервті төлемдер жасалынған жоқ.

2012-2013 ж.ж. «Өзенмұнайгаз» АҚ экологиялық тексеру

2014 жылдың 24 қаңтарында «Өзенмұнайгаз» АҚ Маңғыстау облысы Экология департаментінен экологиялық зиян келтіргені үшін 212.625 миллион теңге көлемінде айыппұл төлеу туралы хабарлама келіп түсті. Зиянның жалпы сомасы 2012 жылдан бастап 2013 жыл аралығындағы кезең бойынша тексеріс нәтижесі бойынша анықталды. «Өзенмұнайгаз» АҚ хабарламамен келіспейді және қазіргі уақытта Маңғыстау облысы Экология департаментінің притензияларына шағым беру іс-шараларын дайындап жатыр.

Компания басшылығы «Өзенмұнайгаз» АҚ-ның бұл мәселе бойынша күшті позициясы бар деп есептейді, себебі инспекция Қазақстан Республикасының инспекция жүргізу процессінің процедуралары туралы заңдарын бұзумен өткізілді, және Маңғыстау облысының Экология департаментінің Қазақстан Республикасының азаматтық іс жүргізу және экологиялық кодексі талаптарына сәйкес залал шегуді растайтын қоршаған ортаға зиян келтірілгеннің дәлелдері жоқ.

Компания «Өзенмұнайгаз» АҚ ары қарай да тексеріс нәтижелерін және қоршаған ортаға келтірілген зиян үшін айыппұлды төйлеу сот шағымдарын сәтті шешеді деп ойлайды. Сондықтан бұл мәселе бойынша 2013 жылдың 31 желтоқсан жағадайы бойынша жасалған шоғырландырылған қаржы есеп-қисабында резервті төлемдер жасалынған жоқ.

«Ембімұнайгаз» АҚ экологиялық аудиті

2013 жылдың шілдесінде Атырау облысының Экология департаменті «Ембімұнайгаз» АҚ-ның өндірістік қызметін экологиялық талаптарға сәйкестігін, сонымен қатар ілеспе газдың утилизациясын анықтау үшін жоспардан тыс тексеру өткізді.

2013 жылдың 24 қыркүйегінде Атырау облысының Арнайы ауданаралық экономикалық соты бұл үш кен орнының өндірістік өңдеуін экологиялық талаптарды бұзушылықты жойғанша және мемлекеттік экологиялық экспертизаның оң тұжырымы берілгенше тоқтату шешімін ұйғарды. 2013 жылдың 21 қазанында «Ембімұнайгаз» АҚ-мы Атырау облыстық сотқа бұл шешімді тоқтатуға апелляциялық шағым жасады. 2013 жылдың 21 қарашасында «Ембімұнайгаз» АҚ-мы Қазақстан Республикасының қоршаған орта және су ресурстары министрлігінің экологиялық реттеу және бақылау комитетінің және 2013 жылдың 10 желтоқсанында Атырау облсының Экология департаментінің оң тұжырымындарын алды. Нәтижесінде соттың осы істі қарауы тоқтатылды.

«Ембімұнайгаз» АҚ, газды алауларда жағу

2014 жылдың 15 қаңтар айында «Ембімұнайгаз» АҚ-на Атырау облысы Экология департаментінен экологиялық заңдарды бұзушылық, сонымен қатар іліспе газды алауларда жағу салдарынан экологиялық зиян келтіргені үшін 37.150 миллион теңге көлемінде айыппұл төлеу туралы хабарлама келіп түсті. Зиянның жалпы сомасы 2008 жылдан 2013 жыл аралығындағы кезең бойынша тексеріс нәтижесінде анықталды.

Компания жоғарыда жазылған ұйғарыммен келіспейді және бүгінгі таңда Атырау облысының Экология департаментінің претензияларына қарсы шағым дайындаудың іс-шараларын жүргізуде. Компания қоршаған ортаға келтірілген зиян үшін айыппұлды төйлеу сот шағымдарын сәтті шешеді деп есептейді. Сондықтан бұл мәселе бойынша 2013 жылдың 31 желтоқсан жағадайы бойынша жасалған шоғырландырылған қаржы есеп-қисабында резервті төлемдер жасалынған жоқ.

Мұнай кен орындарына арналған лицензиялар

Компания мемлекеттік органдардың тарапынан оның жер қойнауын пайдалануға арналған лицензиялар мен келісім-шарттардың талаптарын орындауына қатысты мерзімді тексерулер объектісі болып табылады. Басшылық мемлекеттік органдармен мұндай тексерулердің барысында анықталған мәселелерді шешу үшін қажетті түзету шараларды келісу бойынша бірлесіп жұмыстар атқарады. Лицензияларда қамтылған ережелерді орындамау айыппұлдарға, өсімақыларға, лицензияны шектеуге, тоқтата тұруға немесе кері қайтарып алуға әкеп соқтыруы мүмкін. Компанияның басшылығы келісім-шарттар мен лицензиялардың шарттарын сақтамауға қатысты кез келген мәселелер келіссөздер немесе түзету шаралары арқылы шешілетін болады және Компанияның қаржылық жағдайына, жиынтық кірістер туралы есепке немесе ақша қаражатының қозғалысы туралы есепке айтарлықтай ықпал етпейді деп санайды.

Компанияның мұнай және газ кен орындары Маңғыстау және Атырау облыстық әкімшіліктеріне тиесілі жерде орналасқан. Лицензияларды Қазақстан Республикасының Мұнай және газ министрлігі берген және Компания бұл кен орындарында пайдалы қазбаларды өндіруге арналған салық пен мұнай мен газды барлау мен өндіруді жүзеге асыру үшін үстеме пайдаға салық төлейді.

ТОПТАСТЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР
ЕГЕР ӨЗГЕДЕЙ КӨРСЕТІЛМЕСЕ МИЛЛИОН ТЕҢГЕДЕ

24. КЕЛІСІМ-ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Компанияның негізгі лицензиялары мен олардың қолданылуын тоқтату мерзімдері мына кестеде ұсынылып отыр:

Кен орны	Келісімшарт	Қолдану мерзімі аяқталған
Өзен (8 кен орны)	№ 40	2021
Ембі (1 кен орны)	№ 37	2021
Ембі (1 кен орны)	№ 61	2017
Ембі (23 кен орны)	№ 211	2018
Ембі (15 кен орны)	№ 413	2020

Мұнайлы кен орындарына лицензиялар бойынша келісімшарттық міндеттемелер

Жыл	Күрделі шығыстар	Операциялық шығыстар
2014	131.143	5.291
2015	52.798	3.237
2016	50.476	3.108
2017	–	3.028
2018-2024	–	9.601
	234.417	24.265

Шикі мұнай беру жөніндегі міндеттеме
Компанияда Үкіметтің қарарларына сәйкес мұнай мен мұнай өнімдерін ішкі нарыққа беру жөнінде міндеттеме бар (21 Ескерту).

Қазгермұнайдың міндеттемелері
2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның Қазгермұнайдың шарттық міндеттемелеріндегі үлесі мына тұрғыда беріліп отыр:

Жыл	Күрделі шығыстар	Операциялық шығыстар
2014	10.260	4.745

UGL міндеттемелері
2013 жылдың 31 желтоқсанына Компанияның UGL-дың күрделі шығыстары бойынша міндеттемелеріндегі үлесі мынадай тұрғыда беріліп отыр:

Жыл	Күрделі шығыстар	Операциялық шығыстар
2014	7.612	1.113

KS EP Investments міндеттемелері
2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның KS EP Investments-тің келісімшарттық міндеттемелеріндегі үлесі мынадай тұрғыда беріліп отыр:

Жыл	Күрделі шығыстар	Операциялық шығыстар
2014	4.278	93

25. ЕСЕП БЕРІЛГЕННЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Теңге девальвациясы
2014 жылдың 11 ақпанында АҚШ долларына және басқа негізгі валюталар қатынасында теңге девальвацияға ұшырады. Айырбастау бағамы девальвацияға дейін 1 АҚШ долларына 155 теңге болса, девальвациядан кейін 185 теңгені құрады.

Осы топтастырылған қаржылық есептілікке Компанияның атынан 2014 жылдың 18 ақпанындағы жағдай бойынша көрсетілген лауазымдарды атқаратын мына адамдар қол қойды:

Нұрсейітов А.А.
Бас директор

Б. Фрейзер, АСА.
Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасарының міндетін атқарушы

АКЦИОНЕРЛЕРГЕ
АРНАЛҒАН АҚПАРАТ

АКЦИОНЕРЛЕРДІҢ ЖЫЛДЫҚ ЖАЛПЫ ЖИНАЛЫСЫ

Акционерлердің жылдық жалпы жиналысы 2014 жылдың 13 мамырында Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қонаев көшесі 7, Риксос Президент Отель Астана, «Dhall» залында 10 сағат 00 минутта өтеді.

ВЕБ-САЙТ

Компания қызметі туралы ақпаратты, баспасөз-хабарламаларын, жылдық және аралық есептерді www.kmger.kz корпоративтік сайтынан таба аласыздар.

АКЦИОНЕРЛЕРДІҢ СҰРАҚТАРЫ

Компанияның акционерлері сырттай дауыс беру, дивидендтер, жеке деректерінің өзгергені туралы құлақтандырулар және өзге де осындай мәселелер бойынша сауалмен Компанияның тіркеуші/депозитариіне хабарласа алады:

- Қарапайым және артықшылықты акцияларды ұстаушылар: «Бағалы қағаздардың бірыңғай тіркеушісі» АҚ, 141, Абылай хан даңғ., Алматы, Қазақстан Республикасы, Тел.: +7 (727) 272 47 60 ішкі тел.150, Факс: +7 (727) 272 47 66
- Ғаламдық Депозитарлық Қолхаттарды (ФДҚ) ұстаушылар: Deutsche Bank Trust Company Americas, Depositary Receipts Group, 60 Wall Street, New York, NY 10005, U.S.A. Телефон: +1 (121) 250 91 00, Факс: +1 (732) 544 63 46, Email: adr@db.com

ШЫҒАРЫЛҒАН АКЦИЯЛАРДЫҢ САНЫ:

	Қарапайым акциялар	Артықшылықты акциялар	Барлығы жарғылық Капитал²
Шығарылған акциялардың саны¹	70 220 935	4 136 107	74 357 042

¹Компанияның опциондық бағдарламасын іске асыру үшін сатып алынған ФДҚ ((31.12.2012 ж. - 9 589 219 ФДР дана) сенім басқармасында сақталуда) мен өз акциясын сатып алу бағдарламасына сәйкес акциялар мен ФДҚ-ны (31.12.2012 ж. - 14 386 605 ФДР дана мен 130 093 қарапайым акциялар, 2 073 276 басымдалық акциялар) қамтиды.

²Компаняның акциялары қазақстандық Қор Биржасында, ал ғаламдық депозитарлық қолхаттары - Лондонның Қор Биржсмында. Бір ФДҚ 1/6 қарапайым акцияға сәйкес келеді.

БАЙЛАНЫС ДЕРЕКТЕРІ

Компанияның тіркелген кеңсесі

«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ
Қабанбай Батыр даңғылы, 17, Астана, 010000,
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 (7172) 977 427
Факс: +7 (7172) 977 426

Корпоративтік хатшы

(акционерлердің сұрауы бойынша)
Тел.: +7 (7172) 97 54 08, +7 (7172) 97 54 09
Факс: +7 (7172) 97 54 03
Айдар Жексенбиев
e-mail: info@kmger.kz, Aidar@kmger.kz

Инвесторлармен байланыс

(институционалдық инвесторлардың сұрақтары)
Тел.: +7 (7172) 975 433
Факс: +7 (7172) 975 445
Асель Калиева
e-mail: ir@kmger.kz

Аудиторлар

«Эрнст энд Янг Казакстан» ЖШС
Фурманов көшесі, 240/G
Алматы, 050059,
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 (727) 258 59 60
Факс: +7 (727) 258 59 61

Тіркеуші

«Бағалы қағаздардың бірыңғай тіркеушісі» АҚ
141, Абылай хан даңғылы,
Алматы,
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 (727) 272 47 60

Банк – депозитарий

For GDR Holders
The Bank of New York
101 Barclay Street, 22nd Floor
New York, NY 10286
United States of America
Тел.: +1 (212) 815 44 93
Факс: +1 (212) 571 30 50
Телекс: 62736 Western Union

АНЫҚТАМАЛЫҚ
АҚПАРАТ

1Р санаты	Дәлелденген қор.
2Р санаты	Дәлелденген және болжамды қор.
3Р санаты	Дәлелденген, болжамды және ықтимал қор.
CCEL	CCEL (CITIC Canada Energy Limited, 100% CCPL иесі, бұрын Nations Energy Company Ltd, Қаражанбас кен орнын игереді). «Қаражанбасмұнай» АҚ-ның 95% үлесіне ие.
Gaffney, Cline & Associates / Miller and Lents, Ltd.	Көмірсутегі қорларын бағалауға маманданған тәуелсіз халықаралық консалтингтік компания.
KASE / ҚҚБ	Қазақстан қор биржасы.
LSE / ЛҚБ	Лондон қор биржасы.
Standard & Poor’s / Moody’s	Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді несиелік рейтингті тағайындаумен айналысатын Халықаралық рейтинг агенттігі.
АМӨЗ	Атырау мұнай өңдеу зауыты ЖШС.
Баррельдеу коэффициенттері	ҚМГ БӨ үшін – тоннасына 7,36 барр.; ҚГМ – 7,70; ҚБМ – 6,68; ПҚИ – 7,75; өзгелері – 7,33.
БЖБ	Бұрғылау жұмыстары басқармасы ӨҚБК.
ЕМГ	Ембімұнайгаз АҚ, Қазақстанның батысындағы Атырау облысындағы 41 кен орнында жұмыс істеп жатқан ҚМГ БӨ компаниясының екі өндірістік активінің бірі.
КҚК	Каспий мұнай құбыр консорциумы.
КТС	Копоративтік табыс салығы.
ҚБМ	Қаражанбасмұнай АҚ.
ҚГМ	Қазгермұнай БК ЖШС.
ҚҚҚ	Қазақстан-Қытай мұнай құбыры.
ҚМГ ҰҚ («ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компаниясы) АҚ	Қазақстан Республикасының мемлекеттік мұнайгаз компаниясы, акционерлік қоғам ретінде компанияның 100% үлесі «Самұрық-Қазына» ұлттық өл-ауқат қоры» АҚ жатады.
Қытай инвестициялық корпорациясы (CIC)	ҚХР мемлекеттік инвестициялық қоры. CIC ең басты мақсаты- акционерлердің жемісі үшін қаржылық қызмет бойынша тәуекелдерді төмендету үшін ұзақ мерзімді инвестициялар.
МАС	Мұнай айдау станциясы.
МГӨБ	Мұнай және газ өндіру басқармасы.
МГӨТ	Мұнай және газ өндіру торабы.
ОЖП	Орталық жинау пункті.
ӨАС	Өзен-Атырау-Самара мұнай құбыры.
ӨМГ	Өзенмұнайгаз АҚ, Маңғыстау облысындағы негізгі 2 кен орнында жұмыс істейтін ҚМГ БӨ компаниясының екі өндірістік активінің бірі.
ПҚИ	ПетроҚазақстан Инк.
ПҚОП	ПетроҚазақстан Ойл Продактс.
ПҚӨС	Пайдалы қазбалар өндіру салығы.
ПМХЗ	Павлодар мұнай химия зауыты ЖШС.
«Самұрық–Қазына» қоры	Қазақстанның қаржылық даму институттарының, ұлттық компанияларының акцияларын, мемлекеттік активтерін басқару жөніндегі Ұлттық өл-ауқат қоры.
ТМД	Тәуелсіз мемлекеттер одағы.
ТП	Торғай Петролеум АҚ.
УТТиОС	ТОО «Управление технологического транспорта и обслуживания скважин».
ҮТС	Үстеме табыс салығы.
ЭКС	Экспорттық кеден салығы.

